

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิทยานิพนธ์

ของ

เจริญพร คำจารย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

มิถุนายน 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิทยานิพนธ์

เจริญพร คำจารย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

มิถุนายน 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Development of an Academic Administration towards Excellence Model of Educational
Opportunity Extension Schools under Office of the Basic Education
Commission in the Northeast Region

BY
CHAROENPORN KHAMCHAN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
The Degree Doctor of Philosophy
in Educational Administration and Development
Sakon Nakhon Rajabhat University

JUNE 2015

All Rights Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat University

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จากรองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกีจาวร ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด สร้อยน้ำ และรองศาสตราจารย์ ดร.จำนง วงษ์ชาชม กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ ในทุกขั้นตอนของการวิจัยรวมทั้งได้กรุณาแก้ไขข้อบกพร่องของการวิจัยเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์มากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านอาจารย์ทั้งสามเป็นอย่างสูง และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุวกิจ ศรีปัดถา รองศาสตราจารย์ ดร.ทองศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ เป็นอย่างสูงที่กรุณาเป็นประธานและกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์รวมทั้งได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์และมีค่าอย่างสูงต่อการพัฒนาปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ให้คำสัมภาษณ์และให้ความคิดเห็น ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย รวมทั้งขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร ที่ได้กรุณาสนับสนุนเงินทุนวิจัย ขอขอบคุณนักศึกษา สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษารุ่น 2 ทุกท่านที่คอยช่วยเหลือ สนับสนุนและเป็นกำลังใจอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ขอขอบคุณนางไพจิตร คำจารย์ ภรรยา นายปกาศิต คำจารย์ นายอรรถสิทธิ์ คำจารย์ บุตรชาย ที่ห่วงใยให้กำลังใจ และคุณพ่อดี คุณแม่บุญตา คำจารย์ผู้ให้กำเนิดที่สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยรักในการเรียนรู้จนสำเร็จการศึกษาปริญญาเอก

ท้ายที่สุดนี้ประโยชน์ที่พึงได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ทุกท่านที่มีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จในการวิจัยครั้งนี้

เจริญพร คำจารย์

ชื่อเรื่อง	การพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ
ผู้วิจัย	เจริญพร คำจารย์
กรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกีจาวร รองศาสตราจารย์ ดร.จำนง วงษ์ชาชม รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด สร้อยน้ำ
ปริญญา	ปร.ด. (การบริหารและพัฒนาการศึกษา)
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของการบริหาร
วิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) พัฒนารูปแบบ
การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ
3) ตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ
วิจัย 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบรูปแบบการบริหารวิชาการสู่ความเป็น
เลิศ โดยการสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัย สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน และศึกษา
รายกรณี 3 โรงเรียน ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ
ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการสอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 24 คน ด้วย
เทคนิคเดลฟาย 3 รอบ และระยะที่ 3 การตรวจสอบยืนยันรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์
โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2557 จำนวน 609 คน
ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็น

แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และโปรแกรมลิสเรล 8.52 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันและตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรูปแบบตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 3 องค์ประกอบหลัก ประกอบด้วย 1) ขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ 2) การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ และ 3) กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยใช้เทคนิคเดลฟาย พบว่า ได้องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 3 องค์ประกอบหลัก 19 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย 1) ขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ จำนวน 9 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การพัฒนานวัตกรรมและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนาระบบคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การนิเทศการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอน การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 2) การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ จำนวน 6 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม การให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ การมีโครงสร้าง การมุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง และการส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน และ 3) กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศจำนวน 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การควบคุมงาน และการตรวจสอบและประเมินผล

3. รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .01 (Chi-square = 74.09 df = 87 ค่า p-value = 0.836 ค่า RMSEA = 0.000
ค่า GFI = 0.99 ค่า AGFI = 0.97 ค่า CN = 982.43)

คำสำคัญ การพัฒนารูปแบบ, การบริหารงานวิชาการ, ความเป็นเลิศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

TITLE Development of an Academic Administration towards Excellence
Model of Educational Opportunity Extension Schools under the Office
of Basic Education Commission in the Northeast Region

AUTHOR Charoenporn Khamchan

ADVISORS Assoc. Prof. Dr. Sakthai Surakitbowon
Assoc. Prof. Dr. Chumnong Wongchachom
Assoc. Prof. Dr. Somkid Sroinam

DEGREE Ph.D. (Educational Administration and Development)

INSTITUTION Sakon Nakhon Rajabhat University

ABSTRACT

The purposes of this study were: 1) to investigate the elements of academic administration towards excellence of educational opportunity extension schools under Office of the Basic Education Commission (OBEC) in the Northeast region, 2) to develop an academic administration towards excellence model of educational opportunity extension schools under OBEC in the Northeast region, and 3) to verify the developed academic administration towards excellence model of educational opportunity extension schools under OBEC in the Northeast region whether it has goodness of fit with the empirical data. The study was conducted into 3 phases: Phase 1: investigating the elements of academic administration towards excellence through the synthesis of documents and research, the interviews with 9 experts and the case study of 3 schools; Phase 2: developing an academic administration towards excellence model of educational opportunity extension schools under OBEC in the Northeast region through making an inquiry from 24 experts using the Delphi technique for 3 times; and Phase 3: verifying and confirming the model with the empirical data through the survey research. The sample consisted of 609 administrators of educational opportunity extension schools under OBEC in the Northeast region in academic year 2014 deriving from multi-stage random sampling. The instrument used to collect data was a 5-rating scale questionnaire. The collected data were analyzed by SPSS for windows program to obtain basic statistice of means,

standard deviation, Pearson's product moment coefficients. LISREL 8.52 program which employed to construct the linear equation model and confirmatory factor analysis.

The research results were summarized as follows:

1. Academic administration towards Excellence of educational opportunity extension schools under OBEC in the Northeast region consists of 3 main elements: 1) The scope of academic affairs towards excellence, 2) academic administration towards excellence, and 3) sub-elements of the process in development of academic administration towards excellence.

2. The results of developing an academic administration towards excellence model of educational opportunity extension schools under OBEC in the Northeast region showed that the academic administration towards excellence model of educational opportunity extension schools under OBEC in the Northeast region was composed of 3 main elements and 19 sub-elements comprising: 1) the scope of academic administration towards excellence consisting of 9 sub-elements: namely development of innovation and use of technology media for education, development of school curriculum, development of interior quality system and educational standard, educational supervision, development of learning process, learning measurement, evaluation and transfer of course credits, learning source development and promotion, promotion and support of academic work to personnel, and research for developing educational quality in schools; 2) academic administration towards excellence consisting of 6 sub-elements, namely administrative leadership, professional academic service giving, decentralization for stakeholders to be involved, having an academic administration structure, focusing on student, parents and concerned people, and promotion of instructional research; and 3) the process in development of academic administration towards excellence consisting of 4 sub-elements, namely planning, organizing, controlling and monitoring as well as assessment.

3. The academic administration towards excellence model of educational opportunity extension schools under OBEC in the Northeast region has goodness of fit with the empirical data at the .01 level of significance. Chi-square = 74.09 df = 87, p-value = 0.836, RMSEA = 0.000, GFI = 0.99, AGFI = 0.97, CN = 982.43

Keywords Development Model, Academic Administration, Excellence

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	5
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
กรอบแนวคิดของการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
บริบทโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	15
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	22
แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ	123
เทคนิคสำคัญที่ใช้ประกอบการวิจัย	130
3 วิธีดำเนินการวิจัย	149
ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบรูปแบบการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	149
ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	153
ระยะที่ 3 การตรวจสอบเพื่อยืนยันรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์	158
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	171
สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล	172

สารบัญ (ต่อ)

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ	
สู่ความเป็นเลิศ	179
ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	
ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน	
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ...	191
ตอนที่ 3 การตรวจสอบเพื่อยืนยันรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์	218
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	285
สรุปผลการวิจัย	286
อภิปรายผลการวิจัย	292
ข้อเสนอแนะ	307
บรรณานุกรม	311
ภาคผนวก	335
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการวิจัย	337
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	343
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	349
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเดลฟาย รอบที่ 1, 2 และ 3	363
ภาคผนวก จ แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง	405
ภาคผนวก ฉ ผลการตรวจสอบเพื่อยืนยันรูปแบบ	419
ภาคผนวก ช ภาพประกอบการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	437
ประวัติย่อของผู้วิจัย	441

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การสังเคราะห์ขอบข่ายงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	30
2 บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องในการเทียบโอนผลการเรียน	66
3 การสังเคราะห์องค์ประกอบของกระบวนการบริหารงานวิชาการ	86
4 การสังเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ สู่ความเป็นเลิศ	96
5 จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย	138
6 สรุปหลักเกณฑ์ชี้แนะตามมติจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการทำเดลฟาย	158
7 แสดงประชากรของการวิจัยเรื่อง พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	160
8 สรุปผลการศึกษาข้อมูลเพื่อกำหนดรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็น เลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	185
9 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านขอบข่ายงานวิชาการ สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย รอบที่ 1	192
10 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านการบริหารงานวิชาการ สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย รอบที่ 1	197
11 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านกระบวนการพัฒนา การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย รอบที่ 1	201

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
12	ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้เทคนิคเดลฟายรอบที่ 2 และรอบที่ 3	204
13	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย รอบที่ 2 และรอบที่ 3	210
14	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย รอบที่ 2 และรอบที่ 3	215
15	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมของด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	220
16	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ.....	225
17	ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	230
18	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันของตัวแปรขององค์ประกอบย่อยของรูปแบบด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	239
19	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันของตัวแปรขององค์ประกอบย่อยในรูปแบบด้านองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	245
20	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันของตัวแปรขององค์ประกอบย่อยในรูปแบบด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	250

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
21	ค่าสถิติ Bartlett และค่าดัชนีMSA ขององค์ประกอบหลักการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	252
22	แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 1 ของรูปแบบด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (FBE)	254
23	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างองค์ประกอบย่อย 9 องค์ประกอบในองค์ประกอบด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	256
24	แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 1 ของรูปแบบด้านองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (AME)	260
25	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างองค์ประกอบย่อย 6 องค์ประกอบในองค์ประกอบด้านองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	262
26	แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 1 ของรูปแบบด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (PDA)	265
27	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบในองค์ประกอบด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	267
28	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างองค์ประกอบย่อยของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	271
29	ค่าสถิติ Bartlett และค่าดัชนี MSA ของรูปแบบรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	273

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
30 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	274
31 น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading) ขององค์ประกอบหลักองค์ประกอบย่อยการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	278

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบความคิดการวิจัย	10
2 แสดงลำดับขั้นของการพัฒนาหลักสูตรและการสอนแบบระบบ	38
3 ขั้นตอนการเทียบโอนผลการเรียน	64
4 ระบบบริหารจัดการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา	66
5 ผลการสังเคราะห์กรอบแนวคิดการวิจัยจากการศึกษาเอกสาร และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารงานวิชาการ สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	122
6 กระบวนการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง	141
7 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	169
8 รูปแบบการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สามของตัวแปร การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	234
9 รูปแบบการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบหลัก ด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	236
10 รูปแบบการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบหลัก ด้านองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	237
11 รูปแบบการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบหลัก ด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	238
12 รูปแบบขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (FBE)	257
13 รูปแบบองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (AME)	263
14 รูปแบบกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (PDA)	268
15 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของรูปแบบการบริหารงานวิชาการ สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	276

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พ.ศ.2545 กำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาไทยในด้านสิทธิเสรีภาพของบุคคลอย่างเสมอภาคกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี อย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและการจัดการศึกษาดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชนให้ประชาชนมีส่วนร่วมและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หลักการสำคัญดังกล่าวตรงกับแนวคิดหลักในการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) โดยทุกคนทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (All for Education) อันเป็นหลักการพื้นฐานที่ได้รับการยอมรับทั่วโลก จากการปฏิรูปการศึกษาครั้งนี้ นอกจากจะเน้นการปฏิรูประบบและกระบวนการจัดการศึกษาแล้ว ยังเน้นในส่วนที่เป็นแนวทาง หลักการโครงสร้าง และระบบบริหารให้เป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบให้บรรลุวัตถุประสงค์ คือคุณภาพการศึกษาด้วยเหตุนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 จึงกำหนดสาระการปฏิรูปให้ครอบคลุมทุกด้าน เช่น เป้าหมายและหลักการ สิทธิและโอกาส ระบบการศึกษา แนวทางการจัดการศึกษา โครงสร้างการบริหารจัดการ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา งบประมาณทางการศึกษาและสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เป็นการปฏิรูปเพื่อให้มีเอกภาพด้านนโยบาย มีความหลากหลายในทางปฏิบัติโดยยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ มีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา ยึดหลักการส่งเสริมมาตรฐานและพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ให้บุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นมี ร่วมในการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547, หน้า 3-4)

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักถือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ สถานศึกษาใดผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการสามารถพิจารณาได้จากสิ่งต่อไปนี้คือ สถานศึกษามีขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์และแนวคิดใหม่ๆ ในการพัฒนางาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความตระหนักและร่วมกันพัฒนางานวิชาการอย่างจริงจัง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสามารถนำปรัชญาของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติตามโครงการต่างๆ ได้อย่างดีเยี่ยมและผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ (จันทร์ธานี สงวนนาม, 2545, หน้า 143) และในบริบททางการศึกษา อาจกล่าวได้ว่า การปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เป็นวิธีการในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาตอบสนองความต้องการและ ความคาดหวังของชุมชน ผู้ปกครอง และนำมาสู่ความเป็นเลิศในการดำเนินการ (โครงการ ยกย่องคุณภาพครูและผู้บริหารสถานศึกษาทั้งระบบภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง ปีงบประมาณ 2553-2555, 2553, หน้า 15) จากการศึกษาเอกสาร ตำรา บทความทาง วิชาการ และฐานความรู้ต่างๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมา สังเคราะห์เพื่อหาคำตอบและรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศได้ร่าง องค์ประกอบหลัก 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) ด้านสมรรถนะ ของบุคลากร 3) ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม 4) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 5) ด้านสื่อและนวัตกรรมและเทคโนโลยี 6) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ถ้าผู้บริหาร โรงเรียนได้บริหารจัดการโดยใช้องค์ประกอบในการบริหารโรงเรียนตามที่ผู้วิจัย ได้สรุป เอาไว้คงจะเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารจัดการและการยกระดับ คุณภาพการศึกษาในระดับหนึ่งเพราะมีองค์ประกอบที่ครบถ้วนทุกๆ ด้านที่เป็นมิติของ การจัดการศึกษา ทั้งเรื่อง กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา

บรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนภาวะผู้นำของผู้บริหารและสมรรถนะของบุคลากรซึ่งเป็นหัวใจของการพัฒนา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตั้งความมุ่งหมายและหลักการว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมี จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” เป็นที่ทราบดีว่าการจัดการศึกษาเป็นเรื่องใหญ่มีความสลับซับซ้อนเกี่ยวข้องกับคนจำนวนมากและมีกระบวนการที่ยาวนาน คุณภาพของคนเป็นปัจจัยชี้ขาดความมั่นคง และความเจริญก้าวหน้าของประเทศในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญ และความจำเป็นในอันที่จะยกระดับพื้นฐานการศึกษาของประชาชนให้สูงขึ้นกว่าระดับประถมศึกษา เพื่อรองรับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ซึ่งนับว่าก้าวหน้าและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้นคณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้ดำเนินการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กระทรวงศึกษาธิการได้มีโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งการดำเนินการที่ผ่านมาคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้กรมสามัญศึกษา และกรมการศึกษานอกโรงเรียนรับผิดชอบดำเนินการการปฏิบัติงาน สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ตลาดแรงงานส่วนใหญ่ต้องการแรงงานที่มีคุณภาพมีการศึกษาอย่างต่ำระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนทั่วประเทศ โดยการเปิดขยายชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมและอยู่ห่างไกลจากโรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา และให้การสนับสนุนทางด้านงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการเปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ ที่มีความพร้อมและอยู่ห่างไกลจากโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาปัจจุบัน ได้ดำเนินการเปิดโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานกระจายไปตามต่างจังหวัดต่างๆ นับว่าการดำเนินงานผ่านไปได้ด้วยดี จากการดำเนินการปีการศึกษา 2533 จนถึงปีการศึกษา 2544 สามารถเปิดขยายได้ทั่วประเทศ 6,663 โรงเรียน การดำเนินงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จะต้องดำเนินการพัฒนาอุปสรรคต่างๆ เพื่อจะพัฒนาให้นักเรียนผู้ด้อยโอกาสในทุกๆ ด้านเพื่อให้ได้รับการศึกษาที่

สูงขึ้นลดช่องว่างชุมชนเมืองกับชนบทได้เป็นอย่างดี (อศิราภรณ์ วรณรัตน์, 2556, หน้า 1-2)

จากสภาพปัญหาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ประสบปัญหาที่คล้ายคลึงกันใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านความพร้อมทางปัจจัยของโรงเรียน และด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งในด้านการเรียนการสอนนั้น พบว่า ครูส่วนใหญ่ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูสอนไม่เต็มเวลาและสอนไม่เต็มความสามารถ เพราะมีภารกิจอื่นที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนที่ครูต้องปฏิบัติทั้งจากสังกัดเดียวกันและต่างสังกัด หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ไม่ค่อยสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้มีจำกัด ซึ่งมีสาเหตุมาจากโรงเรียนได้รับงบประมาณน้อย สื่อเทคโนโลยีและการสื่อสารที่ใช้อย่างจำกัด และที่โรงเรียนมีอยู่ก็ไม่สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในท้ายที่สุดก็ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำไปด้วย ส่วนในด้านการบริหารจัดการที่ผ่านมา ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดทักษะในการบริหารจัดการโรงเรียน ซึ่งมีบริบทที่ต่างไปจากโรงเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ การใช้ข้อมูลสารสนเทศและนำผลของการประเมินงาน โครงการมาใช้วางแผนปรับปรุง พัฒนางาน ยังมีน้อยโยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ส่งเสริมให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนได้พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ และการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามบริบทของโรงเรียนตนเอง ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการและการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 15-20)

จากสภาพการณ์ของปัญหาการจัดการศึกษาที่กล่าวมา และเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียนให้สามารถจัดการศึกษาที่มีคุณภาพมีประสิทธิภาพได้มาตรฐานสนองเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารโรงเรียนที่บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจึงได้ดำเนินการวิจัยเพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้การบริหารงานวิชาการที่เป็นงานที่สำคัญที่สุดในการบริหารและจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐาน

ให้เป็นโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการที่เป็นเลิศหรือเป็นแนวทางให้สถานศึกษาอื่นๆ ในทุกสังกัดได้นำไปประยุกต์ใช้และพัฒนาตามสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาโดยยึดปลายทางคือ การบริหารจัดการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่เป็นเลิศต่อไป

คำถามการวิจัย

การวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัยไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบของการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เหมาะสมเป็นอย่างไร
2. รูปแบบการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีลักษณะอย่างไร
3. รูปแบบการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความเหมาะสมอยู่ในระดับใด

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. เพื่อตรวจสอบรูปแบบการบริหารบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความสำคัญ ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนได้รูปแบบการบริหารบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องได้แนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาในสังกัดได้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาและด้านแหล่งข้อมูล ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสารแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างองค์ประกอบ ของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาซึ่งมีทั้งนักวิชาการต่างประเทศและในประเทศ ได้แก่ Larry W. Hughes and Gerald C. Ubben (1994) Jack (2008) Adam (2008) Mark (2008) National Institute of Standard and Technology : NIST (2008) Kenneth (2009) Bergan (2009) Zhao (2009) ขวัญใจ ตรีบุญ

(2548) วสันต์ นาวเหนียว (2550) ศุภลักษณ์ เศษระพานิช (2550) ทรงพล เจริญคำ (2552) สุนิสา วิทยานุกรณ์ (2552) วีรเทพ เนียมหัตถิ (2553) และ คัมภีร์ สุดแท้ (2553) ได้ร่างองค์ประกอบหลัก 6 องค์ประกอบ ดังนี้ (1) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร (2) ด้านการกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม (3) ด้านการให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ (4) ด้านการมีโครงสร้างการบริหาร (5) ด้านการมุ่งเน้นนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง และ(6) ด้านการส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งตามขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย

1. การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Analysis)
2. สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (Expert Interview) จำนวน 9 คน
3. ศึกษากรณี (Case Study) โรงเรียนที่มีความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ จำนวน 3 โรงเรียน

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 24 คน

ระยะที่ 3 การตรวจสอบยืนยันรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แหล่งข้อมูลได้มาโดยใช้แบบสอบถามกับผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 609 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

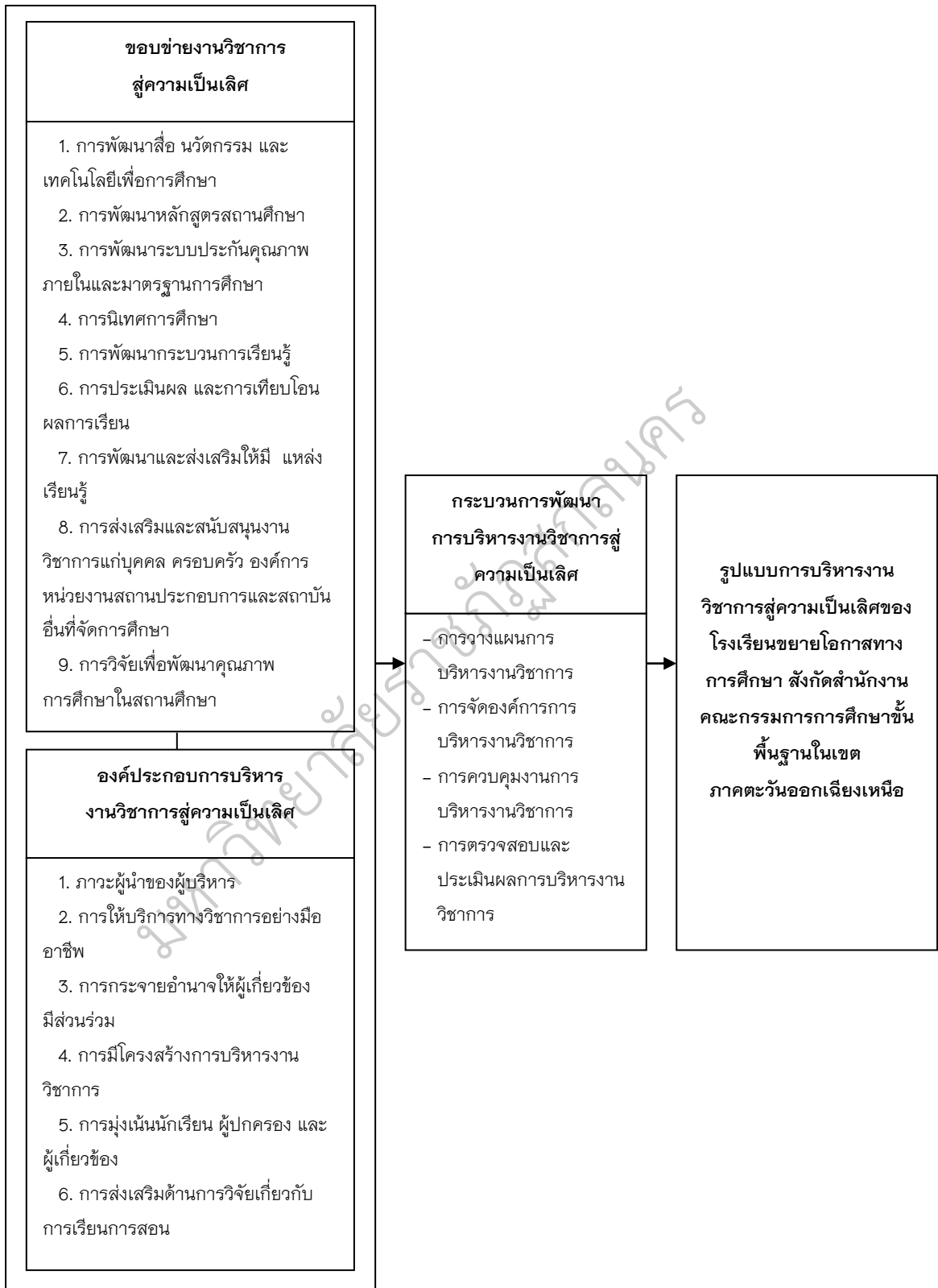
การพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นการศึกษายภายใต้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ ซึ่งเน้นกิจกรรมหรือกระบวนการปฏิบัติในองค์การสู่ความเป็นเลิศดังต่อไปนี้

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ตามแนวคิดของ Smith (1969), Sergiovanni & Others (1980), สุวิมล โพธิ์กลิ่น (2549), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550), เพชริน สงค์ประเสริฐ (2550), คัมภีร์ สุดแท้ (2553), และประยูร เจริญสุข (2553) สาระสำคัญที่นำมาใช้ ได้แก่ 1) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 4) การนิเทศการศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้การประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 6) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 7) การส่งเสริมด้านวิชาการแก่ชุมชน 8) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และ 9) วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ตามแนวคิดของ Webster (1968), กระทรวงศึกษาธิการ, (2547), Sallis (1993), กรมวิชาการ (2549), สุนิสา วิทยานุกรณ์ (2552), Larry W. Hughes and Gerald C. Ubben (1994), Jack (2008), Adam (2008), Mark (2008), สถาบันมาตรฐานและเทคโนโลยีแห่งชาติ (National Institute of Standard and Technology : NIST) (2008), Kenneth (2009), Bergan (2009), Zhao (2009), วสันต์ นาวเหนียว (2550), ศุภลักษณ์ เศษระพานิช (2550), สุนิสา วิทยานุกรณ์ (2552), ทรงพล เจริญคำ (2552), คัมภีร์ สุดแท้ (2553) และวีรเทพ เนียมหัตถ์ (2553) สาระสำคัญที่นำมาใช้ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม 3) การให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ 4) การมีโครงสร้างการบริหาร 5) การมุ่งเน้นนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง และ 6) การส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ตามแนวคิดของ Knezevich (1962), Mackenzie (1972), Luther Gulick and Lyndall Urwick (1973), Koontz and Wehrich (1990), Robbins and Coulter (1996), Dubrin (2000), สุรัตน์ ดวงชาทม (2549), ศุภลักษณ์ เศษระพานิช (2550), เพชริน สงค์ประเสริฐ (2550), ธวัช กรุดมณี (2550) และคัมภีร์ สุดแท้ (2553), สารสำคัญที่นำมาใช้ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์การ (Organization) 3) การควบคุมงาน (Controlling) และ 4) การตรวจสอบและประเมินผล (Evaluating)

จากการสังเคราะห์แนวนโยบาย หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ได้กรอบแนวคิดในการวิจัยการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมี 3 ด้าน คือ 1) ขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ 2) องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ และ 3) กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ มีแนวทางการพัฒนารูปแบบดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อสื่อสารให้มีความเข้าใจตรงกัน ประกอบด้วย

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานวิชาการตามขอบข่ายและภารกิจของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

1.1 การพัฒนานวัตกรรมและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง สิ่งที่นำความรู้ไปสู่ผู้เรียน อยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์หรือไม่ใช้สิ่งพิมพ์ก็ได้ เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเนื้อหาจากผู้สอนไปยังผู้เรียน ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น รวมทั้งให้ครูสามารถแบ่งเบาภาระการสอนและประหยัดเวลาได้โดยที่นักเรียนมีความรู้ความสามารถจากการสอนเร็วขึ้น

1.2 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง การจัดเนื้อหาวิชา อุปกรณ์การสอน วิธีการสอน การวัดผลและประเมินผล การจัดมวลงประสพการณ์ให้แก่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านความรู้ คุณธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์บรรลุจุดหมายของการจัดการศึกษา

1.3 การพัฒนาระบบคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่กำหนดขึ้นเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นและความสำเร็จในกระบวนการคุณภาพ โดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ การวางแผนหลักสูตร ทรัพยากร การตรวจสอบทบทวนความสามารถด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งการประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก

1.4 การนิเทศการศึกษา หมายถึง การให้คำปรึกษา ชี้แนะ แนะนำ และให้ความช่วยเหลือต่อกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อจะคงไว้หรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนในโรงเรียนมุ่งให้เกิดประสิทธิภาพด้านการสอน

1.5 การพัฒนาระบบการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม อันเป็นผลจากการฝึกฝนและประสบการณ์ที่ได้รับ แต่มิใช่จากการตอบสนองที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.6 การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอน หมายถึง กระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพการเรียน ช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

1.7 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข้อมูลข่าวสารสารสนเทศและประสบการณ์ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่เรียนใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้

1.8 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุค การหน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง แนวทางการที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยโรงเรียนต้องดำเนินการในรูปของเครือข่ายการจัดการความรู้ การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียน การใช้วิธีการประชาสัมพันธ์การจัดนิทรรศการให้ความรู้ การจัดอบรมให้ความรู้ และมีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

1.9 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการค้นหาความจริง ความรู้ พัฒนาและการทำความเข้าใจในความรู้อย่างลึกซึ้ง โดยใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์และการรวบรวมแนวความคิดหรือข้อสมมติฐาน การสังเกตข้อเท็จจริง การวิเคราะห์ การทำความเข้าใจ และการสรุปขั้นสุดท้ายเป็นทฤษฎี

2. การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง วิธีการหรือแนวทางในการปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ดีที่สุด สมบูรณ์ที่สุด และมีคุณภาพที่สุด ซึ่งเป็นผลมาจากการนำความรู้ไปปฏิบัติจริง แล้วสรุปความรู้และประสบการณ์นั้นๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านงานวิชาการของสถานศึกษาการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนตลอดถึงการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนให้มีคุณภาพซึ่งจะส่งผลถึงประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านวิชาการในสถานศึกษา ประกอบไปด้วย

2.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง การใช้การศิลปะหรือความสามารถของผู้บริหารที่จูงใจหรือใช้อิทธิพลต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา ในสถานการณ์ต่างๆ ให้ร่วมมือดำเนินการจนบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.2 การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม หมายถึง การมอบอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการตัดสินใจในการปฏิบัติงานจากส่วนกลางไปสู่ระดับปฏิบัติในระดับล่างให้มีอิสระในการดำเนินการ

2.3 การให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ หมายถึง การให้คำแนะนำ ผูกอบรม สัมมนา วิจัย สร้างสรรค์ ผลิตรายการหรือโดยวิธีการใดๆ ในทางวิชาการ ด้านการศึกษา

2.4 การมีโครงสร้างการทำงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการแบ่งงานโดยแผนภูมิ การจัดองค์กร การควบคุมและการประสานงาน ช่วยในการติดต่อสื่อสาร ช่วยทำให้เกิดความแน่นอนในการประสานงานกัน และช่วยให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรทำให้การทำงานชัดเจนขึ้น บุคลากรแต่ละคนได้เห็นทางก้าวหน้าในสายงานของตนชัดเจนและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาองค์กร

2.5 การมุ่งเน้นนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง หมายถึง การที่สถานศึกษาให้ความสำคัญกับการกำหนดและการจัดการเกี่ยวกับความต้องการ ความคาดหวัง และความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารที่เป็นเลิศ

2.6 การส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน หมายถึง การส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และคุณภาพงานวิชาการ ตลอดจนเผยแพร่ผลงานการวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นๆ

3. การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง วิธีการร่างรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้ข้อมูลจากการสังเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ และรายการณี โดยใช้ด้วยเทคนิคเดลฟาย 3 รอบ และการตรวจสอบยืนยันรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

4. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการเรียนการสอนในระดับชั้นปฐมวัยถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือผู้รักษาการในตำแหน่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา

5. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการเรียนการสอนในระดับชั้นปฐมวัยถึง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2557

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่องการพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือครั้งนี้ มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. บริบทโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ
3. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ
4. เทคนิคสำคัญที่ใช้ประกอบการวิจัย

1. บริบทโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 ความเป็นมาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเกิดขึ้นจากโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับซึ่งเป็นผลจากการที่รัฐบาลได้มีนโยบายที่จะขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้นจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2538) โดยเริ่มเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2530 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้กรมสามัญศึกษาดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพื้นที่ชนบทยากจน 38 จังหวัด และเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2530 เห็นชอบในหลักการการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานออกไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยวิธีการไม่บังคับ ต่อมาเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2531 ได้เห็นชอบให้โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 38 จังหวัด ออกไปให้ครอบคลุมโรงเรียนที่อยู่ในเขตทุรกันดารด้วย และเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2532 เห็นชอบให้ดำเนินการตามสาระสำคัญของรูปแบบ และวิธีการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อจากนั้นเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2532

เห็นชอบให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนดำเนินงานตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนอกระบบโรงเรียน ซึ่งเป็นผลทำให้อัตราการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 50.89 แต่เมื่อเปรียบเทียบกับปัญหาความต้องการ โดยเฉพาะตลาดแรงงานมีแนวโน้มความต้องการแรงงานพื้นฐานที่มีระดับความรู้อย่างต่ำ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.2 นโยบายของโรงเรียนขยายโอกาส

นโยบายทางการศึกษาและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการขยายโอกาสทางการศึกษานับว่าเป็นกลไกสำคัญในการทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งการพัฒนาดน พัฒนาสังคมและพัฒนาอาชีพ บุคคลใดที่ได้รับการศึกษามากย่อมมีโอกาสและความสามารถที่จะพัฒนาสิ่งต่างๆ ได้มากกว่าเช่นเดียวกัน ดังนั้นการยกระดับการศึกษา ชั้นพื้นฐานของคนในชาติ จึงไม่ใช่สิ่งที่เพิ่งจะคิดขึ้นตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 นโยบายในแผนพัฒนาการศึกษาลดับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ว่าเร่งรัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการทางการศึกษาในด้านการพัฒนาบุคคลและให้ความสัมพันธ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาการศึกษาลดับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ได้ระบุไว้ในนโยบายการศึกษา เพื่อพัฒนาบุคคลว่า เร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาผู้เรียนช่วงอายุ 0 - 18 ปี โดยมุ่งเน้นการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการพื้นฐานตามวัยและมุ่งให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ปัญญา และมีความสามารถพื้นฐานในการคิดแก้ปัญหา การดำรงชีวิตและการปรับตัว และนำมาเปลี่ยนแปลงของสังคมในอนาคตได้อย่างเหมาะสมและในแผนพัฒนาการศึกษาลดับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2554) ได้กำหนดนโยบายการพัฒนาการศึกษาเป็น 5 ด้าน ซึ่งในด้านที่ 1 ระบุไว้อย่างชัดเจนว่าจะขยาย และยกระดับความรู้พื้นฐานที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวางโดยเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยมีเป้าหมายจะขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้ มีอัตราส่วนนักเรียนต่อประชากรกลุ่มอายุ (12 - 14 ปี) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ในปี พ.ศ. 2544 รวมทั้งมุ่งขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี เป็นการศึกษาของปวงชนในแผนต่อไป ด้วยความจำเป็น และเห็นความสำคัญของการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 8) ได้กำหนดนโยบายของการขยายโอกาสทางการศึกษาไว้ ดังนี้

1. เร่งรัดการขยายโอกาสและบริการทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนกระจายไปสู่ประชาชนส่วนภูมิภาคอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเด็ก และเยาวชนผู้ด้อยโอกาสในชุมชนเมืองและชนบทห่างไกล
 2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนเห็นความสำคัญของคุณค่าของการศึกษาต่อการพัฒนาคน พัฒนาอาชีพและพัฒนาสังคมส่วนร่วม
 3. เร่งพัฒนาการจัดกระบวนการบริหาร กระบวนการเรียน การสอน และการนิเทศติดตามผลเพื่อส่งเสริมผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้มีความรู้ความสามารถและทักษะขั้นพื้นฐาน โดยเน้นการพัฒนาทักษะด้านอาชีพให้สามารถพึ่งตนเองได้ ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรมและตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น
- นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 3-4) ยังได้กำหนดการดำเนินงานของโรงเรียนโดยให้จัดการศึกษาในลักษณะให้เปล่า สอนของผู้เรียนที่ต้องการเรียนต่อจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยให้ขยายโอกาสทางการศึกษาในชนบทให้มากเป็นพิเศษมุ่งเน้นให้นักเรียนที่ไม่ได้เข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่อยู่ห่างไกลในชนบท การเรียนการสอนเน้นการฝึกทักษะพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพและเมื่อนักเรียนจบแล้วสามารถประกอบอาชีพได้ ตลอดจนการใช้แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและให้สามารถปรับตนเองให้เข้ากับสภาพทางสังคม เป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม ให้รักและต้องการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้ดีขึ้น

เพื่อตอบสนองนโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษาของรัฐบาล และเพื่อเร่งรัดพัฒนางานในส่วนของการตรวจศึกษาดูงาน จึงได้กำหนดนโยบายสำหรับการดำเนินงานการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรม (วิจิตร ลีลี, 2542, หน้า 11 - 16) ไว้ดังต่อไปนี้

ระยะสั้น

1. เร่งรัดการขยายโอกาสทางการศึกษาและบริการทางการศึกษาให้กว้างขวางและทั่วถึงทั้งในเมืองและชนบท โดยจัดบริการการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนเพื่อยกระดับการศึกษาพื้นฐานเพื่อปวงชน ให้ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นอย่างน้อย

2. เร่งรัดการจัดการศึกษา เพื่ออาชีพให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อเตรียมคนเข้าสู่ระบบแรงงานในสาขาวิชาที่เป็นความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

3. สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอน โดยจัดกิจกรรมและรณรงค์เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยให้นักเรียน ครู พ่อ แม่ และผู้ปกครองรวมทั้งประชาชนทั่วไป เข้าใจเลื่อมใส ศรัทธา และมีส่วนร่วมในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

4. พัฒนาระบบการบริหารการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมให้หน่วยงานการศึกษาในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น มีความคล่องตัวในการบริหารการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมให้มากยิ่งขึ้น โดยเร่งรัดให้มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเป็นกฎหมายหลักทางการศึกษาสำหรับใช้เป็นแนวทางในการจัดและบริหารการศึกษาของประเทศ รวมทั้งปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ให้เอื้ออำนวยต่อการบริหารการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมระยะกลางและระยะยาวเพื่อวางพื้นฐานสำหรับอนาคต

1. พัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทให้ผู้เรียนมีคุณภาพเป็นคนดี มีทักษะในการประกอบสัมมาชีพ สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และดำรงชีวิตอย่างสอดคล้องสัมพันธ์กับหลักธรรมคำสอนของศาสนา และวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ และของท้องถิ่น มีความรักความหวงแหนในธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และมีความเคารพยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

2. ส่งเสริมการเรียนการสอน และพัฒนาเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีให้ครอบคลุมความรู้ที่เป็นวิทยาการสมัยใหม่ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ผู้เรียนรู้จักพัฒนาและนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ พร้อมทั้งปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ทุกด้านทุกประเภทให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

3. เร่งรัดการจัดการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาสุขภาพ พลานามัยและสวัสดิภาพของนักเรียน นักศึกษา เยาวชนและประชาชนให้มีสุขภาพและพลานามัยที่สมบูรณ์ มีสมรรถภาพที่ดี มีสวัสดิการดี ในการบริโภค การออกกำลังกาย การเล่นกีฬาและการพักผ่อนหย่อนใจที่ถูกต้อง ส่งเสริมให้ผู้ที่มีความมั่นใจเป็นพิเศษได้พัฒนาตนเอง ให้เข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันกีฬาทุกประเภททุกระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. เร่งรัดพัฒนาคุณภาพครู อาจารย์ ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องให้มีคุณภาพ มีความรับผิดชอบ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมทั้งให้ครูอาจารย์มีความสำคัญในวิชาชีพ สามารถถ่ายทอดความรู้ในลักษณะการสอนเชิงวิเคราะห์ ให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น โดยให้มีการจัดมาตรฐานวิชาชีพครูสำหรับผู้ที่เข้าสู่อาชีพครู ควบคุม ส่งเสริม และพัฒนาครูให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

5. สนับสนุน และส่งเสริมให้ภาคเอกชน องค์กรหรือสมาคมต่างๆ จัดการศึกษาในระดับก่อนประถม มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาที่นอกเหนือจากการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือการศึกษาที่สนองต่อความต้องการของคนเฉพาะกลุ่ม

6. ทำนุบำรุง และส่งเสริมศาสนาให้เป็นที่พึงพอใจและเป็นศรัทธารวมในการพัฒนาจิตใจของประชาชน ส่งเสริมให้เยาวชนและประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ ศรัทธาและสามารถนำหลักธรรมของศาสนาให้ทำหน้าที่เผยแพร่ศาสนาและจริยธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนปลูกฝังจิตสำนึกให้กับเยาวชนและประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจและเห็นคุณค่าในวัฒนธรรมไทย รวมทั้งภูมิปัญญาชาวบ้าน และส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ทำนุบำรุง พิธีกรรมและเผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ

7. ปรับปรุงและสนับสนุนการจัดสรรและระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาพัฒนาการบริหารอย่างเหมาะสมเป็นธรรม รวมทั้งพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศให้สามารถนำไปใช้ในการบริหารและการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยทั้งด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาและเพื่อความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ โดยเน้นการวิจัยที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการศึกษา การศาสนา การวัฒนธรรม และองค์ความรู้ในศาสตร์สากล และภูมิปัญญาท้องถิ่น

เพื่อให้การขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของ
กระทรวงศึกษาธิการในส่วนภูมิภาคดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น
กระทรวงศึกษาธิการจึงขอให้คณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม
จังหวัด ได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ให้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา และแผนปฏิบัติการในการขยายโอกาส
ทางการศึกษาของจังหวัด โดยผ่านการพิจารณาความเห็นชอบจากคณะกรรมการ
การศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมจังหวัด เพื่ออนุมัติให้ดำเนินการ
2. ให้ดำเนินการประชาสัมพันธ์และรณรงค์ให้เด็กและเยาวชนเข้าศึกษาต่อ
ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน
3. พิจารณาจัดทำเกณฑ์การจัดตั้งโรงเรียน และหรือการคัดเลือกโรงเรียน
เข้าโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักการขยายโอกาสทาง
การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ โรงเรียนในโครงการนำร่องฯ และการเปิด
โรงเรียนสาขาหรือการจัดตั้งโรงเรียนเปิดใหม่ เป็นต้น
4. จัดทำแบ่งเขตบริการรับนักเรียนของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาส
ทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
5. จัดทำข้อมูลสถิติของการขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้นของจังหวัด โดยร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
6. การนิเทศการศึกษา ให้คณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และ
การวัฒนธรรมจังหวัด มอบให้ศึกษานิเทศก์ของกรมสามัญศึกษา ที่ประจำจังหวัดหรือ
กลุ่มโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรร่วมพัฒนา ศึกษานิเทศก์ของสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติและขอความร่วมมือศึกษานิเทศก์ประจำเขตให้เป็นผู้นิเทศ
7. ดำเนินการติดตามและประเมินผล พร้อมทั้งรายงานการติดตามผล
และการประเมินผลหลังจากสิ้นงวดเงินงบประมาณทั้ง 3 งวด ภายหลังจากสิ้นสุด 15 วัน
8. ดำเนินการประสานงานการใช้ทรัพยากรของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
ร่วมกัน ได้แก่ ด้านบุคลากร งบประมาณอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น โดยให้ระบุไว้ใน
แผนปฏิบัติการด้วย

ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้เล็งเห็น
ความสำคัญและตระหนักว่าการส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สูงขึ้น
อันจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับความจริงก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและ

การพัฒนาประเทศเป็นภารกิจสำคัญที่จะเร่งดำเนินการ จึงกำหนดให้ดำเนินงานขยายโอกาสทางการศึกษาภายใต้โครงการ “นำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ” โดยเปิดชั้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ โดยลงมติเห็นชอบด้วยในหลักการตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ คือ

1. ให้ขยายการศึกษาภาคบังคับต่ออีก 3 ปี โดยการประกาศในท้องที่มีความพร้อมเป็นปีๆ ไป ทั้งนี้ให้มีการแก้ไขแผนการศึกษาแห่งชาติ และพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

2. ในระยะที่ดำเนินการแก้ไขแผนการศึกษาแห่งชาติและพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โครงการนำร่องขยายโอกาสทางการศึกษา โดยยังไม่บังคับต่อไปอีก 3 ปี โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยให้หน่วยงานดังกล่าวสามารถใช้งบประมาณที่ได้รับตามปกติได้ และอนุมัติให้ดำเนินการต่อไปได้ในพื้นที่เขตชนบทซึ่งการเรียนต่อในระดับมัศึกษามีอัตราค่อนข้างต่ำ เนื่องจากความยากจนของผู้ปกครอง ให้พิจารณาล้างใจให้ผู้ปกครองส่งผู้อยู่ในปกครองของตนเรียนต่อในรูปแบบค่าชดเชยลักษณะใดลักษณะหนึ่ง

ต่อมากระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายเร่งรัดการขยายโอกาสทางการศึกษาให้กระจายไปสู่ภูมิภาคอย่างทั่วถึง โดยให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เปิดทำการสอนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในปีการศึกษา 2534 เพิ่มอีก 1,150 โรงเรียน อีกทั้งมีนโยบายที่จะเปิดดำเนินการเพิ่มประมาณปีละ 1,000 โรงเรียน ตลอดแผนการศึกษาแห่งชาติระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ภายใต้โครงการ “ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน” การดำเนินการเพื่อตอบสนองนโยบายเร่งรัดการขยายโอกาสทางการศึกษาดังกล่าว เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีซึ่งได้ประชุม เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2534 และลงมติว่า

1. เห็นชอบให้กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการขยายโอกาสทางการศึกษาสู่ภูมิภาค ในลักษณะของการกระจายอย่างทั่วถึงได้โดยมีเงื่อนไข ดังนี้

1.1 ให้เปิดการเรียนการสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีอยู่แล้วและมีห้องเรียนเพียงพอโดยไม่ต้องจัดสร้างโรงเรียนขึ้นใหม่ และไม่มีโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาของกรมสามัญศึกษาดังอยู่แล้วในท้องที่นั้น

1.2 ให้จัดการเรียนการสอนได้ในโรงเรียนที่มีบุคลากรผู้สอนเพียงพอ
 1.3 ให้เปิดการเรียนการสอนได้โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน แต่ให้ตั้งงบประมาณอุดหนุนนักเรียนเป็นรายหัวครอบคลุมค่าเล่าเรียนที่ไม่เก็บ และค่าแบบเรียนเพื่อให้ยืมเรียน ทั้งนี้เพื่อมิให้เกิดความแตกต่างระหว่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กับนักเรียนมัธยมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา

2. สำหรับงบประมาณดำเนินในข้อ 1 ให้กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับสำนักงานงบประมาณรับไปพิจารณาในรายละเอียดร่วมกัน

3. ให้กระทรวงศึกษาธิการ

3.1 รับข้อสังเกตของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแนวนโยบายไปดำเนินการ

3.2 เน้นการดำเนินงานในพื้นที่ชนบทยากจนและพื้นที่ที่มีประชาชนประกอบอาชีพบริการพิเศษเป็นจำนวนมากเป็นอันดับแรก

3.3 ดำเนินการให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาให้มากยิ่งขึ้น โดยกระทรวงศึกษาธิการต้องควบคุมมาตรฐาน ทั้งนี้เพื่อจะได้นำงบประมาณไปใช้ในพื้นที่ชนบทยากจนได้มากยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่เก็บค่าเล่าเรียน ตั้งงบประมาณอุดหนุนนักเรียนเป็นรายหัวครอบคลุมค่าเล่าเรียนที่ไม่เก็บ โดยเน้นการดำเนินงานในพื้นที่ชนบทยากจนและพื้นที่ที่มีประชาชนประกอบอาชีพบริการพิเศษเป็นจำนวนมากเป็นอันดับแรก

2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

2.1 ความหมายการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานในโรงเรียนมีหลายอย่าง แต่งานที่เป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียนคือ งานวิชาการ เนื่องจากเป็นงานที่โรงเรียนต้องรับผิดชอบพัฒนาคุณภาพของนักเรียนงานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ ที่จะให้

สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็วกับความต้องการของผู้เรียน
สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัย
สำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนา
หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผลรวมทั้งปัจจัยเกื้อหนุน
การพัฒนาคุณภาพนักเรียนชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

นักการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาได้ให้ความหมายการบริหารงาน
วิชาการไว้ต่างๆ กันดังนี้ Van Miller (1965, p. 180) ให้แนวคิดว่าการบริหารงานวิชาการ
คือการจัดโปรแกรมการสอนการปฏิบัติตามโปรแกรม การสอนการวัดผลเพื่อติดตาม
การเรียนการสอนทั้งของครูและนักเรียน นอกจากนี้จะต้องจัดบริการการสอนเพื่อให้
การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดี สำหรับ Gordon (1999, pp. 158-164) กล่าวถึง
การบริหารงานวิชาการว่า หมายถึง งานกำกับติดตาม ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการเรียนรู้
การสอน การทำงานวิจัย การนิเทศติดตาม ตลอดจนการรักษาความเป็นมืออาชีพทางด้าน
การจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ กมล ศิริบรรณ (2539, หน้า 5) ได้ให้ความหมายของ
งานวิชาการว่า งานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนซึ่งเกี่ยวข้อง
กับการปรับปรุงพัฒนาการเรียน การสอนให้ได้ผลดี ส่งผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึง
ประสงค์เป็นไปตามเป้าหมาย ของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ วิจิต บุญเลิศ (2543,
หน้า 13) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการดำเนินงานของบุคคลที่มีส่วน
เกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่างๆ ในการเรียนการสอนที่มุ่งผล
สูงสุด ให้ผู้เรียนมีสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ วินิจ เกตุขำ (2546, หน้า 1) ให้ความหมายการบริหารงาน
วิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในโรงเรียนหรือ
สถานศึกษาเพื่อให้การเรียนการสอนเกิดผลดีมีประสิทธิภาพ กระทรวงศึกษาธิการ (2546,
หน้า 35) ให้ความหมายว่า งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
มุ่งให้กระจายอำนาจ ในการบริหารจัดการไปให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้
สถานศึกษาดำเนินการได้ โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว อีกทั้งธีระพร อายุวัฒน์ (2552,
หน้า 92) กล่าวว่า การบริหาร งานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทุกประเภทในโรงเรียนที่มี
ผลเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
สูงสุด โดยผู้บริหารเป็น ผู้นำทางด้านวิชาการและเป็นผู้ให้คำแนะนำประสานงานการ

ปฏิบัติงานกับครูในด้านการเรียนการสอนโดยให้สอดคล้องกับปรัชญาและนโยบายทางด้านการศึกษาของโรงเรียน วิชาวดี ชีวะผลาบุรณ์ (2553, หน้า 29) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ เป็นงานหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในการที่จะบริหารจัดการกิจกรรมทุกประเภทเพื่อปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษา และสันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 22) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียน การสอน เพื่อให้การเรียน การสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น เปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ ไหลหล่อเลี้ยงหัวใจ การบริหารจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการที่สามารถทำให้งานวิชาการ เกิดพลวัต (Academic Affairs Dynamic) อยู่ตลอดเวลาส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และคุณภาพของการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดไป เช่นเดียวกับคัมภีร์ สุตแท้ (2553, หน้า 22) กล่าวว่า งานวิชาการ หมายถึงงานหลักที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการให้ครอบคลุมระบบการเรียนรู้ทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน มีการวัดผลประเมินผลเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามหลักสูตรสถานศึกษา และปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 2) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข การเรียนการสอนของนักเรียนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งการจัดการนั้นๆ จะต้องครอบคลุมถึงการศึกษหลักสูตรหรือแนวการจัดประสบการณ์ การจัดตาราง กิจกรรมประจำวัน การนิเทศ และการประเมินความพร้อม

2.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

ประเวศ วะสี (2544, หน้า 44) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียนที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ส่วนงานอื่นๆ มีความสำคัญในลักษณะที่เป็นงานสนับสนุนงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการ เป็นส่วนหนึ่งของงานบริหารการศึกษา สำหรับผู้มีบทบาทหน้าที่ ในการบริหารได้สนับสนุนส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ทุกฉบับที่

เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ งานวิชาการเป็นงานที่มุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้น จะต้องมิกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียน คือกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Centered) สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 2-3) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการองค์ประกอบ 7 ประการ คือ (1) ทั้งครู ผู้บริหารโรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง ชุมชนต้องเชื่อว่าคนไทยสามารถพัฒนาให้เป็นคนดี เก่ง และมีความสุขได้ (2) ทั้งครู ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ต้องช่วยกัน ค้นหาศักยภาพและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนให้พบ (3) ผู้เรียนต้องได้รับทักษะตรงตามหลักสูตร เพื่อที่จะได้นำทักษะเหล่านี้เป็นเครื่องมือในการค้นหาความรู้เพิ่มเติมในอนาคต ทักษะที่จำเป็นได้แก่ ภาษา คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ วิทยาศาสตร์พื้นฐาน (4) ต้องให้ผู้เรียนเรียนด้วยการปฏิบัติทดลอง ได้ปฏิบัติจริง ได้แก้ปัญหามาจริง ได้จับ ได้ทำ ได้ทดลองบริหารจัดการ และได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง (5) ครู ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนให้ความสำคัญและกำหนดกิจกรรมความดีของนักเรียนแต่ละคนอย่างจริงจัง และเอาความสามารถเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการประเมินผลผู้เรียนแต่ละคน (6) ต้องมีแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนอย่างเหมาะสม (7) ผู้เรียนแต่ละคนหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องจากหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546, หน้า 6) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งจะต้องขับเคลื่อนลงสู่สถานศึกษาอย่างทันที มีแนวทางในการนิเทศติดตาม

ธีระพร อายุวัฒน์ (2552, หน้า 78) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารโรงเรียนและถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียนที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษานั้นคือนักเรียนมีความรู้ มีคุณธรรม เป็นคนดีคนเก่ง มีความสุข มีคุณภาพและมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ คัมภีร์ สดแท้ (2553, หน้า 23) กล่าวว่า การบริหารวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียนส่วนงานอื่นทุกอย่างมุ่งส่งเสริมงานวิชาการโรงเรียนให้มีความสมบูรณ์ บรรลุวัตถุประสงค์ ที่มุ่งส่งเสริมคุณภาพของนักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสามารถ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างสมบูรณ์ และปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 1) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากงานวิชาการ เนื่องจากว่างานวิชาการเกี่ยวข้อง กับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน และที่เกี่ยวข้องกับ

ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจเกี่ยวข้องทั้งทางตรง และทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น อีกทั้งศักดิ์ไทย สุรกิจบวร, วาโร เฟิงส์วัตต์ (2554, หน้า 49) กล่าวว่า ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทและหน้าที่สำคัญ ยิ่งในงานวิชาการ ถ้าบุคลากรทุกคนมีความตระหนัก มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการศึกษา และจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนที่รับผิดชอบแล้ว ย่อมเป็นการง่ายที่จะทำให้งานวิชาการนั้นบรรลุและนำความสำเร็จมาสู่สถานศึกษา ดังนั้นจุดประสงค์ของหลักสูตร วิธีการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผล จึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องทางวิชาการอย่างหนึ่งที่จะทำให้นักเรียนมีคุณภาพตามต้องการ

จากความสำคัญของงานวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาทุกระดับชั้น งานวิชาการช่วยพัฒนาสติปัญญา ความนึกคิดของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีคุณค่าในสังคม การบริหารงานวิชาการจะดีมีคุณค่าหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารและครู

2.3 หลักการบริหารงานวิชาการ

ในการบริหารงานวิชาการจะต้องมีหลักการและวิธีการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหาร ดังนั้นในหลักการเบื้องต้นของการบริหารจึงต้องมีข้อความชัดเจน Bruce (1978. P.1192) ได้ให้หลักการบริหารงานวิชาการไว้ 2 หลักคือ 1) หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุน นั่นคือนักเรียนสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตร โดยไม่ออกกลางคัน เรียนเกินเวลาและช้ากว่ากำหนด 2) หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลผลิตได้ตามจุดหมายที่วางไว้ นั่นคือ นักเรียนมีคุณภาพตามจุดหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ ทักษะ คุณธรรมและการจัดการได้ และชูศรี ถนอมกิจ (2550, หน้า 55-56) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ โดยมีลักษณะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และยังเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญ แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษา ที่สำคัญคือผู้บริหารโรงเรียนต้องมีภาวะผู้นำ และต้องบริหารจัดการโดยให้ผู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีส่วนร่วมด้วย และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 181) ได้กำหนดหลักการและแนวคิดในการบริหารงานวิชาการไว้ว่า 1) ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำ

หลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 2) มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญสูงสุด 3) มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้ 4) มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานโดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดการหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้น ทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา 5) มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดและพัฒนาการศึกษา เช่นเดียวกับ วสันต์ นาวาเนียว (2550, หน้า 524-525) ที่พบว่า การบริหารจัดการศึกษาที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นปัจจัยสำคัญคือ ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำสูง มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความพยายาม มุ่งมั่น อดทน แสวงหาความรู้อยู่เสมอ

ธีระพร อายุวัฒน์ (2552, หน้า 80) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่สุดก็คือ ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการนำนโยบายด้านการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุตาม จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นนักประสานงานที่ดี มีความมุ่งมั่น มองเห็นเป้าหมายและความสำเร็จขององค์การ มีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนด้านการบริหารงานวิชาการจึงจะบรรลุเป้าหมายและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา เช่นเดียวกับ คัมภีร์ สุดแท้ (2553, หน้า 24) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการควรยึดหลักการสำคัญ ประกอบด้วย 1) จัดทำแผนงานวิชาการ 2) การมุ่งความร่วมมือกันทำงาน 3) กระจายอำนาจให้ผู้ปฏิบัติ 4) การส่งเสริมผู้ร่วมงานให้ปรับปรุงตนเอง 5) ริเริ่มสร้างสรรค์ในการปรับปรุงงาน 6) ควรใช้เทคนิคการส่งเสริมมากกว่าการสอนคนอื่น 7) มีการให้ขวัญ กำลังใจในการทำงาน 8) ควรมีคณะกรรมการที่ปรึกษา 9) ให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของงาน และ 10) ติดตามและประเมินผลงาน

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการ คือ ผู้บริหาร ควรมีความรับผิดชอบการวางแผนทุกระดับ มีส่วนร่วมในการวางแผนของสถานศึกษา มีทักษะในการวางแผน มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพสูงมีวิสัยทัศน์กว้างไกล เพื่อให้สามารถบริหารด้านการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ขอบข่าย/ภารกิจการบริหารงานวิชาการ

2.4.1 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

ความสำเร็จของโรงเรียนอยู่ที่การบริหารงานวิชาการ ซึ่งงานวิชาการของโรงเรียนมีขอบข่ายที่กว้างมาก โดยครอบคลุมตั้งแต่การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การดำเนินการจัดการเรียนการสอน ซึ่งในเรื่องนี้มีนักการศึกษาและนักวิชาการ ให้ทัศนะเกี่ยวกับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ดังที่ Smith (1969, p.170) ได้แบ่งการบริหารงานด้านวิชาการออกเป็น 6 ด้าน คือ 1) การจัดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 2) การจัดเนื้อหาของหลักสูตร 3) การนำหลักสูตรไปใช้ 4) การจัดอุปกรณ์การสอน 5) การนิเทศการสอน 6) การส่งเสริมครูประจำการ ขณะที่ Sergiovanni and others (1980, pp.267-268) มีความเห็นว่า ขอบข่ายของงานวิชาการต้องประกอบด้วย 1) การตั้งปรัชญาทางการศึกษาขึ้นมาเพื่อปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ 2) การจัดทำโครงการทางการศึกษาต่างๆ 3) การจัดให้มีการประเมินผลหลักสูตรและทักษะการเรียนการสอน 4) การสร้างบรรยากาศภายในโรงเรียนให้พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง และ 5) การจัดหาวัสดุสำหรับการเรียนการสอน นอกจากนี้ สุวิมล โพธิ์กลิ่น (2549, หน้า 84) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก พบว่างานวิชาการมีขอบข่ายดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน 4) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 5) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 6) การส่งเสริมด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น 7) การประชุมอบรมทางวิชาการ 8) การจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศให้เหมาะสมในการเรียนรู้ 9) การจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริม และ 10) การจัดหาและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 18) ได้ให้ขอบข่ายงานบริหารงานวิชาการว่า ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 4) การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 5) การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 8) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, หน้า 28-29) กำหนดขอบข่ายงานวิชาการ ดังนี้ 1) การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่วนเพชริน สงค์ประเสริฐ (2550) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการดำเนินงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่างานวิชาการมีขอบข่ายดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 10) การส่งเสริมด้านความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน นอกจากนี้ คัมภีร์ สุดแท้ (2553, หน้า 29) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่างานวิชาการมีขอบข่ายดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 3) การวางแผนงานด้านวิชาการ 4) การจัดการเรียนการสอนและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 5) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 6) การพัฒนาสื่อและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 7) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 8) การวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 9) การนิเทศการศึกษา 10) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 11) การแนะแนวการศึกษา 12) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 13) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 14) การประสานความร่วมมือในการ

พัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และ15) การส่งเสริมและสนับสนุนงาน
วิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
และประยูร เจริญสุข (2553, หน้า 36) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้งานวิชาการสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการ
เรียนรู้ 3) การนิเทศภายใน และ4) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถ
สังเคราะห์ขอบข่ายงานวิชาการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ดังตาราง 1

ตาราง 1 การสังเคราะห์ขอบข่ายงานวิชาการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

ขอบข่ายงานวิชาการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน	ผู้วิจัย/นักวิชาการ/ปี								ความถี่	องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา
	Smith (1969)	Sergiovanni and others (1980)	สุวิมล โพธิ์กลิ่น (2549)	สพฐ. (2550)	เพชริน ลงค์ประเสริฐ (2550)	สพฐ. (2551)	คัมภีร์ สุดแท้ (2553)	ประยูร เจริญสุข (2553)		
การจัดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	✓								1	
การจัดเนื้อหาของหลักสูตร	✓								1	
การนำหลักสูตรไปใช้	✓								1	
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		7	✓
การนิเทศการศึกษา	✓	✓		✓	✓		✓	✓	6	✓
การส่งเสริมครูประจำการ	✓		✓						2	
การตั้งปรัชญาทางการศึกษาขึ้นมาเพื่อปฏิบัติให้ บรรลุวัตถุประสงค์		✓							1	
การจัดทำโครงการทางการศึกษาต่างๆ		✓	✓						2	
การจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศให้เหมาะสมใน การเรียนรู้		✓	✓						2	
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา			✓	✓	✓	✓	✓	✓	6	✓
การพัฒนากระบวนการเรียนรู้			✓	✓	✓	✓	✓	✓	6	✓
การประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน			✓	✓	✓	✓	✓		5	✓
การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้			✓	✓	✓	✓	✓		5	✓

ตาราง 1 (ต่อ)

ขอข่างานวิชาการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้วิจัย/นักวิชาการ/ปี								องค์ประกอบที่มุ่งศึกษา	
	Smith (1969)	Sergiovanni and others (1980)	สุวิมล โพธิ์กลิ่น (2549)	สพฐ. (2550)	เพชริน สงค์ประเสริฐ (2550)	สพฐ. (2551)	คัมภีร์ สุดแท้ (2553)	ประยูร เจริญสุข (2553)		
การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา			✓	✓	✓	✓	✓	✓	6	✓
การส่งเสริมด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น			✓	✓	✓	✓	✓		5	✓
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา				✓	✓	✓	✓		4	✓
การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น						✓	✓		2	
การวางแผนงานด้านวิชาการ						✓	✓		2	
การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา						✓	✓		2	
การแนะแนวการศึกษา					✓	✓	✓		3	
การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น						✓	✓		2	
การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา						✓	✓		2	
การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา						✓	✓		2	

จากตาราง 1 เห็นได้ว่า ขอข่าการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ความถี่ตั้งแต่ 4 ขึ้นไปมากำหนดเป็นองค์ประกอบ ได้ 9 องค์ประกอบ คือ 1) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 4) การนิเทศการศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 6) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

7) การส่งเสริมด้านวิชาการแก่ชุมชน 8) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และ9) วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.4.1.1 การพัฒนานวัตกรรมและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

Wang (1994, p. 3) กล่าวว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องมีการยอมรับและมีวิสัยทัศน์กว้างไกลในการนำคอมพิวเตอร์มาประยุกต์ใช้กับงานเพื่อหวังผลที่ดีขึ้น และปรับปรุงกลยุทธ์ขององค์กร สอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535, หน้า 247-248) กล่าวว่าสื่อการสอน หมายถึง สิ่งที่น่าความรู้ไปสู่ผู้เรียน อยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์หรือไม่ใช้สิ่งพิมพ์ก็ได้ สื่อการสอนที่ไม่ใช้สิ่งพิมพ์ก็คือสื่อประเภทโสตทัศนูปกรณ์ หมายถึง วัสดุเครื่องมือ อุปกรณ์ และวิธีการทางโสตทัศนศึกษา ส่วนโสตทัศนูปกรณ์ หมายถึง อุปกรณ์ต่างๆ ที่เป็นวัสดุ เครื่องมืออุปกรณ์หรือวิธีการที่ครูอาจารย์เลือกมา และวางแผนใช้รวมเข้าไปในเนื้อหาของหลักสูตรรายวิชาต่างๆ อย่างเหมาะสมกับความต้องการ ระดับชั้น สติปัญญาและความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และ อำภา บุญช่วย (2537, หน้า 25) กล่าวว่า สื่อ หมายถึง ตัวกลางที่ช่วยในการถ่ายทอดเรื่องราว ข่าวสาร ความรู้ เหตุการณ์แนวคิดสถานการณ์ ที่ผู้ส่งสารต้องการส่งไปยังผู้รับ ส่วนสื่อการเรียนการสอน หมายถึง การนำวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการมาเป็นตัวกลางในการให้การศึกษา ให้ความรู้แก่นักเรียนประเภทของสื่อการสอน สื่อการสอนในปัจจุบัน มีความสำคัญต่อหลักสูตรมาก จนมีการพัฒนามาเป็นวิชาใหม่ที่เรียกว่า เทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับวัตถุที่ใช้สนับสนุน การเรียนรู้ของนักเรียน และช่วยการสอนของครูให้ดำเนินไปได้สะดวกขึ้น ประเภทของสื่อการสอน จำแนกได้ 3 ประเภท คือ 1) สื่อประเภทวัสดุ บางครั้งเรียกว่า สื่อเล็ก เป็นสื่อที่ทำหน้าที่เก็บความรู้ในลักษณะภาพ เสียง และตัวอักษรในรูปแบบต่างๆ ที่ผู้เรียนสามารถใช้เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ วัสดุที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนนี้ จำแนกออกเป็น 2 ประเภทคือ วัสดุที่เสนอเรื่องราว หรือความรู้ได้ด้วยตัวมันเอง โดยไม่ต้องอาศัยเครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดๆ ในการนำเสนอเรื่องราวได้ กระดานชอล์ก กระดานผ้าสำลี โปสเตอร์ภาพเขียน ภาพถ่าย แผนภาพ แผนภูมิ กราฟ การ์ตูน ของจำลอง ของจริง บัตรคำ หนังสือเรียน เป็นต้น และวัสดุที่ต้องอาศัยเครื่องมือกลไก เป็นตัวนำเสนอเรื่องราวหรือความรู้ ได้แก่ แผ่นเสียง เทปบันทึกเสียง फिल्मสคริป เทปบันทึกภาพ 2) สื่อประเภทเครื่องมือ หรือโสตทัศนูปกรณ์ บางครั้งเรียกว่า “สื่อใหญ่” ซึ่งเป็นตัวกลางหรือทางผ่านของความรู้ที่จะ

ถ่ายทอดไปยังครู และนักเรียนต้องอาศัยวัสดุมาใส่ในตัวของมัน สื่อประเภทนี้ ได้แก่ เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องฉายข้ามศีรษะ เครื่องรับโทรทัศน์ โทรทัศน์วงจรปิด เครื่องเล่นแผ่นเสียง เป็นต้น 3) สื่อประเภทเทคนิคหรือวิธีการ หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ครูหรือนักเรียนจัดขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียนในบางครั้งการเรียนการสอนต้องอาศัยเทคนิคบางประการเข้าช่วย จึงทำให้การเรียนได้ผลดี จะใช้เพียงวัสดุ หรือเครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้ง 2 อย่างก็ยังไม่เพียงพอต้องอาศัยสื่อการสอนต่อไปนี้ คือ การเล่นเกมและหุ่น การแสดงบทบาทสมมติ การสาธิต การศึกษานอกสถานที่ การแสดงนิทรรศการ การทดลอง นิทรรศการ รายการโทรทัศน์ ส่วน บุญเกื้อ ควรหาเวช (2542, หน้า 12) กล่าวว่า นวัตกรรม หมายถึง การนำเสนอสิ่งใหม่ๆ เข้ามาเปลี่ยนแปลง เพิ่มเติมวิธีการที่ทำอยู่เดิม เพื่อให้ใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น ฉะนั้นไม่ว่าวงการหรือกิจกรรมใดๆ ก็ตามเมื่อมีการนำเอาความเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ เข้ามาใช้เพื่อปรับปรุงงานให้ดีขึ้นกว่าเดิมหรือมุ่งที่จะให้งานนั้นมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ก็เรียกได้ว่าเป็นนวัตกรรมของวงการนั้นๆ เช่น ถ้าในวงการศึกษานำเอาเข้ามาใช้เรียกว่า “นวัตกรรมการศึกษา” สำหรับผู้ที่กระทำหรือนำเอาความเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ มาใช้เรียกว่า “นวัตกรรม”

นอกจากนี้ วารุณี ตะโกภู (2548, หน้า 96) กล่าวว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาในทุกๆ ระดับ และในการปฏิรูปการศึกษาให้สำเร็จได้นั้นผู้บริหารจำเป็นต้องนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิรูปการศึกษา ทั้งในการบริหารจัดการทั่วไป และการปฏิรูปการเรียนการสอน ผู้บริหารจึงต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกลและยอมรับเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อเป็นผู้นำในการจัดหาเครื่องมือที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานในโรงเรียนในทุกๆ ด้าน และส่งเสริมสนับสนุนให้ครู อาจารย์ และนักเรียนได้มีความสนใจและสามารถนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งการที่ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญกับเทคโนโลยี และกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงการทำงานเพื่อประโยชน์ของหน่วยงาน โรงเรียนนั้นย่อมมีการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับบวสันต์ นาวเหนียว (2550, หน้า 605) กล่าวว่า สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หน่วยงานทางการศึกษาในระดับสูง ควรให้การสนับสนุนส่งเสริมด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาแก่โรงเรียนในสังกัดอย่างจริงจัง และต่อเนื่องทั้งคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการศึกษา สื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัย ตลอดจนการประสานความร่วมมือกับชุมชน

และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความร่วมมือกันในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษา อีกทั้ง ธีระพร อายุวัฒน์ (2552, หน้า 222) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนมี 3 ประเภท ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์และวิธีการ ซึ่งสื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเนื้อหาจากผู้สอนไปยังผู้เรียน ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น รวมทั้งให้ครูสามารถแบ่งเบาภาระการสอนและประหยัดเวลาได้โดยที่นักเรียนมีความรู้ความสามารถจากการสอนเร็วขึ้น ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรเอาใจใส่ในการจัดหา จัดทำ จัดบริการ และส่งเสริมการสอนให้ครูรู้จักใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับแผนการสอนและคู่มือครูอย่างเพียงพอ เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2545, หน้า 7-8) ได้กล่าวถึงหลักการใช้สื่อไว้ว่า การที่ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีตามจุดประสงค์หรือไม่ ไม่ใช่เป็นเพราะเราเลือกสื่อการเรียนการสอนได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์เท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับวิธีการที่นำมาใช้ด้วยการใช้สื่ออาจทำได้หลายโอกาส และด้วยจุดประสงค์ต่างๆ เช่น เพื่อการนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อเสนอเนื้อหา เพื่อขยายความรู้ให้กว้างขวางขึ้น และเพื่อการนำเอาความรู้ไปใช้ในกรณีดังกล่าวประสิทธิผลของสื่อย่อมแตกต่างกันไป ด้วยเหตุผลนี้การใช้สื่อจึงต้องอาศัยทักษะและความสามารถของผู้สอนที่จะพิจารณาว่าควรใช้สื่อใด และในโอกาสอย่างไร หลักในการใช้สื่อมีดังนี้ 1) ตรวจสอบและศึกษาอย่างละเอียดว่า สื่อนั้นประกอบด้วยอะไรบ้าง มีคุณสมบัติอย่างไร มีวิธีการใช้อย่างไร มีสิ่งใดที่ควรระมัดระวัง หรือต้องเตรียมการก่อนนำไปใช้ 2) เตรียมสื่อที่จะใช้ให้พร้อม รวมทั้งสถานที่และอุปกรณ์ประกอบการใช้ 3) อธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจเสียก่อนว่า เหตุใดจึงต้องใช้สื่อดังกล่าว โดยเฉพาะให้ผู้เรียนมองเห็นว่าสื่อจะช่วยให้อ่านเข้าใจเรื่องอะไรหรือตอบปัญหาใด และมีสิ่งใดบ้างที่ผู้เรียนจะต้องให้ความสนใจ และเป็นพิเศษเกี่ยวกับการใช้สื่อนี้ สิ่งสำคัญต้องให้เกิดความสนใจและรู้ขั้นตอนการใช้สื่อ 4) การใช้สื่อต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับเวลาและมีความคล่องแคล่ว และ 5) หลังจากใช้สื่อต้องมีการทบทวนข้อมูลความรู้และเกิดความคิดใหม่ๆ

สรุปได้ว่า การพัฒนา นวัตกรรมและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง สิ่งที่น่าความรู้ไปสู่ผู้เรียนในรูปแบบของสิ่งพิมพ์หรือไม่ใช้สิ่งพิมพ์ก็ได้เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเนื้อหาจากผู้สอนไปยังผู้เรียน ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น รวมทั้งให้ครูสามารถแบ่งเบาภาระการสอนและประหยัดเวลาได้โดยที่นักเรียนมีความรู้ความสามารถจากการสอนเร็วขึ้น

2.4.1.2 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

หัวใจสำคัญของการศึกษา สิ่งที่สำคัญที่สุดที่ผู้บริหารควรคำนึงถึงคือ หลักสูตร เพราะหลักสูตรเป็นแม่แบบที่จะเป็นตัวชี้นำสู่ความสำเร็จของการจัดการศึกษา หรือเป็นตัวกำหนดทิศทางของการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ หลักสูตรจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535, หน้า 38-39) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษามี 3 ประการคือ 1) ทำให้การศึกษาดำเนินไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ 2) ทำให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และ 3) หลักสูตรเป็นตัวกำหนดกรอบแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน เช่น กำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดเนื้อหา กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน กำหนดวิธีการวัดและประเมินผล เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เป็นที่ตาม ที่หลักสูตรกำหนด สอดคล้องกับ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539, หน้า 1) กล่าวว่า หลักสูตรยังทำให้ผู้บริหารมีแนวทางในการใช้หลักสูตร คือ 1) ผู้บริหารโรงเรียนจะจัดและบริหารหลักสูตรอย่างไรจึงจะเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และ 2) จะจัดสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างไรที่จะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากหลักสูตรมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องมีความรู้และความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตร เช่น สาระสำคัญของหลักสูตร การจัดกิจกรรมตามหลักสูตร และการพัฒนาหลักสูตร เป็นต้น

1) ความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

Glickman and other (2001, pp. 344-345) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรนั้นผู้บริหารควรจะดูจากองค์ประกอบดังนี้ 1) นักเรียนควรเรียนรู้เรื่องอะไรบ้าง 2) ควรจะลำดับขั้นตอนเนื้อหาของการเรียนอย่างไร 3) จะประเมินผลการเรียนของนักเรียนอย่างไร 3) จะประเมินผลการศึกษาของนักเรียนอย่างไร และสำหรับการตัดสินใจที่จะพัฒนาหลักสูตรของผู้บริหารนั้นจะได้รับอิทธิพลจากนโยบายของรัฐบาล ค่านิยมของชุมชน ความต้องการของชุมชน สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน เงื่อนไขทางสังคมในอนาคต แต่ในที่สุดการตัดสินใจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรนั้นก็จะเป็นผลมาจากการตัดสินใจในด้านปรัชญาที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโรงเรียน เช่น ปรัชญาสารัตถนิยม (Essentialist Philosophy) จะยึดหลักว่า การเรียนจะเกิดขึ้นต้องเป็นผลมาจากการทำงานอย่างหนัก ต้องรู้จักนำไปใช้และสร้างวินัยในตนเอง จะเน้นการเรียนด้วยการท่องจำ ครูจะเป็นผู้ให้นักเรียนจะเป็นผู้รับ ในขณะที่ปรัชญาประสบการณ์นิยม (Experimentalism Philosophy)

หลักสูตรจะเน้นกิจกรรมทางสังคม การเรียนรู้แบบร่วมมือกันส่วนปรัชญาภวาทนิยม (Existentialist Philosophy) หลักสูตรจะเน้นความสำคัญของบุคคลมากกว่าสังคม เน้นการดำรงชีวิตปัจจุบัน ความรับผิดชอบ และเสรีภาพ ส่วนการจัดการเรียนการสอนนั้นจะให้ นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ ครูเป็นเพียงผู้แนะนำเท่านั้น สำหรับรูปแบบของหลักสูตรนั้นมีหลายประเภท เช่น หลักสูตรที่กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม มีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 1) กำหนดวัตถุประสงค์
- 2) กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน และ
- 3) กำหนดวิธีการประเมินผล

ขณะที่กรมวิชาการ. (2545, หน้า 34) กล่าวว่า หลักสูตรคือ การจัดประมวลประสบการณ์ที่มีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการอย่างยิ่ง เป็นการกำหนดทิศทางในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ โดยที่ต้องนำมาวิเคราะห์ให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมถึงค่านิยมของสมัยนั้นๆ ซึ่งจะเป็นหลักสูตรแบบใดก็ต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอ ผู้บริหารจึงควรมีความเข้าใจหลักสูตรอย่างถ่องแท้ หลักสูตรเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายปลายทางของการจัดการศึกษา โดยหลักสูตรจะกำหนดหลักการและจุดมุ่งหมายของการศึกษา โครงสร้างของหลักสูตร การจัดหลักสูตร สารและมาตรฐานการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดผลการเรียนรู้ หลักสูตรจึงมีความสำคัญที่ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต้องศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรอย่างถี่ถ้วน จึงสามารถจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตั้งแต่การจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยกำหนดโครงสร้างในแต่ละช่วงชั้นและเมื่อเรียนจบขั้นพื้นฐานแล้ว สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงต้องนำโครงสร้างของหลักสูตรพื้นฐาน ไปจัดทำเป็นหลักสูตรของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงสภาพปัญหา เอกลักษณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งนี้ต้องจัดทำรายวิชาในแต่ละกลุ่มเรียนตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ สถานศึกษามีภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรให้เป็นไปตามหลักการ จุดมุ่งหมาย สาระการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้ และระดับพัฒนาการของผู้เรียนในช่วงการศึกษาภาคบังคับ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 27 วรรค 2 กำหนดให้สถานศึกษามีหน้าที่ในการจัดทำสาระของหลักสูตร ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากชีวิตจริงของตนเอง เป็นการเรียนรู้ที่เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเอง

ได้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข
(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 35)

2) หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

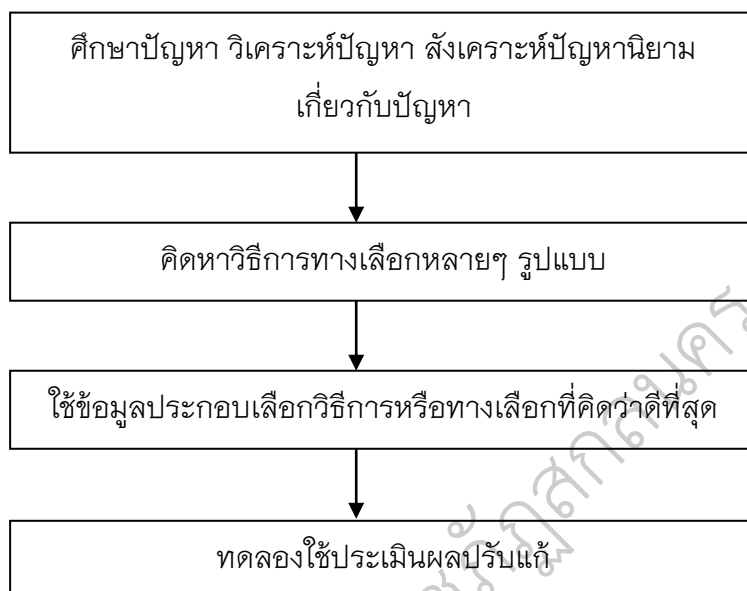
วิธีการใช้และพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพนั้น ต้องเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับคณะครู ซึ่งจะทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพกว่าการที่โรงเรียนนำหลักสูตรมาใช้โดยครู ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง การพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนจึงจำเป็นต้องให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่อง ต่อไปนี้ 1) ระดับการพัฒนาหลักสูตร ครูต้องเป็นคณะทำงานเกี่ยวกับหลักสูตรของโรงเรียน 2) ระดับการเข้าไปมีส่วนร่วมในการสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรของครู ซึ่งมีสามระดับคือ ระดับที่หนึ่ง การรักษาสภาพเดิมของหลักสูตร คือการที่ครูสนใจและใช้หลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้ว ระดับที่สอง จะเป็นการพัฒนาหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้ว ระดับที่สามจะให้ความสนใจในการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับการเรียนรู้และสภาพของสังคมที่เป็นอยู่ในขณะนั้น ส่วน อีระพร आयวัฒน์ (2552, หน้า 101) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็น การนำโครงสร้างแผนงานวิชาการไปสู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ จึงกล่าวได้ว่าหลักสูตร มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารโรงเรียน โดยเฉพาะงานวิชาการ เพราะเป็นงานหลักของโรงเรียน ผู้บริหารต้องใช้หลักสูตรเป็นตัวกำหนดนโยบาย ทิศทางการดำเนินงาน ตลอดจนทั้งแนวปฏิบัติงานด้านวิชาการ และสามารถบริหารหลักสูตรให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ผู้บริหารจำเป็นต้องทำความเข้าใจกับหลักสูตรอย่างกระจ่างแจ้ง จึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารพึงกระทำ

3) ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร

Taba (1962, p. 312) ได้เสนอแนะขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้

- 1) สำรวจปัญหาความต้องการและความจำเป็นต่างๆ ของสังคม 2) กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่สังคมต้องการ 3) คัดเลือกเนื้อหาวิชาความรู้ที่ครูจะต้องมาสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตรงกับความต้องการและความจำเป็นของสังคม 4) จัดลำดับขั้นตอน แก้ไขปรับปรุงเนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนการสอนให้สมบูรณ์และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ 5) คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ต่างๆ ซึ่งจะนำมาเสริมเนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนการสอนให้สมบูรณ์และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ 6) จัดระเบียบ จัดลำดับ ขั้นตอนและแก้ไข ปรับปรุงประสบการณ์การเรียนรู้ 7) กำหนดเนื้อหาสาระหรือประสบการณ์ที่ต้องการประเมินได้ว่า มีการเรียนรู้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่รวมทั้งกำหนดเกณฑ์

การประเมินผลและวิธีการประเมินผล และ Saylor and Alexander (1959, p.42) ได้นำแนวคิดของไทเลอร์ (Tyler) และทาบา (Taba) ไปพัฒนาต่อเป็นขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรและการสอนแบบระบบ ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แสดงลำดับขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรและการสอนแบบระบบ
ที่มา : วิชัย-วงษ์ใหญ่ (2537, หน้า 19)

ขณะที่ สัจด์ อุทรานันท์ (2532, หน้า 314 - 316) กล่าวถึงกระบวนการหรือขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรไว้ว่ามี 8 ขั้นตอนคือ ขั้นที่ 1 จัดตั้งคณะทำงาน ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพข้อมูลพื้นฐาน ขั้นที่ 3 กำหนดจุดมุ่งหมายสำหรับหลักสูตรท้องถิ่น ขั้นที่ 4 พิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรกลางกับสภาพท้องถิ่น ขั้นที่ 5 ดำเนินการเลือกเนื้อหาสาระของหลักสูตรแกนกลาง และ/หรือจัดสร้างขึ้นมาใหม่ ขั้นที่ 6 ดำเนินการใช้หลักสูตร ขั้นที่ 7 ประเมินผลการใช้หลักสูตร ขั้นที่ 8 ทำการปรับปรุงแก้ไข

4) ผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร

ในการพัฒนาหลักสูตร จะประกอบด้วยบุคคลหลายๆ ฝ่าย David G. Armstrong (1989, p.40) ระบุว่าควรประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผลด้านการวิจัยหลักสูตร

2) ครู/ศึกษานิเทศก์ 3) ผู้บริหารโรงเรียน 4) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา/ผู้ทรงคุณวุฒิ 5) ผู้แทนของชุมชน/ท้องถิ่น นอกจากนี้ ธีระพร อายุวัฒน์ (2552, หน้า 105) กล่าวว่า ในการพัฒนาหลักสูตร ควรให้หลายฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ครู ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้แทน ชุมชน/ท้องถิ่นและตัวนักเรียนเอง

5) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับการสอน และการนำไปใช้

หลักสูตรเป็นหัวใจของการเรียนการสอน เพราะหลักสูตรจะกำหนดว่า ผู้เรียนจะเรียนอะไร เพื่ออะไร ขณะเดียวกัน โครงสร้างของหลักสูตร ประกอบด้วย กระบวนการใหญ่ๆ 3 ประการคือ 1) การตั้งจุดมุ่งหมาย จะมีการเรียนรู้ หรือการเปลี่ยนแปลงอย่างไร ทางใด 2) การจัดเนื้อหาวิชา อุปกรณ์การสอน วิธีการสอน เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ 3) การวัดผล เพื่อดูว่า ผู้เรียนได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ และเพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไข ถ้าไม่ตรงกับจุดมุ่งหมาย ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจในเรื่องความมุ่งหมายของหลักสูตรโครงสร้างของหลักสูตร องค์ประกอบของหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อนำหลักสูตรไปสู่การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ธีระพร อายุวัฒน์ (2552, หน้า 107) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นงานที่ต้องทำอย่างเป็นระบบและร่วมกับบุคคลหลายฝ่าย และยังพบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีความสำคัญต่อการช่วยพัฒนาผู้เรียนในทุกๆ ด้าน สามารถชี้แนะให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้พยายามจัดมวลงประสพการณ์ให้แก่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านความรู้ คุณธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง การจัดเนื้อหาวิชา อุปกรณ์การสอน วิธีการสอน การวัดผลและประเมินผล การจัดมวลงประสพการณ์ให้แก่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านความรู้ คุณธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

2.4.1.3 การพัฒนาระบบคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

1) แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ

Sallis (2002, p. 19) กล่าวว่า การที่จะกำหนดความหมายในเรื่องคุณภาพจำเป็นจะต้องทำความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างแนวคิดที่สำคัญเกี่ยวกับ

คุณภาพ 3 แนวคิด คือ การควบคุมคุณภาพ การประกันคุณภาพและการบริหารจัดการทั้งระบบ ซึ่งได้อธิบายไว้ว่า การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) เป็นกระบวนการของการทำให้คุณภาพเป็นที่น่าเชื่อถือ โดยมีการกำหนดคุณภาพและการตรวจสอบเป็นกระบวนการพื้นฐานที่สำคัญ การประกันคุณภาพ (Quality Assurance) มีความแตกต่างจากการควบคุมคุณภาพ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นก่อนและมีอยู่ตลอดเวลา ในกระบวนการของการประกันคุณภาพจะมีความตระหนักที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในผลผลิตให้ความสำคัญในผลผลิตหรือการกระทำนิส่ที่ถูกต้องตั้งแต่เริ่มดำเนินการและตลอดระยะเวลาในการดำเนินการ การบริหารจัดการทั้งระบบ (Total Quality Management) เป็นการรวมเอาการประกันคุณภาพและส่วนประกอบต่างๆ เข้าด้วยกันแล้วพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไป การบริหารจัดการทั้งระบบเป็นวัฒนธรรมในการสร้างสรรค์คุณภาพตามที่องค์การได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ และDoherty (1994, p.11) ได้อธิบายถึงความหมายของคำที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการคุณภาพ ซึ่งจะนำไปสู่ระบบคุณภาพที่ต้องการ ดังนี้ การประกันคุณภาพ (Quality Assurance) หมายถึง การกำหนดจุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพ ทั้งปริมาณงาน ทรัพยากร ระดับและผลลัพธ์ของโครงการที่จะตามมา การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) หมายถึง การนำข้อบกพร่อง ที่มีการปรับปรุงแก้ไข การบริหารจัดการคุณภาพ (Quality Management) หมายถึง กระบวนการที่กำหนดขึ้นเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นและความสำเร็จในกระบวนการคุณภาพ โดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ การวางแผนหลักสูตร ทรัพยากร การตรวจสอบทบทวนความสามารถด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) หมายถึง การตรวจสอบภายในและภายนอกของระบบการจัดการคุณภาพ ซึ่งมีการบันทึกร่องรอยการทำงานเพื่อการตรวจสอบ การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) หมายถึง การประเมินผลการดำเนินงานตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งเกณฑ์การประเมินภายในและเกณฑ์การประเมินภายนอก การส่งเสริมคุณภาพ (Quality Enhancement) หมายถึง การสร้างความเชื่อมั่นและการปรับปรุงการดำเนินงานทุกกระบวนการ สอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2545, หน้า 2) กล่าวว่า การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานที่สอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและสังคม เป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ ในปัจจุบันการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องบริหารจัดการในเชิงคุณภาพโดยมีการประกันคุณภาพเป็นกลไกสำคัญที่เสริมและผลักดันให้กระบวนการทำงาน ทุกระดับและบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินไปอย่างสอดคล้องกันเป็นระบบ มุ่งหน้าไปในทิศทางที่ได้

ร่วมกันกำหนดไว้เพื่อบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยหลักการ วิธีการบริหาร และการจัดการคุณภาพ (Quality Management) สมัยใหม่ที่เน้นการสร้าง ความมั่นใจให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยความมั่นใจนี้ต้องตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชา ข้อเท็จจริงหลักฐานเชิงประจักษ์และความสมเหตุสมผลเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2545, หน้า 8) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการด้านคุณภาพ ตามแนวคิดในการประกันคุณภาพที่ได้มีการพัฒนาและส่งเสริมเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งมีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพและการพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน
- 2) การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
- 3) การประเมินคุณภาพเป็นการประเมินภายใน โดยการประเมินตนเองขององค์การและการประเมินภายนอก และธีระพร आयวัฒน์ (2552, หน้า 182) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันแก่ผู้รับบริการการศึกษาว่า สถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามมาตรฐานที่กำหนด และเป็นที่ยอมรับของสังคม เพราะการประกันคุณภาพการศึกษา มีความสำคัญและเป็นที่ยอมรับของสังคม เพราะการประกันคุณภาพการศึกษา มีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องดำเนินการ เนื่องจากบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป สถานศึกษาจะต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของคนให้ปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น

2) ความสำคัญของการประกันคุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 11) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษาให้เจริญก้าวหน้าเท่าเทียมกันกับต่างประเทศ เนื่องจากการประกันคุณภาพการศึกษาจะพัฒนาการศึกษาไปอย่างเป็นระบบตามหลักเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งผู้ที่มีหน้าที่นำเอาการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้จะต้องเข้าใจถึงวิธีระบบที่ต้องนำมาประยุกต์ใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษาให้สามารถใช้ระบบการประกันคุณภาพของนักเรียนที่ทางสถานศึกษาต้องดำเนินการขึ้นภายในสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก และการประกันคุณภาพภายในเป็นการดำเนินงานในลักษณะของการประสมประสานระหว่างกระบวนการบริหารกับการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษาที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ เป็นการทำงานที่ต่อเนื่องตลอดเวลา ดังนั้นการประกันคุณภาพภายใน

เป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและเพื่อให้เป็นไปตามสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544 หน้า 2) มีความเห็นว่า มีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยจะต้องเริ่มจากสถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของตนเอง ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษานั้นจะต้องมีการประกันคุณภาพภายในผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอน ตามปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาอันเป็นการสร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานเพื่อทำให้เด็กไทยเป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข อีกทั้ง กรมวิชาการ (2545, หน้า 1) กล่าวว่า ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาคือ งานที่สถานศึกษาปฏิบัติอยู่ นำมาจัดให้เป็นระบบที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐาน เชื่อถือได้ สม่่าเสมอและพัฒนาต่อเนื่อง สร้างความมั่นใจต่อสังคมได้ว่า สถานศึกษามีศักยภาพในการจัดการศึกษา รายงานต่อสาธารณชนได้ว่า ผู้เรียนทุกคนของสถานศึกษาได้รับการเรียนรู้หรือไม่ เพียงใด ใช้วิธีการใดในการพัฒนาผู้เรียนและทราบได้อย่างไรว่าผู้เรียนทุกคนเกิดการเรียนรู้ ตลอดจนต้องมีการเปลี่ยนแปลงอะไรอีกบ้าง เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ที่เขยิบสูงขึ้น สามารถบรรลุผลตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดให้สูงขึ้นตามศักยภาพของผู้เรียนเช่นกัน ฉะนั้นการประกันคุณภาพการศึกษาที่จะต้องประกันในสิ่ง ที่สถานศึกษาดำเนินการ

สรุปได้ว่า การพัฒนาระบบคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่กำหนดขึ้นเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นและความสำเร็จในกระบวนการคุณภาพ โดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ การวางแผนหลักสูตร ทรัพยากร การตรวจสอบ ทบทวนความสามารถด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งการประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก

2.4.1.4 การนิเทศการศึกษา

ธีรพล ชัยนการนาวิ (2547, หน้า 34) กล่าวว่า การบริหารและการจัดการในเรื่องใดๆ จะเกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงสุดจำต้องมีการควบคุม ดูแล ตรวจสอบ แนะนำช่วยเหลือ คอยให้บริการ ปรับปรุงแก้ไขอยู่ตลอดเวลา งานส่วนนี้เกิดจากการนิเทศ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาจึงต้องแปรเปลี่ยนไปตามระบบ

การศึกษา เช่น หลักสูตร การจัดและดำเนินการสอน ผู้บริหาร และครูอาจารย์ในสถานศึกษา จำเป็นต้องได้รับความรู้เพิ่มเติม และพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงและก้าวทันความเปลี่ยนแปลงที่กำลังเป็นอยู่สิ่งหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาครูอาจารย์ในด้านวิชาการ และช่วยให้งานวิชาการก้าวหน้ามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นก็คือ การนิเทศการศึกษา

1) ความหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาคือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของครูให้มีประสิทธิภาพในด้านการจัดการเรียนการสอน โดยให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายดังต่อไปนี้ Good (1973, p.574) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาคือความพยายามของผู้ทำหน้าที่นิเทศที่จะช่วยให้คำแนะนำครูให้สามารถปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น การนิเทศการศึกษาช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านวิชาชีพ ช่วยพัฒนาความสามารถของครู สอดคล้องกับ Harris (1985, p.13) ได้ให้ความหมาย ของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า เป็นสิ่งที่บุคคลในโรงเรียนกระทำต่อบุคคลหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะคงไว้หรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนในโรงเรียนมุ่งให้เกิดประสิทธิภาพด้านการสอนเป็นสำคัญ และTerry (1990, p.17) กล่าวถึงการนิเทศการศึกษาคือ การนิเทศการศึกษา ตรงกับ Supervision มาจากคำว่า Super คือ มากกว่า สูงกว่า เหนือกว่า และคำว่า Vision คือ การดูแลช่วยเหลือ เข้าใจ ฉะนั้นคำว่า Supervision หรือการนิเทศการศึกษาก็หมายถึง การดูแลเพื่อให้ความช่วยเหลือของหัวหน้างาน นอกจากนี้ ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2542, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกับครู และบุคลากรทางการศึกษาด้วยการให้ความช่วยเหลือ แนะนำส่งเสริมให้เกิดการปรับปรุงการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนให้เต็มศักยภาพ อีกทั้ง เมตต์ เมตต์การรุณจิต (2543, หน้า 54) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ การให้คำปรึกษา ชี้แนะ แนะนำ และให้ความช่วยเหลือต่อกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงให้ได้ผลตามเกณฑ์ที่วางไว้ เช่นเดียวกับ ธีระพร อายุวัฒน์ (2552, หน้า 148) ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษามีความหมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน จุดหมายเพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถ มีความเชื่อมั่น สามารถพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพมาตรฐานด้านการจัดการศึกษา

2) ความสำคัญและความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา

การเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องในด้านต่างๆ ของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งนวัตกรรมต่างๆ ของโลก ยุคปัจจุบัน ทำให้สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงอยู่เสมอให้เหมาะสมกับสภาพการณ์นั้นๆ การนิเทศการศึกษามีความสำคัญต่อระบบการศึกษาและระบบโรงเรียนเป็นอย่างมาก ตามที่ เยาวพา เดชะคุปต์ (2542, หน้า 86 – 87) กล่าวถึงความสำคัญของการนิเทศการนิเทศไว้ 2 ประการ คือ ประการที่หนึ่งการนิเทศการศึกษามีความสำคัญต่อระบบการศึกษา เมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลงการศึกษาก็ต้องมีการเปลี่ยนแปลงด้วยต้องมีการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรการศึกษาให้มีเนื้อหาสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพสังคมอยู่เสมอ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีอย่างไม่หยุดยั้ง แนวคิดเรื่องการเรียนรู้การสอนมีการพัฒนาตลอดเวลาตลอดจนมีการคิดค้นแนวทางใหม่ที่มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ผู้บริหารและผู้นิเทศต้องมีความรู้ในเรื่องเหล่านี้เพื่อจะได้ช่วยเหลือเผยแพร่แนวคิดใหม่ๆ ให้ครูผู้สอนได้สอนอย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศช่วยให้เกิดมาตรฐานการศึกษาเพราะเป็นการควบคุมดูแลระบบการศึกษาและการเรียนการสอนในโรงเรียน เมื่อพบข้อบกพร่องก็มีการช่วยเหลือแนะนำ แก้ปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆ จนได้มาตรฐานตามที่ต้องการและประการที่สอง การนิเทศการศึกษามีความสำคัญต่อระบบโรงเรียนเนื่องจากเหตุผลว่าการศึกษายังไม่มีความพร้อมในด้านบุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก กระบวนการศึกษาทั้งหมด การนิเทศช่วยให้มีความพร้อมมากยิ่งขึ้น และสิ่งที่ดีอยู่แล้วการนิเทศจะช่วยพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าเดิมอยู่เสมอ ครูผู้สอนยังขาดเทคนิคในการถ่ายทอดวิชาและการเป็นผู้นำ จึงต้องมีการแนะนำช่วยเหลือด้วยการนิเทศ การศึกษายังไม่พร้อมที่จะบริการและอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนจะต้องมีการนิเทศเพื่อทำให้การศึกษามีความพร้อมในเรื่องดังกล่าว นักเรียนมีปัญหาในการเรียน จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือแนะนำ มีกิจกรรมหรือนวัตกรรมทางการศึกษาเกิดขึ้นอยู่เสมอ มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ ต้องเร่งรัดการดำเนินงานตามทางของหลักสูตรใหม่ทำให้ต้องได้รับการนิเทศเข้ามาช่วยในการทำความเข้าใจตลอดจนเสนอแนวทางในการดำเนินงานแก่บุคลากรในโรงเรียนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรต่อไป และ วิจิตร วรุตบางกูร (2542, หน้า 87) กล่าวถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศการศึกษาเนื่องมาจากเหตุผลสำคัญที่สรุปได้ ดังนี้ (1) สภาพสังคมเปลี่ยนไป ทุกขณะ การศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมด้วยการนิเทศ

การศึกษาจะช่วยให้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นในองค์การที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
 (2) ความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ เพิ่มขึ้นโดยไม่หยุดยั้ง แม้แนวคิดเรื่องการเรียนรู้ การสอนก็
 เกิดขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลา การนิเทศการศึกษาจะช่วยทำให้ครูมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ
 (3) การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้การเรียนการสอนพัฒนาขึ้นจำเป็นต้องได้รับการชี้แนะ
 หรือการนิเทศการศึกษาจากผู้ชำนาญการโดยเฉพาะจึงจะทำให้แก้ไขปัญหาได้
 สำเร็จลุล่วง และ(4) การศึกษาของประเทศไม่อาจจะรักษามาตรฐานไว้ได้จะต้องมีการ
 ควบคุมดูแลด้วยระบบการนิเทศการศึกษา

3) จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

Tinley and Harris (1978, pp. 173-177) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาที่สอดคล้องกันสรุปได้ ดังนี้ (1) เพื่อส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางอาชีพ (Professional Leadership) (2) เพื่อส่งเสริมความเจริญงอกงามของครู (Aid Teacher's Growth) (3) เพื่อการปรับปรุงการสอนของครูให้ดีขึ้น (Improvement of Teaching) และ (4) เพื่อการส่งเสริมและแนะนำคณะครูและส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและประชาชน (Guiding staff and Community Relations) สอดคล้องกับ Gwynn (1974, pp.27-31) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้คือ (1) เพื่อช่วยเหลือครูให้เข้าใจเด็กดีขึ้น (2) ช่วยพัฒนาครูให้เกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ เป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชาและเพื่อร่วมงาน (3) ช่วยเหลือครูในการจัดหาและเลือกสื่อการสอน (4) ช่วยเหลือครูในการปรับปรุงวิธีสอน (5) สร้างลักษณะความเป็นผู้นำให้แก่ครูคนอื่น ๆ (6) ช่วยเหลือครูในการประเมินผลการเรียน (7) ช่วยกระตุ้นครูให้รู้จักประเมินผลการทำงานและความก้าวหน้าของตนเอง (8) ช่วยให้ครูมีความรู้สึกว่าได้บรรลุผลสำเร็จ มีความมั่นคงปลอดภัยในการทำงาน (9) ช่วยเหลือให้ครูร่วมมือกันในการปรับปรุงหลักสูตร เพื่อนำไปใช้ได้เหมาะสม (10) เพื่อประชาสัมพันธ์การทำงานและความก้าวหน้าของโรงเรียนแก่ชุมชน เช่นเดียวกับ ชีระพร อายุวัฒน์ (2552, หน้า 151) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายที่มุ่งเน้น ไปที่การพัฒนาตนเองของครู การพัฒนาวิชาชีพให้เจริญก้าวหน้า การสร้างความมั่นใจใน การคิด และการปฏิบัติงานของครู สร้างเสริมหรือบำรุงขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติ แก่ครู สร้างสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ และประสานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน หรือหน่วยงานต่างๆ นับได้ว่า นั่นคือแนวทางที่ทำให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จนั่นเอง

4) หลักการสำคัญของการนิเทศการศึกษา

Justman (1952, pp. 130-141) ได้เสนอหลักการนิเทศสำหรับผู้บริหารดังนี้ (1) จะต้องเป็นประชาธิปไตย (2) จะต้องเป็นการส่งเสริมและการสร้างสรรค์ (3) จะต้องอาศัยความร่วมมือของวิทยากรหลายคนมากกว่าที่จะแบ่งผู้นิเทศออกเป็นรายบุคคล (4) ควรตั้งอยู่บนรากฐานของการพัฒนาวิชาชีพมากกว่าจะเป็นความสัมพันธ์ส่วนบุคคล (5) จะต้องคำนึงถึงความถนัดของแต่ละบุคคล (6) จุดมุ่งหมายสูงสุดของการนิเทศการศึกษาคือ หาทางช่วยให้เด็กเกิดความรู้ ความสามารถตาม ความมุ่งหมายของการศึกษา (7) จะต้องเกี่ยวข้องกับส่งเสริมความรู้สึกรอบอุ้มให้แก่ครูและการสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างหมู่คณะ (8) จะต้องเริ่มต้นจากสภาพการณ์ปัจจุบันที่กำลังประสบอยู่ (9) ควรเป็นการส่งเสริมความก้าวหน้า และความพยายามของครูให้สูงขึ้น (10) ควรเป็นการส่งเสริมและปรับปรุง สมรรถวิสัย ทักษะคติ และข้อคิดเห็นของครูให้ถูกต้อง (11) พยายามหลีกเลี่ยงการกระทำอย่างเป็นการให้มากกว่าควรทำงานง่าย ๆ (12) ควรใช้เครื่องมือและกลวิธีง่าย ๆ (13) ควรตั้งอยู่บนหลักการและเหตุผล (14) ควรมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน และสามารถประเมินผลได้ด้วยตนเอง เช่นเดียวกับ Wiles (1967, pp. 35-36) ได้เสนอหลักการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้ (1) ให้ความสำคัญกับครูทุกคน และทำให้เห็นว่าการต้องการความช่วยเหลือจากเขา (2) แผนงานหรือความเจริญก้าวหน้าเป็นผลจากการทำงานเป็นทีม (3) หาโอกาสพบปะสังสรรค์เป็นกันเองกับครูโดยสม่ำเสมอ (4) เปิดโอกาสให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็น และส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่ม (5) เป็นมิตรไมตรีกับบุคคลทั่วไป (6) ปรึกษากับหมู่คณะเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงใดๆ อันจะพึงมี (7) พิจารณาสภาพที่เป็นปัญหาของสมาชิก อันที่จะชักถามสัมภาษณ์ หรือให้คณะครูเสนอปัญหาที่อยู่ในความสนใจร่วมกัน (8) หากศึกษานิเทศก์กระฉับกระเฉงมีชีวิตชีวา หมู่คณะย่อมเป็นเช่นนั้น (9) บทบาทการนำของศึกษานิเทศก์ คือการประสานงาน และการช่วยเหลือทางวิชาการ (10) พังมากกว่าพูด (11) การปฏิบัติงานเริ่มด้วยปัญหาของสมาชิก (12) วางแผนปฏิบัติงานของหมู่คณะไว้ (13) ตำแหน่งหน้าที่มิได้ทำให้ศึกษานิเทศก์ต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือความเป็นมิตรไมตรีกับหมู่คณะต้องชะงักงัน (14) พยายามให้ประสบการณ์ด้านความสามารถต่างๆ ของครูอาวุโสให้เกิดประโยชน์ในการนิเทศมากที่สุด (15) ตัดสินใจแน่วแน่ทันต่อเหตุการณ์ (16) เอาใจใส่รู้งานในหน้าที่ดี (17) สนใจในสวัสดิภาพของสมาชิก (18) สำรองและปรับปรุงงานตนเองอยู่เสมอ (19) มีความรับผิดชอบ ปลูกฝังความรับผิดชอบต่อหมู่คณะ อีกทั้งยัง Burton and Brueckner (1977, pp. 71-72) ได้ให้

หลักการนิเทศการศึกษาสรุปได้ 4 ประการคือ (1) ควรมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และนโยบายที่วางไว้เป็นไปตามความจริงและกฎเกณฑ์ที่แน่นอน (2) ควรเป็นวิทยาศาสตร์คือ เป็นไปอย่างมีระเบียบมีการปรับปรุงและประเมินผล การนิเทศควรจะมาจากการรวบรวมข้อมูล และการสรุปผลอย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่ เชื่อถือได้ (3) ควรเป็นประชาธิปไตยจะต้องเคารพในความแตกต่างของบุคคลเป็นความ ร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินงาน (4) ควรเป็นการสร้างสรรค์ ควรเป็นการแสวงหา ความสามารถพิเศษของบุคคล และเปิดโอกาสให้ได้แสดงออกและพัฒนาความสามารถ เหล่านั้นอย่างเต็มที่

5) กระบวนการนิเทศการศึกษา

Harris (1963, pp.14-15) ได้นำแนวคิดของ Allen เกี่ยวกับ กระบวนการบริหารงานการศึกษาโดยทั่วๆ ไป มาเสนอใช้กับการนิเทศการศึกษา ประกอบด้วยกระบวนการหลัก 5 ประการ ที่เรียกด้วยอักษรย่อว่า "POLCA" ซึ่งมี รายละเอียดดังนี้ 1) Planning Processes หมายถึง การวางแผนในการปฏิบัติงานโดยคิดว่า จะทำอย่างไร กำหนดจุดมุ่งหมายของงาน พัฒนาวิธิดำเนินงาน กำหนดงานที่จะดำเนินงาน กำหนดงาน ที่จะดำเนินการคาดคะเนถึงผลที่จะได้รับจากโครงการและวางแผนโครงการ กระบวนการเกี่ยวกับการวางแผนมีดังนี้ (1) การคิด (Thinking) การคิดแผนงานที่จะทำใน อนาคตตามลำดับก่อนหลัง (2) จัดทำตารางงาน (Scheduling) เพื่อให้แผนงานง่ายต่อการ ปฏิบัติ กำหนดวันเวลาสถานที่ให้แน่นอน (3) การทำโครงการ (Programming) เป็นขั้นนำ แผนไปปฏิบัติ (4) แผนงานที่ดีนำไปสู่การคาดคะเน (Forecasting) การกะประมาณการ อย่างดี ย่อมง่ายต่อการที่จะทำนายผลการทำงานได้ และ (5) ปรับปรุงการทำงานแผนการ ให้ดีขึ้น (Developing Procedures) ตระหนักในปัญหาและอุปสรรคของแผนงานที่เกิดขึ้น หาทางปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น 2) Organizing Processes หมายถึง การจัดโครงสร้างของการ ดำเนินงานโดยสร้างหลักเกณฑ์ในการทำงาน สร้างความสัมพันธ์ของงาน แบ่งงานโดย กำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติงาน มีการประสานงาน มอบหมายอำนาจให้ตามหน้าที่ และ การรวบรวมทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งคนและวัสดุอุปกรณ์ กระบวนการจัดโครงสร้าง มีดังนี้ (1) จัดจำแนกหน้าที่ (Distributing Functions) เพื่อมิให้งานสับสนงานซ้อนงาน ควรจำแนก ลักษณะงานให้เด่นชัด (2) การประสานงาน (Coordinating) สร้างความเข้าใจในการทำงาน ร่วมกัน ขจัดปัญหาการทำงานขัดข้องกัน (3) จัดแหล่งข้อมูลวิชาการ (Resources Allocating) การจัดวัสดุอุปกรณ์การสอนอำนวยความสะดวก (4) จัดให้มีความสัมพันธ์ (Establishing

Relationship) มีความเป็นปึกแผ่นในหน่วยงานการนิเทศ และ (5) เป็นตัวแทน (Delegating) งานของศึกษานิเทศก์ทำหน้าที่เป็นตัวแทนทางการศึกษา มีบทบาทเป็นตัวแทนทั้งในด้าน บริหาร ด้านวิชาการ ด้านวิทยากร และด้านการประสานงาน 3) Leading Processes หมายถึง บทบาทในฐานะผู้นำที่ดำเนินการ การวินิจฉัยสั่งการ การคัดเลือกตัวบุคคล การให้คำปรึกษาแนะนำ กระตุ้นให้บุคคลทำงานลงมือปฏิบัติงาน การสาธิตในการ ปฏิบัติงาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการนำเสนอมีลักษณะดังนี้ (1) นำในการตัดสินใจ (Decision-making) แต่การตัดสินใจนั้นจะต้องมาจากหมู่คณะเป็นสำคัญ (2) ข้อเสนอแนะ (Suggesting) ให้คำปรึกษาแนะนำ (3) แรงจูงใจ (Motivation) การรักษาแรงจูงใจให้คงทน ถาวรด้วยการตอบสนองความต้องการ การเข้าใจกัน การเอาใจใส่ (4) การสื่อความหมาย (Communicating) การใช้ความสามารถในด้านการติดต่อสื่อความหมาย ซึ่งขึ้นอยู่กับ พื้นฐานการศึกษาของผู้นิเทศเป็นสำคัญ (5) การคิดริเริ่ม (Initiating) บรรยายภาคในการคิด ริเริ่มอยู่ที่ภาวะของผู้นำ หากศึกษานิเทศก์เป็นผู้มีใจกว้างขวาง ยอมรับความคิดเห็นของ คนอื่น ปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้ครูอยากจะทำอะไรแปลกๆ ใหม่ๆ และ (6) การสาธิต (Demonstrating) การนำในการสาธิตคือการนำเผยแพร่ทางวิชาการ

4) Controlling Processes หมายถึง การควบคุมการปฏิบัติงาน ดำเนินงานโดยการพิจารณา มอบหมายงาน ให้ความสะดวกในด้านต่างๆ พิจารณาลงโทษ มีการแก้ไขทันที เมื่องาน ผิดพลาด การให้บุคคลากรออกจากงาน การตักเตือนและการกำหนดระเบียบในการ ปฏิบัติงาน กระบวนการควบคุมมีลักษณะดังนี้ (1) ทำให้ถูกต้อง (Taking Corrective Action) เมื่อทราบข้อบกพร่องข้อผิดพลาดของครู ศึกษานิเทศก์จะใช้เทคนิคการนิเทศแก้ไข ข้อบกพร่องนั้น ซึ่งเป็นไปเพราะครูมีความเชื่อถือศรัทธาในหลักการ ความร่วมมือในด้านนี้ มาจากน้ำใสใจจริง มิใช่จากการใช้อำนาจบังคับ (2) ความเจริญงอกงาม (Expediting) ในกรณีที่การกระทำถูกต้องหรือการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ศึกษานิเทศก์ย่อมช่วยให้กิจการนั้นประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น (3) การกล่าวโทษเป็นลาย ลักษณะอักษร (Reprimanding) การทำงานร่วมกับบุคคลหลายประเภท ควรยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งบุคคลบางคนยอมง่ายต่อการแนะนำแต่บางคนอาจจะต้อง ใช้หลักการเข้มงวดกวดขันจึงจะยอมเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือปรับปรุงตัวเอง (5) Assessing Processes หมายถึง การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน โดยการประเมินผลการปฏิบัติงาน วัดผลการปฏิบัติงาน วิจัยผลการปฏิบัติงาน ดังนี้ (1) พิจารณาผลงาน (Judging Performance) ประเมินค่าผลงานว่าดี-เลว ประการใด (2) วัดผล (Measuring

Performance) ทำการวัดผลสัมฤทธิ์ ผลการปฏิบัติงาน และส่งด อูทรานันท์ (2530, หน้า 84-87) ได้พัฒนากระบวนการนิเทศการศึกษาไว้ 5 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 วางแผนการนิเทศ (Planning-P) เป็นขั้นที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศจะทำการประชุมปรึกษาหารือ เพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศรวมทั้งวางแผนถึง ขั้นตอนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศที่จะต้องจัดขึ้นอีกด้วย ขั้นที่ 2 ให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำ (Informing-I) เป็นขั้นตอนของการให้ความรู้ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่าจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไรบ้าง มีขั้นตอนอย่างไรและจะทำอย่างไรจึงจะทำให้ ได้ผลงานออกมาอย่างมีคุณภาพ ขั้นที่ 3 การปฏิบัติงาน (Doing-D) ประกอบด้วย การปฏิบัติงานใน 3 ลักษณะ คือ (1) การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้รับการนิเทศ ลงมือปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถที่ได้รับ (2) การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศขั้นนี้ ผู้ให้การนิเทศจะทำการนิเทศและควบคุมคุณภาพให้งานสำเร็จทันตามกำหนดเวลาและมี คุณภาพสูง และ(3) การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้ ต่างๆ ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานบรรลุผล ขั้นที่ 4 การสร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing-R) ขั้นนี้เป็นขั้นของการเสริมกำลังใจของผู้บริหารเพื่อให้ผู้รับการนิเทศ มีความมั่นใจและ บังเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานขั้นนี้ อาจจะทำเนืองไปพร้อมๆ กับที่ผู้รับการ นิเทศกำลังปฏิบัติงานหรือปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นก็ได้ ขั้นที่ 5 การประเมินผลของการ ดำเนินงาน (Evaluating-E) เป็นขั้นที่ผู้นิเทศทำการประเมินผลการดำเนินการ ซึ่งผ่านไป แล้วว่าเป็นอย่างไร แล้วทำการปรับปรุงแก้ไข นอกจากนี้ ธีระพร อายุวัฒน์, (2552, หน้า 153-158) กล่าวว่า กระบวนการนิเทศ (Process of Supervision) หมายถึง ขั้นตอนใน การดำเนินงานและการปฏิบัติงานการนิเทศอย่างมีระบบ มีการประเมินสภาพการทำงาน การจัดลำดับงานที่ต้องทำ การออกแบบงาน การประสานงาน ตลอดจนการอำนวยความสะดวกให้ งานลุล่วงไป การนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องมีกระบวนการในการนิเทศภายใน เพื่อเป็น แนวปฏิบัติและมีความเป็นระเบียบในการปฏิบัติ ส่วนกระบวนการนิเทศการศึกษาเป็น ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันโดยตลอด เริ่มจากการศึกษาข้อมูล การวางแผน การปฏิบัติตามแผนและการประเมินผล กระบวนการดังกล่าวเป็น กระบวนการร่วมกันระหว่างผู้บริหาร และครูทุกคนในโรงเรียน เพื่อแก้ปัญหาหรือ พัฒนาการเรียนการสอน ให้เกิดผลและประสิทธิภาพสูงสุด

6) ขอบข่ายและกิจกรรมของการนิเทศการศึกษา

งานนิเทศศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน เนื่องด้วยการนิเทศการศึกษาเกี่ยวข้องกับบุคลากรหลายฝ่ายทั้งในและนอกโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงต่อการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อให้การนิเทศดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพจนส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา สำหรับภารกิจการนิเทศภายในโรงเรียนนั้น Neagley and Evans (1964, p.106) ได้กล่าวถึงงานนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนว่าประกอบด้วยงานต่างๆ 11 ประการ ดังนี้ (1) ช่วยส่งเสริมให้ครูแต่ละคนหรือทั้งกลุ่มได้แสดงความสามารถออกมาอย่างอิสระ และปรับปรุงการเรียนการสอนร่วมกับบุคคลอื่น (2) ทำงานกลุ่มสร้างและดำเนินการให้เป็นไป ตามปรัชญาที่ตั้งไว้ซึ่งมีส่วนสอดคล้องกับปรัชญาของชุมชน (3) พัฒนาการสอน (4) พัฒนาหลักสูตร (5) ดูแลโครงสร้างการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนให้ดำเนินการไปได้ด้วยดี (6) ดำเนินการวัดผลและประเมินโครงการทั้งระบบ (7) ช่วยให้มีการจัดตั้งผู้เชี่ยวชาญในการสอน (8) รับผิดชอบในการจัดโครงการส่งเสริมความรู้แก่ครูประจำการในโรงเรียน (9) แลกเปลี่ยนข่าวสารและความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างครู และบุคลากรอื่นๆ (10) จัดดูแลอำนวยความสะดวก เช่น อุปกรณ์ หนังสือและแหล่งวิชาการ และ (11) ช่วยให้มีการพัฒนาเทคนิคการนิเทศการศึกษาใหม่ๆ ในท้องถิ่น สอดคล้องกับ Good (1973, p. 574) ได้กำหนดงานนิเทศไว้ 6 ประการคือ (1) การช่วยเหลือครูในการเลือกและปรับปรุงจุดประสงค์ของการสอน (2) การช่วยเหลือครูในการเลือกและปรับปรุง เนื้อหา การสอน (3) การช่วยเหลือครูให้รู้จักเลือกและปรับปรุงการใช้วิธีสอน (4) การช่วยเหลือครูให้รู้จักเลือกและปรับปรุงการใช้สื่อการสอน (5) การช่วยเหลือครูให้รู้จักเลือกและปรับปรุง การใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร และ (6) การช่วยเหลือครูให้รู้จักเลือกและปรับปรุงวิธีการ ประเมินผลการเรียนการสอน และ Harris (1985, p. 338) ได้แบ่งนิเทศศึกษาออกเป็น 10 ประการ คือ (1) การพัฒนาหลักสูตร (Developing Curriculum) การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทั่วไป ซึ่งมีองค์ประกอบ เช่น ค่าโครงสร้าง การนำไปใช้กับบุคคลระดับไหน โดยคำนึงถึงวุฒิภาวะ (2) ระบบการเรียนการสอน (Organizing for Instruction) คือ การจัดทำเนื้องานเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ จัดระบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับหลักสูตร (3) การบริหารงานบุคคล (Staffing) คือ การสรรหา การคัดเลือกการมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของ บุคลากร และการพัฒนาบุคลากร (4) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก (Providing Facility)

คือ การวางแผน จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ครูผู้สอนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจัดอาคารประกอบต่างๆ และการพัฒนาคุณลักษณะของเครื่องใช้ต่างๆ ให้เหมาะสม (5) การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอน (Providing Materials) การตรวจสอบคัดเลือกวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ว่ามีความปลอดภัย มีประโยชน์และมีประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนการสอน (6) การจัดอบรมครูประจำการ (Arranging for In service Training) คือการจัดอบรมเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ครูเพื่อประสิทธิผล การปฏิบัติงานอันจะส่งผลให้ครูมีความก้าวหน้า และเลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้น (7) การปฐมนิเทศครู (Orientation) คือ การให้ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น และความเข้าใจในการปฏิบัติงานแก่ครูใหม่ (8) การจัดบริการพิเศษแก่ครู (Special Services) คือ การบริการแก่ครูเพื่อสนองจุดมุ่งหมายหลักของการสอนในโรงเรียนได้แก่ การจัดบริการที่สัมพันธ์กับเป้าหมายในการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยการเลือกโครงการที่เหมาะสมที่สุดที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนมิให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน (9) การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (Public Relations) คือ การเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มีความเข้าใจที่ดีต่อกันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน (10) การประเมินผล (Evaluation) คือ การวางแผนจัดระบบการประเมินผลการศึกษาปฏิบัติกิจกรรมในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เพื่อหาข้อบกพร่องปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้ง Glickman and others (1995, p.284) ได้กล่าวถึงภารกิจงานนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนในการนิเทศไว้ 5 ประการคือ (1) การช่วยเหลือครูโดยตรง (Direct Assistance to Teacher) เป็นงานเกี่ยวกับการสังเกตการสอนการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูโดยตรงในการปรับปรุงการเรียนการสอน การช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการเรียนการสอนภายในชั้นเรียน (2) การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) เป็นงานเกี่ยวกับการพิจารณาทบทวนและปรับปรุงเนื้อหาสาระในบทเรียน การวางแผนการเรียนการสอน การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น (3) การพัฒนากลุ่ม (Group Development) เป็นการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับครู เพื่อพัฒนาครูในกลุ่มต่างๆ ตามความรู้ความสามารถของครูและเป็นงานที่เกี่ยวข้องให้คณะครู มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนในโรงเรียน รวมทั้งทักษะต่างๆ เพื่อพัฒนาวิชาชีพครูและการฝึกให้ครูรู้จักการทำงานเป็นกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ (4) การพัฒนาทีมงาน (Staff Development) เป็นการพัฒนาบุคลากรในด้านความรู้ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงาน ทักษะคติของผู้ปฏิบัติงาน โดยกำหนดหน้าที่บทบาทของบุคลากรให้ชัดเจน (5) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เป็นงานที่

เกี่ยวกับการศึกษาเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนและในโรงเรียนอย่างเป็นทางการ โดยคณะทำงาน เพื่อนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนและการจัดการศึกษาของโรงเรียน ภารกิจทั้ง 5 ประการนี้ ล้วนส่งผลต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จทั้งสิ้น ส่วน อีระพร อายุวัฒน์ (2552, หน้า 167) กล่าวว่า ขอบข่ายและกิจกรรมการนิเทศมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานนิเทศในโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสนใจเอาใจใส่ และให้ความช่วยเหลือ แนะนำครู โดยพิจารณาคัดเลือกใช้กิจกรรมการนิเทศให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพปัญหาภายในโรงเรียน เพื่อแก้ไขปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ วิชาติพิพให้เจริญก้าวหน้า เกิดการประสานสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียน ช่วยเหลือครูให้รู้จักเลือกและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรต่อไป

7) บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการนิเทศการศึกษา

Adams and Dickey (1953, p.4) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนอาจเกิดขึ้นได้ 2 ประการ คือ ประการแรก การที่ศึกษานิเทศก์หรือผู้บริหารการศึกษาในระดับที่สูงกว่าโรงเรียนเป็นผู้มานิเทศภายในโรงเรียนจัดว่าเป็นการนิเทศที่มาจากภายนอก และประการที่สอง การที่ผู้บริหารโรงเรียนหรือครูคนใดคนหนึ่งที่ได้รับมอบหมายและทำงานร่วมกับครูคนอื่นๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนการสอนของโรงเรียน ลักษณะนี้ถือว่าการนิเทศภายในโรงเรียน ประการที่สองนี้ถ้าเกิดขึ้นในโรงเรียนทุกแห่ง อาจถือได้ว่า งานนิเทศการศึกษานั้นได้บรรลุถึงเป้าหมายตามอุดมคติแล้ว สอดคล้องกับแนวคิดของ Neagley and Evans (1964, pp.105-106) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกับครูในโรงเรียนโดยมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู ต้องจัดให้มีการวัดผล และประเมินผลโครงการนิเทศภายในของโรงเรียน มีการตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนและใช้ประโยชน์จากคณะนี้ นอกจากนี้ต้องอำนวยความสะดวกให้คณะครูในการทำงาน รวมทั้งช่วยให้มีการพัฒนาการศึกษาในชุมชนโดยการพัฒนาครูประจำการของโรงเรียน และ Jeran (1975, pp.694-695) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความสามารถด้านการจัดการในการทำงาน รู้จักจัดกลุ่มในการทำงานและประเมินผลในการทำงาน ทั้งที่เป็นรายบุคคลและรายกลุ่มรวมทั้งต้องมีการพบปะเพื่อครูเป็นประจำ

เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหาในการเรียนการสอน ซึ่งผู้บริหารเป็นผู้ริเริ่มในการปรับปรุงและแนะนำเทคนิควิธีการสอนต่างๆ ด้วย อีกทั้งยัง Glickman, Carl D. Stephen P. Gordon and Jovita M. (1995, pp.43-44) กล่าวว่า การนิเทศภายในสถานศึกษา จะสำเร็จลงได้อย่างมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายต้อง มีหลักการสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ดังนี้

(1) การนิเทศภายในสถานศึกษา จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่องตามขั้นตอนกระบวนการนิเทศ

(2) บุคลากรที่เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาคือ ผู้บริหารโรงเรียน โดยความร่วมมือของคณะครูในโรงเรียน

(3) การนิเทศภายในสถานศึกษา จะต้องสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาของครูและของโรงเรียน และสอดคล้องกับระดับพัฒนาการของครู

(4) เป้าหมายสำคัญในการนิเทศคือ การส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือครูในโรงเรียน ให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติการกิจหลัก คือ การสอนหรือการสร้างเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านให้เต็มตามวัยและเต็มศักยภาพ โดยมีหลักสูตรเป็นกรอบกำกับในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรืออาจกล่าวได้ว่า เป้าหมายสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาคือการสร้างครูมืออาชีพ

8) คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่เอื้อต่อการนิเทศการศึกษา Lovell and Wiles (1975, p.32) กล่าวว่า ผู้บริหารต้องพิจารณาในเรื่องความรู้ความสามารถในการนิเทศ 4 ประการคือ (1) ความรู้เกี่ยวกับตัวครูที่รับการนิเทศ (2) สภาพสังคมและจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ เช่น บรรยากาศขององค์การความคาดหวังของครู การให้รางวัลและผลตอบแทนต่างๆ เป็นต้น (3) ความรู้ในเรื่องทักษะการแก้ปัญหา (4) ทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ เช่น การสื่อสาร แรงจูงใจ ภาวะผู้นำสิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้นิเทศแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานได้ ส่วน สังกัด อุทรานันท์ (2530, หน้า 64-65) ได้เสนอแนะไว้ว่า ควรประกอบด้วยลักษณะ 4 ประการ คือ (1) เป็นผู้ที่เข้าใจว่าการนิเทศภายในเป็นงานของผู้บริหารโรงเรียนโดยตรง ส่วนผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศนั้นถือว่าเป็นคณะทำงานของผู้บริหารที่ผู้บริหารมอบหมายให้ทำงานร่วมกับครูเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน (2) เป็นผู้ที่สนใจและให้ความสำคัญแก่งานวิชาการซึ่งถือว่าเป็นงานหลักของการจัดการศึกษาส่วนงานอื่นๆ นั้น เป็นงานที่สนับสนุน

งานวิชาการ และส่งเสริมงานวิชาการ (3) ให้ความสำคัญแก่การบริหารบุคคล โดยถือว่า ผลงานที่มีคุณภาพนั้นน่าจะมาจากผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ (4) ยอมรับการทำงานเป็นคณะ และให้เกียรติแก่ผู้ร่วมงานทุกคน โดยถือว่าทุกคนมีศักดิ์ศรีเท่ากัน และธีระพร आयวัฒน์ (2552, หน้า 170) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียน จะต้องดำเนินการจัดให้มีขึ้นในโรงเรียนเพราะการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญ ประการหนึ่งซึ่งช่วยให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การนิเทศการศึกษากการนิเทศศึกษานับเป็นกลไกสำคัญอย่างหนึ่งของการ ดำเนินการประกันคุณภาพภายในและภายนอก ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องปฏิบัติภารกิจการ นิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ การช่วยเหลือครูโดยตรง การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนา วิชาชีพครู การพัฒนากลุ่ม และการวิจัยในชั้นเรียน ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการดำเนินการตามภารกิจ การนิเทศดังกล่าวจะช่วยให้การปฏิบัติภารกิจการนิเทศ ดังกล่าวดำเนินไปอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน และมีประสิทธิภาพอันจะส่งผลต่อคุณภาพ ของผู้เรียนต่อไป

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การให้คำปรึกษา ชี้แนะ แนะนำ และให้ความช่วยเหลือต่อกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อจะคงไว้หรือ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนในโรงเรียนมุ่งให้เกิดประสิทธิภาพด้านการสอน

2.4.1.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

Cronbach (1990, pp. 68-70) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ คือ การแก้ปัญหา ซึ่งจะต้องประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้ 1) สถานการณ์ (Situation) คือ สิ่งแวดล้อมหรือ บรรยากาศรอบตัวผู้เรียนลักษณะประจำตัวของบุคคล ได้แก่ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และความพร้อมของผู้เรียน อันจะมีส่วนช่วยให้การเรียนบรรลุ ผลสำเร็จ 2) ความมุ่งหมาย (Goal) คือ การทราบจุดหมายของสิ่งที่จะเรียน 3) การแปลความ (Interpretation) เป็นการพาตัวเองเข้าไปอยู่ในสถานการณ์เพื่อแปลความหมายของสิ่งที่พบ เพื่อช่วยให้เกิดการแก้ปัญหา 4) การกระทำ (Action) คือ การตอบสนองต่อสถานการณ์ที่ พบหลังจากแปลความหมายแล้ว 5) ผลการปฏิบัติ (Consequence) คือ ผลที่ได้จาก การกระทำ ถ้าเป็นผลดีก็สามารถจะนำไปใช้ในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกันได้โดยตรงกัน ข้ามถ้าผลที่ได้รับล้มเหลว บางคนอาจจะแก้ไขปรับปรุงวิธีการตอบสนอง เพื่อให้ได้วิธีที่ดี ที่สุด หรือบางคนอาจจะล้มเลิกความหวังเดิมเสีย และ Hilliard (1975, p.2) กล่าวว่า

การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนไปจากเดิม อันเป็นผลจากการฝึกฝน และประสบการณ์ที่ได้รับ แต่มีใช้จากการตอบสนองที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542, หน้า 23) กล่าวว่า การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม อันเนื่องมาจากประสบการณ์ และพฤติกรรมนั้นจะต้อง เป็นพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในมาตรา 24 ไว้ดังนี้ 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น รึกการอ่านและเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ 6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 55-57) ได้ กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่งมีความสุข โดยใช้ กระบวนการเรียนรู้ 5 ลักษณะ ดังนี้ การเรียนรู้อย่างมีความสุข การเรียนรู้แบบองค์รวม การเรียนรู้จากการคิดและปฏิบัติ การเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น และการเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง เช่นเดียวกับ ชีระพร อายุวัฒน์ (2552, หน้า 109-110) กล่าวว่า แนวทางในการจัดการเรียนรู้นั้น สถานศึกษาจะต้องจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติผสมผสาน ความต่างๆ พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จัด บรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นทุกเวลา ทุกสถานที่ สถานศึกษาต้องพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมผู้สอนจัดทำ

วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมกับบุคคล องค์กร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข ซึ่งผู้บริหารต้องบริหารจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผล การเรียนรู้ และการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการเรียนรู้

1) หลักการของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 33-38) กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ในสถานศึกษามีแนวปฏิบัติดังนี้ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ผักกักขยะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่างๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม ทั้งนี้โดยการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่างๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันหรือแบบอื่นๆ ตามความเหมาะสม ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกันตามความเหมาะสม สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541, หน้า 5-6) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้ 5 ทฤษฎี ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติวิเคราะห์เป็นตัวอย่างพฤติกรรมเรียนรู้ของนักเรียนและพฤติกรรมการสอนของครูเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการและหลังดำเนินการ ดังนี้ พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนมี 9 ตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นักเรียนฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง นักเรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม นักเรียนฝึกคิดอย่างหลากหลายและสร้างสรรค์จินตนาการ ตลอดจนได้แสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล นักเรียนได้รับการเสริมแรงให้ค้นหาคำตอบและแก้ปัญหาทั้งด้วยตนเองและร่วมด้วย นักเรียนได้ฝึกค้นรวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง นักเรียนเลือกทำ

กิจกรรมตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข นักเรียนฝึกตนเองให้มีวินัยและรับผิดชอบในการทำงานและนักเรียนฝึกประเมิน ปรับปรุงตนเองและยอมรับผู้อื่นตลอดจนเฝ้าหาความรู้อย่างต่อเนื่อง ส่วนพฤติกรรมการสอนของครูมี 10 ข้อ ดังนี้ ได้แก่ ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ ครูจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลูกเร้า จูงใจและเสริมแรงให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ครูเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาต่อนักเรียนอย่างทั่วถึง ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้นักเรียนได้แสดงออกและคิดสร้างสรรค์ ครูส่งเสริมให้นักเรียนฝึกคิด ฝึกทำและฝึกปรับปรุงตนเอง ครูส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มพร้อมทั้งสังเกตส่วนดีและปรับปรุงส่วนด้อยของนักเรียน ครูใช้สื่อการสอนเพื่อฝึกการคิด การแก้ปัญหาและการค้นพบความรู้ ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง ครูฝึกฝนการนิเทศและวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทย และครูสังเกตและประเมินพัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ วุฒินันท์ ออบอุ้น (2544, หน้า 5) กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ลักษณะ คือ การเรียนรู้ที่มีความสุข การเรียนรู้แบบองค์รวม การเรียนรู้จากการคิดและปฏิบัติจริง การเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น และการเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง เช่นเดียวกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547, หน้า 8-9) ได้เสนอแนะวิธีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ดังนี้ 1) พัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) วิจัยและพัฒนาการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนมีทักษะกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ 3) ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและยกระดับความสามารถในการอ่าน 4) สร้างรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเป็นต้นแบบ 5) ส่งเสริมและพัฒนาทางการศึกษาพิเศษโดยเน้นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ร่วม 6) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้งในและนอกสถานศึกษา ประสานสถานประกอบการชุมชน เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ 7) พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2549, หน้า 45-51) กำหนดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยใช้รูปแบบกระบวนการเรียนรู้ 5 ลักษณะ คือ 1) การเรียนรู้ที่มีความสุข 2) การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 3) การเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด 4) การเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุขภาพด้านกีฬา 5) การเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุขภาพด้านการฝึกฝนกาย วาจา ใจ

2) การจัดการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22

กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ฉะนั้น ครูผู้สอน และผู้จัดการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตน การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากจะมุ่งปลูกฝังด้านปัญญาพัฒนาการคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณแล้ว ยังมุ่งพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางอารมณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เนื่องจากประเทศไทยและประเทศต่างๆ ในโลกกำลังประสบกับปัญหาด้านสังคมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเรื่องของความขัดแย้งทั้งความคิดและการกระทำของตัวบุคคล องค์กร และสังคม ฉะนั้น สถานศึกษาจะต้องมุ่งเน้นการเรียนรู้เพื่อให้เข้าใจสถานการณ์ หาทางแก้ไข โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับศาสนาและวัฒนธรรมเป็นกรณีพิเศษด้วย การเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่างๆ มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย และสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบวิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ การใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้คู่คุณธรรม ทั้งนี้ต้องพยายามนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปสอดแทรกในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื้อหาและกระบวนการต่างๆ ช้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม การบูรณาการเป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยนำกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มเดียวกันหรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจัดได้หลายลักษณะ เช่น การบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียว การบูรณาการแบบคู่ขนาน มีผู้สอนตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันจัดการเรียนการสอน การบูรณาการแบบสหวิทยาการ การบูรณาการ

ในลักษณะนี้ นำเนื้อหาจากหลายกลุ่มสาระมาเชื่อมโยงเพื่อจัดการ และการบูรณาการแบบโครงการเป็นต้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544, หน้า 21-22)

สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนไปจากเดิม อันเป็นผลจากการฝึกฝนและประสบการณ์ที่ได้รับแต่มีใช้จากการตอบสนองที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.4.1.6 การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอน

กรมวิชาการ. (2537, หน้า 30-35) กล่าวว่า เป้าหมายสำคัญของการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานคือ เพื่อนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ โดยการนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียนโดยตรงและนำไปปรับปรุงแก้ไขการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งนำไปใช้ในการพิจารณาตัดสินความสำเร็จทางการศึกษาของผู้เรียนอีกด้วย การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ซึ่งสถานศึกษาควรดำเนินการวัดผลประเมินผลในลักษณะต่างๆ ดังต่อไปนี้ การประเมินผลก่อนเรียน การประเมินระหว่างเรียน การประเมินเพื่อสรุปผลการเรียน เป็นการประเมินเพื่อสรุปผลการเรียนเพื่อมุ่งตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียนเมื่อผ่านการเรียนรู้ในช่วงเวลาหนึ่งหรือสิ้นสุดการเียนปลายปี/ปลายภาค การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ สอดคล้องกับ (กรมวิชาการ, 2545, หน้า 24-26) ที่กล่าวว่า การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญในการนำมาซึ่งคุณภาพการศึกษาของนักเรียน ถือว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะช่วยพัฒนาการศึกษาระดับต่างๆ เพราะผลมาจากการวัดและประเมินผลการศึกษา ส่วนการเทียบโอนผลการศึกษา นั้น เป็นการสร้างโอกาสให้กับนักเรียนผู้มีความต้องการศึกษาตามสถาบันต่างๆ ตามวาระและโอกาสที่แตกต่างกัน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไว้ดังนี้ การวัดและประเมินผล การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพการเรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูล

สารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกันและเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้นการวัดและประเมินผลจึงต้องใช้วิธีการที่หลากหลายเน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยประเมินความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและผลงานจากโครงการหรือแฟ้มสะสมผลงาน ผู้ใช้การประเมินระดับชั้นเรียนที่สำคัญคือผู้เรียน ผู้สอน และพ่อแม่ ผู้ปกครองจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิธีการ และค้นหาข้อมูลเกณฑ์ต่างๆ ที่จะสะท้อนให้เห็นภาพสัมฤทธิ์ ผลของ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะทราบระดับความก้าวหน้า ความสำเร็จของตน ครูผู้สอนจะเข้าใจความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนแต่ละกลุ่มสามารถให้ระดับคะแนนหรือจัดกลุ่มผู้เรียน รวมทั้งประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองได้ ขณะที่พ่อแม่ผู้ปกครองจะได้ทราบระดับความสำเร็จของผู้เรียนสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ การประเมินโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา การประเมินผลระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้เป็นรายชั้นปีและช่วงชั้น สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้นี้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการเรียน การสอนและคุณภาพของผู้เรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้รวมทั้งการนำผล การประเมินรายช่วงชั้นไปพิจารณาตัดสินการเลื่อนช่วงชั้น กรณีผู้เรียนไม่ผ่านมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่างๆ สถานศึกษาต้องจัดให้มีการเรียนการสอนซ่อมเสริมและจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วย นอกจากนี้ วัฒนาพร ระวังบุทช์ (2541, หน้า 63-68) มีความเห็นว่า การวัดและประเมินแนวใหม่สามารถที่จะวัดและประเมินความสามารถของผู้เรียนได้เหมาะสมและสอดคล้องกับวิธีการเดิมเป็นวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพราะเป็นวิธีการที่สามารถค้นหาความสามารถและความก้าวหน้า ในการเรียนรู้ที่แท้จริงของผู้เรียน และยังเป็นข้อมูลสำคัญที่สามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดีด้วย แนวทางการประเมินที่สำคัญมี 3 แนวทางคือ การประเมินจากสภาพจริง การประเมินและการประเมินจากแฟ้มสะสมผลงาน อีกทั้ง สุวิทย์ มูลคำ (2542, หน้า 22-23) ให้ความหมายว่า

การประเมินตามสภาพจริง หมายถึง การวัดผลและการประเมินผลกระบวนการทำงานในด้านสมองหรือความคิดและจิตใจของผู้เรียนโดยตรงไปตรงมาตามสิ่งที่ผู้เรียนกระทำ โดยพยายามตอบคำถามว่าผู้เรียนทำอย่างไรและทำไมจึงทำอย่างนั้น การได้ข้อมูลว่า “เขาทำอย่างไร” และ “ทำไม” จะช่วยให้ผู้สอนได้ช่วยผู้เรียนพัฒนาการเรียนของผู้เรียนและการสอนของผู้สอน ทำให้การเรียนการสอนมีความหมายและทำให้เกิดความอยากรในการเรียนรู้ต่อไป กล่าวโดยสรุป การประเมินตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่เน้นการเรียนรู้ที่แท้ของผู้เรียน เพราะตั้งอยู่บนพื้นฐานของสถานการณ์ในชีวิตจริง โดยเน้นการปฏิบัติเป็นสำคัญและต้องมีความสัมพันธ์กับการเรียนการสอน เน้นการพัฒนาที่ปรากฏให้เห็น ใช้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการประเมินหลายฝ่ายและเกิดขึ้นในทุกขณะเท่าที่เป็นไปได้ ส่วนการเทียบโอนผลการเรียนคือ การประเมินผลการเรียน ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของผู้เรียนที่ศึกษามาจากสถานศึกษาอื่นหรือรูปแบบการศึกษาอื่นให้เป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา เช่นเดียวกับบุญชู วัลย์สเถียร (2544, หน้า 38) กล่าวว่า การวัดและการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนว่า การวัดและการประเมินผลมีบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยพื้นฐานที่สำคัญที่สุดคือ ให้ข้อมูลสารสนเทศที่สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจทางการศึกษาหลายประการ และที่สำคัญที่สุดคือ เน้นเพื่อการเรียนการสอนในห้องเรียน การตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนในยุคปัจจุบัน ซึ่งระบบสื่อสารเทคโนโลยีต่างๆ มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ความต้องการที่จะพัฒนาผู้เรียนอันเป็นผลผลิตจากกระบวนการจัดการศึกษาให้เป็นผู้มีคุณภาพในการที่จะดำเนินการเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาจึงจำเป็น ความต้องการปฏิรูประบบประเมินผลเพื่อเป็นวิธีที่จะนำไปสู่ความเป็นเลิศหรือมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ และ ชีระพร อายุวัฒน์ (2552, หน้า 120) กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผลเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน มีความสำคัญมากต่อการเรียนการสอนของนักเรียน เพราะจะเป็นการวัดว่านักเรียนที่เรียนมาแล้วมีความรู้มากน้อยเพียงใดจากที่เรียนมาและเมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว นักเรียนผ่านเกณฑ์หรือไม่ ซึ่งภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนจะต้องกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนให้ชัดเจนจัดเครื่องมือในการประเมินให้เพียงพอ และให้มีคุณภาพเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่จะวัด โดยยึดเกณฑ์การประเมินผลของทางราชการที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก

1) การวัดผลและการประเมินผลโดยใช้แบบทดสอบแบบเดิมๆ จึงไม่ได้วัดสภาพที่แท้จริงของผู้เรียน ไม่สามารถประเมินกระบวนการและผลผลิต ที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง รวมทั้งไม่สามารถชี้ให้เห็นพัฒนาการได้อย่างชัดเจน ซึ่งผลสัมฤทธิ์ที่แท้จริงจึงไม่ใช่การใช้เฉพาะแบบทดสอบเพียงอย่างเดียว การวัดผลและการประเมินผลที่จะให้ครอบคลุมในทุกๆ ด้านนั้นผู้สอนและผู้เรียนจะต้องร่วมกันประเมินตามสภาพจริง ส่วนการเทียบโอนผลการเรียน ถือเป็น การนำผลการเรียนซึ่งเป็นความรู้ ทักษะ และ ประสบการณ์ของผู้เรียน ที่เกิดจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยมาประเมินเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่ง แนวดำเนินการตอนผลการเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการเทียบโอนผลการเรียน ดังนี้ (สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์, 2546, หน้า 97-100)

(1) ผู้ขอเทียบโอนขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน หรือนักศึกษาของสถานศึกษาใดสถานศึกษาหนึ่งโอนสถานศึกษาหนึ่ง โดยสถานศึกษาดังกล่าวดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนในภาคเรียนแรกที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนหรือนักศึกษา ยกเว้นกรณีมีเหตุผลจำเป็น

(2) จำนวนหมวดวิชา รายวิชา จำนวนหน่วยการเรียนรู้ที่จะรับเทียบโอนและอายุของผลการเรียนที่จะนำมาเทียบโอน ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการของสถานศึกษาทั้งนี้ เมื่อเทียบโอนแล้วผู้ขอเทียบโอนต้องมีเวลาเรียนอยู่ในสถานศึกษาที่รับเทียบโอนไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน

(3) ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นระหว่างเรียน ผู้เรียนสามารถแจ้งความจำนงขอไปศึกษาบางรายวิชาในสถานศึกษาอื่น แล้วนำผลมาเทียบโอนได้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการของสถานศึกษา

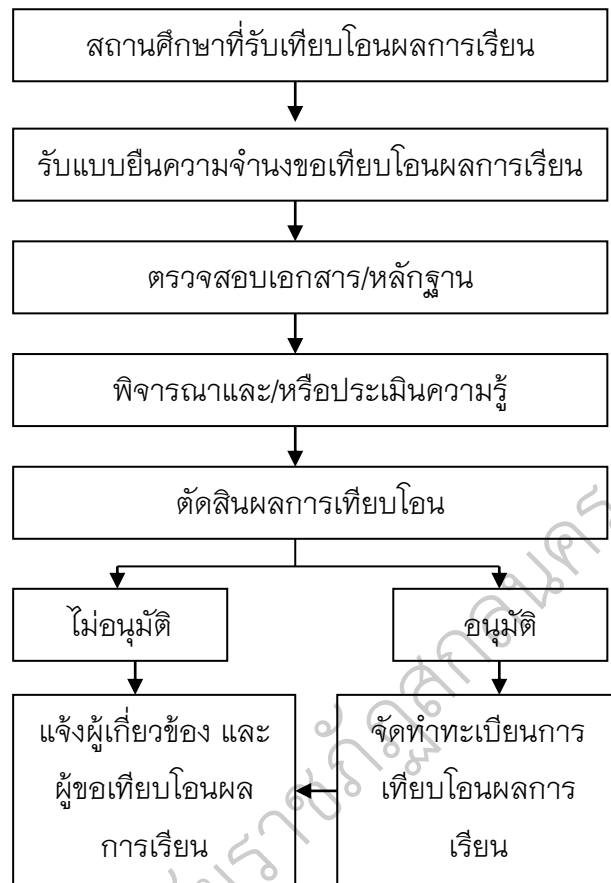
(4) การเทียบโอนผลการเรียนให้ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน จำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน แต่ไม่เกิน 5 คน

(5) การเทียบโอนให้ดำเนินการ ดังนี้ 1) กรณีผู้ขอเทียบโอนมีผลการเรียนมาจากหลักสูตรต่างๆให้นำหมวดวิชา รายวิชาที่มีจุดประสงค์และเนื้อหาสอดคล้องกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 มาเทียบโอนผลการเรียนได้ และพิจารณาให้ระดับผลการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่รับเทียบโอน 2) กรณีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ และ ประสบการณ์ ให้พิจารณาจากเอกสารหลักสูตร (ถ้ามี) โดยมีการประเมินด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย และให้ระดับผลการเรียนตามเกณฑ์การประเมินผลการเรียนของหลักสูตรที่

รับเทียบโอน จากที่กล่าวมาทั้งหมด การวัดผลการประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน ถือว่าเป็นภารกิจอย่างหนึ่งที่สถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญ ซึ่งการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน จะมีคุณภาพและประสิทธิภาพได้นั้น จะต้องมีการจัดการที่เป็นระบบและกระบวนการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพสามารถรับรองการประเมิน ภายในและการประเมินภายนอกได้ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

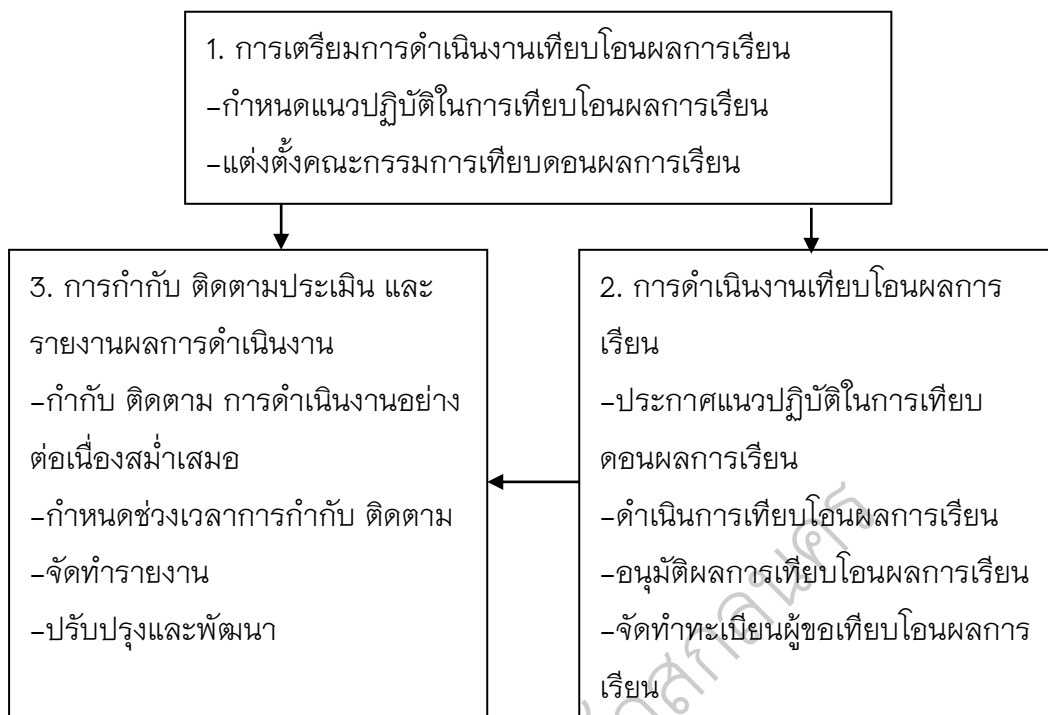
ในขณะที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550, หน้า 24) ได้ให้รายละเอียดว่า การเทียบโอนผลการศึกษา หมายถึง การนำผลการศึกษาและการเรียนรู้ที่เป็นความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จากการศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบ และตาม อุตสาหกรรมมาประเมินเข้าสู่หลักสูตรระดับใดระดับหนึ่ง การเทียบโอนผลการศึกษา ประกอบด้วย 1) การเทียบระดับการศึกษา และ 2) การเทียบโอนผลการเรียน การเทียบระดับการศึกษา หมายถึง การกำหนดความเท่าเทียมกันของมาตรฐานการศึกษาตามหลักสูตรในแต่ละระดับทั้งการศึกษาในระบบและนอกกระบบ หรือการนำผลการเรียนรู้อันได้จากการศึกษาตามอุตสาหกรรมมาประเมินเพื่อให้ได้หรือสำเร็จระดับการศึกษาระดับใดระดับหนึ่ง การเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การนำผลการเรียนรู้อันเป็นความรู้ ทักษะและประสบการณ์ของบุคคลที่เกิดจากการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอุตสาหกรรมที่ได้ส่งสมไว้มาประเมินเป็นส่วนใดส่วนหนึ่งของหลักสูตรในแต่ละระดับการศึกษา โดยให้มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ ไม่ว่าจะ เป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งการเรียนรู้นอกกระบบตามอุตสาหกรรม การฝึกอาชีพหรือจากประสบการณ์การทำงาน นอกจากนี้ระเบียบ สถานศึกษาว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของสถานศึกษา ได้ระบุสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้ สถานศึกษาจัดทำระเบียบ สถานศึกษาว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จะระบุเรื่องการเทียบโอนผลการเรียนไว้เป็น 1 หมวด การเทียบโอนผลการเรียน เป็นการนำผลการเรียนซึ่งเป็นความรู้ ทักษะและประสบการณ์ของผู้เรียนที่เกิดจากการศึกษา ในระบบการศึกษานอกกระบบ และการศึกษาตามอุตสาหกรรม มาประเมินเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่ง

แนวทางดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนดำเนินการดังนี้ 1) ผู้ขอเทียบโอนต้องขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนหรือนักศึกษาของสถานศึกษาใดสถานศึกษาหนึ่ง 2) จำนวนสาระการเรียนรู้ รายวิชา จำนวนหน่วยกิต ที่จะรับเทียบโอนและอายุของผลการเรียนที่จะนำมาเทียบโอน ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา เมื่อเทียบโอนแล้วต้องมีเวลาเรียนอยู่ในสถานศึกษาที่จะรับเทียบโอนไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน 3) การเทียบโอนผลการเรียนให้ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการการเทียบโอนผลการเรียนจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน แต่ไม่เกิน 5 คน แนวปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดไว้แล้ว คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนจะต้องดำเนินงานเทียบโอนผลการเรียนโดยยึดแนวปฏิบัติในการเทียบโอนผลการเรียนที่กำหนดไว้เป็นสำคัญ การดำเนินการอาจมีกรณีเฉพาะนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในแนวปฏิบัติ การตัดสินใจดำเนินการใดๆ ที่นอกเหนือจากแนวปฏิบัติที่กำหนดควรตัดสินใจดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ และบันทึกไว้เป็นหลักฐานเพื่อการปรับปรุงจัดทำแนวปฏิบัติในการเทียบโอนผลการเรียนให้ชัดเจนและครอบคลุมต่อไป การดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนอาจดำเนินการดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 ขั้นตอนการเทียบโอนผลการเรียน
ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550, หน้า 34)

สถานศึกษาจะต้องนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาระบบบริหารจัดการเทียบโอนผลการเรียนในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยต้องดำเนินการบนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สามารถแสดงระบบบริหารจัดการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา แสดงดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 ระบบบริหารจัดการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550, หน้า 37)

สถานศึกษาต้องกำหนดบทบาทของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเทียบโอนผลการเรียนให้ชัดเจนและครอบคลุมหน้าที่ต้องปฏิบัติ โดยอาจมีแนวทางการกำหนดดังตาราง 2

ตาราง 2 บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องในการเทียบโอนผลการเรียน

ผู้รับผิดชอบ	บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องในการเทียบโอนผลการเรียน
1. คณะกรรมการสถานศึกษา	- รับทราบผลการดำเนินงานเทียบโอนผลการเรียน
2. หัวหน้าสถานศึกษา	- แต่งตั้งคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน - อนุมัติผลการเทียบโอนผลการเรียน
3. คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน	- จัดทำแนวปฏิบัติในการเทียบโอนผลการเรียน - กำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินความรู้

(ต่อ)

ผู้รับผิดชอบ	บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องในการเทียบโอนผลการเรียน
	และประสบการณ์ของผู้ขอเทียบโอนผลการเรียน -จัดทำหรือจัดหาเครื่องมือในการประเมินความรู้ทักษะ และประสบการณ์ของผู้ขอเทียบโอนผลการเรียน -ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน -ประเมินความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ของผู้ขอเทียบโอน ผลการเรียน -ตัดสินผลการเทียบโอนผลการเรียนและนำเสนอ หัวหน้าสถานศึกษาเพื่ออนุมัติการเทียบโอนผลการเรียน -ประเมินผลการดำเนินงานเทียบโอนผลการเรียนและ จัดทำรายงานผลการดำเนินงาน
4. งานทะเบียนวัดผล	-ประสานงานการเทียบโอนผลการเรียน -บันทึกผลการเทียบโอนผลการเรียน -พิจารณารวบรวมเอกสาร/หลักฐานทางการศึกษากรณี ที่ผู้เรียนมีความประสงค์ขอเทียบโอนผลการเรียนไปยัง สถานศึกษาอื่น และตามคำร้องขอของสถานศึกษาที่รับ เทียบโอน -ออกเอกสารใบแจ้งผลการเทียบโอนผลการเรียนตามที่มี ผู้ร้องขอ

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการศึกษา (2550, หน้า 28)

2) วิธีดำเนินงานเทียบโอนผลการเรียน

ผลการเรียน/ผลการเรียนรัฐของผู้ขอเทียบโอนอาจเกิดจาก การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัย สำหรับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสามารถจำแนกออกเป็นการศึกษาในลักษณะต่างๆ ได้แก่ การศึกษาตามหลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรเฉพาะ การศึกษาที่จัดโดยครอบครัวส่วนบุคคล การเรียน การฝึกฝีมือ รวมทั้งประสบการณ์การทำงาน สามารถนำมาสรุปแนวทาง

การพิจารณาเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่การศึกษาในระบบในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีการให้จำหน่าย การให้ผลการเรียน การบันทึกผลการเรียน และการคิดผลการเรียน เฉลี่ยได้ ดังนี้

(2.1) การพิจารณาเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบเข้าสู่การศึกษาในระบบ

(2.2) การพิจารณาเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษานอกระบบเข้าสู่การศึกษาในระบบ

(2.3) การพิจารณาเทียบโอนผลการเรียนจากการจัดการศึกษาโดยครอบครัวเข้าสู่การศึกษาในระบบ

(2.4) การพิจารณาเทียบโอนผลการเรียนจากการจัดการศึกษาโดยศูนย์การเรียน การศึกษาหลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรเฉพาะ การฝึกอาชีพ ประสบการณ์การทำงานเข้าสู่การศึกษาในระบบ

(2.5) การพิจารณาเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาตามหลักสูตรต่างประเทศเข้าสู่การศึกษาในระบบ

หมายเหตุ

สถานศึกษาเดิม หมายถึง สถานศึกษาที่นักเรียนได้เรียนมาก่อนและมีผลการเรียนที่จะนำมาขอรับการเทียบโอน

สถานศึกษาใหม่ หมายถึง สถานศึกษาที่รับเทียบโอนผลการเรียน เป็นสถานศึกษาที่นักเรียนประสงค์จะเข้าศึกษาต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอน หมายถึง กระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพการเรียน ช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดง พัฒนาการความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็น ประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

2.4.1.7 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 มาตรา 25 ได้กำหนดไว้ว่า รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่ง

เรียนรู้อื่นๆ อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น โรงเรียนทุกแห่งซึ่งมีหน้าที่ดำเนินงานให้สนองนโยบายของพระราชบัญญัติการศึกษาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และดำเนินการเพื่อให้เกิดแหล่งเรียนรู้ขึ้นในโรงเรียน

1) ความหมายของแหล่งเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546, หน้า 54-95) ได้ให้ความหมายของแหล่งเรียนรู้ว่า หมายถึง แหล่ง หรือที่รวม ซึ่งอาจเป็นสภาพ/สถานที่ หรือศูนย์รวมที่ประกอบด้วยข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และกิจกรรมที่มีกระบวนการเรียนรู้ หรือกระบวนการเรียนการสอนที่มีรูปแบบแตกต่างจากกระบวนการเรียนการสอนที่มีครูเป็นผู้สอน หรือศูนย์กลางการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่กำหนดเวลาเรียนยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการ และความพร้อมของผู้เรียน การประเมินผล และการวัดผล การเรียนมีลักษณะเฉพาะที่สร้างขึ้นให้เหมาะสมกับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นรูปแบบเดียวกันกับการประเมินผลในชั้นหรือห้องเรียน นอกจากนี้แหล่งเรียนรู้อาจนิยามได้ว่า หมายถึง แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศและประสบการณ์ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่เรียนใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ที่โรงเรียนสามารถจัดและดำเนินการได้มีหลายประเภท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกำลังความสามารถของโรงเรียนแต่ละแห่ง เช่น โรงเรียนที่มีบริเวณกว้างขวาง อาจจัดแหล่งเรียนรู้ในลักษณะของสวนพฤกษศาสตร์หรืออุทยานการศึกษา นอกเหนือจากการจัดห้องสมุดโรงเรียน และการจัดมุมต่างๆ ในบริเวณโรงเรียนให้เป็นที่อ่านหนังสือ รวมทั้งการนำผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลนอกโรงเรียนและการจัดมุมต่างๆ ในบริเวณโรงเรียนให้เป็นที่อ่านหนังสือ รวมทั้งการนำผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลนอกโรงเรียน เช่น พิพิธภัณฑ์ วัด หอสมุดแห่งชาติ ห้องสมุดประชาชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน ฯลฯ ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน เช่น ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดหมวดวิชา ห้องสมุดเคลื่อนที่ มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องพิพิธภัณฑ์ ห้องมัลติมีเดีย ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องอินเตอร์เน็ต ศูนย์วิชาการ ศูนย์วิทยบริการ ศูนย์โสตทัศนศึกษา ศูนย์สื่อการเรียนการสอน ศูนย์พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน สวนพฤกษศาสตร์ สวนวรรณคดี สวนสมุนไพร สวนสุขภาพ สวนหนังสือ สวนธรรมะ เป็นต้น ส่วนแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เช่น

ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ ศูนย์กีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัด ครอบครัว ชุมชน สถานประกอบการ องค์การภาครัฐและเอกชน เป็นต้น

2) บทบาทของแหล่งเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546, หน้า 95-102) ได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของแหล่งเรียนรู้ไว้ดังนี้ 1) การจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชีวิตและสภาพทางเศรษฐกิจ การเมืองของแต่ละสังคม 2) จัดหาความร่วมมือ โดยร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ชุมชน และองค์การที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งตัวผู้เรียนเพื่อจัดทำหลักสูตรที่ยืดหยุ่น ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความสนใจและความถนัด 3) หลักสูตรเนื้อหาสาระเป็นที่ยอมรับ สามารถเทียบโอนความรู้ จากการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเข้าสู่อ การศึกษาในระบบ 4) จัดทำสื่อที่ใช้ในการนำเสนอและการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย ได้แก่ สื่อเสริมแบบเรียน สื่อวิทยุ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน รวมทั้งสื่อบุคคลซึ่งเป็น วิทยากรในท้องถิ่น 5) ประสานเชื่อมโยงกับองค์การต่างๆ เพื่อให้ทุกส่วนได้มีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษา 6) อบรมผู้ที่เกี่ยวข้อง จัดการอบรมผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษา ในแหล่งเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และ 7) สนับสนุนด้านทรัพยากรและจัดทำ มาตรฐาน/ตัวชี้วัดและประเมินผล จัดให้มีการสนับสนุนด้านทรัพยากร และจัดทำมาตรฐาน ตัวชี้วัด การดำเนินการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ทั้งนี้ เกณฑ์วัดความสำเร็จควรมี หลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับขีดความสามารถของผู้เรียน นอกจากนี้แหล่งเรียนรู้มี บทบาทในการให้การศึกษแก่ผู้เรียนทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ดังนี้

- 1) แหล่งเรียนรู้สามารถตอบสนองการเรียนรู้อยู่ที่เป็นกระบวนการเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง
- 2) เป็นแหล่งทำกิจกรรม ทัศนศึกษา ฝึกงาน และประกอบอาชีพของผู้เรียน
- 3) กำหนด รูปแบบและมาตรฐานการบริการขั้นพื้นฐานของแหล่งเรียนรู้
- 4) ใช้ทรัพยากรร่วมกัน
- 5) ดำเนินการในเชิงรุก โดยการปรับรูปแบบขององค์การและบุคลากร
- 6) จัดตั้งกองทุน สนับสนุน และหาอาสาสมัครมาช่วย และ 7) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลระหว่างแหล่ง เรียนรู้

3) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542, หน้า 25-26) ได้ไว้กล่าวว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อบริหาร และสนับสนุนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน จำเป็นต้องมีแหล่งเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้โดยรัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งเรียนรู้อื่นอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการและสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย (2544, หน้า 230-231) ได้ให้ความหมายว่า แหล่งเรียนรู้ หมายถึง ตัวบุคคลหรือสถานที่จุดใดจุดหนึ่งหรือแหล่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสนองตอบกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น วิทยากรชาวบ้าน ซึ่งเป็นตัวแทนของภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มหัตถกรรมพื้นบ้าน กลุ่มวัฒนธรรม อุทยานธรรมชาติวัยเรียน องค์การชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน สถานประกอบการ รวมทั้งแหล่งน้ำธรรมชาติ ป่าเขา ทุ่งนา ซึ่งอาจจะมีอยู่ทั้งในโรงเรียนและชุมชนแหล่งเรียนรู้เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในการทำให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในด้านความคิดและการปฏิบัติจริงโดยกิจกรรมในแหล่งเรียนรู้ ควรสอดคล้องกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนและสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของมนุษย์ นอกจากนี้ยังได้เสนอลักษณะของแหล่งเรียนรู้ไว้ คือ 1) แหล่งเรียนรู้ที่เป็นบุคคล ได้แก่ ครู เพื่อน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และบุคคลต่างๆ ในโรงเรียน สังคม ชุมชนและประเทศชาติ 2) แหล่งเรียนรู้ทางกายภาพ ได้แก่ สถานที่ต่างๆ ในชุมชน ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ วัด ศาสนสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ สวนสัตว์ ฯลฯ 3) แหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำ ภูเขา ป่าไม้ และ 4) แหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ วิดีทัศน์ ภาพยนตร์ ของจริง สิ่งพิมพ์และเอกสารต่างๆ ในการสนับสนุนหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ ครูผู้สอนได้ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถนั้น หน้าหลักอย่างหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียนก็คือการอำนวยความสะดวกการบริหารงานด้านต่างๆ แก่นักเรียนโดยการสนับสนุนส่งเสริมงานการเรียนการสอนคือ 1) การจัดงบประมาณเพื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทั้งงบประมาณจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะในการจัดสรรงบประมาณของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่วางไว้ 2) การจัดกิจกรรมนักเรียน เป็นการปฏิบัติงานร่วมกันของผู้เรียนเป็นกลุ่มๆ ตามความสนใจและความถนัด เป็นการประกอบกิจกรรมร่วมกัน โดยผู้เรียนช่วยกันคิดช่วยกันทำและช่วยกัน

แก้ปัญหา อันจะเป็นการปลูกฝังวินัยที่ดีในการอยู่กัน ในสังคมประชาธิปไตย 3) การจัดแนะแนว ได้แก่ การบริการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็ก การบริการสนเทศ การบริการให้คำปรึกษา การบริการวางตัวบุคคล และการบริการติดตามผลและประเมินผล 4) การจัดให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ก็เพื่อต้องการให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าตามสนใจและความต้องการของนักเรียนแต่ละคน เพื่อให้ให้นักเรียนได้ค้นพบความสามารถและคุณลักษณะในตัวเอง โรงเรียนต้องจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาด้วยตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ 5) การใช้อาคารสถานที่อย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนควรจัดอาคารเรียนและบริเวณโรงเรียนให้เกิดประโยชน์ทางการเรียนการสอนให้มากที่สุดเป็นหน้าที่ของผู้บริหารจะต้องวางแผนการทำงานร่วมกับบุคลากรในโรงเรียน 6) การนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ได้แก่ ครูใช้สิ่งแวดล้อมสภาพสังคมและชีวิต ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ใช้สถานฝึกงานในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ จัดหาทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ ในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้จากประสบการณ์และขนบธรรมเนียมของท้องถิ่น 7) การจัดห้องสมุด ได้แก่ ห้องสมุดเคลื่อนที่โดยจัดหนังสือเล่มบางๆ ที่สามารถอ่านจบในระยะเวลาสั้น เช่น วารสารล่องเวลา จุลสาร นำใส่ดักแด้ กล่อง กระเป๋า รถเข็นไปยังสถานที่ที่มีที่สำหรับให้นักเรียนนั่งอ่าน เช่น ใต้ต้นไม้ สนามศาลา เป็นต้น และห้องสมุดไม่เคลื่อนที่โดยนำหนังสือวารสาร จุลสาร ฯลฯ จากชั้นหนังสือหรือตู้หนังสือไปให้บริการตามสถานที่ที่จัดไว้เป็น การถาวรตามมุมต่างๆ เช่น ระเบียงหน้าห้อง ใต้ถุนอาคาร โรงอาหาร โรงฝึกงาน ฯลฯ ถ้าหากบริเวณที่จัดมีเนื้อที่กว้างขวางพอนอกจากวางชั้นหนังสือแล้ว อาจจัดโต๊ะเก้าอี้ที่นั่งอ่านหนังสือหรือปูเสื่อให้นักเรียนนั่งอ่านก็ได้ การจัดในลักษณะนี้ควรมีผู้ดูแลการให้บริการ รวมทั้งเป็นสถิติการให้บริการ และข้อคำนึงเกี่ยวกับการจัดแหล่งเรียนรู้ คือ 1) อาคารสถานที่ควรมีสถานที่ที่เหมาะสมอาจเป็นอาคารเอกเทศหรือเป็นส่วนหนึ่งของอาคาร และอยู่ในจุดศูนย์กลางที่นักเรียนและครูอาจารย์มาใช้ได้สะดวก หากไกลจากเสียงรบกวน มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก 2) ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์การเรียนรู้ควรมีความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์หรือหลักการจัดระบบสื่อเพื่อสะดวกในการใช้และควรมีครูอื่นๆ เป็นผู้ช่วย หรืออาจแต่งตั้งคณะทำงานและมีนักเรียนช่วยงาน ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญช่วยให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี 3) การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ ควรจัดให้เป็นระบบเพื่อสะดวกในการใช้ความสามารถใช้แนวทางในการดำเนินงานห้องสมุดมาดำเนินการได้ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับระบบการจัดระบบสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อเทคโนโลยี

4. การพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนด
 แนวการจัดการศึกษาในมาตรา 22 ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมี
 ความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด
 กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็ม
 คักยภาพ นอกจากนี้ในมาตรา 24 ยังกำหนดว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษา
 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง
 ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมสนับสนุน
 ให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก
 เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ การที่จะจัดการศึกษาให้สนองแนวทาง
 ดังกล่าวได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต้องพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อให้ครู
 อาจารย์และนักเรียนได้ใช้ประโยชน์สูงสุด ห้องสมุดโรงเรียนควรเป็นศูนย์การเรียนรู้โดยเป็น
 ที่รวมของทรัพยากรสารสนเทศทั้งที่เป็นสิ่งสิ่งพิมพ์ และสิ่งไม่ตีพิมพ์หรือวัสดุสื่อโสตทัศน
 และในสังคมปัจจุบันซึ่งเป็นสังคมอิเล็กทรอนิกส์ โรงเรียนควรพิจารณาดำเนินการพัฒนา
 ห้องสมุดให้มีบทบาทเหมาะสมกับสภาพของสังคมในปัจจุบัน ซึ่งในประเทศไทยสิ่งสิ่งพิมพ์
 ยังคงเป็นสิ่งหลักของห้องสมุด แต่ในขณะเดียวกันควรจัดหาสื่อประเภทไม่ตีพิมพ์และสื่อ
 อิเล็กทรอนิกส์ และนำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการด้วย
 (สมกิต บุญยะโพธิ์, 2547, หน้า 38-39) นอกจากนี้ ชีระพร आयวัฒน์ (2552, หน้า 143-
 144) กล่าวถึง แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและชุมชนว่า ความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์
 และเทคโนโลยี ทำให้เป็นสังคมแหล่งข้อมูลข่าวสาร หรือสังคมสารสนเทศที่ความรู้ทั้งหมด
 ไม่ได้อยู่ที่ตัวครูอีกต่อไป แต่จะมีทั้งที่ตัวครูในแหล่งข้อมูลข่าวสารต่างๆ แหล่งการเรียนรู้
 สื่อมวลชนที่แพร่หลายทั้งในและนอกประเทศ เป็นความรู้ที่ไม่มีพรมแดน และเป็นความรู้ที่
 ทุกคนในสังคมสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา อย่างที่เรียกว่าเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้
 (Learning Society) ดังนั้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เคยเน้นครูเป็นสำคัญ
 (Teacher Center) จึงต้องเปลี่ยนบทบาทของครูเป็นผู้จัดการเรียนรู้ หรืออำนวยความสะดวก
 แก่ผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ก็ต้องใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียน
 และนอกห้องเรียน ไม่ใช่นั่งเรียนแต่ในห้องเรียนตลอดเวลา ต้องให้ผู้เรียนมีโอกาสสืบเสาะ
 แสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาและชุมชน

สรุปได้ว่า การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศและประสบการณ์ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่เรียนใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้

2.4.1.8 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติการ หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2542, หน้า 15-19) พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ มาตรา 29 บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุติการ ชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การเอกชน องค์การวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น จัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ร่วมทั้งหาวิธีการ แลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน และ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546, หน้า 33-38) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติดังต่อไปนี้

- 1) สำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษารวมทั้งความต้องการในการได้รับการสนับสนุน ด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัวยุติการ ชุมชน องค์การ หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่ จัด การศึกษา
- 2) ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิชาการและการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ใน การจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัวยุติการ หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่ จัด การศึกษา
- 3) จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัวยุติการ หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา นอกจากนี้ นกอดล เจนอักษร (2546, หน้า 6) กล่าวว่า กลุ่มคนที่พำนักอยู่ในพื้นที่เดียวกัน หรือต่างพื้นที่ก็ได้ที่มารวมตัว กัน โดยมีวัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่งร่วมกัน มีความตระหนัก ในเอกลักษณ์ของตน และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน ทั้งนี้โดยจะมีรูปแบบความสัมพันธ์แบบเครือญาติและ ระบบอุปถัมภ์ หรือมีความสลับซับซ้อนทางสังคมและสิ่งแวดล้อมเพียงใดขึ้นอยู่กับ ลักษณะเฉพาะของชุมชนนั้น และ ศิริกาญจน์ โกสุม (2549, หน้า 214) ได้เสนอแนวคิดใน การสร้างเสริมความรู้ให้ชุมชนสำหรับการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ดังนี้

- 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานก่อนดำเนินการ
- 2) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
- 3) การสร้างเครือข่ายของกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน

4) การสร้างกิจกรรม 5) การต่อรองเพื่อดำเนินการ 6) การร่วมดำเนินการ 7) การร่วมประเมินผลการดำเนินการและ 8) การร่วมกันรับผลประโยชน์จากการดำเนินการ สอดคล้องกับธีระพร आयวัฒน์ (2552, หน้า 205) กล่าวว่า แนวทางการที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้น โรงเรียนต้องดำเนินการในรูปของเครือข่ายการจัดการความรู้ การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนการใช้วิธีการประชาสัมพันธ์จัดการให้ความรู้แก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นด้วยการจัดนิทรรศการให้ความรู้ การจัดอบรมให้ความรู้ และมีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

สรุปได้ว่า การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง แนวทางการที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยโรงเรียนต้องดำเนินการในรูปของเครือข่ายการจัดการความรู้ การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนการใช้วิธีการประชาสัมพันธ์การจัดการนิทรรศการให้ความรู้ การจัดอบรมให้ความรู้ และมีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

2.4.1.9 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดสำหรับการสร้างความ

เจริญก้าวหน้าให้กับประเทศ สังคมประชาธิปไตย ทุกฝ่ายมีความสำคัญต่อการร่วมมือดำเนินงานในยุควิทยาศาสตร์ เช่น ปัจจุบันหนทางของการทดลองเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ความก้าวหน้าทางการศึกษาก็ขึ้นอยู่กับ การสำรวจและการทดลอง คือ การวิจัยนั่นเอง การวิจัยมีประโยชน์ต่อการทดสอบแนวความคิด การตอบคำถาม การแก้ปัญหาหรือ การตัดสินใจ ผู้บริหารอาจต้องการรู้กระบวนการที่ดีที่สุดในการจัดกลุ่มนักเรียน หรือสาเหตุที่เด็กสอบตกออกกลางคัน การวิจัยสามารถให้คำตอบต่อสิ่งเหล่านี้และปัญหาอื่นๆ ที่คล้ายคลึงกันก่อนที่ผู้บริหารจะแก้ปัญหาใดๆ จะต้องดูผลของการวิจัยก่อนที่จะแก้ปัญหา เพื่อให้การแก้ปัญหาได้ผลจริง ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา ดังที่ คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543, หน้า 68) ได้กล่าวถึง การวิจัยเพื่อพัฒนา การเรียนรู้การวิจัยในชั้นเรียน และขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 ว่าด้วยแนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมี

ความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพและ ในมาตรา 24 วรรค 5 ได้กำหนดให้ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากการพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไป ในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ และรูปแบบการศึกษา และมาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา นอกจากนี้ ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์ (2545, คำนำ) กล่าวว่า การวิจัยเพื่อศึกษานั้น เป็นไปเพื่อให้ผู้บริหารพัฒนาศักยภาพของครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัยและสามารถปฏิบัติงานได้ และเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาให้เกิดประโยชน์แก่สถานศึกษาต่อไป การที่จะพัฒนาบุคลากรทางการวิจัย ให้นำการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานในการจัดการศึกษาของแต่ละสถานศึกษานั้น จะมีจุดเน้นที่แตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่นและชุมชน การวิจัยจะมีส่วนร่วมในการหาจุดที่เป็นปัญหาหรือจุดที่ต้องการพัฒนาให้ระบบการจัดเก็บการศึกษาในสถานศึกษา สอดคล้องกับความแตกต่างของเด็กและเยาวชนที่เป็นผลผลิต จากการจัดการศึกษา เป็นไปอย่างคุณภาพ และบรรลุตามมาตรฐานของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพราะถือว่า การวิจัยเป็นเครื่องมือที่ดีที่สุดในปัจจุบัน ที่สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาพัฒนาคุณภาพการศึกษาเช่นเดียวกับนานาประเทศในระดับสากล เช่นกันกับ ชาญชัย อาจิณสมจาร (2546, หน้า 139) กล่าวว่า การวิจัยเป็นกระบวนการค้นหาความจริง (Fact Finding Process) การค้นหาความรู้ ความพยายามในการสำรวจหาความจริง การวิจัยเป็นการค้นหา พัฒนาและการทำความเข้าใจในความรู้อย่างลึกซึ้ง โดยใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์และการรวบรวมแนวความคิดหรือข้อสมมติฐาน (Hypothesis) การสังเกตข้อเท็จจริง การวิเคราะห์ การทำความเข้าใจ และการสรุปขั้นสุดท้ายเป็นทฤษฎี และการศึกษานั้น เป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับการดำรงชีวิตประจำวันและการศึกษานั้นก็ถือว่าเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่คนเราต้องไขว่คว้า ค้นหาด้วยตนเอง เพราะหาข้อเท็จจริง จึงจำเป็นต้องมีการวิจัยทางการศึกษา

1) กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543, หน้า 98) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนถือว่าเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การนำ การวิจัยเข้าไปช่วย จะทำให้การจัดการเรียนการสอนของครูสามารถนำผู้เรียนไปสู่ ความสำเร็จตามเป้าหมายของหลักสูตรได้ ครูจำเป็นต้องมองเห็นองค์ประกอบและ ภารกิจต่างๆ ในระบบการเรียนรู้ ทั้งด้านปัจจัย กระบวนการและผลผลิตให้ชัดเจน แล้วเชื่อมโยงปัจจัยทั้งปวงเป็นองค์รวม เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นในระบบการจัดการเรียนรู้ อาจเกิดขึ้นในระดับปัจจัยหรือกระบวนการ หรือผลผลิตก็ได้ กระบวนการวิจัยในชั้น เรียนจึงมีส่วนช่วยในการค้นหาคำตอบของสาเหตุของปัญหา หรือข้อบกพร่องทั้งระบบ การเรียนการสอนนั้นๆ ครูที่จะทำการวิจัยได้สำเร็จจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมจาก ผู้บริหารสถานศึกษาที่ให้อิสระในทางความคิด อิสระในการทำงานค้นคว้าทดลองที่ สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของครูผู้ทำวิจัย เพื่อครูจะได้ค้นพบปัญหาและ แนวทางแก้ไข และธีระพร อายุวัฒน์ (2552, หน้า 135) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็น เครื่องมืออันจำเป็นที่จะช่วยพัฒนาทั้งตัวผู้เรียนและครูผู้สอน ช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นใน ชั้นเรียนและเพิ่มประสิทธิภาพในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ โดยครูผู้ทำการวิจัยจะเป็น ผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักสังเกต ค้นคว้า วิเคราะห์หาเหตุผลและแก้ไขปัญหการเรียนรู้ได้ด้วย ตนเองและแสดงศักยภาพที่แท้จริงของแต่ละคนออกมาเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งจะทำให้เกิดการ เรียนรู้ร่วมกันกับนักเรียนทั้งใน เชิงองค์ความรู้ สร้างกระบวนการเรียนรู้อันเหมาะสม รวมทั้งเรียนรู้ถึงปัญหา ข้อจำกัดและศักยภาพที่แท้จริงของนักเรียนแต่ละคนไปพร้อมๆ กัน สรุปได้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการค้นหาความจริง ความรู้ พัฒนาและการทำความเข้าใจในความรู้ โดยใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์และการรวบรวมแนวความคิดหรือข้อสมมติฐาน การสังเกต ข้อเท็จจริง การวิเคราะห์ การทำความเข้าใจ และการสรุปขั้นสุดท้ายเป็นทฤษฎี

จากการศึกษาขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3) การพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 4) การนิเทศการศึกษา 5) การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ 6) การประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 7) การพัฒนาและ ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 8) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว

องค์การ หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และ9) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

2.5 กระบวนการบริหารงานวิชาการ

Gregg (1957, p.274) เสนอกระบวนการบริหาร ดังนี้ การตัดสินใจ (Decision) การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organization) การติดต่อสื่อสาร (Communicating) การใช้อิทธิพล (Influencing) การประสานงาน (Coordinating) และการประเมินผลงาน (Evaluating)

Knezevich (1962, p. 2) เสนอกระบวนการบริหาร ดังนี้ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organization) การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การควบคุม (Controlling) และการตัดสินใจ (Decision-making)

Mackenzie (1972, pp.44-45 อ้างถึงใน ไชยา ภาระบุตร, 2555, หน้า 51) เสนอกระบวนการบริหาร ดังนี้ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organization) การอำนวยการ (Directing) การควบคุมงาน (Controlling) การติดต่อสื่อสาร (Communicating) และการตัดสินใจ (Decision-making)

Luther Gulick and Lyndall Urwick (1973 อ้างถึงใน สุวิมล โพธิ์กลิ่น, 2549, หน้า 13) ได้เสนอแนวคิดกระบวนการบริหาร 7 ขั้นตอน โดยใช้อักษรย่อว่า POSDCoRB ได้แก่

- P : Planning (การวางแผน)
- O : Organizing (การจัดองค์การ)
- S : Staffing (การจัดคนเข้างาน)
- D : Directing (การกำกับงาน)
- Co : Coordinating (การประสานงาน)
- R : Reporting (การประเมินงาน)
- B : Budgeting (งบประมาณ)

Koontz and Weihrich (1990, p. 10) เสนอว่า กระบวนการบริหาร ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การอำนวยการ และการควบคุม

Robbins and Coulter (2003, pp. 9–10) ได้เสนอกระบวนการบริหาร ประกอบด้วย

1. การวางแผน เป็นกระบวนการกำหนดเป้าหมาย การกำหนดกลยุทธ์สู่ความสำเร็จตามเป้าหมายและการกำหนดกิจกรรมเพื่อนำแผนไปปฏิบัติ
2. การจัดองค์การ เป็นการทำหนดงานที่ต้องปฏิบัติ และการจัดกลุ่มงาน ผู้รับผิดชอบ ลำดับชั้นการรายงาน และอำนาจการตัดสินใจ
3. การชี้แนะ เป็นหน้าที่ของการบริหารในการกระตุ้นให้บุคคลอื่นมีพฤติกรรมการทำงานที่จำเป็น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ ซึ่งรวมถึงการสื่อสารการสั่งการและการจูงใจ
4. การควบคุมเป็นกระบวนการติดตามการดำเนินงานขององค์การอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานขององค์การที่คาดหวัง

Dubrin (2000 อ้างถึงใน สุวิมล โทธิกุลสิน, 2549, หน้า 14) ได้เสนอขั้นตอนการบริหาร ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์การและการจัดบุคลากร (Organization and Staffing) และการควบคุม (Controlling)

สุรัตน์ ดวงชาทม (2549, หน้า 46) กล่าวว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย จัดทำแผนกลยุทธ์ การปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ การตรวจสอบและประเมินผล และการสะท้อนผล รายงานผล การดำเนินงาน

ศุภลักษณ์ เศษระพานิช (2550, หน้า 61–63) กล่าวว่า กระบวนการบริหาร ประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การจัดองค์การ 3) การจัดคนเข้าทำงาน 4) การนำ และ 5) การควบคุม มีรายละเอียดดังนี้

- 1) การวางแผน เป็นขั้นตอนในการกำหนดวัตถุประสงค์และพิจารณาถึงวิธีการที่ควรปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องตัดสินใจว่าองค์การมีวัตถุประสงค์อะไรในอนาคตและจะต้องดำเนินการอย่างไร ประกอบด้วย การดำเนินการตรวจสอบตัวเองเพื่อกำหนดสถานภาพในปัจจุบันขององค์การ การสำรวจสภาพแวดล้อม การกำหนดวัตถุประสงค์ การพยากรณ์สถานการณ์ในอนาคต การกำหนดแนวทางปฏิบัติงานและความจำเป็นในการใช้ทรัพยากร การประเมินแนวทางปฏิบัติงานที่วางไว้ การทบทวนและปรับเปลี่ยนเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง และผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด การติดต่อสื่อสารในกระบวนการของการวางแผนเป็นไปอย่างทั่วถึง

2) การจัดองค์กร เป็นขั้นตอนในการจัดบุคคลและทรัพยากรที่ใช้ในการทำงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการทำงานนั้น หรือเป็นการจัดแบ่งงานและจัดทรัพยากรสำหรับงานเพื่อให้งานเหล่านั้นสำเร็จ การจัดองค์กรประกอบด้วย การระบุและอธิบายงานที่จะถูกนำไปดำเนินการ การกระจายงานออกเป็นหน้าที่ การรวมหน้าที่ต่างๆ เข้าเป็นตำแหน่งงาน การอธิบายสิ่งที่จำเป็นหรือความต้องการของตำแหน่งงาน การรวมหน้าที่ต่างๆ เป็นหน่วยงานที่มีความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม การมอบหมายงาน ความรับผิดชอบ และอำนาจหน้าที่ การทบทวนและปรับโครงสร้างขององค์กรเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง และผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด การติดต่อสื่อสารในกระบวนการของการจัดองค์กรเป็นไปอย่างทั่วถึง

3) การจัดคนเข้าทำงาน เป็นขั้นตอนในการคัดเลือกและจ้างบุคคลเข้าทำงาน รวมถึงการเลื่อนขั้น การโยกย้าย การสรรหา และการวางแผนกำลังคน การจัดคนเข้าทำงาน ประกอบด้วย การกำหนดความจำเป็นของทรัพยากรบุคคล การสรรหา ผู้ปฏิบัติงานที่มีศักยภาพ การคัดเลือกบุคคลที่สรรหามา การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร การประเมินการปฏิบัติงาน การโอนย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การพ้นจากงาน การทบทวน และปรับคุณภาพและปริมาณของทรัพยากรบุคคล เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงและผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด

4) การนำ เป็นขั้นตอนในการกระตุ้นเพื่อให้เกิดความกระตือรือร้นแล้ว ชักนำความพยายามของพนักงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการใช้ความพยายามของผู้บริหารที่จะกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีศักยภาพในการทำงานสูง การนำจะช่วยให้งานบรรลุผลสำเร็จ เสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา การนำประกอบด้วย การติดต่อสื่อสารและอธิบายวัตถุประสงค์ให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ทราบ การมอบหมายมาตรฐานของการปฏิบัติงานต่างๆ การให้คำแนะนำและคำปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการปฏิบัติงาน การให้รางวัล การยกย่อง สรรเสริญและการตำหนิติเตียนอย่างยุติธรรมและถูกต้องเหมาะสม การจัดหาสภาพแวดล้อมมากระตุ้นการจูงใจ โดยการติดต่อสื่อสารเพื่อสำรวจความต้องการและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง การทบทวนและปรับวิธีการของภาวะผู้นำ เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง และผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด การติดต่อสื่อสารโดยทั่วทุกแห่งในกระบวนการของภาวะผู้นำ

5) การควบคุม เป็นการติดตามผลการดำเนินงานและแก้ไขปรับปรุงในสิ่งที่เป็นหรือเป็นขั้นตอนของการวัดผลการทำงานและดำเนินการแก้ไขเพื่อให้บรรลุผลที่ต้องการ การควบคุมประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐาน การเปรียบเทียบและติดตามผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐาน การแก้ไขความบกพร่อง การทบทวนและปรับวิธีการควบคุมเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงและผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด การติดต่อสื่อสารในกระบวนการของการควบคุมเป็นไปอย่างทั่วถึง

เพชริน สงค์ประเสริฐ (2550, หน้า 92) กล่าวว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย จัดทำแผนกลยุทธ์ การปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ การตรวจสอบและประเมินผล และนำผลการประเมินมาปรับปรุง ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วนคือ

1. การวางแผนพัฒนา หรือ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็น การวางแผนที่มีพื้นฐานมาจากสภาพที่เป็นปัญหา หรือความต้องการที่จะพัฒนางาน และกำลังงบประมาณในขั้นตอนนี้ประกอบด้วยงาน ดังต่อไปนี้

- 1.1 การกำหนดวิสัยทัศน์
- 1.2 การกำหนดภารกิจ หรือพันธกิจ
- 1.3 การกำหนดจุดมุ่งหมาย
- 1.4 การกำหนดแผนงาน/โครงการ

2. การนำแผนไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในขั้นตอนนี้ ประกอบด้วยงานดังต่อไปนี้

- 2.1 การจัดองค์การ หรือจัดบุคลากรเข้ารับผิดชอบงาน ได้แก่ การกำหนดหัวหน้างาน/หัวหน้าโครงการ ผู้ดำเนินงาน และภารกิจของผู้รับผิดชอบ
- 2.2 การสั่งการหรือการมอบหมายงาน
- 2.3 การควบคุมงาน
- 2.4 การติดตาม กำกับ
- 2.5 การประสานงาน
- 2.6 การนิเทศงาน

3. การประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน เพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ ประกอบไปด้วยงานดังต่อไปนี้

- 3.1 การประเมินระหว่างการทำงาน

3.2 การประเมินเมื่อสิ้นสุดงาน

3.3 การรายงาน

ธวัช กรุดมณี (2550, หน้า 33-35) ได้จำแนกกระบวนการบริหาร

ประกอบด้วย

1. การวางแผน หมายถึง การตั้งเป้าหมายและพิจารณาหาวิธีการที่จะ
ทำให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ การวางแผน ประกอบด้วย

1.1 การตรวจสอบตนเองเพื่อกำหนดสถานการณ์ในปัจจุบันของ

องค์การ

1.2 การสำรวจสภาพแวดล้อม

1.3 การกำหนดวัตถุประสงค์

1.4 การคาดการณ์สถานการณ์ในอนาคต

1.5 การกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานและความจำเป็นในการใช้

ทรัพยากร

1.6 การประเมินแนวทางปฏิบัติงานที่ได้วางไว้

1.7 การทบทวนและการปรับแผนเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง

และผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด

1.8 การติดต่อสื่อสารในกระบวนการของการวางแผนเป็นไปอย่าง

ทั่วถึง

2. การจัดองค์การ หมายถึง การจัดแบ่งงานและจัดสรรทรัพยากรที่ใช้
ในการทำงานเพื่อให้งานเหล่านั้นสำเร็จ การจัดองค์การ ประกอบด้วย

2.1 การระบุและอธิบายถึงงานที่จะนำไปดำเนินการ

2.2 การกระจายงานออกเป็นหน้าที่

2.3 การรวมหน้าที่ต่าง ๆ เข้าเป็นตำแหน่งงาน

2.4 การอธิบายสิ่งที่จำเป็นหรือความต้องการของตำแหน่ง

2.5 การรวมตำแหน่งงานต่างๆ เป็นหน่วยงานที่มีความสัมพันธ์กัน

อย่างเหมาะสม และสามารถบริหารจัดการได้

2.6 การมอบหมายงาน ความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่

2.7 การทบทวนและปรับโครงสร้างขององค์การเมื่อสถานการณ์

เปลี่ยนแปลงและผลลัพธ์ ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด

2.8 การติดต่อสื่อสารในกระบวนการของการจัดองค์การเป็นไป
อย่างทั่วถึง

2.9 กำหนดความจำเป็นของทรัพยากรมนุษย์

2.10 การสรรหาผู้ปฏิบัติงานที่มีศักยภาพ

2.11 การคัดเลือกจากบุคคลที่สรรหามา

2.12 การฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เมื่อสถานการณ์
เปลี่ยนแปลง และผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด

2.13 การทบทวนและปรับปรุงคุณภาพและปริมาณของทรัพยากร
มนุษย์ เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง และผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด

2.14 การติดต่อสื่อสารในกระบวนการของการจัดคนเข้าทำงาน
เป็นไปอย่างทั่วถึง

3. การจัดบุคลากร หมายถึง การสรรหา คัดเลือกบุคคลและจัดคน
เข้าทำงานโดยจัดสวัสดิการและผลตอบแทนต่างๆ ไว้ รวมถึงการพัฒนาบุคลากรให้มี
ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การบริหารบุคคล ประกอบด้วย

3.1 การวางแผนอัตรากำลังคน

3.2 การสรรหา คัดเลือกบุคคล

3.3 การกำหนดอัตราค่าจ้าง เงินเดือน และตอบแทนต่างๆ

3.4 การจัดสวัสดิการต่างๆ

3.5 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรกับหน่วยงานและ
ระหว่างบุคลากรด้วยกัน

3.6 การพัฒนาทรัพยากรบุคคล

3.7 การกำหนดความก้าวหน้าในอาชีพ

3.8 การให้คุณให้โทษแก่บุคคล

4. การนำ หมายถึง การกระตุ้นให้บุคลากรเกิดความกระตือรือร้น
และใช้ศักยภาพของตนในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้ความ
พยายามของผู้บริหารที่จะกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีศักยภาพในการทำงานสูง ดังนั้น
การนำจะช่วยให้งานบรรลุความสำเร็จ การนำประกอบด้วย

4.1 การติดต่อสื่อสารและอธิบายวัตถุประสงค์ให้แก่
ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ทราบ

- 4.2 การมอบหมายมาตรฐานของการปฏิบัติงานต่างๆ
 - 4.3 การให้คำแนะนำและคำปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานของการปฏิบัติงาน
 - 4.4 การให้รางวัลแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาบนพื้นฐานของผลการปฏิบัติงาน
 - 4.5 การยกย่องสรรเสริญและการตำหนิติเตียนอย่างยุติธรรมและถูกต้องเหมาะสม
 - 4.6 การจัดสภาพแวดล้อมมากระตุ้นการจูงใจ โดยการติดต่อสื่อสารเพื่อสำรวจความต้องการและสถานการณ์เปลี่ยนแปลง
 - 4.7 ผลทบทวนและการปรับวิธีการของภาวะความเป็นผู้นำเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง และผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด
 - 5. การสั่งงาน หมายถึง การมอบหมายให้บุคลากรนำไปปฏิบัติ ซึ่งผู้บริหารจะต้องใช้ศิลปะในการสั่งงาน และการสื่อสาร เป็นต้น การสั่งงาน ประกอบด้วย
 - 5.1 การจูงใจ และกระตุ้นให้ทำงาน
 - 5.2 การติดต่อสื่อสาร
 - 5.3 การมอบหมายงาน
 - 5.4 ภาวะผู้นำ
 - 5.5 การสอนงาน/การฝึกอบรม
 - 6. การควบคุม หมายถึง การติดตามผลการทำงานและแก้ไขปรับปรุงในสิ่งที่จำเป็นเพื่อให้การทำงานบรรลุผล เป็นขั้นตอนของการวัดผลการทำงาน และดำเนินการแก้ไขเพื่อให้บรรลุผลที่ต้องการ การควบคุม ประกอบด้วย
 - 6.1 การกำหนดมาตรฐาน
 - 6.2 การเปรียบเทียบและติดตามผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐาน
 - 6.3 การแก้ไขความบกพร่อง
 - 6.4 การทบทวนและปรับวิธีการควบคุม เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงและผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด
- คัมภีร์ สุตแท้ (2553, หน้า 111-116) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย
1. การระบุเป้าหมาย หมายถึง การกำหนดเป้าประสงค์ (Goals) งานวิชาการที่ดีขึ้น กว้างขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. การจัดทำแผนกลยุทธ์ หมายถึง การกำหนดกลยุทธ์งานวิชาการ เป็นขั้นตอนที่โรงเรียนเลือกวิธีการที่เป็นไปได้ คุ่มค่า คุ่มทุน และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ ที่จะปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมาย

3. การปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ หมายถึง การดำเนินการ ตามแผนกลยุทธ์งานวิชาการที่กำหนดไว้ให้บรรลุเป้าหมาย

4. การส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศ หมายถึง การดำเนินการส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศ การปฏิบัติงานของบุคลากร ในการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์งานวิชาการที่กำหนดไว้ให้บรรลุเป้าหมาย

5. การตรวจสอบและประเมินผล หมายถึง การดำเนินการตรวจสอบ และประเมินผล การดำเนินงานการตามแผนกลยุทธ์งานวิชาการที่กำหนดไว้

6. การสะท้อนผล รายงานผลการดำเนินงาน และการนำผล การประเมิน ไปใช้ หมายถึง การรายงานผล การปฏิบัติงานประจำปี แสดงให้เห็นผล การดำเนินงานว่าบรรลุความสำเร็จตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ และการนำผลการ ประเมินไปใช้

องค์ประกอบกระบวนการบริหารงานวิชาการของนักวิชาการต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสังเคราะห์เพื่อกำหนดองค์ประกอบที่เป็นกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี (Theoretical framework) และที่เป็นกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย (Conceptual framework) ดัง แสดงในตารางที่ 3

ตาราง 3 การสังเคราะห์องค์ประกอบของกระบวนการบริหารงานวิชาการ

องค์ประกอบของกระบวนการ บริหารงานวิชาการ	ผู้วิจัย/นักวิชาการปี												
	(2) Gregg (1957)	(3) Knezevich (1962)	(4) Mackenzie (1972)	(5) Luther Gulick and Lyndall Urwick (1973)	(6) Koontz and Wehrich (1990)	(7) Dubrin (2000)	(8) สุรัตน์ ตวงชาทอม (2549)	(9) ศุภลักษณ์ เศษระพานิช (2550)	(10) เพชริน สงค์ประเสริฐ (2550)	(11) ธวัช กรุดมณี (2550๗)	(12) คัมภีร์ สุดแท้ (2553)		
การวางแผน	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓	10	✓
การจัดองค์การ	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		10	✓
การบังคับบัญชา												1	
การประสานงาน	✓			✓					✓			4	
การควบคุมงาน		✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓	9	✓
การชี้แนะ					✓							1	
การจัดคนเข้างาน				✓		✓		✓		✓		4	
การอำนวยความสะดวก		✓	✓	✓								3	

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบของกระบวนการ บริหารงานวิชาการ	ผู้วิจัย/นักวิชาการ/ปี												
	(2) Gregg (1957)	(3) Knezevich (1962)	(4) Mackenzie (1972)	(5) Luther Gulick and Lyndall Urwick (1973)	(6) Koontz and Wehrich (1990)	(7) Dubrin (2000)	(8) สุรัตน์ ดวงขทวม (2549)	(9) ศุภลักษณ์ เศษณะพานิช (2550)	(10) เพชริน สงค์ประเสริฐ (2550)	(11) ธวัช กรุดมณี (2550๗)	(12) คัมภีร์ สุดแท้ (2553)		
การตรวจสอบและประเมินผล	✓			✓			✓		✓	✓	✓	6	✓
งบประมาณ				✓								1	
จัดทำแผนกลยุทธ์							✓		✓		✓	3	
การปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์							✓		✓	✓	✓	4	
การสะท้อนผล รายงานผลการดำเนินงาน							✓		✓		✓	3	
การนำ								✓		✓		2	
การตัดสินใจ		✓	✓									2	
การติดต่อสื่อสาร	✓	✓	✓									3	
การใช้สิทธิพล	✓											1	

จากตารางที่ 3 เห็นได้ว่า องค์ประกอบของกระบวนการบริหารงานวิชาการ ที่เป็นกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ความถี่ตั้งแต่ 6 ขึ้นไป มากำหนดเป็น องค์ประกอบ ได้ 4 องค์ประกอบ คือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์การ (Organization) 3) การควบคุมงาน (Controlling) และ 4) การตรวจสอบและประเมินผล (Evaluating)

2.6 ความหมายของความเป็นเลิศ

“ความเป็นเลิศ” ตามแนวคิดของ Webster (1968, p. 636) ให้ความหมาย ความเป็นเลิศ (Excellence) หมายถึง สิ่งที่ดีที่สุด สมบูรณ์ที่สุดหรือการกระทำที่ประกอบด้วยคุณภาพที่สูงสุดจนเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป สอดคล้องกับ พันธุ์ศักดิ์ พลสารัมย์ (2540, หน้า 27) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศนสู่ ความเป็นเลิศว่า ต้องเปลี่ยนจากกรอบแนวคิดเดิมไปสู่กรอบแนวคิดใหม่โดยต้องเริ่มที่ ผู้บริหาร เพื่อก่อให้เกิดการบริหารที่มุ่งเน้นคุณภาพ โดยให้มีการปรับปรุงคุณภาพทั่วทั้ง องค์การให้ดำรงอยู่ได้ตามสภาพแวดล้อมหรือปัจจัยที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง และ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2546, หน้า 10-23) กล่าวว่า ระบบการบริหารเพื่อความเป็น เลิศเป็นกลยุทธ์ที่ทำให้องค์การสามารถรักษาลูกค้าไว้ได้ ได้มาซึ่งความภักดีของลูกค้าและ ได้มาซึ่งส่วนแบ่งตลาดมากขึ้นทำให้องค์การเจริญเติบโต ไหวพั้นต่อการตอบสนองของการ เปลี่ยนแปลงและความต้องการของลูกค้าและตลาดที่เปลี่ยนไปหรือเกิดใหม่ สามารถสร้าง โอกาสใหม่ทางธุรกิจ ใช้ทรัพยากรขององค์การเพื่อให้ประสิทธิภาพสูงขึ้นและมีประสิทธิผล มากขึ้นและเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน เช่นเดียวกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2547, หน้า 25) ได้ให้ความหมายว่า เลิศ หมายถึง ยอดเยี่ยม เหนือ อยู่ระดับที่หนึ่ง มีประสิทธิภาพระดับสูง ความรวดเร็วในความก้าวหน้าของกระบวนการ จากความหมายข้างต้น จะเห็นได้ว่าการให้ความหมายของคำว่า เลิศ นั้นมีความเกี่ยวข้องกับ คำว่า คุณภาพ และเมื่อพิจารณาจากความหมายของคำว่า คุณภาพ ตามที่ Baumgart (1987, p. 1) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณภาพ หมายถึง แบบความเป็นเลิศ หรือสิ่งที่ เหนือกว่าหรือดีกว่าปกติธรรมดา ดังนั้น กล่าวได้ว่า มาตรฐาน คุณภาพ และความเป็นเลิศ ทั้งสามคำนั้นมีความเกี่ยวข้อง กันอยู่แต่ก็มีความแตกต่าง และ Sallis (1993, pp. 22-24) กล่าวว่า คุณภาพตามความเข้าใจของคนทั่วไปในปัจจุบัน หมายถึง ความสมบูรณ์แบบ ซึ่งใกล้เคียงกับความดี และความจริง ซึ่งแสดงถึงความมีมาตรฐานสูงสุด นอกจากนี้

คุณภาพยังมีความหมายที่สัมพันธ์กัน 2 ด้าน คือ ด้านผู้ผลิต คุณภาพ หมายถึง ความตรงตามมาตรฐาน และด้านผู้บริโภค คุณภาพ หมายถึง ความตรงตามความต้องการ ส่วนพัชรินทร์ วงศ์จันทร์ (2547, หน้า 19) กล่าวว่า คุณภาพ คือ คุณลักษณะหรือคุณสมบัติที่บ่งชี้ความต้องการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยแสดงถึงควมมีประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป ขณะที่ยกรมวิชาการ (2549, หน้า 18-19) ได้ให้คำจำกัดความ “ความเป็นเลิศของโรงเรียน” หมายถึง การพัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน โดยการปรับระบบภายในให้มีความพร้อมที่จะพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาโดยอาศัยกระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอนและกระบวนการนิเทศทางการศึกษา เพื่อนำไปสู่ผลผลิตคือ นักเรียน มีคุณภาพคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งทุกกระบวนการของการดำเนินงาน ผู้บริหารจะเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้ผลงานบรรลุเป้าหมายได้ ดังนั้นผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถและทักษะในการบริหารจัดการโรงเรียนจึงสามารถพัฒนาสู่ความเป็นเลิศได้ และสุนิสา วิทยานุกรณ์ (2552, หน้า 48) กล่าวว่า คุณภาพ หมายถึง ความเป็นเลิศ มีคุณลักษณะที่มีลักษณะพิเศษ มีผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้น เป็นที่ยอมรับ มีความสอดคล้องในทางปฏิบัติที่จะทำให้เกิดความสมบูรณ์เหมาะสมตรงกับความมุ่งหมาย มีความพึงพอใจ นอกจากนี้คุณภาพขึ้นอยู่กับระดับมาตรฐานในการผลิตหรือระดับมาตรฐานของผลงานตามการรับรู้ของผู้ใช้บริการที่ต้องการและคาดหวังไว้ และมีคุณสมบัติเป็นไปตามข้อกำหนด เหมาะสมกับการนำไปใช้ประโยชน์ และถูกต้องตามวัตถุประสงค์

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า ความเป็นเลิศ นั้นมีความเกี่ยวข้องกับคำว่า คุณภาพ หมายถึง สิ่งที่ดีที่สุด สมบูรณ์ที่สุดหรือการกระทำ ที่ประกอบด้วยคุณภาพที่สูงที่สุดจนเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปและสามารถเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นได้

2.7 องค์ประกอบเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและนอกประเทศ นักวิชาการต่างประเทศ ที่ให้แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ได้แก่

Larry W. Hughes and Gerald C. Ubben (1994, p. 87) กล่าวว่า โรงเรียนที่มีคุณภาพเป็นเลิศต้องมีการวัดผลของโรงเรียนอย่างกว้างขวางและได้รับการยอมรับนับถือ ในผลสำเร็จทางด้านวิชาการ มีบรรยากาศเกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็น

ทางบวก โดยเน้นสิ่งแวดล้อมที่เป็นระเบียบ และเน้นความสนใจในการเรียนของนักเรียน เน้นด้านพัฒนาหลักสูตรอยู่ตลอดเวลา มีการสนับสนุนวิธีการสอนที่ดี มีความคาดหวังสูง และเป้าหมายการเรียนของนักเรียนอย่างชัดเจน ผู้ปกครองสนับสนุน และเอาใจใส่ดูแล การเรียนของนักเรียนดี

Jack (2008) กล่าวว่า ปัจจัยที่จะนำไปสู่แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศด้าน วิชาการประกอบด้วย 1) การมีโครงสร้างการบริหารไม่ซับซ้อน 2) การได้รับการสนับสนุน ด้านการเงินและทรัพยากร 3) มีการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน 4) การส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน การพัฒนาการเรียนการสอน 5) การให้บริการทาง วิชาการอย่างมืออาชีพ 6) การมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างสมาชิกในองค์กร

Adam (2008) กล่าวว่า การปฏิบัติที่ดีที่สุดในการดำเนินงานวิชาการ ได้แก่ 1) การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม 2) นโยบายการศึกษาต้องชัดเจน 3) มีการทดสอบระดับชาติ 4) การได้รับการสนับสนุนจากภาคเอกชน 5) การพัฒนาการเรียนการสอน 6) ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุน 7) บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการเรียนการสอน 8) ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 9) การเรียนการสอนยึดผู้เรียน เป็นสำคัญ 10) การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน

Mark (2008) กล่าวว่า ปัจจัยสู่ความสำเร็จของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ 2) การใช้สื่อ เทคโนโลยีในการดำเนินงาน 3) การประสานงานที่ดี 4) มีงบประมาณเพียงพอ 5) การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง 6) การปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 7) การวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ และการพัฒนาการสอนของครู

แนวคิดความเป็นเลิศของสถาบันมาตรฐานและเทคโนโลยีแห่งชาติ (National Institute of Standard and Technology : NIST) (2008 อ้างถึงใน ทรงพล เจริญคำ, 2552) กล่าวว่า ความเป็นเลิศ มีองค์ประกอบ 7 ประการ ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำ 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นนักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัดผล การวิเคราะห์และ การจัดการความรู้ 5) การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล 6) การจัดการ ด้านกระบวนการ 7) ผลลัพธ์

Kenneth (2009) กล่าวว่า โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จภายใต้ การปฏิบัติที่เป็นเลิศขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ ดังนี้ 1) พันธกิจ 2) คุณลักษณะของโรงเรียน 3) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 4) บริบทของโรงเรียน (สังคม การเมือง เศรษฐกิจ)

Bergan (2009) ได้เสนอแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศทางวิชาการ
เมืองศ์ประกอบ ดังนี้ 1) การพัฒนาความเข้าใจพื้นฐานของแนวคิดของผู้ปฏิบัติงาน
2) มีการปรับปรุงพัฒนานโยบายการทำงาน 3) การอำนวยความสะดวกให้ผู้ปฏิบัติงาน
4) การแสดงแสวงหาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการทำงาน 5) การทำความเข้าใจในปัญหา
และการยอมรับปัญหา 6) การหาแนวทางแก้ปัญหาร่วมกัน 7) การทำงานเป็นทีมที่มี
ส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

Zhao (2009) ได้เสนอแนวคิดในการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านงานวิชาการ
เมืองศ์ประกอบ ดังนี้ 1) การมีมาตรฐานด้านวิชาการของโรงเรียน 2) การมีส่วนร่วมของ
คณะกรรมการสถานศึกษา 3) มีครูรับผิดชอบในการเรียนการสอน 4) รัฐมีนโยบายทาง
การศึกษาที่ชัดเจน 5) ผู้บริหารมีแนวคิดที่สร้างสรรค์ 6) สังคมให้การยอมรับการจัด
การศึกษาของโรงเรียน

ในขณะที่นักวิชาการในประเทศที่ให้แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการ
บริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ได้แก่ ขวัญใจ ตริบุญญ (2548) ศึกษาการบริหาร
โรงเรียนเทศบาลเพื่อพัฒนาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศใน เขตการศึกษา 3 และ 4 พบว่า
โรงเรียนมีการบริหารงานเพื่อพัฒนาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศเมืองศ์ประกอบ 11 ด้าน ได้แก่
1) ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาชีพ โรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้พัฒนาอย่าง
ทั่วถึงและต่อเนื่อง 2) ด้านการมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน โรงเรียนจัดประชุมครู
เพื่อชี้แจงการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามบทบาทและความรับผิดชอบ 3) ด้านสภาพแวดล้อม
และบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศ
ประชาธิปไตย โดยมีการเลือกตั้งสภานักเรียนหรือคณะกรรมการนักเรียน คณะกรรมการ
ชั้นเรียน 4) ด้านการมีจุดเน้นการเรียนการสอน โรงเรียนเน้นการเรียนการสอนที่คำนึงถึง
ความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยการให้นักเรียนเลือกกิจกรรมพัฒนาตนเองตามความ
ต้องการ 5) ด้านการสอนมีจุดประสงค์ที่ชัดเจน โรงเรียนจัดทำแผนการเรียนรู้ที่คาดหวัง
และสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรเพื่อเป็นแนวทางการจัดทำจุดประสงค์การเรียนรู้และแนว
ทางการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผลการเรียนรู้ 6) ด้านความคาดหวังในความสำเร็จ
ของนักเรียนสูง ครูทุกคนสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน สร้างบรรยากาศการเรียน
การสอนที่อบอุ่นและเป็นสุข 7) ด้านการเสริมแรงในเชิงบวก โรงเรียนยกย่องชมเชย
นักเรียนที่ทำความดี ประสบความสำเร็จในการเรียน หรือมีความคิดสร้างสรรค์ที่เป็น
ประโยชน์ต่อส่วนรวม 8) ด้านการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน โรงเรียนมีการ

ประเมินผลนักเรียนตามสภาพความเป็นจริงอย่างสม่ำเสมอ และพัฒนานักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่ามาตรฐานการเรียนรู้ 9) ด้านการส่งเสริมความรับผิดชอบและสิทธิของนักเรียน โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและห้องเรียน 10) ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน โรงเรียนใช้ข้อมูลความคิดเห็น และความต้องการของผู้ปกครองมาประกอบการพิจารณาวางแผนการพัฒนาโรงเรียน 11) ด้านแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนพัฒนาการเรียนการสอน โดยนำนักเรียนศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นหรือชุมชน

วสันต์ นาวเหนียว (2550) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนรุ่งสัณห์ พบว่า องค์ประกอบของแนวทางการจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนรุ่งสัณห์ ด้านการบริหารวิชาการ มี 12 ด้าน ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการศึกษา 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น 12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ศุภลักษณ์ เศษชะพานิช (2550) ได้ศึกษาการพัฒนาระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน พบว่า องค์ประกอบหลักระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน มี 9 องค์ประกอบ คือ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การมุ่งเน้นนักเรียน ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง 3) การวางแผนกลยุทธ์ 4) โครงสร้างขององค์กร 5) การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล 6) การบริหารงานวิชาการ 7) การบริหารการเงิน 8) การบริหารงานทั่วไป และ 9) การจัดการสารสนเทศและความรู้

สุนิสา วิทยานุกรณ์ (2552) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน พบว่า รูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน มี 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการนำองค์กร ได้แก่ ผู้นำแบบอย่างด้านการประพฤตินิยามที่ดี และผู้นำมีเมตตากรุณา ซื่อสัตย์ สุจริต และขยันหมั่นเพียร 2) ด้านการวางแผนกลยุทธ์ ได้แก่ ชี้แจงนโยบาย วัตถุประสงค์ และแนวทางปฏิบัติตามแผนให้ทุกฝ่ายเข้าใจชัดเจน และจัดโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจนเพื่อให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์อื่น

นำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ 3) ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และตลาด ได้แก่ จัดสภาพแวดล้อมที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุขมีบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี และกระตุ้นแนะนำให้ครูปฏิบัติหน้าที่ในการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 4) ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ได้แก่ สนับสนุนให้นำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และศึกษา วิเคราะห์สภาพความต้องการ และความจำเป็นของโรงเรียน 5) ด้านการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ มุ่งเน้นการทำงานเป็นทีม และการสร้างความยุติธรรมในการทำงาน 6) ด้านการจัดการกระบวนการ ได้แก่ มีกระบวนการเน้นผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นบุคคลที่ดีงาม และมีระบบดูแลคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาชีพ และ 7) ด้านผลลัพธ์ ได้แก่ ด้านการนำองค์การ ผู้นำปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และด้านการวางแผนกลยุทธ์ สถานศึกษามีแผนกลยุทธ์ระยะสั้น ระยะยาว และแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนมีส่วนได้ส่วนเสีย และตลาด ผู้เรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการ ด้านการคิด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ มีสื่อนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ด้านมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน มีการบริหารติดตามการทำงานของบุคลากรอย่างเป็นระบบ ด้านการจัดการกระบวนการ สถานศึกษามีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการที่ดี

ทรงพล เจริญคำ (2552, หน้า 233) ได้ศึกษารูปแบบ ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า รูปแบบความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 5 ปัจจัยคือ 1) การบริหารงานของโรงเรียน ประกอบด้วย การบริหารงานด้านวิชาการ การบริหารงานด้านงานงบประมาณ การบริหารงานด้านงานบุคคล การบริหารงานด้านการบริหารงานทั่วไป 2) ผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นผู้ควบคุมดูแลและนำนโยบายมากำหนดใช้ในโรงเรียน มีความซื่อสัตย์ รับผิดชอบ มีคุณธรรมและจริยธรรม 3) โครงสร้างของโรงเรียน การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน 4) นักเรียนผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม มีทักษะการเรียนรู้ ใฝ่รู้ คิดเป็น อ่านเป็น แก้ปัญหาเป็นอย่างมีเหตุผล มีผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานที่กำหนดและสามารถใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา และ 5) ครูและบุคลากรทางการศึกษา

คัมภีร์ สุดแท้ (2553) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก มี 2 องค์ประกอบหลัก 17 องค์ประกอบย่อย คือ องค์ประกอบหลักที่ 1 ขอบข่าย การบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กมี 11 องค์ประกอบย่อย

คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น 2) การวางแผนด้านวิชาการ 3) การเรียนการสอนและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4) การพัฒนาหนังสือ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และแหล่งเรียนรู้ 5) การวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 6) การนิเทศการศึกษา 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 10) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และ 11) การส่งเสริมสนับสนุนและประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาบุคคล ครอบครัว ชุมชนและองค์การอื่นที่จัดการศึกษา องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กมี 6 องค์ประกอบย่อยคือ 1) ระบุเป้าหมาย 2) การจัดทำแผนกลยุทธ์ 3) การปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ 4) การส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศ 5) การตรวจสอบและประเมินผล 6) การสะท้อนผลรายงานผลการดำเนินงาน และการนำผลการประเมินไปใช้

วีรเทพ เนียมหัตถ์ (2553) ได้ศึกษาข้อเสนอเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วย 6 ด้านย่อยดังนี้ 1.1) ด้านโครงสร้าง 1.2) ด้านบุคลากร 1.3) ด้านเทคโนโลยี 1.4) ด้านหลักสูตร 1.5) ด้านทรัพยากรและงบประมาณ 1.6) ด้านภาวะผู้นำ 2) ด้านกระบวนการ (Process) ประกอบด้วย 4 ด้านย่อย ดังนี้ 2.1) ด้านการรองรับการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา 2.2) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 2.3) ด้านบรรยากาศในสถานศึกษา 2.4) ด้านประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และ 3) ด้านผลลัพธ์ (Output) ประกอบด้วย 3 ด้านย่อยดังนี้ 3.1) ด้านคุณภาพการศึกษา 3.2) ด้านคุณภาพนักเรียน 3.3) ด้านความพึงพอใจ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อการสังเคราะห์ กำหนดองค์ประกอบของการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากทัศนะและจากผลการศึกษาริวิจัยของนักวิชาการ 15 แหล่งดังกล่าวมานั้น ผู้วิจัยเห็นว่า องค์ประกอบบางตัวมีความหมายเดียวกัน แต่นักวิชาการเรียกชื่อต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้

องค์ประกอบที่แสดงในตารางสังเคราะห์มีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงกำหนดชื่อองค์ประกอบที่มีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อต่างกันที่เป็นกลาง ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและครอบคลุมองค์ประกอบอื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกันนั้น หรือเลือกใช้ชื่อองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่ง ดังตาราง 4

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ตาราง 4 การสังเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

องค์ประกอบ การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	นักวิชาการ/นักวิจัย															รวม	องค์ประกอบที่ต้องการศึกษา
	(1) Larry W. Hughes and Gerald C. Ubben (1994)	(2) Jack (2008)	(3) Adam (2008)	(4) Mark (2008)	(5) NIST (2008)	(6) Kenneth (2009)	(7) Bergan (2009)	(8) Zhao (2009)	(9) ชวัณใจ ตรีบุญญ (2548)	(10) วสันต์ นามแหเนียว (2550)	(11) ศุภลักษณ์ เศษระพานิช (2550)	(12) ทรงพล เจริญคำ (2552)	(13) สุณิสา วิทยานุกรณ์ (2552)	(14) วีรเทพ เนียมหัตถ์ (2553)	(15) คัมภีร์ สุดแท้ (2553)		
การมีโครงสร้างการบริหาร		✓		✓	✓	✓					✓	✓	✓	✓		8	✓
การได้รับการสนับสนุนด้านการเงินและทรัพยากร		✓	✓		✓					✓	✓			✓		6	
การส่งเสริม ควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศ และประเมินผล		✓					✓		✓	✓					✓	5	
การส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓				✓		✓					✓	7	✓
การให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ		✓	✓		✓		✓	✓			✓		✓	✓	8	8	✓

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	นักวิชาการ/นักวิจัย															ความถี่	องค์ประกอบที่ตรงการศึกษ
	(1) Larry W. Hughes and Gerald C. Ubben (1994)	(2) Jack (2008)	(3) Adam (2008)	(4) Mark (2008)	(5) NIST (2008)	(6) Kenneth (2009)	(7) Bergan (2009)	(8) Zhao (2009)	(9) ขวัญใจ ศรีบุญญ (2548)	(10) วสันต์ นามะเทียน (2550)	(11) ศุภลักษณ์ เศษระพานิช (2550)	(12) ทรงพล เจริญคำ (2552)	(13) สุนิสา วิทยานุกรณ์ (2552)	(14) วีรเทพ เข็มเพชรดี (2553)	(15) คัมภีร์ สุดแท้ (2553)		
การประสานงานที่ดี		✓		✓						✓						3	
การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม			✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓	10	✓
นโยบายการศึกษาต้องชัดเจน			✓				✓	✓	✓							4	
มีการทดสอบระดับชาติ			✓										✓			2	
ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา			✓						✓							2	
การเรียนการสอนยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	✓		✓		✓				✓					✓		5	
การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน			✓						✓	✓						3	
การใช้สื่อเทคโนโลยีในการดำเนินงาน				✓										✓		2	

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	นักวิชาการ/นักวิจัย															ความถี่	องค์ประกอบที่ต้องการศึกษา
	(1) Larry W. Hughes and Gerald C. Ubben (1994)	(2) Jack (2008)	(3) Adam (2008)	(4) Mark (2008)	(5) NIST (2008)	(6) Kenneth (2009)	(7) Bergan (2009)	(8) Zhao (2009)	(9) ขวัญใจ ตรีบุญญ (2548)	(10) วสันต์ นาทะเหมียว (2550)	(11) ศุภลักษณ์ เศษชะพานิช (2550)	(12) ทรงพล เจริญคำ (2552)	(13) สุณิสา วิทยานุกรณ์ (2552)	(14) วิเวท เนิมหัตถ์ดี (2553)	(15) คัมภีร์ สุตแท้ (2553)		
สภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้	✓			✓		✓			✓							5	
ภาวะผู้นำของผู้บริหาร			✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓		10	✓
การวางแผนเชิงกลยุทธ์					✓		✓				✓	✓	✓		✓	6	
การมุ่งเน้นนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง	✓				✓				✓		✓	✓	✓	✓	✓	8	✓
พันธกิจ						✓										1	
การทำความเข้าใจในปัญหาและการยอมรับปัญหา																1	

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	นักวิชาการ/นักวิจัย															ความถี่	องค์ประกอบที่ต้องการศึกษา	
	(1) Larry W. Hughes and Gerald C. Ubben (1994)	(2) Jack (2008)	(3) Adam (2008)	(4) Mark (2008)	(5) NIST (2008)	(6) Kenneth (2009)	(7) Bergan (2009)	(8) Zhao (2009)	(9) ขวัญใจ ศรีบุญ (2548)	(10) วสันต์ นาทเนียม (2550)	(11) ศุภลักษณ์ เศษชะพานิช (2550)	(12) ทรงพล เจริญคำ (2552)	(13) สุณิสา วิทยานุกรณ์ (2552)	(14) วีรเทพ เนียมหัตถ์ (2553)	(15) คัมภีร์ สุดแท้ (2553)			
สังคมให้การยอมรับการจัดการศึกษาของโรงเรียน	✓							✓									2	
ด้านการมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน									✓								1	
ด้านการเสริมแรงในเชิงบวก									✓								1	
แหล่งเรียนรู้									✓	✓							2	
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	✓									✓				✓	✓		4	
การพัฒนากระบวนการเรียนรู้										✓					✓		2	
การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	✓									✓					✓		3	
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา										✓					✓		2	
การแนะแนวการศึกษา										✓					✓		2	

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	นักวิชาการ/นักวิจัย															รวม	องค์ประกอบที่ต้องการศึกษา	
	(1) Larry W. Hughes and Gerald C. Libben (1994)	(2) Jack (2008)	(3) Adam (2008)	(4) Mark (2008)	(5) NIST (2008)	(6) Kenneth (2009)	(7) Bergan (2009)	(8) Zhao (2009)	(9) ขวัญใจ ศรีบุญ (2548)	(10) วสันต์ นามเหมียว (2550)	(11) ศุภลักษณ์ เศษระพานิช (2550)	(12) ทรงพล เจริญคำ (2552)	(13) สุณิสา วิทยานุกรณ์ (2552)	(14) วีรเทพ เนียมหัตถ์ (2553)	(15) คัมภีร์ สุดแท้ (2553)			
การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา										✓					✓	✓	3	
การบริหารงานวิชาการ											✓						1	
การบริหารทั่วไป											✓						1	
ความพึงพอใจ														✓			1	
การจัดทำแผนกลยุทธ์															✓		1	
การปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์															✓		1	
การสะท้อนผลรายงานผลการดำเนินงาน															✓		1	

จากตาราง 4 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนจากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยสังเคราะห์รวมองค์ประกอบที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันและสอดคล้องกันเป็นองค์ประกอบเดียวกัน ซึ่งได้จำนวน 35 องค์ประกอบ จากนั้นผู้วิจัยใช้เกณฑ์ความถี่ตั้งแต่ 7 ขึ้นไปขึ้น มากำหนดเป็นองค์ประกอบการบริหาร งานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ได้ 6 องค์ประกอบ คือ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม 3) การให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ 4) การมีโครงสร้างการบริหาร 5) การมุ่งเน้นนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง และ 6) การส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีรายละเอียดดังนี้

2.7.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร

2.7.1.1 ความหมายภาวะผู้นำ

ลิปปนนท์ เกตุทัต (2540, หน้า 43-45) กล่าวว่า ภาวะผู้นำหมายถึง ความมีวิสัยทัศน์ มีทัศนะกว้างไกล และสามารถทำให้ผู้ร่วมงานยอมรับและยินดีร่วมปฏิบัติตาม ซึ่งผู้ที่จะเป็นผู้นำต้องมี ศักยภาพพื้นฐาน 9 ประการ ได้แก่ เป็นคนเก่ง เป็นคนดี ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความกล้าหาญทางจริยธรรม อดทน บริหารจัดการเป็น ตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณ มีสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม และเคยประสบความสำเร็จมาพอสมควร สอดคล้องกับแนวคิดของ ประเวศ วะสี (2542, หน้า 53) กล่าวว่า ภาวะผู้นำอาจมีได้ทั้งในผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าและผู้ที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งหัวหน้า ผู้นำตามธรรมชาติในกระบวนการชุมชนจะมีหลายคนมีลักษณะของภาวะผู้นำ ประกอบด้วย ความฉลาด เป็นคนเห็นแก่ส่วนรวม เป็นคนติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นรู้เรื่อง และเป็นที่ยอมรับของสมาชิกโดยอัตโนมัติ และศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2542, หน้า 5) ได้ให้ความหมายภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการในการใช้อิทธิพลของผู้นำต่อการทำกิจกรรมของแต่ละบุคคลในความพยายามที่จะให้สัมฤทธิ์ผลตามสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ขณะที่ วิโรจน์ สารรัตนะ (2548, หน้า 265) ได้ให้ความหมาย ภาวะผู้นำ หมายถึง เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารจะให้ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้อื่น มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร โดยผู้บริหารจะทำให้ตนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนอื่นได้ด้วยอำนาจ (Power) ได้แก่ อำนาจตามกฎหมาย อำนาจในการให้รางวัล อำนาจในการลงโทษ อำนาจในความเป็นผู้เชี่ยวชาญ อำนาจในการมีข้อมูลสารสนเทศ และอำนาจเชิงอ้างอิง ส่วน ประสิทธิ์ เชี่ยวศรี และคณะ (2548, หน้า 15) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง การปฏิบัติ

ของผู้บริหารที่มีจุดหมายเพื่อนำให้ครูและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้ตามจุดมุ่งหมาย และโครงสร้างสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และ วาโร เฟ็งสวัสต์ (2549, หน้า 8) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนใช้ศักยภาพของตนเองผลักดันให้ครูแต่ละคนปฏิบัติงานอย่างเต็มที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน อีกทั้ง ธวัช กรุดมณี (2550, หน้า 8) กล่าวว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร คือการใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในการมีวิสัยทัศน์ นำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยจูงใจให้บุคลากรได้ร่วมมือปฏิบัติหน้าที่จนบรรลุเป้าหมาย ส่งเสริมให้บุคลากรได้มีการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่องและเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ขณะที่ จารุณี แก้วเอี่ยม (2553, หน้า 31) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง การสื่อสารถ่ายทอดให้ผู้อื่นทราบถึงคุณค่าและศักยภาพของตนเองอย่างถ่องแท้จนเข้าใจและมั่นใจด้วยตนเองเพื่อให้เกิดกระบวนการเตรียมการ สั่งการ หรืออำนวยความสะดวกและการใช้อิทธิพลเพื่อให้บุคคลหรือกลุ่มทำตามวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ ซึ่งการเตรียมการดังกล่าว ได้แก่ การจูงใจผู้ร่วมงาน การติดต่อสื่อสารการคาดการณ์ล่วงหน้า การเตรียมการแก้ไขปัญหา ความขัดแย้ง รวมทั้งการพัฒนาเพื่อสร้างมิตรภาพอันดีร่วมกันระหว่างสมาชิกในองค์กร และวิรเทพ เนียมหัตถิ (2553, หน้า 118) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลสามารถใช้อิทธิพล หรือศักยภาพของตนเองที่ครองตำแหน่ง เพื่อจูงใจ โนมน้าวให้บุคคลหรือกลุ่มปฏิบัติตามความคิดเห็น ความต้องการของตน ด้วยความเต็มใจ ยินดีที่จะให้ความร่วมมือ ประสานงาน อย่างเต็มที่เพื่อจะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มหรือองค์กรตามที่กำหนดไว้ร่วมกัน

กล่าวโดยสรุปว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการศิลปะหรือความสามารถของบุคคลที่จูงใจหรือใช้อิทธิพลต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา ในสถานการณ์ต่างๆ ให้ร่วมมือดำเนินการจนบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.7.1.2 คุณลักษณะของผู้นำ

รุ่ง แก้วแดง (2541, หน้า 278) กล่าวว่าผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่จะต้องมีคุณลักษณะ ดังนี้ 1) ความเป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง 2) เป็นผู้จัดการที่เฉียบแหลม 3) เป็นผู้ประสานชุมชนที่ดี 4) เป็นผู้อำนวยความสะดวกที่เชี่ยวชาญ 5) เป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกลมองอนาคตของโรงเรียนในทางสร้างสรรค์ ในขณะที่ อีระ รุญเจริญ

(2543, หน้า 75) ได้เสนอลักษณะนักบริหารการศึกษามืออาชีพที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารและการจัดการศึกษา สรุปได้ดังนี้ 1) เป็นผู้นำตามธรรมชาติ มีความถนัด (Attitude) ในการเป็นผู้นำ 2) การศึกษามีวุฒิปริญญาตรีทางการบริหารการศึกษาขึ้นไป ด้านจิตวิทยาการทำงานกับผู้อื่น ด้านพื้นฐานการศึกษาค้นคว้า วิจัยด้านบริบททางการบริหารการศึกษา 3) บุคลิกน่าเชื่อถือ มีอารมณ์มั่นคง (Emotion Quotient) มีความเข้มแข็ง แต่ถ่อมตน เป็นที่ยอมรับของสังคม 4) คุณธรรมจริยธรรม มีวิสัยทัศน์ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลง มีความโปร่งใส ยุติธรรม ซื่อสัตย์ อดทน อดกลั้น รับทั้งผิดและชอบ 5) ความสามารถและชำนาญในด้านการบริหาร และจัดการศึกษาตามหลักวิชาการและการปฏิบัติ นำองค์การไปสู่เป้าหมาย โดยยึดองค์คณะบุคคลมีส่วนร่วม ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม 7) การมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพบริหารการศึกษา เพื่อเป็นหลักประกันการบริหารที่มีประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล ส่วน วีรภูธ มาชะศิริานนท์ (2542, หน้า 92-93) ได้สรุปบทบาทของผู้นำที่มีประสิทธิผลสูงไว้ 4 ประการด้วยกันคือ 1) เป็นผู้กำหนดทิศทาง (Direction Setter) เพื่อก้าวไปสู่อนาคตให้เหมาะสมกับปัจจัยภายนอก 2) เป็นผู้เร่งการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) เพื่อนำไปสู่อนาคต โดยการกระตุ้นเร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากภายในองค์กร 3) เป็นผู้ฝึกสอน (Coach) เป็นผู้นำในการเรียนรู้ร่วมกันของทีมงานภายในองค์กรในปัจจุบัน 4) เป็นนักประชาสัมพันธ์ (Spokesperson) เป็นนักประชาสัมพันธ์แก่หน่วยงานภายนอกที่มีความสัมพันธ์กันอยู่ในปัจจุบัน โดยจะเป็นผู้สื่อความที่ดี ทั้งในด้านการให้ข้อมูลสินค้าบริการตลอดจนวิสัยทัศน์ขององค์กร สอดคล้องกับแนวคิดของ สุจริต คุณธนกุลวงศ์ (2543) กล่าวว่า ความเป็นผู้นำในลักษณะของความเป็นเลิศพิจารณาได้ 5 ประเด็น ได้แก่ ความเข้าใจและมุ่งมั่นต่อการบริหารทั่วองค์กร วิสัยทัศน์ กลยุทธ์ เป้าหมาย การสร้างเสริมความเข้มแข็งให้องค์กร การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ในขณะที่ Bothwell (1983 อ้างถึงใน ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ, 2553, หน้า 27) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้นำที่ช่วยให้เกิดประสิทธิผลของภาวะผู้นำ ประกอบด้วย ความฉลาด เข้ากับผู้อื่นได้ดี มีทักษะที่เกี่ยวข้องกับสมรรถภาพเชิงเทคนิค สามารถจูงใจตนเองและผู้อื่น มีความมั่นคงในอารมณ์และควบคุมตนเอง มีทักษะในด้านการวางแผนและการจัดการมีความสามารถใช้กระบวนการกลุ่ม เป็นผู้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมีความสามารถในด้านการตัดสินใจ

สรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้นำ ประกอบด้วย การมองการณ์ไกล มีความเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรมจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต กล้าตัดสินใจ มีอารมณ์มั่นคง และมีศิลปะในการนำ

2.7.1.3 บทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหาร

Bennis และ Nanus (1997, pp. 6-12) กล่าวว่า ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลนั้นต้องปฏิบัติตามบทบาทที่สำคัญ 4 ประการ คือ

- 1) ผู้กำหนดทิศทาง (Direction Setter) ต้องสามารถประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกและกำหนดเส้นทางไปสู่จุดหมายปลายทางในอนาคต
- 2) ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) มุ่งเน้นที่สภาพแวดล้อมภายใน เช่น บุคลากร ทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ต้องสามารถคาดการณ์การพัฒนาของโลกภายนอก ประเมินผลกระทบต่อองค์การ สร้างความรู้สึกเกี่ยวกับความเร่งด่วนและการจัดลำดับความสำคัญเพื่อการเปลี่ยนแปลง
3. โฆษก (Spokes Person) ผู้นำต้องมีทักษะในการพูดและให้ความสนใจด้วยการเป็นผู้ฟังที่ดี สามารถต่อรองกับองค์การอื่นและสร้างเครือข่ายกับภายนอกเพื่อให้ประโยชน์ด้านแนวคิด ทรัพยากร การสนับสนุนหรือข้อมูลข่าวสารสำหรับองค์การในปัจจุบันเป็นสำคัญ
4. ผู้ฝึกสอน (Coach) ต้องสามารถสร้างทีมงานให้อำนาจผู้ร่วมงานและเป็นที่ปรึกษา สร้างความไว้วางใจ ให้เกียรติและช่วยให้บุคคลเรียนรู้ เติบโตก้าวหน้าเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

2.7.1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหาร

วาโร เพ็งสวัสดิ์ (2549) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตรงของประสิทธิผลภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) ในภาพรวมพบว่าความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตรงของประสิทธิผลภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 2) โรงเรียนที่มีประสิทธิผลสูงพบว่าความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตรงของประสิทธิผลภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) โรงเรียนที่มีประสิทธิผลต่ำพบว่าความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตรงของประสิทธิผลภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

บัลัญ ภูมิพิมพาคม (2550, หน้า 127) ได้ศึกษารูปแบบภาวะผู้นำและประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนมี 6 องค์ประกอบ คือ การมีวิสัยทัศน์ ความสามารถในการจูงใจ การเป็นตัวอย่างที่ดี การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านความฉลาดและการมีไหวพริบ และด้านหลักในการปกครองโรงเรียน

สมคิด สกกุลสถาปัตตย์ (2552, หน้า 251-152) ได้ศึกษารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิผลในการปฏิรูปการศึกษาแบบยั่งยืน กล่าวว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย การสร้างสื่อกลางที่มีศักยภาพ การใช้ความฉลาดทางอารมณ์เป็นฐาน การสร้างแรงบันดาลใจ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การกระตุ้นทางปัญญา และการใช้อิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์

ประคอง รัตมีแก้ว (2551) ได้ศึกษาคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบ คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร การครองตนของผู้บริหาร ความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร และบุคลิกภาพของผู้บริหาร ส่วนแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานคือ ผู้บริหารควรจะมีการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำโดยศึกษาเอกสารและคู่มือการปฏิบัติงาน การศึกษาต่อ การศึกษาดูงาน การเข้ารับการฝึกอบรม และการเข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ

เพ็ญพร ทองคำสุก (2553) ได้ศึกษาตัวแบบสมการโครงสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยเชิงสาเหตุของตัวแปรความยึดมั่นความผูกพันต่อองค์การ การเสริมสร้างพลังอำนาจในการทำงาน ความฉลาดทางอารมณ์และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก และความฉลาดทางอารมณ์มีน้ำหนักอิทธิพลรวมสูงสุดต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง รองลงมาคือ การเสริมสร้างพลังอำนาจในการทำงาน ส่วนความยึดมั่นความผูกพันต่อองค์การมีอิทธิพลรวมและมีอิทธิพลทางตรงในทิศทางลบอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ (2553) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนเรียงตามลำดับความสำคัญได้ดังนี้ คือ การสร้างวิสัยทัศน์ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การกระตุ้นการใช้ปัญญา การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับคณะครูในโรงเรียน การจัดโครงสร้างของงานในโรงเรียน การสร้างแรงบันดาลใจและการสร้างความศรัทธา ส่วนประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านความพร้อมและความเข้มแข็งของโรงเรียน ด้านครู และด้านการบริหารจัดการ

2.7.2 การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม

2.7.2.1 ความหมายการกระจายอำนาจ

Iverson และ Briggs (2001 อ้างถึงใน ธวัช กรุดมณี, 2550, หน้า 51) กล่าวว่า การกระจายอำนาจ เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้องค์การเกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน การกระจายอำนาจไปสู่หน่วยปฏิบัติให้มากที่สุดจึงมีความสำคัญมากที่สุดที่จะทำให้เกิดความคล่องตัวในการตัดสินใจทางการบริหารและการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ขณะที่อุทัย บุญประเสริฐ (2543, หน้า 154) กล่าวถึง หลักการกระจายอำนาจ คือการจัดการศึกษาจากกระทรวงและส่วนกลางไปยังโรงเรียนให้มากที่สุด โดยมีความเชื่อว่าโรงเรียนเป็นหน่วยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาของเด็ก และสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2544, หน้า 47) กล่าวว่า การกระจายอำนาจ หมายถึง การที่อำนาจการตัดสินใจในการดำเนินงานต่างๆ กระจายจากส่วนกลางไปยังหน่วยงานรองลงไป มี 2 ลักษณะ คือ แบบมอบอำนาจ หมายถึง การมอบอำนาจตัดสินใจบางส่วนให้แก่หน่วยงานรองลงไปตัดสินใจและการกระจายอำนาจแบบเบ็ดเสร็จ คือ หน่วยงานย่อยมีความเบ็ดเสร็จในการตัดสินใจในการบริหารและรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติภารกิจของตนเอง มีอิสระในเชิงบริหารและรับผิดชอบต่อ การปฏิบัติภารกิจของตนเอง มีอิสระในเชิงบริหารและการจัดการ ส่วนกลางควบคุมเชิงกฎหมายหรือเชิงนโยบายเท่านั้น ในทางการศึกษาการกระจายอำนาจมีลักษณะ การมอบอำนาจและความรับผิดชอบในการบริหารและการจัดการจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษา เพื่อให้สามารถตัดสินใจในระดับของหน่วยปฏิบัติ ได้แก่ เขตพื้นที่การศึกษา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษา นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยรวม อีกทั้ง ธวัช กรุดมณี (2550, หน้า 9) กล่าวว่า การกระจายอำนาจ คือการที่ผู้บริหารโรงเรียนให้อำนาจในการตัดสินใจในการปฏิบัติงานในด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป ไปสู่คณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษามากที่สุด โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้และ ความเหมาะสม เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 29-30) กล่าวว่า การกระจายอำนาจไปสู่โรงเรียนกำหนดให้การจัดท่าระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของงาน ด้านวิชาการ เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา กระบวนการในการออกระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา คือ 1) ตั้งคณะกรรมการการดำเนินการจัดร่างระเบียบ 2) ศึกษากฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง 3) จัดทำร่างระเบียบ 4) นำร่างระเบียบเสนอที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาระเบียบ กู้เงินกรอง 5) ปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ 6) เสนอคณะกรรมการสถานศึกษา หรือ ผู้อำนวยการโรงเรียน แล้วแต่กรณีเพื่อลงนามประกาศใช้เป็นระเบียบของสถานศึกษา 7) ประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติ สอดคล้องกับแนวคิดของ คักดีจิต มาตจิตต์ (2550, หน้า 12) กล่าวว่า การกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง การกระจายอำนาจ การบริหาร และการจัดการศึกษาโดยให้สถานศึกษามีอิสระ และความคล่องตัวในการบริหารจัดการทั้งด้านวิชาการ งบประมาณการบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ส่วน วีรเทพ เนียมหัตถ์ (2553, หน้า 18-19) กล่าวว่า การกระจาย ด้านการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบตามกฎหมายกำหนด

สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจ หมายถึง การมอบอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการตัดสินใจในการปฏิบัติงานจากส่วนกลางไปสู่ระดับปฏิบัติในระดับล่างให้มีอิสระ ในการดำเนินการ

2.7.2.2 ความสำคัญของการกระจายอำนาจ

Drucker (1989, p. 10 อ้างถึงใน นิตยา เงินประเสริฐศรี 2540, หน้า 12) กล่าวถึงความสำคัญของการกระจายอำนาจ ไว้ดังนี้

1. ทำให้มีการตัดสินใจอย่างรวดเร็ว โดยมีการอภิปรายถกเถียง ในเหตุการณ์ต่างๆ ดังนั้นจึงไม่มีการบริหารงานแบบประกาศิตสั่งการ (Edict Management)

2. ไม่มีความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ของส่วนต่างๆ และบริษัท
 3. ทำให้มีการบริหารงานที่ยุติธรรม ผู้ปฏิบัติงานมีความประทับใจในงาน ลดปัญหาโต้แย้งทางด้านตัวบุคคลและการแบ่งพรรคแบ่งพวก
 4. ทำให้มีการบริหารงานแบบประชาธิปไตย ผู้ปฏิบัติงานมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นก่อนที่จะตัดสินใจ
 5. ไม่มีช่องว่างในกลุ่มผู้บริหาร ประธานและรองประธานมีสิทธิเหมือนกัน
 6. ผู้มีประสบการณ์สามารถรับผิดชอบในระดับสูงได้
 7. ทำให้มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ส่วนงานและผู้บริหารที่ไม่มีประสิทธิภาพจะถูกเปิดเผยให้เห็น
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545, หน้า 108) กล่าวว่า การกระจายอำนาจทางการศึกษามีประโยชน์ต่อการบริหารและการจัดการศึกษา ดังนี้
1. สามารถสนองความต้องการของโรงเรียนและท้องถิ่นได้ดีขึ้น
 2. เป็นการระดมผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์มาช่วยเหลือได้มากขึ้นในรูปของคณะกรรมการ
 3. ขวัญและกำลังใจของครูดีขึ้น เพราะมีโอกาส คิดเอง ทำเอง และแสดงออกได้มากขึ้น
 4. เป็นการระดมทรัพยากรด้านการเงินและด้านวิชาการ เพื่อพัฒนาการจัดการสอนในโรงเรียน
 5. สร้างและสนับสนุนให้เกิดผู้นำใหม่ๆ ในทุกระดับ
 6. เพิ่มปริมาณและคุณภาพในการติดต่อสื่อสาร
 7. สร้างความยืดหยุ่นในการทำงานให้เกิดการริเริ่มทำโครงการใหม่ๆ เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น
 8. การที่ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณจึงเกิดแนวทางที่ต้องใช้งบประมาณอย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด
 9. เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนในโรงเรียนได้เสนอความคิดเห็นในการปรับปรุงการศึกษา

10. ชุมชนมีส่วนร่วมและมีสิทธิในการบริหารจัดการศึกษา
 11. การบริหารและการตัดสินใจด้วยความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้
 12. ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและโครงการใหม่ๆ
 13. แก้ปัญหาความขัดแย้งได้ดี เพราะครุมีโอกาสแสดงความคิดเห็น
 14. เกิดความรู้สึกความเป็นเจ้าของจากการร่วมตัดสินใจ
- กฤษฎา สุภคร (2552, หน้า 58) กล่าวว่า การกระจายอำนาจทำให้การตัดสินใจของสถานศึกษาหรือหน่วยงานต่างๆ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว มีความยืดหยุ่นคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษา รวมทั้งลดปัญหาความขัดแย้ง ส่งเสริมให้เกิดความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในการรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพสูงสุด
- นอกจากนี้ รุ่ง แก้วแดง (2541, หน้า 273-284) ได้เสนอแนวทางเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาระดับสถานศึกษาดังนี้
1. ต้องกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้โรงเรียน การปฏิรูปการศึกษา ที่ประเทศไทยทำอยู่ในขณะนี้ ยังก้าวไปไม่ถึงการกระจายอำนาจ หากจะให้กระจายอำนาจการจัดการศึกษาเป็นไปได้ หน่วยงานส่วนกลาง จะต้องยกเลิกงานปฏิบัติการโดยสิ้นเชิง ทำเฉพาะงานนโยบาย การกำหนดมาตรฐาน และการประเมินเท่านั้น
 2. ต้องวางระบบการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้การศึกษาของประเทศไทยมีคุณภาพและมาตรฐานระดับโลก จำเป็นต้องมีการวางระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานระดับชาติ ซึ่งจะทำให้สถานศึกษาตื่นตัวในการแข่งขันกันสร้างคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ประเด็นสำคัญต้องมีระบบประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของชาติสำหรับทุกระดับการศึกษา
 3. กำหนดให้มีธรรมนูญโรงเรียน (School Charter) สถานศึกษาทุกแห่งต้องนำเรื่องธรรมนูญโรงเรียนมาใช้ เพื่อเป็นข้อตกลงว่า โรงเรียนจะให้การศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานที่ดีที่สุดแก่ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน โดยให้สิทธิแก่ผู้ปกครอง

ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการของบุตรและผลการดำเนินงานของโรงเรียน ขณะนี้โรงเรียนเอกชนบางแห่งได้เริ่มนำเรื่องธรรมนูญโรงเรียนมาใช้บ้างแล้ว เพื่อให้สอดคล้องกับข้อเสน่อื่นๆ ที่จะตามมาพร้อมกับการกระจายอำนาจและการบริหารโรงเรียนแบบใหม่

4. ต้องให้อิสระแก่โรงเรียน ประเทศไทยต้องนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบเบ็ดเสร็จที่โรงเรียน (School Based Management) มาใช้ ให้มีคณะกรรมการบริหารโรงเรียน (Board of Trustees) เพื่อบริหารอย่างอิสระเต็มรูป ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการศึกษา และมีอิสระในการหารายได้เอง ซึ่งจะเป็นการลดอำนาจของส่วนกลางโดยอัตโนมัติ ในอนาคตสถานศึกษาควรมีอำนาจในการบริหาร การตัดสินใจ และการปฏิบัติมากขึ้น นับตั้งแต่เรื่องการจัดการเรียนการสอน การบริหารบุคคล การบริหารงบประมาณ ฯลฯ

5. ต้องนำรูปแบบโรงเรียนระบบสัญญา (Charter School) มาทดลองใช้ในประเทศไทย โรงเรียนและสถานศึกษาใดที่ปกครอง คณะกรรมการบริหารโรงเรียน และคณะครูมีความพร้อม ควรให้จัดการศึกษาได้เองภายใต้การอุดหนุนของรัฐบาล ซึ่งจะทำให้เกิดทางเลือกใหม่จากเดิมที่ประเทศไทยมีเพียงโรงเรียนรัฐบาลกับโรงเรียนเอกชน ก็จะมีโรงเรียนระบบสัญญาเกิดขึ้นเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง

6. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน นักวิชาการ การศึกษา เป็นสิทธิและหน้าที่ของผู้ปกครอง จึงต้องกระจายความรับผิดชอบไปให้กับผู้ปกครอง ไม่ใช่เป็นความรับผิดชอบของรัฐบาลฝ่ายเดียวอย่างที่เป็นอย่างที่เป็นอยู่ในรอบร้อยปีที่ผ่านมา

7. ความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีการเสริมพลังผู้บริหารโรงเรียนให้มีโอกาสใช้ความเป็นผู้นำอย่างเต็มศักยภาพ ภาพลักษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่จะต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ (Instructional Leadership) เป็นผู้มีความวิสัยทัศน์กว้างไกล มองอนาคตของโรงเรียนในทางสร้างสรรค์ ไม่ใช่ผู้บริหารที่มุ่งแต่งงาน ธุรการหรืองานก่อสร้าง

สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจมีความสำคัญ ในด้านการตัดสินใจ ไม่มีความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ของส่วนต่างๆ สร้างความยืดหยุ่นในการทำงานให้เกิดการริเริ่มสร้างสรรค์ ตลอดจนการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในการรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพสูงสุด

2.7.2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม

ดุสิต สมศรี (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวแบบแผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในบริบทการกระจายอำนาจทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่าตัวแบบการบริหารแผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในบริบทการกระจายอำนาจทางการศึกษา ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ว่าด้วยส่วนนำ ได้แก่ วัตถุประสงค์ของตัวแบบ ลักษณะการกระจายอำนาจทางการศึกษา แนวคิดและหลักการที่นำมาใช้ในการออกแบบ องค์ประกอบของตัวแบบ และเงื่อนไขในการนำตัวแบบไปใช้ ส่วนที่ 2 ว่าด้วยกระบวนการบริหารแผนยุทธศาสตร์ ได้แก่ การกำหนดแผนยุทธศาสตร์ การนำแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ และการประเมินผลแผนยุทธศาสตร์และมีผลสะท้อนกลับไปยังมาตรการกำกับการบริหารแผนยุทธศาสตร์แต่ละขั้นตอน ส่วนที่ 3 ว่าด้วยปัจจัยความมีประสิทธิภาพในการบริหารแผนยุทธศาสตร์

เทพวรินทร์ เชื้อนปัญญา (2553) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารที่เน้นการกระจายอำนาจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่ากระบวนการบริหารควรประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การนำองค์กร การควบคุม การประเมินผล การรายงาน และวิธีปฏิบัติเมื่อมีการกระจายอำนาจทางการบริหาร สำหรับรูปแบบการบริหารที่เน้นการกระจายอำนาจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีองค์ประกอบ 8 หลักการ ประกอบด้วย 1) หลักของความพร้อมและความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ 2) หลักของความสอดคล้องกับกฎหมาย กฎระเบียบ ประกาศหรือมติ ค.ร.ม. 3) หลักเอกภาพด้านมาตรฐานและนโยบายด้านการศึกษา 4) หลักความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษา 5) หลักมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 6) หลักการมุ่งให้เกิดความสำเร็จแก่สถานศึกษา 7) หลักการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพให้แก่สถานศึกษา และ 8) มีกระบวนการบริหารสถานศึกษาจำนวน 6 ขั้นตอน การปฏิบัติงานบริหารสถานศึกษา จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านบริหารทั่วไป

กมลวรรณ อนันต์ (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ประสิทธิผลการบริหารตามบริบทการกระจายอำนาจทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่าองค์ประกอบหลักที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารตามบริบทการกระจายอำนาจทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานคือการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

ซึ่งทั้ง 4 องค์ประกอบหลักประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 20 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ประสิทธิผลการบริหารตามบริบทการกระจายอำนาจ 105 ตัว ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงของโมเดลเชิงโครงสร้างประสิทธิผลการบริหารตามบริบทการกระจายอำนาจทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา กับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้ค่าไค-สแควร์ค่าดัชนีบอกความกลมกลืนและค่าดัชนีบอกความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว ทดสอบสมมติฐานในการวิจัย พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.7.3 การให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ

2.7.3.1 ความหมายการให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ

ชูชีพ พุทฺธประเสริฐ (2534, หน้า 19) กล่าวว่า การบริการวิชาการที่ดีจะต้องเป็นกิจกรรม ที่ส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านอื่นๆ อย่างชัดเจน หลักสำคัญของการบริการ คือ การบริการที่เกิดจากการวางแผนร่วมกับชุมชน เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชน เป็นการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถาบันกับชุมชน และทุกบริการควรสนองความต้องการของชุมชนด้วย ขณะที่โกศล วรฤทธิ์ (2537, หน้า 8) ได้ให้ความหมาย การให้บริการทางวิชาการว่า หมายถึง การให้บริการทางวิชาการของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ตามภารกิจของศูนย์วิชาการ ประกอบด้วย การให้บริการสถิติที่จำเป็นเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การให้บริการเครื่องมือ สื่อการเรียนการสอน หนังสือ และสิ่งพิมพ์ การให้ความรู้ แนะนำ ส่งเสริม เกี่ยวกับเทคนิคการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน การประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน การสอน ตลอดจนเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และจัดประชุม อบรม สัมมนาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล สอดคล้องกับแนวคิดของพัชรินทร์ วงศ์จันทร์ (2547, หน้า 10) กล่าวว่า การบริการ หมายถึง ความสามารถของโรงเรียนในการสร้างความพึงพอใจให้แก่นักเรียน-นักศึกษา ด้านวิชาการและงานที่ครอบคลุมหมาย ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อครู มีการบริการข้อมูลข่าวสาร อุปกรณ์เสริมในการเรียนการสอน เป็นการดำเนินการเพื่อให้บริการด้านการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความเชื่อมั่นศรัทธาให้แก่ผู้ปกครองและชุมชน ส่วนธานี สุขเกษม และธานี สุขเกษม และอัญธิชา มั่นคง (2552, หน้า 4) ได้ให้ความหมายการบริการทางวิชาการว่า หมายถึง การบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน และบริการข้อมูลข่าวสารทางวิชาการแก่ชุมชน เช่น การรับสมัคร การให้ข้อมูล เป็นต้น

สรุปได้ว่า การบริการทางวิชาการ หมายถึง การให้คำแนะนำ
ฝึกอบรม สัมมนา วิจัย สร้างสรรค์ ผลิตภัณฑ์หรือโดยวิธีการใดๆ ในทางวิชาการด้านการศึกษา

2.7.3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ

บุริกา แจ่มจรัส (2552) ศึกษาความคาดหวังของผู้สอนและ
ผู้เรียนที่มีต่อศักยภาพการบริการงานวิชาการของโรงเรียนศรีวัฒนาบริหารธุรกิจและ
เทคโนโลยีนานาชาติ พบว่า 1) ความคาดหวังของผู้สอนและผู้เรียนที่มีต่อศักยภาพ
การบริการงานวิชาการ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังอยู่ในระดับมากทุกรายด้าน
2) เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้สอนที่มีต่อศักยภาพการบริการงานวิชาการในภาพรวม
มีความคาดหวังไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกรายด้าน
3) เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้เรียนที่มีต่อศักยภาพการบริการงานวิชาการจำแนก
ตามเพศ พบว่า ผู้เรียนมีความคาดหวังที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ทางด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเพศหญิงมีความคาดหวังมากกว่าเพศชาย

อนุศิษฐ์ คณะธรรม (2550) ศึกษาความคาดหวังของนักเรียน
และแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือและศึกษาแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนตามความ
คาดหวังของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมและรายด้านทุก อยู่
ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ คือด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการ
สอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านแหล่งเรียนรู้ และยัง
พบว่าความคาดหวังของนักเรียนไม่แตกต่างกัน ในภาพรวมและรายด้านตามตัวแปร
ระดับชั้น ปวช.ปีที่ 1 และที่ 3 และผลการวิจัยพบแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอน
ดังต่อไปนี้

1) ด้านหลักสูตร : ควรกำหนดเรื่องของความดี และพัฒนาคน
ให้ครบทั้งด้านความรู้ความดี และทักษะ เสริมสร้างสุขภาพจิตที่สมบูรณ์

2) ด้านการจัดการเรียนการสอน : นักเรียนอาชีวศึกษาต้อง
สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ต้องพัฒนาครู จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ กระตุ้นให้ครูพัฒนา
จัดองค์ความรู้ให้ครูศึกษาด้วยตนเอง พัฒนาครูฝึกในสถานประกอบการ สร้างครูให้เป็น
นักค้นคว้าความรู้ ทำระเบียบการฝึกงาน และร่วมมือกับภาคเอกชน

3) ด้านการวัดผลประเมินผล : ครูต้องบูรณาการการวัดและประเมินผลร่วมกันประเมินผลต่อเนื่องและเป็นขั้นเป็นตอน มีวัตถุประสงค์ชัดเจน วัดผลตามสภาพจริงจากชิ้นงานหรือโครงการ

4) ด้านสื่อการเรียนการสอนและนวัตกรรมการศึกษา : มีสื่ออย่างหลากหลายในการเรียนการสอนครุภัณฑ์นวัตกรรมการศึกษาไปใช้ให้สอดคล้องกับวิชา ที่สอน ครูและผู้บริหารร่วมกันจัดทำแผนงบประมาณพัฒนาสื่อ ส่งเสริมให้นักเรียนฝึกงานในสถานประกอบการจริงและบริการนอกสถานศึกษา ต้องจัดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ให้นักเรียนรู้พื้นฐานวิชาชีพ และใช้แหล่งเรียนรู้

5) ด้านแหล่งเรียนรู้ : ใช้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา พัฒนาห้องสมุดและครุภัณฑ์ พัฒนาคณะกรรมาธิการ ห้องพัสดุ ห้องทดลอง โรงฝึกงาน และระบบอินเทอร์เน็ต ใช้ผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพนักเรียน ชุมชนและสถานประกอบการมีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ใช้ห้องเรียนนอกสถานศึกษา

2.7.4 การมีโครงสร้างการบริหาร

2.7.4.1 ความหมายโครงสร้างองค์กร

Kast และ Rosenzweig (1985, p. 155 อ้างถึงใน พรพรรณ อินทรประเสริฐ, 2550, หน้า 17) โครงสร้างองค์กร หมายถึง วิธีการแบ่งงานในองค์กรและการร่วมมือกัน โครงสร้างองค์กรแสดงให้เห็นได้โดยแผนภูมิการจัดองค์กร (Organization Chart) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงตำแหน่งและการพรรณนางาน หรือแสดงให้เห็นระเบียบวิธี หรือแสดงเกี่ยวกับ สายการบังคับบัญชา ช่องทางการติดต่อสื่อสาร ทางเดินของงาน โครงสร้างองค์กรจัดขึ้นสำหรับความสัมพันธ์ที่เป็นทางการ ระหว่างระบบย่อยเทคโนโลยีและระบบย่อยสังคมจิตวิทยา อย่างไรก็ตามแม้ว่าโครงสร้างองค์กรจะเน้นการเชื่อมโยงเหล่านี้ แต่ไม่มีวิถีใดที่สมบูรณ์แบบ เพราะมีปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ระหว่างระบบเทคนิคและระบบสังคมจิตวิทยาเกิดขึ้นหลายประการ โดยผ่านโครงสร้างที่เป็นทางการ สอดคล้องกับแนวคิดของ Jones (1955, pp. 15-18 อ้างถึงใน พรพรรณ อินทรประเสริฐ, 2550, หน้า 14) กล่าวว่า การจัดโครงสร้างองค์กร หมายถึง การออกแบบระบบการปฏิบัติงานที่ทำให้องค์กรเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีประสิทธิภาพ องค์กรที่ประสบความสำเร็จได้ต้องมีการจัดระบบและรูปแบบการบริหารองค์กรให้ดีตั้งแต่เริ่มต้น ด้วยการออกแบบโครงสร้างการทำงานในแต่ละงานหรือแผนกให้มีความสอดคล้องประสานเชื่อมโยงกันทั้งระบบส่งผลต่อ

การเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร การออกแบบที่ดีสามารถสร้างเสริมให้บุคลากรสามารถค้นหานวัตกรรมหรือวิธีการใหม่ๆ ให้กับองค์กรได้

โครงสร้างองค์กรที่แตกต่างกันจึงเป็นการกำหนดวัฒนธรรมและพฤติกรรมการทำงานที่แตกต่างกัน ความสำคัญในการออกแบบองค์กรจึงเปรียบเสมือนการวางแผนเพื่อการจัดการในอนาคต แต่จะเป็นการวางแผนที่เน้นหนักด้านการจัดโครงสร้างให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ขณะที่ อุทัย บุญประเสริฐ และจิราภรณ์ จันทร์สุพัฒน์ (2545, หน้า 5-30) ได้ให้ความหมายโครงสร้าง หมายถึง สิ่งที่ได้ออกแบบไว้โดยแสดงความสัมพันธ์ของทรัพยากรในการบริหาร และความหมายของโครงสร้างที่เป็นทางการจะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรขององค์กร ในลักษณะที่เป็นแนวทางโดยการบริหาร โครงสร้างที่ไม่เป็นทางการจะเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ซึ่งพัฒนาขึ้นมาเป็นรูปแบบกิจกรรมที่ไม่เป็นทางการสำหรับสมาชิกขององค์กร

ศุภลักษณ์ เศษชะพานิช (2550, หน้า 10) กล่าวว่า การที่สถานศึกษามีการวิเคราะห์งาน ออกแบบงาน และกำหนดเป็นแผนภูมิองค์กรให้มีความเหมาะสมกับสถานศึกษา รวมทั้งมีความคล่องตัวด้วย อีกทั้งวัช กฤตมณี (2550, หน้า 81) กล่าวว่า โครงสร้างองค์กร คือ ระบบของงาน ความสัมพันธ์ของการรายงาน การติดต่อสื่อสารภายในองค์กร ซึ่งแสดงการควบคุมหรือแบ่งออกเป็นแผนก โครงสร้างองค์กรเป็นผลมาจากการตัดสินใจของผู้บริหารในการออกแบบองค์กร โดยทั่วไปแล้ววงกลมดังกล่าวประกอบด้วย การแบ่งงานรูปแบบของอำนาจหน้าที่ การจัดส่วนงาน สายการบังคับบัญชาและการประสานงาน นอกจากนี้ พรพรรณ อินทรประเสริฐ. (2550, หน้า 17) กล่าวว่า โครงสร้างองค์กรมีความหมายมากกว่าแผนภูมิแสดงโครงสร้างองค์กร ซึ่งเป็นเพียงขั้นแรกที่จะแสดงให้เห็นโครงสร้างขององค์กร โดยเป็นการแสดงการจัดกลุ่มงานตามสายงานและสายบังคับบัญชาเท่านั้น แต่ในความเป็นจริงแล้วยังมีความสัมพันธ์ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการอยู่ในโครงสร้างแต่ละองค์กร สอดคล้องกับ วีรเทพ เนียมหัตถ์ (2553, หน้า 17) กล่าวว่า โครงสร้าง หมายถึง สถานศึกษาจะมีความเป็นเลิศขึ้นอยู่กับลักษณะโครงสร้าง ที่เหมาะสมของโรงเรียน ปัจจัยด้านการบริหารที่ครอบคลุมถึงการจัดโครงสร้างของงาน การจัดสายงานการบังคับบัญชา การจัดกลุ่ม การจัดความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มงาน การวางแผน การสั่งการ การควบคุมการปฏิบัติงาน การจัดทรัพยากร งบประมาณ การเงิน การติดตามกำกับดูแลการปฏิบัติงาน และการประเมินผล การปฏิบัติงาน

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า โครงสร้างองค์กร หมายถึง กระบวนการแบ่งงานโดยแผนภูมิการจัดองค์กร การควบคุมและการประสานงาน ช่วยในการติดต่อสื่อสารช่วยทำให้เกิดความแน่นอนในการประสานงานกัน และช่วยให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ทำให้การทำงานชัดเจนขึ้น บุคลากรแต่ละคนได้เห็นทางก้าวหน้าในสายงานของตนชัดเจนและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาองค์กร

2.7.4.2 ความสำคัญของโครงสร้างองค์กร

Cheng, Yin Cheong (1996, p. 245) ได้สรุปความสำคัญในการกำหนดโครงสร้างองค์กร ดังนี้ 1) เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพขององค์กร เนื่องจากสมาชิกได้ทำงานเฉพาะอย่างจึงสามารถที่จะพัฒนาความเชี่ยวชาญ ทำให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน 2) เพื่อให้ทิศทางในการทำงาน การออกแบบโครงสร้างองค์กรที่ดี จะทำให้สมาชิกได้รู้ถึงทิศทางของการทำงาน จากจุดเน้นที่ต้องทำในงานหลักที่สำคัญ 3) เพื่อสร้างความรู้สึกจงรักภักดีต่อกลุ่ม เมื่อสมาชิกได้ถูกแบ่งออกเป็นกลุ่มตามลักษณะของงานเฉพาะอย่างความรู้สึกที่เป็นพวกพ้องและความจงรักภักดีต่อกลุ่มก็จะเกิดขึ้นมา 4) เพื่อให้ระบบประสานงาน เนื่องจากโครงสร้างได้กำหนด อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน ทำให้สมาชิกได้ทราบว่าเขาจะต้องติดต่อกับใครในเรื่องใด และจะรายงานผลการดำเนินงานกับใคร 5) เพื่อให้เกิดเครือข่ายสารสนเทศ โครงสร้างองค์กรแสดงให้เห็นว่ามีการประมวลผลข้อมูลเพื่อจัดทำเป็นสารสนเทศอย่างไรในองค์กร 6) เพื่อให้เกิดเสถียรภาพในองค์กร โครงสร้างช่วยให้สมาชิกได้พัฒนาความสัมพันธ์ในการทำงานที่เสถียรภาพระหว่างสมาชิก

2.7.4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างขององค์การ

สมคิด สร้อยน้ำ (2547) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาตัวแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลจากมากไปหาน้อยมีดังนี้ 1) อิทธิพลทางตรงมี 6 ปัจจัย คือ การปฏิบัติของครูและทีมงาน เทคโนโลยีและระบบงาน เป้าหมายและข้อมูลย้อนกลับการปฏิบัติงาน การจูงใจ การปฏิบัติด้านการจัดการและการปฏิบัติด้านการบริหาร 2) อิทธิพลทางอ้อมมี 7 ปัจจัย คือ บรรยากาศและวัฒนธรรมของโรงเรียน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ การพัฒนาครูและทีมงาน ภาวะผู้นำทางวิชาการ โครงสร้างโรงเรียน การจูงใจ เทคโนโลยีและระบบงาน 3) อิทธิพลรวมมี 11 ปัจจัย คือ

บรรยากาศและวัฒนธรรมของโรงเรียน การปฏิบัติของครูและทีมงาน เป้าหมายและข้อมูลย้อนกลับการปฏิบัติงาน วิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ การปฏิบัติด้านการจัดการ การพัฒนาครูและทีมงาน การจูงใจ ภาวะผู้นำทางวิชาการ เทคโนโลยีและระบบงาน โครงสร้างของโรงเรียน และการปฏิบัติด้านการบริหาร

พรพรรณ อินทรประเสริฐ (2550) ได้ศึกษาองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในทศวรรษหน้า ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารมี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านโครงสร้างและกระบวนการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านโครงสร้างและกระบวนการบริหารงานบุคลากร 3) ด้านโครงสร้างและกระบวนการบริหารงานงบประมาณ 4) ด้านโครงสร้างและกระบวนการบริหารงานกำกับติดตาม และ 5) ด้านโครงสร้างและกระบวนการบริหารจัดการองค์กร ผลการตรวจสอบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยแต่ละองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความถูกต้องเหมาะสมและเป็นไปได้

ธวัช กรุดมณี (2550) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยของโรงเรียนทั้งระดับบุคคล ระดับกลุ่มและระดับองค์การ อยู่ในระดับมากทุกระดับ และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความสามารถในการผลิต ความมีประสิทธิภาพ การรักษาสภาพองค์การ และความพึงพอใจต่อองค์การ อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนในภาพรวม พบว่า ปัจจัยระดับองค์การส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนในระดับบุคคลมีตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนประสิทธิภาพองค์การ ประกอบด้วย แรงจูงใจในการทำงาน และ ความมุ่งมั่นผลงานในระดับกลุ่ม ประกอบด้วย การตัดสินใจ ภาวะผู้นำ และการสื่อสาร และในระดับองค์การ ประกอบด้วย โครงสร้างองค์การ นโยบายและการปฏิบัติ และทรัพยากรและเทคโนโลยี

7.1.5 การมุ่งเน้นนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง

ศุภลักษณ์ เศษชะพานิช (2550, หน้า 110-111) กล่าวว่า การที่สถานศึกษาให้ความสำคัญกับการกำหนดและการจัดการเกี่ยวกับความต้องการ ความคาดหวัง และความนิยมของนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับความต้องการและความคาดหวัง การสร้างและจัดการความสัมพันธ์ และ

การประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง และการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเมื่อมีความจำเป็น ขณะที่ บวรศิลป์ เซาว์นชื่น (2550 อ้างถึงใน สุนิสา วิทยานุกรณ์, 2552, หน้า 68) กล่าวว่า การมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และตลาด หมายถึง การตรวจสอบวิธีการที่องค์กรใช้ในการระบุข้อกำหนด ความคาดหวัง และความรับผิดชอบต่อผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและตลาด รวมทั้งวิธีการที่ใช้ในการระบุข้อสัมพันธ และการตอบสนองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนการบริหารที่เป็นเลิศ โดยพิจารณาใน 2 ประเด็นสำคัญคือ 1) ความรู้เกี่ยวกับผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และตลาด หมายถึง วิธีการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายและการนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์เพื่อการจัดการศึกษา และ 2) ความสัมพันธ์และความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และตลาด รวมทั้งวิธีการระบุความพึงพอใจ

สรุปได้ว่า การมุ่งเน้นนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง หมายถึง การที่สถานศึกษาให้ความสำคัญกับการกำหนดและการจัดการเกี่ยวกับความต้องการ ความคาดหวัง และความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารที่เป็นเลิศ

2.7.6 การส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน

2.7.6.1 ความหมายการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กนก จันทร์ขจร (2535, หน้า 4) ให้ความเห็นว่าแนวทางการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนให้มีคุณภาพ สิ่งสำคัญคือควรมีการจัดอบรมให้ครูรู้เทคนิคกระบวนการวิจัย การทำวิจัยสำรวจและวิจัยทดลองเพื่อพัฒนางานในหน้าที่ และหน่วยงานส่วนบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ การให้ความรู้ ผู้บริหารจะต้องจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างทั่วถึงทุกคน และควรให้คำปรึกษาและคำแนะนำอย่างใกล้ชิดทุกขั้นตอน ซึ่งถือว่าเป็นความรู้ความสามารถของผู้บริหารอย่างหนึ่งในบทบาทของผู้บริหาร นอกจากนั้นเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนโดยตรงที่ต้องกำหนดนโยบาย การวางแผน การอบรม ให้ความรู้ครู การศึกษาดูงาน สร้างผู้วิจัย การยกย่องชมเชย และการเผยแพร่งานวิจัยเป็นต้น การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอให้แก่ครู ในการใช้เครื่องมือในการทำวิจัยในชั้นเรียน นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2545, หน้า 16) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารโรงเรียนคือบุคคลสำคัญใน

การส่งเสริมให้ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตรา 30 ให้โรงเรียนพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 35) ได้กำหนดแนวทางในการจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้ 1) ศึกษาวิเคราะห์วิจัย การบริหารการจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา 2) ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้ 3) ประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานการวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น และวิเทศ เนียมหัตถ์ (2550 หน้า 9) กล่าวว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีแนวปฏิบัติ คือให้มีการจัดอบรม สัมมนาเชิงปฏิบัติการ ให้มีวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการวิจัย และสร้างความตระหนักให้ครูผู้สอน ให้ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย อีกทั้ง ทวี ผึ้งผาย (2554, หน้า 11) ให้ความหมายการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาว่า หมายถึง การศึกษา วิเคราะห์วิจัย การบริหาร การจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพของสถานศึกษา การศึกษา วิเคราะห์ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้ และการประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานวิจัย หรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวองค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น

สรุปได้ว่า การส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน คือ การส่งเสริมให้ครู ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้ และคุณภาพงานวิชาการ ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานการวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ

2.7.6.2 ความสำคัญของงานวิจัย

การวิจัยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียน การสอนให้เกิดผลดีที่สุดด้วยตัวของครูเอง ซึ่งมีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัย ดังที่ กองวิจัยทางการศึกษา (2542, หน้า 3) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยว่า การวิจัย เกิดจากแนวคิดพื้นฐาน คือ การบูรณาการวิธีการปฏิบัติงานกับการพัฒนาองค์ความรู้ที่ เกิดจากการปฏิบัติ เป็นการพัฒนาหลักสูตรและปรับวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอนด้วยการวิจัย เป็นการพัฒนาวิชาชีพครู เป็นการแสวงหาความก้าวหน้า ทางวิชาชีพครูด้วยการเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติ และเป็นการส่งเสริมสนับสนุน ความก้าวหน้าของการวิจัยทางการศึกษา ขณะที่กาญจนา วัฒนาญ (2548, หน้า 4) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยว่า การวิจัยช่วยให้ครูเกิดความคิดสร้างสรรค์ เพื่อ หาทางแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมในการคิดแก้ปัญหา บางครั้งนวัตกรรมชิ้นแรกอาจมี ข้อบกพร่อง แต่เมื่อได้รับการปรับปรุงอยู่เสมอ ก็สามารถพัฒนาเป็นผลงาน ที่มีประโยชน์ เป็นที่ยอมรับได้ อีกทั้ง ศชาภรณ์ ฉันทประเสริฐวุฒิ (2553, หน้า 19) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการวิจัยว่า การทำวิจัยเปรียบเสมือนหัวใจของการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ทั้งนี้เพราะวิชาการต่างๆ ในสังคมปัจจุบันได้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การที่ จะศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ ใดๆ ก็ตาม โดยเฉพาะครูผู้สอนจำเป็นต้องอาศัย พื้นฐานของการวิจัยและทดลอง เพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ๆ รวมทั้งแก้ปัญหา และสามารถ นำมาประยุกต์ใช้หรือปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

สรุปได้ว่า การวิจัยมีความสำคัญ และมีความจำเป็นต่อ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา ช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน และช่วยพัฒนา ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของครูให้มีประสิทธิภาพ

2.7.6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของการส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับ การเรียนการสอน

สมศักดิ์ เหลืองทอง (2551) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารใน การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงในการส่งเสริม การวิจัยในโรงเรียน ได้แก่ ด้านการให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้ ความสำคัญกับงานวิจัยในชั้นเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน และด้านการส่งเสริม

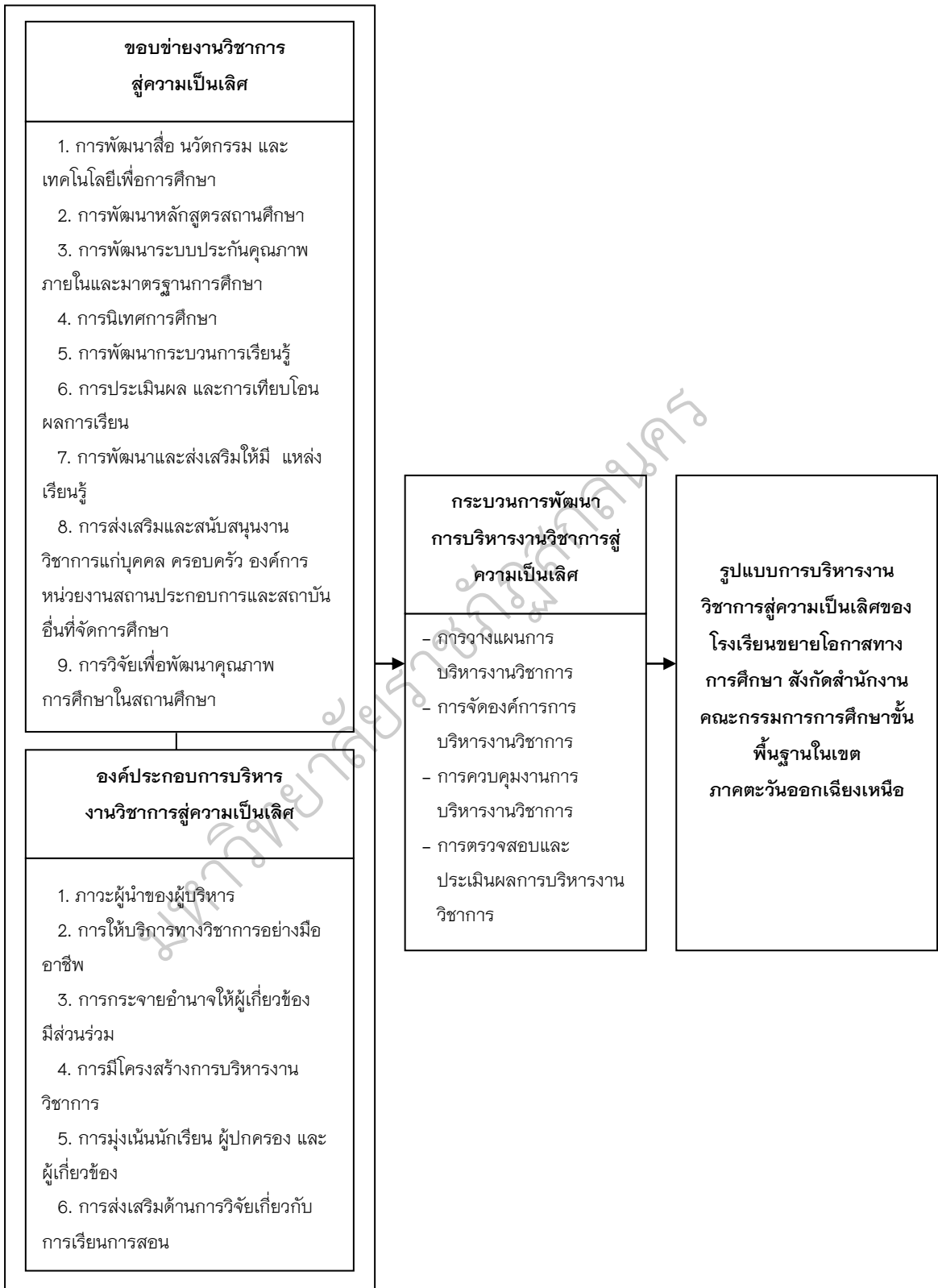
ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานของครูผู้ทำวิจัย ทั้งครูและผู้บริหารมีทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รสพร ทองธรรมจินดา (2554) ได้ศึกษาการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ ผู้นำการเปลี่ยนแปลง การนิเทศและการประเมินผล ความผูกพัน การมีส่วนร่วม และองค์การแห่งการเรียนรู้ ส่วนองค์ประกอบการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบคือ การจัดการความรู้ การพัฒนาวิชาชีพ บทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

สินธรวา คามดิษฐ์ (2555) ได้ศึกษาการนำเสนอนโยบายการส่งเสริมการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า นโยบายการส่งเสริมการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีความสำคัญต่อการปฏิบัติภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา ให้บรรลุเป้าหมาย และสามารถสร้างผลงานวิจัยที่มีปริมาณและคุณภาพ ทั้งนี้ควรใช้กระบวนการนโยบายเป็นตัวแบบในการดำเนินการซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ การระบุปัญหา การกำหนดนโยบาย การตัดสินใจนโยบาย การกำหนดนโยบายไปปฏิบัติ และการประเมินนโยบาย ส่วนประเด็นนโยบายส่งเสริมการวิจัยที่สำคัญ ได้แก่ การส่งเสริมบุคลากรวิจัยให้มีศักยภาพเพื่อสร้างผลงานวิจัย การจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมและจูงใจนักวิจัย การจัดการด้านทรัพยากรวิจัยที่เอื้อประโยชน์ต่อการทำวิจัย การบริหารจัดการงานวิจัยที่ส่งผลต่อการสร้างบรรยากาศทางวิชาการทั้งในด้านองค์การวิจัยที่ดี การจัดการกิจกรรมวิจัยที่สร้างสรรค์ การติดตามและประเมินผลการวิจัยที่มุ่งสู่คุณภาพ การสร้างเครือข่ายการวิจัยที่กว้างขวาง ตลอดจนการเผยแพร่และการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ทั้งในด้านการเรียนการสอน และให้บริการแก่สังคม ในระดับชาติและนานาชาติ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของการส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิด ดังตาราง 1

ผลการสังเคราะห์กรอบแนวคิดการวิจัยจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 ผลการสังเคราะห์กรอบแนวคิดการวิจัยจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

3. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ

3.1 ความหมายของรูปแบบ

คำว่า “รูปแบบ หรือ Model” เป็นคำที่ใช้เพื่อสื่อความหมายหลายอย่าง ซึ่งโดยทั่วไปแล้วรูปแบบ หมายถึง สิ่งหรือวิธีการดำเนินการที่เป็นรูปแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง ใน Dictionary of Education ซึ่งบรรณาธิการโดย Carter V. Good (1973, p. 370) ได้ให้ความหมายของคำว่า รูปแบบ (Model) หมายถึง เป็นแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำ เป็นตัวอย่างสำหรับการเลียนแบบ เช่น ตัวอย่างในการออกเสียงภาษาต่างประเทศเพื่อให้ผู้เรียนได้เลียนแบบ เป็นแผนภาพหรือภาพ 3 มิติ ที่เป็นตัวแทนของสิ่งใดหรือหลักการ หรือแนวคิด เป็นชุดของปัจจัยหรือองค์ประกอบหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันรวมตัวเป็นตัวอย่างประกอบและเป็นสัญลักษณ์ทางระบบสังคม อาจเขียนเป็นสูตรทางคณิตศาสตร์หรือบรรยายด้วยภาษาก็ได้ Robert John Mcleod (1998, p. 102) กล่าวว่า รูปแบบหมายถึง การพรรณนาถึงความจริงอย่างใดอย่างหนึ่งด้วยเจตนาที่จะให้เข้าใจง่าย โดยพรรณนาให้อยู่ในรูปแบบแผนภูมิ ซึ่งแสดงให้เห็นส่วนประกอบที่สำคัญๆ ของโครงสร้างหรือกระบวนการอย่างใดอย่างหนึ่ง รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบเหล่านั้น มยุรี อนุমানราชชน (2547, หน้า 47) ได้ให้ความหมายว่า รูปแบบหมายถึง กรอบแนวคิดพื้นฐานของสิ่งที่จริงของปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่งเพื่อใช้อธิบายเหตุการณ์ในรูปแบบที่ปรากฏให้เห็นว่าอะไรเกิดขึ้น ทำไมจึงเกิดสิ่งนั้น และสิ่งนั้นจะก่อผลอะไรบ้าง รูปแบบมักแสดงความสัมพันธ์ที่ปรากฏให้เห็นเป็นรูปร่าง ทฤษฎีส่วนใหญ่มักถูกพัฒนาจากรูปแบบที่ได้รับการทดสอบแล้ว (ทวีศักดิ์ อ่ำลา, 2551, หน้า 14) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่ได้รับการพัฒนาขึ้นจากชุดของปัจจัย องค์ประกอบ หรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กัน โดยความสัมพันธ์นั้นสามารถแสดงในรูปแบบแผนภาพ แผนภูมิ หรือแบบจำลอง เพื่ออธิบายหรือแสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบสำคัญและความสัมพันธ์ของเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ สุณิสา วิทยานุกรณ์ (2552, หน้า 81) กล่าวว่า รูปแบบคือ ชุดของหลักการและการปฏิบัติที่กำหนดขึ้นอย่างมีแบบแผนที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบต่างๆ ของกระบวนการ และ คัมภีร์ สุดแท้ (2553, หน้า 13) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่สร้าง หรือพัฒนาขึ้น แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบสำคัญๆ ของเรื่องให้เข้าใจง่ายขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า รูปแบบหมายถึง สิ่งที่แสดงโครงสร้างของความสัมพันธ์หรือเหตุผลของปัจจัยหรือตัวแปรต่างๆ หรือองค์ประกอบที่สำคัญในเชิงความสัมพันธ์หรือเหตุผลซึ่งกันและกัน เพื่อช่วยเข้าใจข้อเท็จจริงหรือปรากฏการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ

3.2 ประเภทของรูปแบบ

Keeves (1997, p. 565) จำแนกรูปแบบได้เป็น 5 ประเภทคือ

1. รูปแบบคล้าย (Analogue Models) เป็นรูปแบบที่มีความสัมพันธ์กับระบบกายภาพ มักเป็นรูปแบบที่ใช้ในวิทยาศาสตร์กายภาพ เป็นรูปแบบที่นำไปใช้อุปมากับสิ่งอื่นได้ เช่น รูปแบบจำลองสุริยะกับระบบสุริยะกับระบบสุริยะที่เกิดขึ้นจริง ธนาคารจำลองกับธนาคารที่เป็นจริง แบบจำลองการผลิตกับการผลิตจริง เป็นต้น
2. รูปแบบที่อธิบายความหมายหรือให้ความหมาย (Semantic Models) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาในการบรรยายลักษณะของรูปแบบ รูปแบบชนิดนี้จะช่วยให้วิธีอุปมาในการพิจารณาภาษา มากกว่าที่จะใช้วิธีอุปมาในการพิจารณาด้วยโครงสร้างกายภาพ
3. รูปแบบที่มีลักษณะที่เป็นแผนภูมิแบบแผน หรือโครงการ (Schematic Models)
4. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Models) เป็นรูปแบบที่กำหนดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในรูปสมการหรือฟังก์ชันทางคณิตศาสตร์
5. รูปแบบเชิงเหตุผล (Causal Models) เป็นรูปแบบที่มีโครงสร้างเป็นสมการเชิงเส้นที่ประกอบด้วยตัวแปรสัมพันธ์กันเป็นเหตุเป็นผลกัน มีการทดสอบสมมติฐานผลของรูปแบบ

Smith and others (1980, p. 109) Keeves (1988, p. 560) และ Bush (1968, p. 19) ได้แบ่งรูปแบบออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. รูปแบบตามลักษณะทางกายภาพ หมายถึง รูปแบบที่เป็นลักษณะคล้ายคลึงกับของจริง เช่น เครื่องบินจำลอง บ้านจำลอง สิ่งของเครื่องใช้จำลองต่างๆ
2. รูปแบบตามประโยชน์ของการนำไปใช้ หมายถึง รูปแบบที่แสดงถึงลักษณะของการนำไปใช้ เช่น รูปแบบทางการเมือง รูปแบบประชาธิปไตย และรูปแบบทางจิตวิสัย เป็นต้น

3. รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ หมายถึง รูปแบบที่เน้นการสื่อความหมาย โดยการใช้สัญลักษณ์ทางภาษา สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ เป็นต้น

Steiner (1988) ได้แบ่งรูปแบบออกได้ 2 ประเภท คือ

1. รูปแบบเชิงปฏิบัติการ (Practical Model or Model-of) รูปแบบประเภทนี้เป็นแบบจำลองทางกายภาพ เช่น แบบจำลองรถยนต์ เครื่องบิน ภาพจำลอง

2. รูปแบบเชิงทฤษฎี (Theoretical Model or Model-for) เป็นแบบจำลองที่สร้างขึ้นจากกรอบความคิดที่มีทฤษฎีเป็นพื้นฐาน ตัวทฤษฎีเองไม่ใช่รูปแบบหรือแบบจำลองเป็นตัวช่วยให้เกิดรูปแบบที่มีโครงสร้างต่างๆ ที่สัมพันธ์กัน

ทวี พึ่งผาย (2554, หน้า 52) ได้สรุปประเภทของรูปแบบไว้ 5 ประเภท คือ

1. รูปแบบที่ยึดหลักความสามารถในกระบวนการประมวลข้อมูลของผู้เรียนและแนวทางในการปรับปรุงวิธีการจัดการกับข้อมูลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. รูปแบบการสอนที่จัดไว้ในกลุ่มนี้ให้ความสำคัญกับปัจเจกบุคคลและการพัฒนาบุคคลเฉพาะราย โดยมุ่งเน้นกระบวนการที่แต่ละบุคคลจัดระบบและปฏิบัติต่อสรรพสิ่ง (Reality) ทั้งหมด

3. รูปแบบที่ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และบุคคลต่อสังคม

4. รูปแบบการสอนที่ใช้องค์ความรู้ด้านพฤติกรรมศาสตร์เป็นหลักในการพัฒนารูปแบบ จุดเน้นที่สำคัญ คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่สังเกตได้ของผู้เรียนมากกว่าการพัฒนาโครงสร้างทางจิตวิทยา และพฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตได้

5. รูปแบบในการบรรยาย อธิบายปรากฏการณ์นั้นๆ เป็นหลัก
จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการ สรุปได้ว่า รูปแบบ ประกอบด้วย รูปแบบเชิงอธิบาย รูปแบบเชิงเหตุผล รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ และรูปแบบเชิงคณิตศาสตร์

3.3 องค์ประกอบของรูปแบบ

องค์ประกอบที่กำหนดในรูปแบบนั้น Brown and Moberg (1980, pp. 16-17 อ้างถึงใน พรพิมล ประวัตรุ่งเรือง, 2549, หน้า 34) ได้สังเคราะห์รูปแบบขึ้นมาจากแนวคิดเชิงระบบ (System Approach) กับหลักการบริหารตามสถานการณ์ (Contingency Approach) กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อม (Environment) 2) เทคโนโลยี (Technology) 3) โครงสร้าง (Structure) 4) กระบวนการ

จัดการ (Management Process) และ5) การตัดสินใจสั่งการ (Decision Making) ขณะที่ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2548, หน้า 80) กล่าวว่า ในการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ นั้นจะประกอบด้วยอะไรบ้าง จำนวนเท่าใด มีโครงสร้างและความสัมพันธ์กันอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ที่เรากำลังศึกษาหรือจะออกแบบแนวคิด ทฤษฎี และหลักการ พื้นฐานในการกำหนดรูปแบบแต่ละรูปแบบนั้นๆเป็นหลัก และทีศนา แชมณี และคณะ (2548, หน้า 100-101) กล่าวถึงรูปแบบงานวิจัยการปฏิรูปทั้งโรงเรียน พบว่า รูปแบบ มีองค์ประกอบ 9 องค์ประกอบ คือ 1) ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบ 2) ความหมายและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบ 4) ยุทธศาสตร์ (Strategies) ของรูปแบบ 5) บริบทและตัวป้อน (Input) ของรูปแบบ 6) กระบวนการ (Process) ของรูปแบบ 7) ผลที่ควรจะได้รับ (Output) จากการใช้รูปแบบ 8) ประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และคุณภาพของรูปแบบ และ9) การนำรูปแบบไปใช้ นอกจากนี้ สมาน อัครภูมิ (2549, หน้า 13-15) กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารว่ามีอยู่สองส่วน ได้แก่ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ และกลไกของรูปแบบซึ่งเป็นตัวจักรในการทำหน้าที่ของ รูปแบบเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบ โดยมีบริบทเป็นเงื่อนไข องค์ประกอบของ รูปแบบบริหารควรครอบคลุมลักษณะสำคัญของการบริหารในประเด็นต่อไปนี้

3.3.1 องค์ประกอบการบริหารควรมีกลไกตัดสินใจในการบริหาร

หมายถึงระบบข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ ระบบและรูปแบบการตัดสินใจในการบริหารงานใน องค์การ

3.3.2 องค์ประกอบการบริหารควรมีกลไกการบริหารภายใน หมายถึง

ระบบงานและระบบคนในองค์การ การไหลเวียนของงาน ขอบเขต อำนาจหน้าที่ และ ความสัมพันธ์ของหน่วยงานย่อยในองค์การ และกระบวนการบริหารงานทั้งในระดับ องค์การและหน่วยงานย่อยในองค์การ

3.3.3 องค์ประกอบการบริหารควรมีกลไกการบริหารความสัมพันธ์

ภายนอก หมายถึง ระบบงานอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน กำหนดขอบเขต หน่วยงานและบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง กำหนดกระบวนการและวิธีการดำเนินงาน ความสัมพันธ์กับหน่วยงานและบุคคลภายนอก

3.3.4 องค์ประกอบการบริหารควรมีกลไกการบริหาร การตรวจสอบผล

การดำเนินงานขององค์การและการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้องค์การมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพมากขึ้น

3.3.5 องค์ประกอบการบริหารควรมีกลไกการบำรุงและพัฒนาทรัพยากรขององค์การโดยเฉพาะทรัพยากรทางเทคโนโลยีและทรัพยากรบุคคล

โดยสรุปแล้วในการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งจะต้องประกอบด้วยรายละเอียดอย่างน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสม และรูปแบบนั้นควรมีองค์ประกอบอะไรบ้าง ไม่ได้มีข้อกำหนดที่แน่นอน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เป็นตัวกำหนด

3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบ

แนวทางและเทคนิคการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการพัฒนารูปแบบที่เป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอพอสังเขปดังนี้

พรทิพย์ สุพรรณกุล (2553) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบโรงเรียนสมรรถนะสูงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของโรงเรียนสมรรถนะสูงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการนำหลักการตามมิติขององค์การสมรรถนะสูงประกอบด้วย การนำองค์กร การวางแผนกลยุทธ์ การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวัด การวิเคราะห์ การจัดการความรู้ การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล การจัดการกระบวนการและมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ มาปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน ตามขอบข่ายภาระงานโรงเรียน ซึ่งจัดได้เป็น 6 งาน คือ (1) งานวิชาการ ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการเรียนการสอน การประกันคุณภาพการศึกษา (2) งานกิจการนักเรียน ประกอบด้วย การเสริมสร้างความเป็นไทย การพัฒนาระเบียบวินัย การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม การเสริมสร้างประชาธิปไตย กิจกรรมแนะแนว การดูแล ช่วยเหลือนักเรียน การรณรงค์และป้องกันยาเสพติด การเสริมสร้างทักษะชีวิต และกิจกรรมอื่นๆ (3) งานบุคลากร ประกอบด้วย การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและมอบหมายงานการพัฒนาบุคลากร การเลื่อนขั้นเงินเดือน การขอมีวิทยฐานะ การเสริมสร้างวินัย การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม การสร้างขวัญและกำลังใจ (4) งานงบประมาณ ประกอบด้วย การจัดและเสนอขอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบติดตามและประเมินผล การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การเงิน การบัญชี การพัสดุและสินทรัพย์ (5) งานบรรยากาศสภาพแวดล้อมและความปลอดภัย ประกอบด้วย อาคารสถานที่ การเสริมสร้างบรรยากาศสภาพแวดล้อม

ความปลอดภัย ห่วงน้ำ ห้องสวม และอุปกรณ์ไฟฟ้า (6) งานบริหารทั่วไป ประกอบด้วย งานธุรการ ข้อมูลสารสนเทศ การบริหารภายใน การพัฒนาโรงเรียน การประชาสัมพันธ์ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนยุทธศาสตร์การดำเนินงานตามรูปแบบโรงเรียนสมรรถนะสูง มี 9 ด้าน ประกอบด้วย ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วม การมอบหมายงาน การสื่อสารประชาสัมพันธ์ การประสานงาน การพัฒนาบุคลากร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การระดมทรัพยากร และการบูรณาการ การบริหารงานตามมิติองค์กรสมรรถนะสูง และเงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วยเงื่อนไขภายในและภายนอก เงื่อนไขภายในคือ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ ศรัทธาในหลักการและบริหารงานตามแนวมิติขององค์กรสมรรถนะสูง การประสานงานภายในเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เงื่อนไขภายนอก คือ การสนับสนุนและความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชุมชน และหน่วยงานต้นสังกัด

นิวัตร นาคะเวช (2554) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนในฝัน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียน ควรมียอดประกอบหลัก 5 องค์ประกอบ คือ หลักการบริหารจัดการ วัตถุประสงค์ของโรงเรียนในฝัน โครงสร้างของโรงเรียน กลยุทธ์ของโรงเรียนในฝัน และเงื่อนไขความสำเร็จ โดยมีองค์ประกอบย่อย 22 องค์ประกอบ การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนในฝัน ประกอบด้วย หลักการบริหารจัดการ วัตถุประสงค์ของโรงเรียนในฝัน หลักการบริหารจัดการ และโครงสร้างการบริหาร องค์ประกอบกระบวนการ 1 องค์ประกอบคือ กลยุทธ์การดำเนินงาน องค์ประกอบผลผลิต 1 องค์ประกอบ คือ ภาพความสำเร็จ และองค์ประกอบเสริม 2 องค์ประกอบ คือ สภาพแวดล้อมของโรงเรียน และการประเมินปรับปรุงและพัฒนา ส่วนการตรวจสอบคุณลักษณะของรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนในฝันในเชิงปริมาณ พบว่ารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนมีคุณลักษณะด้านความมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องอยู่ในระดับมาก

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร และวาโร เพ็งสวัสดิ์ (2554) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กมีกลุ่มตัวแปรในแต่ละปัจจัย 8 ตัวแปร ประกอบด้วย (1) ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายและมาตรฐานของผู้บริหารและครู (2) ทรัพยากร เทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งเสริมงานวิชาการ (3) ส่งเสริม

การยกระดับคุณภาพการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (4) การใช้หลัก
 ธรรมาภิบาลในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน (5) การส่งเสริมปัจจัยจูงใจใน
 การทำงานของผู้บริหารและครู (6) การส่งเสริมให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง
 (7) การส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูมีการจัดการเกี่ยวกับการใช้เวลาในการเรียนรู้
 ทางวิชาการและ (8) การสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของครู
 ซึ่งในการวิจัยนี้กำหนดให้กลุ่มตัวแปรดังกล่าวเป็น “กลุ่มตัวแปรกระบวนการขับเคลื่อน
 การดำเนินงานวิชาการในโรงเรียน” 2) รูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงาน
 วิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่าวิธีการพัฒนาที่ใช้มี 2 ลักษณะ 9 วิธี ประกอบด้วย
 (1) วิธีการพัฒนาเป็นรายบุคคล วิธีที่ใช้มีการศึกษาที่บ้าน (การศึกษาด้วยตนเอง) และ
 การฝึกปฏิบัติ (2) วิธีการพัฒนาเป็นรายกลุ่ม วิธีที่ใช้มีการประชุม การอภิปราย การอบรม
 การศึกษารายกรณี การศึกษาดูงาน การสาธิตและกิจกรรมนันทนาการ นอกจากนี้ยัง
 กล่าวว่า การนำรูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก
 ดังกล่าวไปใช้นั้น ควรใช้กระบวนการขับเคลื่อน ซึ่งเป็นกิจกรรมหรือการดำเนินงานแต่ละ
 ประเภทให้เหมาะสม การดำเนินงานทางวิชาการควรใช้วิธีการพัฒนาอย่างใดอย่างหนึ่ง
 หรือมากกว่า และมีกระบวนการ PDCA เป็นพื้นฐานหลักอย่างต่อเนื่อง

ศิริลักษณ์ เล็งมี (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการจัดการความรู้
 ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบในการจัดการความรู้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่
 1) สร้างวิสัยทัศน์การจัดการความรู้ 2) ปฏิบัติการจัดการความรู้จนเป็นนิสัย 3) จัดเก็บ
 ความรู้อย่างเป็นระบบ 4) พบปะแลกเปลี่ยนความรู้ 5) นำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน
 6) บันทึกปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ 7) การเผยแพร่ความรู้ โดยทั้ง 7 ขั้นตอนดำเนินการใน
 3 ระยะ คือ ระยะก่อตัว (Knowledge Management Foundation) ระยะพัฒนา (Knowledge
 Management Circle) ระยะคุณภาพ Knowledge Management Quality) ผลการประเมิน
 ความเหมาะสมและศึกษาความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้ปฏิบัติในโรงเรียน
 ประถมศึกษาขนาดเล็กพบว่า รูปแบบในการจัดการความรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา
 ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสมและมีความ
 เป็นไปได้ในการนำไปใช้ปฏิบัติในโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

4. เทคนิคสำคัญที่ใช้ประกอบการวิจัย

4.1 เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique)

หลักการเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหา

อุทุมพร จามรมาน (2533, หน้า 98) กล่าวว่า การวิเคราะห์เนื้อหาหรือการวิเคราะห์เนื้อเรื่องเป็นเทคนิคทางการวิจัยอย่างหนึ่งเพราะต้องอาศัยกระบวนการจัดการทำข้อมูลเพื่อให้ได้มาซึ่งความเชื่อถือได้และมีความเป็นปรนัย และได้จำแนกหลักความจริงไว้ว่า ความตรงของข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ความตรงของข้อมูลทางภาษา ความตรงของการสุ่ม ความตรงของผล ความตรงเชิงสัมพันธ์ ความตรงเชิงทำนาย และความตรงเชิงโครงสร้าง อีกทั้ง จิตรา เตมีย (2540, หน้า 77) ปัญหาที่สำคัญของการวิเคราะห์เนื้อหา คือ กระบวน การลดขนาดของข้อมูลจำนวนๆ มาก ที่ได้ลดลงมาเป็นเนื้อหากลุ่มต่างๆ ปัญหาที่ตามมาในเรื่องนี้คือความสม่ำเสมอและความเชื่อถือได้ของการจัดประเภทเอกสาร แหล่งข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์เนื้อหาความเชื่อถือได้ข้อมูลนี้มักจะมาจากการกำหนดคำสำคัญครอบคลุมเนื้อหา รวมถึงปัญหาความเที่ยงตรงทั้งความตรงภายในกับความตรงภายนอก การวิเคราะห์เนื้อหามี 3 แบบคือ 1) ความแน่นอน หมายถึง ความตรงที่เกิดจากตัวผู้วิเคราะห์เนื้อหาเองในการวิเคราะห์ เช่น ใช้คำสำคัญในความหมายที่คงที่แน่นอนตลอดจนการวิเคราะห์ 2) ความเที่ยงตรงของผลวิเคราะห์ในกรณีที่มีการวิเคราะห์หลายคน หมายถึง หากมีผู้วิเคราะห์หลายคนใช้คำสำคัญในการวิเคราะห์อย่างเดียวกันต้องได้ผลอย่างเดียวกันหรือเกิดความเข้าใจอย่างเดียวกัน 3) ความถูกต้องเป็นความเชื่อถือได้ตามมาตรฐาน

เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การออกแบบการวิเคราะห์เนื้อหา ประเด็นที่สำคัญของการออกแบบการวิเคราะห์เนื้อหา มีขั้นตอนดังนี้

1.1 การกำหนดหน่วยในการบันทึก ซึ่งประกอบด้วย 5 แบบ คือ

1.1.1 คำ จะต้องกำหนดความหมายของคำให้ชัดเจน โดยเฉพาะกรณีทีวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ ซึ่งไม่สามารถแยกความแตกต่างของคำที่มีหลายความหมายได้

1.1.2 ความหมายของคำ ในกรณีคำนั้นมีหลายความหมาย หรือ เป็นจำนวนที่ใช้ความหมายต่างจากคำนั้น

1.1.3 ประโยค เพื่อการแยกกลุ่มความหมายการวิเคราะห์ประโยค จะช่วยให้วิเคราะห์ความหมายต่างจากคำนั้น

1.1.4 คำโคจร หมายถึง คำโคจรตลอดทั้งเอกสารที่วิเคราะห์ ซึ่งบางครั้งอาจต้องแยกย่อยออกเป็นกลุ่มๆก่อน

1.1.5 ย่อหน้า การคิดมาทั้งย่อหน้าเพื่ออธิบายเรื่องที่ต้องการ วิเคราะห์นั้นทำให้เกิดความเที่ยงและความตรงได้ยาก ควรจะแยกได้กลุ่มคำน้อยลงหรือ คำจะดีว่าขอบเขต แคบๆ เช่น บทบรรณาธิการ การใช้หน่วยวิเคราะห์เป็นเอกสารทั้งเล่ม

1.2 การกำหนดการจัดประเภท ต้องใช้การตัดสินใจ 2 เรื่อง คือ

1.2.1 การกำหนดประเภทต้องแยกจากกัน

1.2.2 การกำหนดขอบเขตของประเภทแต่ละประเภท

1.3 การทดลองบันทึกเนื้อหา เป็นวิธีการที่ทำให้การจัดประเภทมีความชัดเจน

1.4 การประเมินความถูกต้อง ในที่นี้หมายถึงความถูกต้องการ วิเคราะห์

1.5 การทบทวนแนวทางในการบันทึกข้อมูล ต้องมีการทบทวนหาก ไม่แน่ใจในความเที่ยงของของการบันทึกทุกครั้ง จนกระทั่งแน่ใจในความเที่ยง

1.6 การย้อนกลับไปขั้นตอนที่ 3 หลังจากทบทวนแนวทางในการบันทึก แล้วต้องเริ่มการทดลองบันทึกอีกครั้ง จนกระทั่งแน่ใจในความเที่ยง

1.7 การบันทึกทั้งหมด เมื่อแน่ใจในความเที่ยง การออกแบบโปรแกรม คำสั่งในคอมพิวเตอร์ และแนวทางในการบันทึกแล้ว

1.8 การประเมินความเที่ยงหรือความถูกต้อง หลังจากทุกขั้นตอนได้ ดำเนินการไปแล้ว จะต้องมีการประเมินอีกครั้ง

2. วิธีการต่างๆ ในการจัดประเภทเนื้อหา

2.1 การให้ความหมายของคำ โดยจัดทำเป็นแบบพจนานุกรมมีการ แสดงความหมาย คำใกล้เคียงที่อยู่ในมโนทัศน์เดียวกัน การสร้างพจนานุกรมของการ วิเคราะห์เนื้อหาต้องประกอบไปด้วย ชื่อประเภท ความหมาย แนวทางในการบันทึกคำ และประเภทของกลุ่มคำ

2.2 การให้ลำดับชั้นของคำ ในคำสำคัญที่เลือกวิเคราะห์คำเดียวกันนั้น อาจมีลำดับชั้นของคำ ซึ่งต้องอธิบายไว้ด้วยแผนภูมิ

2.3 การคาดคะเนหรือการอ้างอิงความหมายของคำ ในการกำหนดความหมายนั้น จะทำให้เกิดปัญหาเรื่องความเที่ยง ดังนั้นต้องให้ความหมายนั้น จะทำให้เกิดปัญหาเรื่องความเที่ยง ดังนั้นต้องให้ความหมายของคำมีความถูกต้องอ้างอิงได้

2.4 การวิเคราะห์ผล ผลของการวิเคราะห์เนื้อหาอาจจะมีทั้งส่วนที่เป็นแก่นและส่วนเสริม ดังนั้นผู้วิเคราะห์ต้องระบุให้ชัดเจน

2.5 การวิเคราะห์กลุ่มคำเพื่อแสดงผลเดี่ยว เมื่อแยกประเภทของคำ และให้ความหมายของคำแล้วจะต้องจัดกลุ่มคำซึ่งอาจอยู่ในเอกสารหลายประเภท เพื่อมาสร้างผลของการวิเคราะห์

4.2 เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย

เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย เป็นวิธีการวิจัยที่ศึกษาความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังมาสร้างรูปแบบต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาให้รูปแบบที่ศึกษาบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และผู้เชี่ยวชาญยังมีโอกาสกลั่นกรองความคิดเห็นของตนอย่างรอบคอบให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และผลที่ได้จากการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายมาช่วยให้อ้างอิงการตัดสินใจได้ดีขึ้น (อุทมพร จามรมาร, 2540, หน้า 131)

4.2.1 ความหมายเทคนิคเดลฟาย

เทคนิคเดลฟาย เป็นวิธีการหรือกระบวนการรวบรวมความคิดเห็นหรือการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ในอนาคต จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญหรือทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง เพื่อสรุปมติจากข้อค้นพบที่ได้ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวและมีความถูกต้อง โดยที่ผู้วิจัยไม่ต้องนัดหมายกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้มาประชุมกันเหมือนกับการระดมสมอง (Brain Storming) แต่ให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนแสดงความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถามแต่ละรอบ วิธีการนี้จะทำให้สามารถระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในสถานที่และเวลาแตกต่างกันได้โดยไม่มีข้อจำกัด ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่และอิสระสามารถกลั่นกรองความคิดเห็นของตนเองได้อย่างรอบคอบ ปราศจากการชี้นำจากกลุ่มและไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลทางความคิดของผู้อื่น ทำให้ข้อมูลน่าเชื่อถือ รวมทั้งประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการวิจัย โดยเฉพาะการวิจัยในสถานศึกษา มีการใช้

เทคนิคเดลฟายกันอย่างแพร่หลายเพื่อหาข้อสรุปในอนาคตเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ที่ต้องการศึกษาเนื่องจากยอมรับกันโดยทั่วไปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากเทคนิคเดลฟาย ซึ่งได้ข้อสรุปเกี่ยวกับอนาคตที่น่าเชื่อถือ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ (มนต์ชัย เทียนทอง, 2548, หน้า 165-166) สำหรับนิยามของเทคนิคเดลฟาย ได้มีนักวิชาการให้ความหมายไว้ดังนี้ ประยูร ศรีประสาธน์ (2545, หน้า 50-54) ได้ให้ความหมายว่า เทคนิคเดลฟาย หมายถึง กระบวนการเสาะแสวงหาความคิดเห็นที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่มคนเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในอนาคต เกี่ยวกับเรื่องเวลา ปริมาณ สภาพที่ต้องการจะให้เป็นที่นี้โดยวิธีการเสาะแสวงหาความคิดเห็นด้วยการใช้แบบสอบถามแทนการเรียกประชุม เสรี เพิ่มชาติ (2531, หน้า 96) ได้ให้ความหมายว่า เทคนิคเดลฟาย เป็นกระบวนการที่มุ่งเสาะแสวงหาความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขและหาความเชื่อมั่นในการที่จะทำนาย หรือคาดการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2535, หน้า 24) ได้ให้ความหมายว่า เทคนิคเดลฟาย หมายถึง เทคนิคการวิจัยที่ถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลาย และได้รับการยอมรับในหมู่นักวิจัยทางการศึกษาอย่างมากในปัจจุบัน โดยการสำรวจความเห็นและอภิปรายกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในสาขาหนึ่งๆ ที่ได้รับคัดเลือกให้เข้าร่วมในครั้งนั้น มนต์ชัย เทียนทอง (2548, หน้า 166) นำเสนอว่า Alfred Rasp Jr. ได้ให้ความหมายของเทคนิคเดลฟายว่า เป็นวิธีการรวบรวมการพิจารณาการตัดสินใจที่มุ่งเพื่อเอาชนะจุดอ่อนของการตัดสินใจแบบเดิม ที่จำเป็นต้องอาศัยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะหรือความคิดเห็นของกลุ่มรวมทั้งมติของที่ประชุม Olaf Helmer และ Nicholas Rescher ได้นิยามเทคนิคเดลฟายว่าเป็นโครงการที่จัดทำอย่างละเอียดรอบคอบในการที่จะสอบถามบุคคลโดยใช้แบบสอบถามเพื่อที่จะให้ได้ข้อมูลและความคิดเห็นกลับมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นการรวบรวมการพิจารณาการตัดสินใจและสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในอนาคต ในส่วนที่เกี่ยวกับเวลา ปริมาณ หรือสภาพการณ์ที่ต้องการจะให้เป็นที่ Johnson (1993, p. 982) ได้ให้ความหมายว่า เทคนิคเดลฟาย หมายถึง การรวบรวมการพิจารณาการตัดสินใจที่มุ่งเพื่อเอาชนะจุดอ่อนของการตัดสินใจแต่เดิมที่จำเป็นต้องขึ้นอยู่กับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะหรือความคิดเห็นของกลุ่มหรือมติของที่ประชุม Jensen (1996, p. 857) ได้ให้ความหมายว่า เทคนิคเดลฟาย หมายถึง การจัดทำรายละเอียดอย่างรอบคอบในการที่จะสอบถามบุคคลด้วยแบบสอบถามในเรื่องต่างๆ

เพื่อจะได้ให้ข้อมูลและความคิดเห็นกลับมา โดยมุ่งที่จะรวบรวมการพิจารณา การตัดสินใจ และสร้างความเป็นอันเดียวกันในเรื่องที่เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในอนาคต

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า เทคนิคเดลฟาย หมายถึง กระบวนการหรือเครื่องมือที่ใช้ในการตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับอนาคต โดยรวบรวมและสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้วยแบบสอบถาม เพื่อให้ได้มาซึ่งความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน ถูกต้องและมีความเชื่อถือมากที่สุด

4.2.2 รูปแบบของเทคนิคเดลฟาย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบของเทคนิคเดลฟายของ นางลักษณ์ วิชัยรัช (2538), จุมพล พูลภัทรชีวิน (2547), อุทุมพร จามรमान (2540), เฉลิมพล จินดาเรือง (2555, หน้า 94-95), Witkin and Altschuld (1995, p. 204) และ Turoff and Hiltz (1995) ได้กล่าวถึงรูปแบบเดลฟาย สรุปได้ดังนี้

4.2.1 การใช้วิธีระดมความคิดเห็นแทนการตอบแบบสอบถามปลายเปิดในรอบแรก เพื่อรวบรวมแนวคิดที่หลากหลายของกลุ่มบุคคล สำหรับการจัดทำเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดรอบที่ 2 การระดมความคิดเห็นจะช่วยลดระยะเวลาสำหรับการจัดทำแบบสอบถามในรอบที่ 2 เพราะการมีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มด้วยเทคนิคระดมความคิดเห็นจะทำให้ได้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีการอภิปรายภายในกลุ่มอย่างมีเหตุผล และช่วยลดระยะเวลาในการรอบแบบสอบถามกลับคืนในรอบแรก

4.2.2 การใช้วิธีสัมภาษณ์แทนการตอบแบบสอบถามปลายเปิดในรอบแรก โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบปลายเปิดและไม่ชี้แนะผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่ต้องศึกษา เทคนิควิธีนี้โดยทั่วไปต้องใช้ผู้ตอบจำนวนมากเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ได้นั้นครอบคลุมสิ่งที่ต้องการและจะไม่มีกำหนดกรอบของคำถามเพียงแต่กำหนดหัวข้อให้ผู้ตอบ ตอบได้อย่างอิสระ มีโอกาสปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และแก้ไขข้อมูลที่ให้สัมภาษณ์ จากนั้นนำความคิดเห็นที่ได้นี้ไปสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ของเทคนิคเดลฟาย

4.2.3 การใช้แบบสอบถามปลายปิด แทนแบบสอบถามปลายเปิดในรอบแรก ซึ่งได้ปรับจากเทคนิคเดลฟายเดิมด้วยการใช้แบบสอบถามปลายเปิดไปเก็บข้อมูลในรอบแรก และหากผู้ตอบแบบสอบถามไม่เห็นด้วยในข้อใดให้แสดงหรือระบุเหตุผลประกอบ และในการเก็บข้อมูลรอบที่ 2 จะนำข้อเสนอแนะจากรอบแรกระบุแยกในแต่ละประเด็นแล้วให้ผู้ตอบเลือกตอบ ทำเช่นนี้ในรอบที่ 3 และรอบที่ 4 จนกว่าจะได้ข้อมูลที่มี

ความเชื่อมั่น เทคนิคเดลฟายนี้ ช่วยให้ได้ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกันมากขึ้น และลดข้อขัดแย้งได้เป็นอย่างดี

4.2.4 การประชุมแบบเดลฟายหรือเดลฟายประชุม เป็นการรวบรวม ข้อมูลในลักษณะของการประชุม ระหว่างการประชุมจะเก็บข้อมูลซ้ำด้วยแบบสอบถาม และนำเสนอข้อมูลย้อนกลับแก่สมาชิกในกลุ่ม และขอให้ผู้ให้ข้อมูลพิจารณาและตรวจสอบ ความคิดเห็นของตนอีกครั้งพร้อมกับการสนับสนุนให้เกิดการอภิปรายกันภายในกลุ่ม การเก็บข้อมูลแบบนี้ไม่สามารถปิดบังสถานการณ์ทางสังคมและพฤติกรรมของผู้ให้ข้อมูลได้ เทคนิคนี้ (อุทุมพร จามรมาน, 2540) นำเสนอว่าจะมีการใช้แบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อช่วยสรุปหาคำตอบ ซึ่งจะช่วยลดความล่าช้า เนื่องจากการปรับปรุงคำตอบของแต่ละรอบ วิธีการนี้ผู้ตอบจะนั่งอยู่หน้าจอคอมพิวเตอร์ และเมื่อตอบคำถามไป คอมพิวเตอร์จะประมวลผลร่วมกับคนอื่นและสรุปผลให้รู้ได้ทันที พร้อมกับตอบโต้กลับ โดยมีการทำเช่นนี้เรื่อยๆ ทุกๆ คนที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ วิธีการนี้บางครั้งเรียกว่า “เดลฟายเชิงเวลาจริง” (Real-time Delphi)

4.2.5 เดลฟายใช้คอมพิวเตอร์เป็นฐาน ด้วยความแพร่หลายของ เทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถนำมาปรับใช้ในกระบวนการวิจัย ได้ช่วยให้กระบวนการของการเก็บข้อมูลและมีความรวดเร็วในการส่งถ่ายข้อมูลอย่างรวดเร็ว และยังสามารถปิดบังผู้เชี่ยวชาญได้ตามระเบียบวิธีเทคนิคเดลฟายเป็นอย่างมาก (Witkin & Alschuld, 1995, p. 204) โดยที่ปรากฏแพร่หลาย ได้แก่ การนำเอาระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) สำหรับการส่งแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ที่เป็นไฟล์ข้อมูล ไปยังกลุ่มเป้าหมายตามระเบียบวิธีของเทคนิคเดลฟาย โดยใช้คอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายช่วยประมวลผลข้อมูล (Turoff & Hiltz, 1995) รวมถึงการใช้ระบบ Multi-user Domain เพื่อคัดเลือกจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งอาจมีปริมาณมากและเก็บข้อมูลหลายรอบเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว และสามารถเชื่อมโยงเข้ากับโปรแกรมการวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มารวบรวมในรูปของรหัสอิเล็กทรอนิกส์ และนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป โดยเฉพาะความนิยมนำเอาสื่ออินเทอร์เน็ตมาใช้ เป็นสื่อและวิธีวิจัยในรูปแบบการเก็บข้อมูลผ่านเว็บและอินเทอร์เน็ต เรียกรวมว่าเป็นกระบวนการ Computer-based Delphi โดยเฉพาะการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต เรียกชื่อเฉพาะว่า Beginning On Line Delphi Ethnographic Research – BOLDER ซึ่งได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบันจากประโยชน์หรือข้อดีในแง่ความแม่นยำของข้อมูลและการลดข้อผิดพลาดที่จะเกิดขึ้น ระเบียบวิธีวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายและ

เทคนิคอื่นๆ ผ่านอินเทอร์เน็ต นำมาใช้ได้ทั้งเป็นเครื่องมือวิจัยเชิงสังคมศาสตร์ เครื่องมือวิจัยทางธุรกิจ/การตลาด การวิจัยระดับพฤติกรรมองค์การ และพฤติกรรมปัจเจกบุคคล เช่น การวิจัยในสาขาการศึกษาและการรักษาจิต ทิศทางของการผสมผสานความสามารถตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพที่มีคุณค่าของเดลฟายเข้ากับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศนี้ เป็นความเคลื่อนไหวของการปรับเทคนิคหรือวิธีระเบียบวิจัย รวมทั้งเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ มีประโยชน์อย่างมากในการสร้างและพัฒนางานองค์ความรู้ใหม่ทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และตัวระเบียบวิธีวิจัยในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 20 (นงลักษณ์วิรัชชัย, 2538)

4.2.6 เดลฟายกลุ่ม (Witkin & Alschuld, 1995, p. 205) ได้เสนอการใช้เทคนิคเดลฟายกลุ่มขั้นเทคนิคใหม่ มีแนวทางในการกำหนดให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเข้ามามีส่วนร่วม ในการประชุม เมื่อได้รับการตอบรับและผู้เชี่ยวชาญให้ความสนใจเข้าร่วมในการประชุมผู้ประเมินความต้องการจำเป็น (Need Assessor) ส่งแบบสอบถามรอบที่ 1 ให้ก่อนการประชุม จากนั้นก่อนหรือหลังประชุมประมาณ 3-4 ชั่วโมง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญจะได้รับแบบสอบถามฉบับที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญใช้ช่วงเวลาระหว่างพักการประชุมประมาณ 20 นาที ในการตอบแบบสอบถามโดยผู้ประเมินความต้องการจำเป็น ขอความร่วมมือไม่ให้เกิดการอภิปรายเกี่ยวกับการตอบแบบสอบถามภายในกลุ่ม ผู้ประเมินความต้องการจำเป็นรวบรวมคำตอบที่ได้อย่างรวดเร็ว จากนั้นสร้างแบบสอบถามรอบที่ 3 เมื่อกลุ่มผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 เสร็จเรียบร้อย ผู้ประเมินความต้องการจำเป็น นำข้อเสนอแนะหรือประเด็นที่มีผู้ไม่เห็นด้วย (Disagreed) มาพิจารณาร่วมกันแบบเผชิญหน้าเพื่อหาข้อสรุปต่อไป

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบของเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง มี 6 รูปแบบ ดังนี้ 1) การใช้วิธีระดมความคิดเห็นแทนการตอบแบบสอบถามปลายเปิดในรอบแรก 2) การใช้วิธีสัมภาษณ์แทนการตอบแบบสอบถามปลายเปิดในรอบแรก 3) การใช้แบบสอบถามปลายปิด แทนแบบสอบถามปลายเปิดในรอบแรก 4) การประชุมแบบเดลฟายหรือเดลฟายประชุม 5) เดลฟายใช้คอมพิวเตอร์เป็นฐาน และ 6) เดลฟายกลุ่ม

4.2.3 ลักษณะของเทคนิคเดลฟาย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของเทคนิคเดลฟาย สรุปได้ดังนี้

ณัชชา มหปญญานนท์ (2551, หน้า 23) ได้กล่าวถึงลักษณะของเทคนิคเดลฟาย ดังนี้

4.2.3.1 ใช้แบบสอบถามปลายปิดเป็นแบบประเมินค่า 3 ระดับ ในรอบแรกให้ผู้ตอบเลือกตอบในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของตน ถ้าผู้ตอบไม่เห็นด้วยให้แสดงเหตุผลประกอบว่าต้องการให้เปลี่ยนแปลงในลักษณะใด อย่างไร

4.2.3.2 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 2 ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้รับ การเสนอแนะเพิ่มเติมในรอบแรก แสดงให้ผู้ตอบพิจารณาและแสดงจำนวนผู้ตอบแต่ละ ประเด็น รวมถึงแสดงตำแหน่งคำตอบของผู้ตอบในแต่ละรอบที่ผ่านมา เพื่อเปิดโอกาสให้ ผู้ตอบได้พิจารณาเปลี่ยนแปลงหรือยืนยันคำตอบ กรณีที่ผู้ตอบมีคำตอบที่ต่างจากตัวเลือก ที่มีผู้ตอบมากที่สุดต้องแสดงเหตุผลประกอบ จากนั้นดำเนินการตามข้อมูลรอบที่ 2 จนกว่า จะได้มาซึ่งฉันทามติ

4.2.4 กระบวนการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย

กระบวนการของเทคนิคเดลฟาย เริ่มต้นด้วยการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่จะทำการวิจัย ความสำคัญของการวิจัยตามเทคนิคนี้ อยู่ที่การใช้ แบบสอบถามเนื่องจากเทคนิคนี้เป็นกระบวนการวิจัยที่ใช้ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็น หลัก ดังนั้นเพื่อให้ได้ความคิดที่ถูกต้องแน่นอน จึงต้องมีการถามย้ำกันหลายครั้งโดยใช้ แบบสอบถามดังกล่าว โดยทั่วไปแบบสอบถามฉบับแรกจะกำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญตอบ คำถามกว้างๆ เกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่ผู้วิจัยต้องการทราบ และจะสร้างโดยการปรับปรุง จากแบบสอบถามฉบับก่อน กระบวนการจะสิ้นสุดลงเมื่อได้รับความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน หรือเมื่อได้ข้อมูลที่เพียงพอแล้ว (สมบูรณ์ ดันยะ, 2524, หน้า 13) กระบวนการวิจัยโดยใช้ เทคนิคเดลฟาย (ณัชชา มหปญญานนท์, 2551, หน้า 49-52) ดังนี้

4.2.4.1 กำหนดประเด็นปัญหาของการวิจัย ประเด็นปัญหาของการ วิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย ควรเป็นกรณีที่ไม่มีคำตอบถูกต้องและสามารถทำวิจัยได้โดยอาศัย มติจากผู้เชี่ยวชาญซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอนาคต เพื่อนำผลจากการวิจัยไปใช้ ในการวางแผนการตัดสินใจหรือวางแผนการดำเนินการ

4.2.4.2 คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการ วิจัยด้วยเทคนิคเดลฟายจะต้องเป็นผู้ที่รู้จักจริงและมีความเชี่ยวชาญในสาขาที่ผู้วิจัยสนใจ ศึกษานอกจากนี้ ยังจะต้องคัดเลือกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญที่ยินดีเสียสละเวลาให้สามารถตอบ

แบบสอบถามได้จนเสร็จสิ้นกระบวนการวิจัย และสามารถติดต่อได้สะดวกสำหรับจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถาม จะไม่มีข้อกำหนดตายตัวว่ามีจำนวนเท่าใด แต่จากผลการประชุมประจำปีของ California Junior Association เมื่อปี พ.ศ. 2514 ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ใช้การวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟายว่า ถ้าใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คนขึ้นไป อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนจะน้อยมาก การวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟายจึงใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คนเป็นส่วนใหญ่ เพราะการวิจัยที่ผ่านมาพบว่า จะมีผู้เชี่ยวชาญส่วนหนึ่งสูญหายไปในช่วงทำการวิจัยเนื่องจากไม่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครบทุกราย อย่างไรก็ตามสามารถใช้ผู้เชี่ยวชาญน้อยกว่านี้ก็ได้ แต่อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนจะสูงขึ้น ดังตาราง 4 (ลัดดาวัลย์ หวังพานิช และอัจฉรา ชำนิประศาสน์, 2545, หน้า 38-39)

ตาราง 5 จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย

จำนวนผู้เชี่ยวชาญ	ช่วงของความคลาดเคลื่อน	ความคลาดเคลื่อนลดลง
1 - 5	1.20 - .70	.50
5 - 9	.70 - .58	.12
9 - 13	.58 - .54	.04
13 - 17	.54 - .50	.04
17 - 21	.50 - .48	.02
21 - 25	.48 - .46	.02
25 - 29	.46 - .44	.02

4.2.4.3 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวม

ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟายก็คือแบบสอบถาม โดยแบ่งการเก็บข้อมูลออกเป็น 3-4 รอบ ขึ้นอยู่กับผลการวิจัยในแต่ละรอบที่ได้รับ โดยทั่วไปจะใช้เวลาในการส่งและตอบกลับแบบสอบถามแต่ละรอบไม่เกิน 2 สัปดาห์ ดังนั้น การวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟายมีขั้นตอน (ณัชชา มหปฎญานนท์, 2551, หน้า 49-52) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างแบบสอบถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประเมินค่า โดยนำกรอบเนื้อหา แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสำหรับนำมาสร้างแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความ

เหมาะสมโดยพิจารณาจากนักวิชาการและนักบริหารที่มีผลงานหรือมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาขาวิชานั้นๆ ขนาดของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ พบว่าถ้าใช้ผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป ค่าอัตราความคลาดเคลื่อนน้อย และลดลงประมาณ .02 คงที่ตลอด

ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยติดต่อกับผู้เชี่ยวชาญและชี้แจงเกี่ยวกับ

การขอความร่วมมือในการพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิคเดลฟายรอบที่ 1 และส่งแบบสอบถามและหนังสือขอความอนุเคราะห์ โดยให้เลือกตอบแบบสอบถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประเมินค่าในช่องที่ตรงกับความคิดเห็น หากผู้ตอบแสดงความคิดเห็นไม่เห็นด้วยขอให้แสดงเหตุผลประกอบว่าต้องการให้เปลี่ยนแปลงในทิศทางใดอย่างไร

ขั้นตอนที่ 4 เมื่อได้รับแบบสอบถามรอบที่ 1 ในขั้นตอนที่ 4

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเสนอแนะเพิ่มเข้าไปให้ผู้ตอบได้พิจารณาและแสดงจำนวนผู้ตอบในแต่ละประเด็นรวมถึงแสดงตำแหน่งคำตอบของผู้ตอบแต่ละข้อด้วยการวงกลมล้อมรอบคำตอบดังกล่าว เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบทุกคนได้พิจารณาเปลี่ยนแปลงหรือยืนยันคำตอบเดิม กรณีที่ผู้ตอบในประเด็นที่แตกต่างไปจากประเด็นที่มีผู้ตอบมากที่สุด ขอให้แสดงเหตุผลประกอบ แล้วส่งแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิรอบที่ 2 และได้ฉันทามติในรอบนี้ ซึ่งเกณฑ์การพิจารณาระดับฉันทามติ คือ ระดับความคิดเห็น 75% และพิจารณาความคงที่ของคำตอบจากการเปลี่ยนแปลงของระดับฉันทามติที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงน้อยกว่า 20% เมื่อเปรียบเทียบกับรอบที่ผ่านมา

ขั้นตอนที่ 5 นำฉันทามติที่ได้มาคำนวณค่าดัชนีความ

สอดคล้อง (Index of Congruence : IC) เกณฑ์ในการพิจารณาดัชนีความสอดคล้องที่มากกว่าหรือเท่ากับ .80 คือยอมให้มีความคลาดเคลื่อน .20 หรือ ร้อยละ 20

ณรงค์ฤทธิ์ กิตติภวิน และคณะ (2556, หน้า 183) กล่าวว่าไว้ว่าขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟาย มีขั้นตอนดังนี้

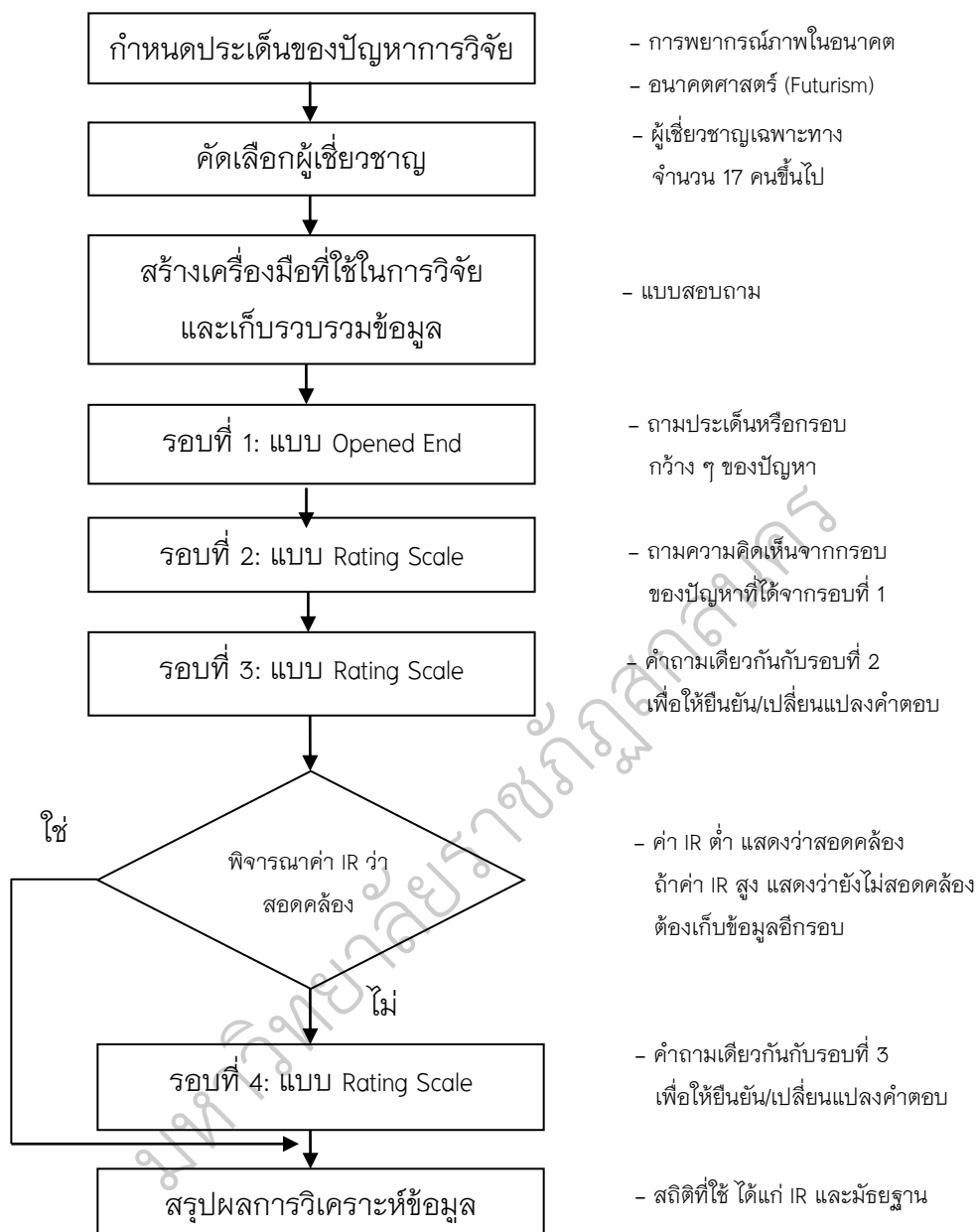
รอบที่ 1 ส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มตัวอย่างตอบ

ความคิดเห็นแล้วรวบรวมคำตอบที่ได้จาก Rating Scale มาสรุปเป็นค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range: IR) ตามแนวทางวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟาย และมีข้อกำหนดเบื้องต้นว่าในแต่ละช่วงของ Rating Scale มีช่วงความกว้าง (Interval) จึงนำค่าที่ได้ไปใช้ในแบบสอบถามรอบถัดไป

รอบที่ 2 ส่งแบบสอบถามให้แก่ผู้เชี่ยวชาญ โดยจะมีข้อความในแบบสอบถามเป็นเดียวกับรอบที่ 1 แต่จะเพิ่มเติมค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ที่คำนวณได้ รวมทั้งแสดงตำแหน่งของคำตอบเดิมของผู้ตอบ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบกับกลุ่มว่าสอดคล้องหรือแตกต่างและยืนยันคำตอบที่จะตอบเหมือนเดิมหรือไม่ จากนั้นจึงนำคำตอบที่ได้จากรายชื่อมาวิเคราะห์ค่าพิสัยควอไทล์ ถ้ามีค่าที่แคบ (≤ 1) ถือว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในข้อนั้นมีควมสอดคล้องกัน

รอบที่ 3 เป็นการส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง โดยแสดงค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์ที่คำนวณได้จากรอบที่ 2 รวมทั้งตำแหน่งของคำตอบที่มีการเปลี่ยนแปลงจากรอบที่ 2 เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงคำตอบอีกหรือไม่

จากการศึกษาขั้นตอนกระบวนการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย ผู้วิจัยจึงสรุปได้ดังนี้ 1) สร้างแบบสอบถามปลายเปิดจากเอกสาร งานวิจัยและแนวคิด ทฤษฎี 2) คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญผู้มีผลงานหรือมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ จำนวน 17 คน เพื่อพิจารณาคความเหมาะสมของแบบสอบถาม 3) ติดต่อผู้เชี่ยวชาญและส่งหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเดลฟายปรับปรุงรอบที่ 1 และ 4) ผู้วิจัย นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามรอบที่ 1 จากการเสนอแนะมาให้ผู้เชี่ยวชาญยืนยันหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ หากมีการเปลี่ยนแปลงให้แสดงเหตุผลประกอบ เพื่อให้ได้ฉันทามติ และ 5) นำฉันทามติที่ได้ที่ได้มาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องต้องได้ค่าความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ .80 สรุปเป็นแผนภูมิดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 กระบวนการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย

4.2.5 ข้อดีและข้อเสียของเทคนิคเดลฟาย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิดเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียของเทคนิคเดลฟาย ดังนี้

4.2.5.1 ข้อดีของเทคนิคเดลฟาย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับข้อดีของเทคนิค เดลฟายตามแนวคิดของนักวิชาการได้กล่าวถึงข้อดีของเทคนิคเดลฟาย ดังนี้ (สุวิมล ว่องวาณิช, 2548, หน้า 240)

- 1) เป็นเทคนิคที่สามารถรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวนมาก โดยไม่ต้องมีการพบปะหรือประชุมกัน ซึ่งเป็นการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายและเป็นกระบวนการกลุ่มที่มีปฏิสัมพันธ์ทางความคิด เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แม้จะไม่มี การเผชิญหน้ากัน
- 2) ข้อมูลที่ได้เป็นคำตอบที่น่าเชื่อถือ เพราะเป็นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ อย่างแท้จริงและคำตอบที่ได้ผ่านการพิจารณาไตร่ตรองหลายขั้นตอนจากการซักถามหลายรอบ จึงเป็นคำตอบที่กลั่นกรองมาอย่างรอบคอบเพราะความสอดคล้องกันของความคิดเห็นที่ได้มาจากการพิจารณาร่วมกัน ช่วยให้ ความเชื่อมั่นของคำตอบที่ได้รับนั้นสูงขึ้น
- 3) เป็นเทคนิคที่มีขั้นตอนการดำเนินงานไม่ยากนัก ได้ผลรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
- 4) ผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมการวิจัยมีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่และมีอิสระไม่ได้ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลทางความคิดหรืออำนาจเสียงส่วนใหญ่ เพราะผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้นจะไม่ทราบว่ามีใครอยู่ในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญบ้าง และไม่ทราบว่าแต่ละคนมีความคิดเห็นอย่างไร หากผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นด้วยกับคำตอบของกลุ่มสามารถแสดงความคิดเห็นโดยใช้คำถามปลายเปิด และมีโอกาสได้รับทราบผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละรอบสามารถปรับเปลี่ยนหรือยืนยันความคิดเห็นของตนเอง รวมทั้งพิจารณาประเด็นปัญหาได้อย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น
- 5) วิเคราะห์ง่าย ใช้ค่าสถิติที่แสดงการวัดแนวโน้ม ส่วนกลางเพียง 2 ค่า คือค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Rang : IR) เป็นหลักในการนำเสนอข้อมูลอันเกี่ยวกับฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ให้ข้อมูล
- 6) ระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญได้ไม่จำกัดทั้งในเรื่องของจำนวนผู้เชี่ยวชาญ สภาพภูมิศาสตร์ หรือเวลา

7) สามารถจัดลำดับความสำคัญของข้อมูล และเหตุผล ในการตอบวิจัย รวมทั้งผู้วิจัยสามารถอธิบายถึงความสอดคล้องในเรื่องความคิดเห็นได้ เป็นอย่างดี เนื่องจากข้อมูลจะผ่านการพิจารณากลับกรองโดยผู้เชี่ยวชาญหลายขั้นตอน ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่สนใจศึกษาจึงมักสอดคล้องกัน และส่งผลให้คำตอบ ที่ได้ที่มีความน่าเชื่อถือสูง

8) เป็นการศึกษาความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดหรือให้มีขึ้น ในอนาคต จึงเป็นเทคนิคที่เหมาะสมสำหรับการวางนโยบาย การวางแผน และกำหนด ทางเลือกในการปฏิบัติ รวมทั้งสามารถใช้แก้ปัญหาเชิงโครงสร้างซับซ้อน และการหา ข้อสรุป หลักการ และแนวคิดร่วมกันได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะปัญหาที่ยากจะสามารถหา คำตอบได้ด้วยวิธีการวิจัยโดยใช้สถิติ

4.2.5.2 ข้อเสียของเทคนิคเดลฟาย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับข้อดีของ เทคนิคเดลฟาย ตามแนวคิดของนักวิชาการได้กล่าวถึงข้อดีของเทคนิคเดลฟายดังนี้

1) ปัญหาของการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ หากผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับคัดเลือกมาใช้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขานั้นอย่างแท้จริง จะทำให้ผลการวิจัยนั้น ขาดความเชื่อมั่นได้

2) ปัญหาการไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญ เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญเกิดความเบื่อหน่ายในการตอบแบบสอบถามหลายๆ รอบ เกิด ความรู้สึกที่ว่า ถูกรบกวนมากเกินไป หรือไม่สามารถให้ความร่วมมือตอบคำถามในการวิจัย ได้ตลอด เนื่องจากขาดแรงจูงใจต่อการให้ข้อมูล เป็นผลให้เกิดความล่าช้าหรือได้คำตอบ คินมาไม่ครบ ส่งผลให้งานวิจัยล่าช้าและผลการวิจัยขาดความเชื่อมั่น

3) การละเลย ขาดความรอบคอบหรือมีความลำเอียงใน การพิจารณาคำตอบของผู้เชี่ยวชาญหรือคาดไม่ถึงแนวโน้มหรือประเด็นสำคัญของผู้วิจัย โดยทั่วไปเป็นปัญหาจากกรณีการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามในรอบแรกนั้น เริ่มด้วย แบบสอบถามหรือแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งอาจมีการละเลย แนวโน้มหรือประเด็นสำคัญอื่นๆ ที่ผู้วิจัยคาดไม่ถึงหรือไม่ทราบ วิธีนี้อาจเป็นการประเมิน ค่าผู้เชี่ยวชาญต่ำไป เพราะไปจำกัดข้อมูลที่ควรได้จากผู้เชี่ยวชาญจากการกำหนด กรอบความคิดของผู้เชี่ยวชาญโดยผู้วิจัย แม้ว่าจะเป็นแบบสอบถามปลายเปิดก็ตาม

ผู้เชี่ยวชาญอาจจะไม่ตอบ หรือถูกชักนำให้คิดถึงเฉพาะเรื่องที่ถูกถามในแบบสอบถาม ทำให้ไม่คำนึงถึงประเด็นที่น่าสนใจไป

4) ตัวแปรสอดแทรก (Intervening Variable) ที่ทำให้การวิจัยเกิดปัญหาขึ้นได้ในขณะที่ดำเนินการวิจัย หรือทำให้งานวิจัยไม่สำเร็จ

5) แบบสอบถามที่ส่งไปสูญหายหรือไม่ได้รับคำตอบคืนมา

6) เวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเฉพาะรอบแรก ที่ต้องใช้แบบสัมภาษณ์จะต้องใช้เวลาในการเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาก ดังนั้นหากผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมมีจำนวนมากก็ทำให้เสียเวลามากขึ้น

7) คำตอบที่ได้จากคำถามปลายเปิดรอบแรก มักเป็นคำตอบที่ยาว ทำให้การวิเคราะห์เนื้อหามีปัญหาและอาจเปลี่ยนลำดับความสำคัญแตกต่างกันไปจากที่ผู้ตอบต้องการ

8) ในการวิเคราะห์ข้อมูล ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ไม่สอดคล้องกับความเห็นของกลุ่ม จะถูกตัดออกไปทั้งๆที่บางครั้งเป็นความคิดเห็นที่ดี ถูกต้องและมีประโยชน์

9) บางครั้งผู้เชี่ยวชาญอาจจะไม่ได้ตอบคำถามด้วยตนเอง หากไม่เห็นความสำคัญของการวิจัยหรือด้วยเหตุผลใดก็ตาม โดยเฉพาะกรณีที่ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ซึ่งผู้วิจัยไม่มีโอกาสทราบ ทำให้ข้อมูลที่ได้นั้นไม่ตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย

10) การตอบแบบสอบถามรอบที่ 3 กรณีที่ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนในคนหนึ่งไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และหากยังยืนยันความคิดเห็นของตนและถูกขอร้องให้แสดงเหตุผลประกอบ เงื่อนไขนี้ทำให้ผู้เชี่ยวชาญหลายคนเปลี่ยนความคิดเห็นของตนให้สอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่ม

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับข้อดีและข้อเสียของเทคนิคเดลฟาย ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า เทคนิคเดลฟาย เป็นกระบวนการกลุ่มที่มีปฏิสัมพันธ์ทางความคิดโดยไม่ต้องมีการพบปะหรือประชุมกัน ผู้เชี่ยวชาญมีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่และทราบผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละรอบซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนหรือยืนยันความคิดเห็นของตนเอง ข้อมูลที่ได้เป็นคำตอบที่น่าเชื่อถือเป็นคำตอบที่กลั่นกรองมาอย่างรอบคอบเพราะความสอดคล้องกันของความคิดเห็นที่ได้มาจากการพิจารณาร่วมกัน ไม่จำกัด ทั้งในเรื่องของจำนวนผู้เชี่ยวชาญ สภาพภูมิศาสตร์ หรือเวลา และการหาข้อสรุป

หลักการ และแนวคิดร่วมกันได้เป็นอย่างดี ส่วนข้อเสียของเทคนิคเดลฟายนั้นการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญมิใช่ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขานั้นอย่างแท้จริง จากการกำหนดกรอบความคิดของผู้วิจัยทำให้เกิดการจำกัดข้อมูลที่ควรได้จากผู้เชี่ยวชาญ เกิดตัวแปรสอดแทรก (Intervening Variable) ทำให้งานวิจัยไม่สำเร็จ เวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบแรกที่ต้องใช้แบบสัมภาษณ์จะต้องใช้เวลาในการเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาก ผู้เชี่ยวชาญอาจจะไม่ได้ตอบคำถามด้วยตนเอง ทำให้ข้อมูล ที่ได้นั้นไม่ตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย แบบสอบถามที่ส่งไปสูญหายหรือไม่ได้รับคำตอบคืนมา และแบบสอบถามรอบที่ 3 กรณีที่ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และหากยังยืนยันความคิดเห็นของตนและถูกขอร้องให้แสดงเหตุผลประกอบเงื่อนไขนี้ทำให้ผู้เชี่ยวชาญหลายคนเปลี่ยนความคิดเห็นของตน ให้สอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่ม

4.2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคเดลฟาย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคเดลฟาย ดังนี้

ปราโมทย์ เบญจกาญจน์ และคณะ (2548) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) หลักการพื้นฐาน 2) วัตถุประสงค์ 3) การประเมิน 4) การปฏิบัติงาน 5) การเข้ารับการพัฒนา 6) การให้รางวัล และ 7) การให้ความช่วยเหลือฟื้นฟู โดยรูปแบบการพัฒนานี้แสดงว่า ควรดำเนินการพัฒนาเฉพาะหลักสูตรที่ผลการประเมินบ่งชี้ว่าจำเป็น ได้แก่ 1) หลักสูตรการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำในการบริหารจัดการโรงเรียน 2) หลักสูตรการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำในการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน 3) หลักสูตรการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำในการบริหารตนเอง ที่มงาน และชุมชน สำหรับพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ค้นพบจากการวิจัยนี้มี 3 ด้าน 23 ข้อ ได้แก่ ด้านที่ 1 การบริหารจัดการโรงเรียน ประกอบด้วย 1) การวางแผนยุทธศาสตร์ 2) การวางแผนปฏิบัติการ 3) การจัดโครงสร้างองค์การที่สนับสนุนการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการ 4) การบริหารการเปลี่ยนแปลง 5) การระดมทรัพยากร 6) การสร้างช่องทางการมีส่วนร่วมตัดสินใจของฝ่ายต่างๆ ด้านที่

สอง การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน ประกอบด้วย 7) การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 8) การพัฒนาความสามารถและคุณภาพในการสอนของครู 9) การนิเทศการสอนของครู 10) การประเมินผลการเรียนการสอนของครูและนักเรียน 11) การออกแบบ สร้างและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 12) การประสานงานหลักสูตร 13) การกำกับดูแลการใช้หลักสูตร 14) การกระตุ้นให้กำลังใจครู และนักเรียนในการเรียนการสอน 15) การสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 16) การบริหารเวลา พิกัดระยะเวลา การเรียนการสอนโดยทำให้พบเห็นอยู่เป็นนิจในโรงเรียนและชุมชน ด้านที่ 3 การบริหารตนเอง ที่มงานและชุมชน ประกอบด้วย 17) การเป็นแบบอย่างทางคุณธรรมจริยธรรม 18) การเป็นแบบอย่างในทางการเรียนการสอน 19) การยอมรับความแตกต่างทางความคิดและการกระทำของผู้อื่น 20) การคิดนอกกรอบ 21) การพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนให้มีความเป็นผู้นำ 22) การสื่อสาร และ 23) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ร่วมงานและชุมชน

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2548) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการนำองค์กรและการวางแผนกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยสูง 3 ลำดับแรก ได้แก่ มีเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพอย่างชัดเจน แสดงถึงความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพ มีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ด้านระบบและกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยสูง 3 ลำดับแรก ได้แก่ กระบวนการเรียนรู้เน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ และกระบวนการเน้นผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม ระบบดูแลช่วยเหลือให้ผู้เรียนมีคุณภาพมีความสามารถที่โดดเด่น ด้านทรัพยากรบุคคล และทีมงาน มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรกได้แก่ แผนการพัฒนาบุคลากร แต่งตั้งคณะกรรมการและมอบอำนาจหน้าที่ให้กับหัวหน้าทีมคุณภาพ มีการมอบหมายหน้าที่ชัดเจนตามระเบียบปฏิบัติราชการ ด้านการวิเคราะห์ การประเมิน และการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก ได้แก่ มีโครงสร้างองค์การอย่างเป็นระบบ ประเมินสภาพความต้องการทั้งระบบเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน วิเคราะห์สภาพความต้องการและจำเป็นของสถานศึกษา ด้านความพึงพอใจของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนมีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สาระของหลักสูตรสอดคล้องกับสภาพผู้เรียนและท้องถิ่น ด้านผลลัพธ์ขององค์กร ภารกิจ มีค่าเฉลี่ยสูง 3 อันดับแรก ได้แก่

ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และเคารพในสิทธิของผู้อื่น ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของทุกภาค

กัลยรัตน์ เมืองสง (2550) ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วยองค์ประกอบที่ 1 การมีกิจกรรมที่ใช้ความคิดความเข้าใจในระดับสูง ได้แก่ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยสามารถจำแนกแยกแยะองค์ประกอบต่างๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ องค์ประกอบที่ 2 มีความสามารถรวบรวมข้อมูลต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ได้ ได้แก่ มีการรายงานผลแผนงานและโครงการเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนางานและกำหนดแผนปฏิบัติการ องค์ประกอบที่ 3 มีความสามารถในการพยากรณ์และกำหนดอนาคตได้ ได้แก่ มีความสามารถเชิงรุกโดยกระทำการแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วน ในขณะที่ผู้บริหารส่วนใหญ่จะวิเคราะห์สถานการณ์ก่อนและรอให้ปัญหาคลี่คลายไปเอง องค์ประกอบที่ 4 การมีความคิดเชิงปฏิวัติ ได้แก่ ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 5 มีการกำหนดวิสัยทัศน์ ได้แก่ กำหนดวิสัยทัศน์ที่สร้างจากแรงบันดาลใจ มีความทะเยอทะยาน คิดนอกกรอบและกว้างไกล และวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ได้รับเลือกสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการระดมความคิด ส่วนแนวคิดของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า ประเด็นสำคัญตามองค์ประกอบทั้ง 5 คือ องค์ประกอบที่ 1 ได้แก่ มีการส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองและวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพของการศึกษา องค์ประกอบที่ 2 ได้แก่ มีการทำงานที่มีเป้าหมาย และมีความสุขในการทำงาน องค์ประกอบที่ 3 ได้แก่ เป็นนักวางแผนกลยุทธ์ ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ และคิดเชิงรุกได้ องค์ประกอบที่ 4 ได้แก่ มีความคิดเชิงรุกและ สร้างแรงบันดาลใจให้เพื่อร่วมงานเกิดความคิดริเริ่มในการทำงาน และการแก้ปัญหา และองค์ประกอบที่ 5 ได้แก่ กำหนดวิสัยทัศน์ได้ชัดเจนสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม สถานการณ์ปัจจุบัน และเป้าหมายกลยุทธ์ภาครัฐ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบรูปแบบการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

1. การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Analysis)
2. สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (Expert Interview) จำนวน 9 คน
3. ศึกษากรณี (Case Study) โรงเรียนที่มีความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ จำนวน 3 โรงเรียน

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) 3 รอบ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 24 คน

ระยะที่ 3 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1.1 จุดมุ่งหมายการวิจัยระยะที่ 1

1.1.1 เพื่อศึกษาองค์ประกอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Analysis) ในขั้นตอนนี้ คือ เอกสารวิชาการรายงานการวิจัย บทความ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาทำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 กรอบเนื้อหาในการวิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2.1.1 ขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

1.2.1.2 องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

1.2.1.3 กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย และหลักเกณฑ์ของ อุทุมพร ทองอุไทย จามรมาน (2531) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ความสัมพันธ์ภายนอก (External Relation) ประกอบด้วย ประเภทเอกสาร ปีที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ และสาขาวิชา เป็นต้น

ตอนที่ 2 ความสัมพันธ์ภายใน (Internal Relation) ประกอบด้วยชื่อ ผู้เขียนชื่อเอกสาร ปัญหาการวิจัยหรือประเด็นหลักของเอกสาร เนื้อหาสาระของเอกสาร ที่เชื่อมโยงกับทฤษฎี หรือผลการวิจัยอื่น จุดเน้น การเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นต้น

ตอนที่ 3 ข้อค้นพบที่สามารถนำไปใช้ในการสังเคราะห์องค์ประกอบ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม การให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ การมีโครงสร้างการบริหาร การมุ่งเน้นนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง การส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน การได้รับการสนับสนุน ด้านการเงินและทรัพยากร การวางแผนเชิงกลยุทธ์

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นเป็นกรอบในการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อนำไปสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดการวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แจกแจงประเด็นสรุปสังเคราะห์ และเรียบเรียงเนื้อหาเพื่อนำไปสู่การสังเคราะห์กรอบแนวคิดการวิจัย การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาต่อไป

1.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (Expert Interview) และการศึกษาจากรายกรณี (Case study)

2.1 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (Expert Interview)

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์สำหรับการวิจัยครั้งนี้ จำแนกเป็น 4 กลุ่มรวม 9 คนโดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามคุณสมบัติที่กำหนด ดังนี้

2.1.1 นักวิชาการ ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านหลักการบริหารงานวิชาการไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ วุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน

2.1.2 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหาร วิทยฐานะเชี่ยวชาญ และมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน

2.1.3. ผู้อำนวยการโรงเรียน ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศไม่น้อยกว่า 10 ปี มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ และมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา จำนวน 4 คน

2.1.4 ครูวิชาการ ที่มีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 10 ปี มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ และมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางการศึกษา จำนวน 2 คน

2.2 การศึกษาจากรายกรณี (Case Study)

โรงเรียนที่เป็นเป้าหมายของการศึกษาครั้งนี้ เป็นโรงเรียนรางวัลพระราชทาน จำนวน 3 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศและประสบความสำเร็จจนเป็นที่ยอมรับและได้รับรางวัลพระราชทาน โดยสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษาในแต่ละขนาดโรงเรียน

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยสัมภาษณ์เกี่ยวกับกรอบแนวคิดการวิจัย การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งมีประเด็นหลักในการสัมภาษณ์ ดังนี้

2.2.1 ขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

2.2.2 องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

2.2.3 กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

2.2.4 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมอื่นที่เกี่ยวข้องกับกรอบแนวคิดการวิจัย

การพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

2.4 วิธีดำเนินการวิจัย

2.3.1 ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และจัดทำข้อสรุป

2.3.2 นำข้อสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาปรับปรุงแก้ไข

2.3.3 นำไปตรวจสอบความสมบูรณ์ของเครื่องมือ จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ได้แก่ 1) เป็นอาจารย์สอนในระดับอุดมศึกษา จบการศึกษาระดับปริญญาเอกสาขาการบริหารการศึกษาหรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มีประสบการณ์ด้านการบริหารองค์กรไม่น้อยกว่า 10 ปี และมีความเต็มใจให้ความคิดเห็น จำนวน 1 คน 2) เป็นนักบริหารหรือปฏิบัติงานที่กำหนดนโยบายระดับการบริหารเขตพื้นที่มัธยมศึกษา จำนวน 1 คน 3) เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวัดผลและการประเมินผล จำนวน 1 คน

2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นในการบันทึกการสัมภาษณ์ และเครื่องบันทึกเสียง โดยผู้วิจัยขออนุญาตหมายผู้ทรงคุณวุฒิล่วงหน้าประมาณ 1 สัปดาห์ และใช้เวลาในการสัมภาษณ์ 1 ชั่วโมง แล้วนำบทสัมภาษณ์มารวบรวมอย่างเป็นระบบเพื่อสะดวกต่อการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำผลที่ได้มาใช้ประกอบการสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยการพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

2.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เมื่อการดำเนินการเสร็จสิ้นในขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ทั้งจากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการศึกษาจากโรงเรียนต้นแบบ มาสรุปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้และจัดทำกรอบแนวคิดการวิจัย

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้วิจัยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) โดยสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 24 คน ซึ่งตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จำนวน 17 คน ขึ้นไป (Ferguson, 1985, p. 128; Macmillan, 1991, pp. 3-5; Murry & Hammons, 1995; สุวิมล ว่องวานิช, 2548) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 จุดมุ่งหมายการวิจัยระยะที่ 2

2.1.1 เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมและความสมบูรณ์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

2.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญจากบุคคลที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

2.2.1 นักวิชาการ (Scholars) เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ มีประสบการณ์ด้านการบริหารงานวิชาการไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 5 คน

2.2.2 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา มีประสบการณ์ด้านการบริหารองค์การไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 5 คน

2.2.3 ผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นผู้มีคุณสมบัติวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา มีประสบการณ์การบริหารไม่น้อยกว่า 10 ปี และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 7 คน

2.2.4 ครู เป็นผู้มีคุณสมบัติวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางการศึกษา มีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 10 ปี และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 7 คน

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน เกี่ยวกับความเหมาะสมและความสมบูรณ์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ส่วนปก ประกอบด้วย ชื่อหัวข้องานวิจัย รอบของการแสดงความคิดเห็นโดยใช้เทคนิคเดลฟาย และข้อมูลของผู้วิจัย

ส่วนที่ 2 ส่วนคำชี้แจง ประกอบด้วย ขั้นตอนของการวิจัย จำนวนรอบที่ใช้เก็บข้อมูล ที่มาของข้อคำถาม ความหมายของการแสดงความคิดเห็น 5 ระดับ โครงสร้างของข้อคำถาม และวิธีตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 ส่วนข้อคำถาม เป็นคำถามแบบปลายปิดชนิดเลือกตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบเติมคำ และเมื่อสิ้นสุดข้อคำถามในแต่ละตอน ผู้เชี่ยวชาญสามารถเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมนอกเหนือจากส่วนที่ปรากฏในแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 รูปแบบการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน

เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย และกรอบแนวคิดของเทคนิคเดลฟาย ซึ่งเป็นเทคนิคที่นักวิชาการเห็นว่าสามารถใช้ได้ถ้า ประเด็นที่ได้มีการศึกษาและกำหนดกรอบแนวคิดจนมีความชัดเจนและครอบคลุมในเรื่องที่ ศึกษา (Murry and Hammons.1995, อ้างถึงในสุวิมล ว่องวานิช. 2548) มีรายละเอียด ดังนี้

2.2.2.1 แบบสอบถามรอบที่ 1 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการ วิเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 1 มาเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถามชนิดปลายเปิด โดย เลือกลงเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่า ร้อยละ เลือกข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยร้อยละ 80 ขึ้นไปมาสร้างเป็นแบบสอบถามใน รอบที่ 2 ต่อไป

2.2.2.2 แบบสอบถามรอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจาก การนำ ข้อคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยร้อยละ 80 ขึ้นไปในรอบที่ 1 มาสร้างเป็น แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ในรอบนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัธยฐาน (Median) และพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter-quartile Range)

2.2.2.3 แบบสอบถามรอบที่ 3 ข้อคำถามมีลักษณะเดียวกันกับข้อ คำถามในรอบที่ 2 แต่ในรอบนี้ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ มัธยฐาน(Median) พิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter-quartile Range) และตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนตอบ จากรอบที่ 2 มาบรรจุไว้ในข้อคำถามแต่ละข้อด้วย

2.2.2.4 นำผลของการวิเคราะห์มาประกอบการจัดทำร่างแบบสอบถามแล้วเสนอให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อเก็บข้อมูล 3 รอบ โดยดำเนินการ 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขออนุญาตราชการจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถาม

ขั้นที่ 2 ติดต่อกับผู้เชี่ยวชาญ ขั้นนี้ผู้วิจัยติดต่อกับผู้เชี่ยวชาญโดยตรงเพื่อถามความสมัครใจ และความเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือในการวิจัย โดยใช้เทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 รอบ

ขั้นที่ 3 ส่งเอกสารแบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 1 ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง ดังนี้ นำส่งด้วยตนเอง และขอรับคืนด้วยตนเอง ส่งทางไปรษณีย์และขอให้ผู้เชี่ยวชาญส่งคืนทางไปรษณีย์ หรือทางโทรสารและไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail Address) แล้วรวบรวมผลการตอบแบบสอบถามมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่อไป

ขั้นที่ 4 ขั้นการส่งแบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 2 ดำเนินการส่งเช่นเดียวกับขั้นที่ 1 โดยแบบสอบถามในรอบที่ 2 เป็นข้อคำถามที่ผ่านความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากรอบที่ 1 โดยเลือกเฉพาะข้อที่เห็นด้วยร้อยละ 80 ขึ้นไป (ถันชชา มหปญญานนท์, 2551, หน้า 49-52)

ขั้นที่ 5 ขั้นการส่งแบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 3 ดำเนินการส่งเช่นเดียวกับขั้นที่ 2 โดยแบบสอบถามในรอบที่ 3 เป็นข้อคำถามที่เป็นผลของการวิเคราะห์ข้อมูลจากรอบที่ 2 ซึ่งมีมัธยฐาน (Median) ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter quartile Range) ตั้งแต่ 1.50 ลงมา โดยในรอบนี้ผู้วิจัยระบุตำแหน่งคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนไว้ในแบบสอบถามด้วย

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 3 มาคำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter-quartile Range) เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องของความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเชิงสถิติ แล้วนำมาแปลผลตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

2.4.1 หลักเกณฑ์การแปลผลค่ามัธยฐาน

4.51 – 5.00 หมายถึงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมาก

2.51 – 3.50 หมายถึงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยน้อยที่สุด

2.4.2 หลักเกณฑ์การแปลผลค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ สำหรับค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ได้มาจากการคำนวณความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 1 กับค่าควอไทล์ที่ 3 มีเกณฑ์ในการแปลผล ดังนี้

0.00–1.50 หมายถึงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกันมาก

มากกว่า 1.50 หมายถึงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกันน้อย

2.4.3 หลักเกณฑ์การตัดสินฉันทามติ การสรุปฉันทามติจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อนำไปปรับปรุงและจัดทำรูปแบบ ผู้วิจัยพิจารณาโดยใช้หลักเกณฑ์สำคัญ 2 ประการ ดังนี้

2.4.3.1 รูปแบบที่มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter-quartile Range) ไม่เกิน 1.50

2.4.3.2 รูปแบบที่มีค่ามัธยฐาน (Median) ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป หลักเกณฑ์การสรุปฉันทามติจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการทำเดลฟายรอบที่ 1, 2 และ 3 (ณัชชา มหุบุญญานนท์, 2551, หน้า 49–52) ดังตาราง 6

ตาราง 6 สรุปหลักเกณฑ์ฉันทามติจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการทำเดลฟาย

รอบที่	เกณฑ์การพิจารณาตัดสิน		
	ร้อยละ	ค่าพิสัย ระหว่างควอไทล์	ค่ามัธยฐาน
1	80 ขึ้นไป	-	-
2	-	ไม่เกิน 1.50	3.50 ขึ้นไป
3	-	ไม่เกิน 1.50	3.50 ขึ้นไป

2.5 สถิติในการวิจัย

ในการวิจัยเพื่อการพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ค่าฐานนิยม (Mode) ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter-quartile Range) เป็นสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 3 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การตรวจสอบการพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ผู้วิจัยนำรูปแบบที่ได้ในขั้นตอนที่ 2 มายืนยันโดยสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 609 คน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 จุดมุ่งหมายของการวิจัยระยะที่ 3

3.1.1 เพื่อตรวจสอบการพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.2 วิธีดำเนินการวิจัย

3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประจำปีการศึกษา 2557 จำนวน 3,288 คน

3.1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประจำปีการศึกษา 2557 ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปเครื่อซีและมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 345 คน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างครอบคลุม ผู้วิจัยจึงได้สุ่มโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 47) จำนวน 609 คน ดำเนินการดังนี้

1) ใช้จังหวัดเป็นหน่วยในการสุ่ม โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ใช้การจับสลากใช้เกณฑ์ร้อยละ 40 ของจังหวัดที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีทั้งหมด 20 จังหวัด ดังนั้นจะได้จำนวน 8 จังหวัด ได้แก่ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด อุบลราชธานี มุกดาหาร และบึงกาฬ

2) ใช้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยในการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากใช้เกณฑ์ร้อยละ 40 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ตั้งอยู่แต่ละจังหวัด ได้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 15 เขต ได้แก่ ขอนแก่น จำนวน 2 เขต ชัยภูมิ จำนวน 1 เขต นครราชสีมา จำนวน 3 เขต บุรีรัมย์ จำนวน 2 เขต มหาสารคาม จำนวน 1 เขต ร้อยเอ็ด จำนวน 1 เขต อุบลราชธานี จำนวน 2 เขต มุกดาหาร จำนวน 1 เขต หนองบัวลำภู จำนวน 1 เขต และบึงกาฬจำนวน 1 เขต

3) สุ่มโรงเรียนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้จากข้อ 2 โดยวิธี การจับสลากใช้เกณฑ์ร้อยละ 70 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้จากข้อ 2 ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 609 โรงเรียน

4) ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 609 คน รายละเอียดดังตาราง 7

ตาราง 7 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเรื่อง พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จังหวัด	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง		
	เขตพื้นที่	โรงเรียน	เขตพื้นที่	โรงเรียน	ผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้อำนวยการโรงเรียน
กาฬสินธุ์	1	37	-	-	-
	2	51	-	-	-
	3	58	-	-	-
ขอนแก่น	1	45	-	-	-
	2	49	-	-	-
	3	46	3	32	32
	4	45	4	32	32
	5	71	-	-	-
ชัยภูมิ	1	57	1	40	40
	2	45	-	-	-
	3	47	-	-	-
นครพนม	1	40	-	-	-
	2	42	-	-	-
นครราชสีมา	1	37	1	26	26
	2	47	-	-	-
	3	62	3	43	43
	4	57	-	-	-
	5	72	-	-	-
	6	53	6	37	37
	7	86	-	-	-

ตาราง 7 (ต่อ)

จังหวัด	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง		
	เขตพื้นที่	โรงเรียน	เขตพื้นที่	โรงเรียน	ผู้อำนวยการโรงเรียน
บุรีรัมย์	1	64	-	-	-
	2	79	2	55	55
	3	79	3	55	55
	4	54	-	-	-
มหาสารคาม	1	38	-	-	-
	2	48	-	-	-
	3	31	3	31	31
ยโสธร	1	48	-	-	-
	2	48	-	-	-
ร้อยเอ็ด	1	64	1	45	45
	2	96	-	-	-
	3	58	-	-	-
เลย	1	41	-	-	-
	2	52	-	-	-
	3	12	-	-	-
ศรีสะเกษ	1	70	-	-	-
	2	40	-	-	-
	3	58	-	-	-
	4	59	-	-	-
สกลนคร	1	65	-	-	-
	2	61	-	-	-
	3	62	-	-	-
สุรินทร์	1	76	-	-	-
	2	56	-	-	-
	3	81	-	-	-

ตาราง 7 (ต่อ)

จังหวัด	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง		
	เขตพื้นที่	โรงเรียน	เขตพื้นที่	โรงเรียน	ผู้อำนวยการโรงเรียน
หนองคาย	1	27	-	-	-
	2	19	-	-	-
อุดรธานี	1	60	-	-	-
	2	62	-	-	-
	3	63	-	-	-
	4	45	-	-	-
อุบลราชธานี	1	55	1	39	39
	2	49	3	34	34
	3	55	-	-	-
	4	27	-	-	-
	5	91	-	-	-
มุกดาหาร	1	57	1	57	57
อำนาจเจริญ	1	58	1	-	-
หนองบัวลำภู	1	50	1	-	-
	2	33	1	33	33
บึงกาฬ	1	50	1	50	50
รวม	61	3288	15	609	609

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 วิธีการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน
 ประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
 เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำแนกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีลักษณะ
 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงาน
วิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พัฒนาขึ้นเป็น
แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย
น้อยที่สุด และความเห็นเพิ่มเติม

3.2.2 วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการดำเนินการไว้ ดังนี้

3.2.2.1 ผู้วิจัยนำข้อคำถามที่ได้จากการสอบถามผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 24 คน ในรอบที่ 3 โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่ามัธยฐาน (Median) ตั้งแต่ 3.50
ขึ้นไปและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter-quartile Range) ตั้งแต่ 1.50 ลงมา เป็นรูปแบบ ที่
มีความเหมาะสม แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม

3.2.2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ตรวจสอบ และให้คำแนะนำเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.2.2.3 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการเพื่อให้
ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ ดังนี้

3.3.1 ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราช
ภัฏสกลนคร ให้ออกหนังสือราชการขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 609 โรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือ
ในการตอบแบบสอบถาม

3.3.2 ผู้วิจัยแจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมคืนด้วยตนเองเป็น
บางส่วน และบางส่วนจะให้ผู้ช่วยนักวิจัยช่วยเหลือ และกรณีที่มีปัญหาไม่สามารถเก็บคืน
ได้จะติดตามด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ติดตามด้วยตนเอง ให้ผู้ช่วยนักวิจัยติดตาม และ
สอบถามทางโทรศัพท์ จัดส่งทางไปรษณีย์ เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนและสมบูรณ์มากที่สุด

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
SPSS/PC (Statistical Package for the Social Science) และโปรแกรม LISREL 8.52 ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ สถานภาพ
วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์โดยหาความถี่ และร้อยละ แล้วเสนอ
ในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ความเหมาะสมขององค์ประกอบการบริหารงานวิชาการผู้ความ
เป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน แล้วเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง

3.4.1 ตรวจสอบคะแนนในแบบสอบถาม โดยให้คะแนนตามความคิดเห็น
ของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103)

ระดับ 5 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่ารูปแบบ
มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่ารูปแบบ
มีความเหมาะสมในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่ารูปแบบ
มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่ารูปแบบ
มีความเหมาะสมในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่ารูปแบบ
มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

3.4.2 กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็น
ของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสม
ความถูกต้องในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสม
ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสม
ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสม
ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสม
ในระดับน้อยที่สุด

3.4.3 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation : r) ค่าสหสัมพันธ์จะอยู่ในช่วง -1 ถึง 1 ค่าที่อยู่ตรงกลาง คือ 0 หมายความว่า ตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กันในเชิงเส้นตรง เครื่องหมายบวกหรือลบไม่ได้บอกปริมาณความมากน้อย แต่จะบอกให้ทราบว่ามีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้าม แต่ถ้าเป็นเครื่องหมายบวก จะบอกให้ทราบว่า ตัวแปรทั้ง 2 ตัว มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกัน (McMillan, 2002, p. 132 อ้างถึงใน วาโร เฟ็งสวัสดิ์, 2551, หน้า 307) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	มีระดับความสัมพันธ์
0.70-1.00	สูง
0.40-0.69	ปานกลาง
0.10-0.39	ต่ำ

3.4.4 ค่าสถิติของ Bartlett's Test of Sphericity) และค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) คือ ค่าสถิติทดสอบเพื่อพิจารณาข้อมูลชุดนี้เหมาะสมที่จะนำมาวิเคราะห์หองค์ประกอบหรือไม่ ค่าสถิติ KMO ดัชนีตัวนี้ มีค่าระหว่าง 0 ถึง 1 ค่าจะเท่ากับ 1 เมื่อตัวแปรแต่ละตัวสามารถทำนายได้ด้วยตัวแปรอื่น โดยปราศจากความคลาดเคลื่อน รายละเอียดดังตาราง (Hair และคณะ, 2006, p. 114-115 อ้างถึงใน สุภมาส อังคุโชติ, 2554, หน้า 98)

0.80 ขึ้นไป	เหมาะสมที่จะวิเคราะห์หองค์ประกอบดีมาก
0.70-0.79	เหมาะสมที่จะวิเคราะห์หองค์ประกอบดี
0.60-0.69	เหมาะสมที่จะวิเคราะห์หองค์ประกอบปานกลาง

0.50-0.59	เหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบน้อย
น้อยกว่า 0.50	ไม่เหมาะสมที่จะนำข้อมูลชุดนั้นมาวิเคราะห์องค์ประกอบ

ส่วนค่าสถิติ Bartlett ใช้ทดสอบว่าตัวแปรต่างๆ มีนัยสำคัญ แสดงว่า ตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กันสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้

3.4.5 ทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนของรูปแบบการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งถ้าผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งแรกยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดผู้วิจัยจะต้องปรับโมเดล เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดซึ่งผู้วิจัยใช้ค่าสถิติที่จะตรวจสอบ ดังนี้ (Diamantopoulos & Siguaw, 2000, p. 98 อ้างถึงใน สุภมาส อังคุชิตี, 2554, หน้า 25-29)

3.4.5.1 ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square Statistics) เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติว่าฟังก์ชันความสอดคล้องมีค่าเป็นศูนย์ ถ้าค่าสถิติไค-สแควร์ มีค่าต่ำมาก หรือมีค่ายิ่งเข้าใกล้ศูนย์เท่าไรแสดงว่าข้อมูลโมเดลอิสระ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.4.5.2 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Index : GFI) ซึ่งเป็นอัตราส่วนผลต่างระหว่างฟังก์ชันความสอดคล้องจากโมเดลก่อนและหลังปรับโมเดลกับฟังก์ชัน ความสอดคล้องก่อนปรับโมเดล ค่า GFI หากมีค่ามากกว่า .90 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.4.5.3 ดัชนีวัดสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (Adjust Goodness of Fit Index : AGFI) ซึ่งนำ GFI มาปรับแก้และคำนึงถึงขนาดของตัวแปรและกลุ่มตัวอย่าง ค่านี้ใช้เช่นเดียวกับ GFI และค่า GFI และ AGFI มีค่าเท่ากับหรือเข้าใกล้ 1 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.4.5.4 ค่า RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation) เป็นค่าที่บ่งบอกถึงความไม่สอดคล้องของโมเดลที่สร้างขึ้นกับ เมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมของประชากรซึ่ง Browne and Cudeck (1993) ได้อธิบายว่า ค่า RMSEA ที่น้อยกว่า .05 แสดงว่ามีความสอดคล้องสนิท (Close Fit) ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในครั้งนี จึงพิจารณาความสอดคล้องของโมเดลคือ ต้องมีค่า RMSEA ต่ำกว่า .05 ดังนี้

ดัชนีความกลมกลืน	เกณฑ์
1. ค่าไค-สแควร์ (χ^2)	χ^2 ที่ไม่มีนัยสำคัญหรือค่า p-value สูงกว่า .05 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้อง
2. χ^2/df	< 2.00 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนดี 2.00–5.00 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนพอใช้ได้
3. ค่า GFI	$\geq .95$ แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนดี .90– .95 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนพอใช้ได้
4. ค่า AGFI	$\geq .95$ แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนดี .90– .95 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนพอใช้ได้
5. ค่า RMSEA	< .05 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนดี .05–.08 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนพอใช้ได้ .08–.10 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนไม่ค่อยดี > .10 แสดงว่าโมเดลยังไม่สอดคล้องกลมกลืนไม่ดี
6. ค่า CN	> 200 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืน

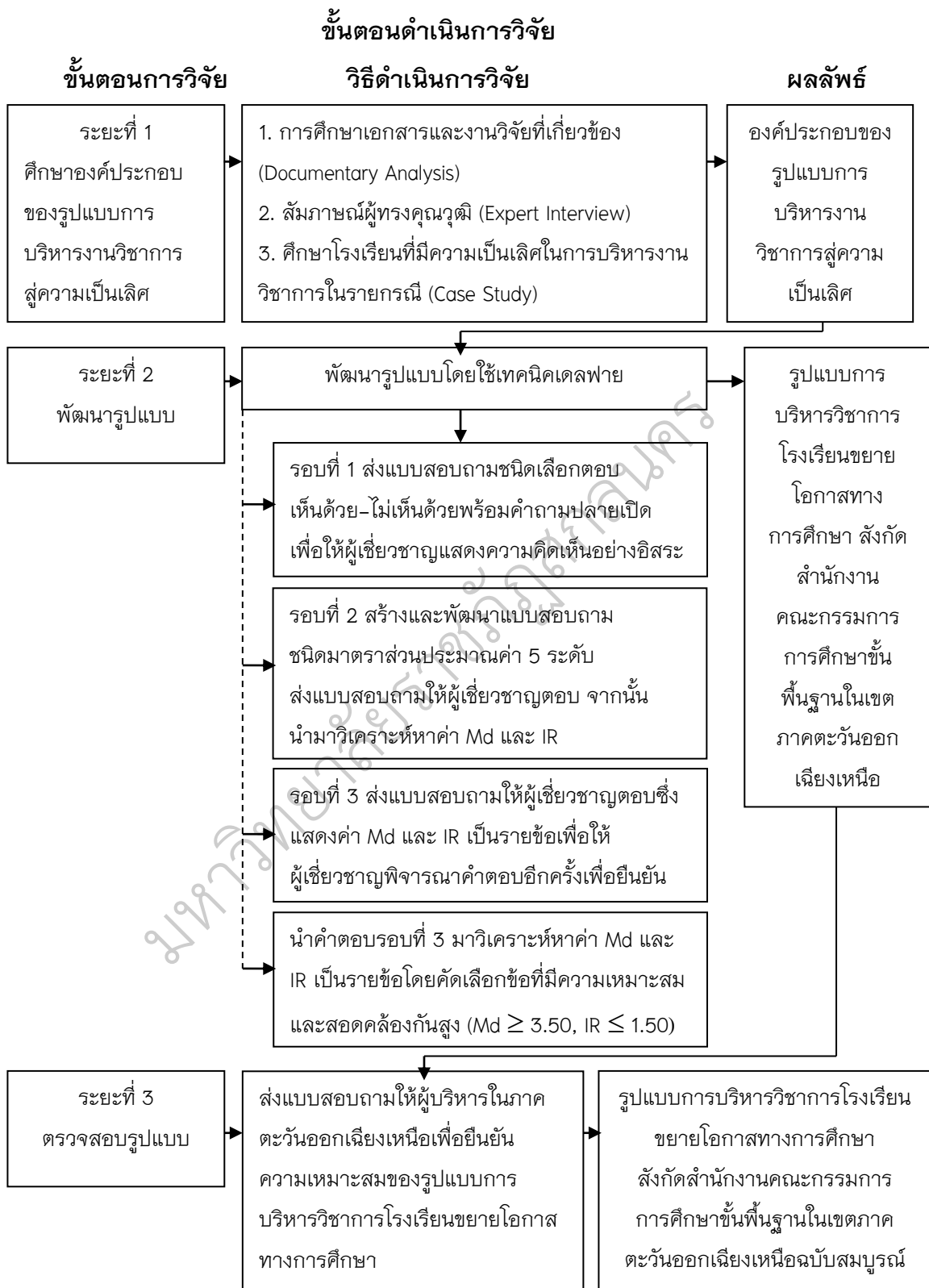
3.4.5.5 นำผลการวิเคราะห์จากการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลมาคัดเลือกตัวบ่งชี้แสดงว่ามีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ต้องเท่ากับหรือมากกว่า .30 สำหรับองค์ประกอบหลัก (Farrell, A.M. & Rudd, J.M., 2011) และมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมเท่ากับหรือมากกว่า 3.50 (Tacq, 1997 อ้างถึงใน วิลาวัลย์ มาค่อม, 2549)

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) และค่าสหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ค่าสถิติทดสอบ (t-test) ค่าความคาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error) และค่าวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเส้น (Path Analysis) ซึ่งพิจารณาจากค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square) ค่า Goodness of Fit Index (GFI) ค่า Adjust Goodness of Fit Index (AGFI) และค่า Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)

3.6 นำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ฉบับสมบูรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาพประกอบ 7 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) ได้แก่ การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย (Documentary Analysis) การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (Expert Interview) การศึกษารายกรณี (Case Study) การใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) และการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์และเสนอผล การวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยการวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการศึกษารายกรณี

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยประยุกต์ใช้เทคนิคเดลฟาย

ตอนที่ 3 ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 609 คน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูล สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.2 การวิเคราะห์เพื่อยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีความชัดเจนเป็นไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ ดังนี้

\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Division)
IR	แทน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter-Quartile Range)
R	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)
χ^2	แทน ค่าสถิติไค-สแควร์ (chi-square)
df	แทน องศาอิสระ (Degree of Freedom)
**	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$)
GFI	แทน ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเหมาะสม (Goodness of Fit Index)
AGFI	แทน ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเหมาะสมที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index)
RMSEA	แทน ดัชนีวัดความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (Root Mean Square Error Approximation)
CN	แทน ดัชนีที่แสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะยอมรับดัชนี
b	แทน น้ำหนักองค์ประกอบ
SE	แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error) ของน้ำหนักองค์ประกอบ
R^2	แทน ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
e	แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Error) ของตัวบ่งชี้
	แทน ตัวแปร (ตัวแปรที่สังเกตได้)
	แทน องค์ประกอบย่อย (ตัวแปรแฝงภายใน)
	แทน องค์ประกอบหลัก (ตัวแปรแฝงภายนอก)
	แทน ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม หัวลูกศรแสดงทิศทางของอิทธิพล
FBE	แทน ขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

- FI แทน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- FI11 แทน ส่งเสริมบุคลากรให้มีทักษะด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม
อย่างต่อเนื่อง และเกิดรูปธรรม
- FI12 แทน การกำหนดชิ้นงานหรือนวัตกรรมที่พัฒนางานวิชาการ
- FI13 แทน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์นวัตกรรม
- FI14 แทน จัดทำทะเบียนสื่อ
- FI15 แทน สนับสนุนการใช้สื่อ นวัตกรรม พัฒนาคุณภาพวิชาการ
- FI16 แทน สนับสนุนชุมชนให้เข้าถึงเทคโนโลยี
- FC แทน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- FC21 แทน กำหนดเป้าหมายหลักสูตร ที่มีความสอดคล้องต่อเนื่องกันตั้งแต่
ระดับอนุบาลถึงประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา
ที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน
- FC22 แทน หลักสูตรสอดคล้องกับบริบทสังคม ท้องถิ่นในเชิงกลยุทธ์
มุ่งผลสัมฤทธิ์
- FC23 แทน จัดทำโครงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตร
ท้องถิ่นแบบบูรณาการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
- FC24 แทน มีการตรวจสอบประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาทุกปี
- FC25 แทน พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาทุก 3 ปี ให้สอดคล้องกับ
วิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายของโรงเรียน
- FQ แทน การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน
การศึกษา
- FQ31 แทน จัดทำโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา
ระยะ 4 ปี
- FQ32 แทน มีข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการมีมาตรฐานครอบคลุมทุกด้าน
- FQ33 แทน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบประกันคุณภาพ
ภายใน
- FQ34 แทน มอบหมายภาระงานตามระเบียบทางราชการ การจัดทำ
เครื่องมือในการดำเนินการ ที่ชัดเจน

- FQ35 แทน มีการกำกับติดตามงาน รายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามปฏิทินที่กำหนดอย่างชัดเจนและต่อเนื่องตลอดไป
- FS แทน การนิเทศการศึกษา
- FS41 แทน มีการกำหนดโครงการนิเทศทางการศึกษาร่วมกัน ร่วมคิด ร่วมสร้างแผน ร่วมสังเกต ร่วมสะท้อนผล
- FS42 แทน มีการประชุมหารือและแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับกลุ่ม และระดับโรงเรียน
- FS43 แทน มีการกำหนดปฏิทินการนิเทศที่ชัดเจน โดยกำหนดระยะเวลา สถานที่ ผู้รับผิดชอบ งบประมาณและผลที่คาดว่าจะได้รับ
- FS44 แทน มีเกณฑ์เครื่องมือการนิเทศที่ดี ครอบคลุมงาน
- FS45 แทน มีการนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง
- FS46 แทน มีการจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผล การนิเทศ
- FP แทน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- FP51 แทน มีโครงการจัดประชุมอบรมเพื่อเพิ่มทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การผลิตสื่อการสอน ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การวัดประเมินผลตามสภาพจริง
- FP52 แทน มีคณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน
- FP53 แทน ตรวจสอบประเมินผลและนิเทศช่วยเหลือครู
- FE แทน การประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
- FE61 แทน มีการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานและจัดทำคู่มือ
- FE62 แทน ส่งเสริมให้ครูมีการประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลาย ทั้งแบบปรนัย อัตนัยที่เหมาะสมกับผู้เรียน
- FE63 แทน แบบวัดและประเมินผลมีความเที่ยงตรง สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้

- FE64 แทน กำหนดขอบข่าย กรอบภาระงานที่ชัดเจน
- FE65 แทน มีการกำกับดูแลและการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตร
สถานศึกษา
- FD แทน การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- FD71 แทน จัดสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต
- FD72 แทน เป็นศูนย์บริการทางการเรียนรู้ของชุมชน
- FD73 แทน แหล่งเรียนรู้ครอบคลุมความต้องการของผู้รับบริการ
- FD74 แทน มีการประสานงานเครือข่าย การสนับสนุนงบประมาณ
- FF แทน การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบคลุมรั้ว
องค์การ หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่น
ที่จัดการศึกษา
- FF81 แทน มีการกำหนดแผนงานโครงการ
- FF82 แทน ใช้กระบวนการ PDCA กำหนดนโยบาย แนวทางที่ชัดเจน
- FF83 แทน มีการกำหนดปฏิทินภาระงาน ให้ชัดเจน สนับสนุน
งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การดำเนินงาน
- FR แทน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- FR91 แทน สร้างความตระหนักในการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา
- FR92 แทน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศติดตาม มีปฏิทินการนิเทศ
มีการนิเทศติดตามผลตามปฏิทิน กำกับติดตาม ดำเนินงาน
ตามกรอบ ภาระงานที่ชัดเจน
- FR93 แทน มีการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายคุณภาพการศึกษา
- AME แทน องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ
- AL แทน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
- AL11 แทน มีภาวะผู้นำทางวิชาการ
- AL12 แทน มีคุณธรรมครบถ้วนตามหลักธรรมาภิบาลเป็นแบบอย่างที่ดี
แก่สังคม และผู้ใต้บังคับบัญชา
- AL13 แทน มีวิสัยทัศน์ ทันท่วงทีทันเหตุการณ์
- AL14 แทน รอบรู้เรื่องการบริหารงานด้านวิชาการ
- AL15 แทน มีมนุษยสัมพันธ์ คิดในเชิงบวก

- AL16 แทน มีความมุ่งมั่นตั้งใจ
- AL17 แทน มีทักษะทางการบริหารจัดการ
- AL88 แทน มีความกล้าที่จะตัดสินใจ
- AL99 แทน มีแนวคิดในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย
ต่างๆ
- AE แทน การให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ
- AE21 แทน เป็นแหล่งองค์ความรู้และภูมิปัญญา ทั้งที่เป็นบุคคล
เรื่องราวสถานที่ สังคมวัฒนธรรม
- AE22 แทน การตอบสนองความต้องการของชุมชน
- AE23 แทน บริการงานวิชาการโรงเรียนเป็นฐาน ด้วยหลักธรรมาภิบาล
ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการมีส่วนร่วมของ
ชุมชน
- AE24 แทน การทำงานเป็นทีม
- AE25 แทน ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้บริการสื่อเทคโนโลยี
สารสนเทศอย่างทั่วถึง
- AE26 แทน มีแนวทางในการบริการวิชาการให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน
- AD แทน การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม
- AD31 แทน ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมติดตามตรวจสอบ
ร่วมประเมินผล และร่วมชื่นชมในผลงานที่
ประสบความสำเร็จ
- AD32 แทน มีกระบวนการสร้างเป้าหมายร่วมของโรงเรียนและ
เป็นที่ยอมรับร่วมกัน
- AD33 แทน เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
ในการบริหารและการจัดการศึกษา
- AD34 แทน สร้างเครือข่ายร่วมมือจากทุกภาคส่วน
- AD35 แทน องค์การภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งทางบุคคล
และ/ทางเครือข่าย
- AS แทน โครงสร้างการบริหาร
- AS41 แทน จัดโครงสร้างการบริหารเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนงานตาม
วิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดเน้นที่เป็น อัตลักษณ์ ตามวิสัยทัศน์
ปรัชญาของโรงเรียนและตัวชี้วัด

- AS42 แทน สร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนา การบริหารสถานศึกษา
สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ
- AS43 แทน ระดมความร่วมมือในการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ
- AS44 แทน ส่งเสริมให้ผู้มีส่วนได้เสีย มีส่วนร่วมดำเนินการในโครงสร้าง
การบริหาร
- AS45 แทน จัดโครงสร้างครอบคลุมภารกิจงานบริหาร
- AS46 แทน มีโครงสร้างให้ชุมชนช่วยระดมทุนสนับสนุนโรงเรียน
- AQ แทน การมุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
และผู้เกี่ยวข้อง
- AQ51 แทน มุ่งสอนให้มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าท่องจำและ
นำความรู้ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- AQ52 แทน เน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นคนดี มีความรู้คู่คุณธรรม
และเป็นคนเก่ง
- AQ53 แทน ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจในการดำเนินงานของ
โรงเรียน
- AQ54 แทน สร้างสื่อและนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีให้เป็นไปตามยุคสมัย
- AP แทน การส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน
- AP61 แทน ส่งเสริมและให้ความสำคัญในการทำวิจัยเกี่ยวกับการเรียน
การสอน
- AP62 แทน สนับสนุนส่งเสริมด้าน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์
สื่อเทคโนโลยี ในการทำวิจัย
- AP63 แทน นำผลวิจัยมาปรับปรุงให้เห็นความเปลี่ยนแปลงการพัฒนา
- AP64 แทน สร้างความตระหนักแก่ผู้ได้บังคับบัญชาในการทำวิจัย
ในชั้นเรียน ไม่เป็นการสร้างภาระเพิ่มขึ้นแต่เป็นบทบาท
ส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน
- AP65 แทน ส่งเสริมและพัฒนาครูให้เข้าใจด้านการวิจัยเกี่ยวกับ
การเรียนการสอน
- PDA แทน กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ
- PP แทน ขั้นตอนการวางแผนการบริหารงานวิชาการ

- PP11 แทน ใช้กระบวนการ SWOT เพื่อบริหารจัดการงานด้านวิชาการ
องค์กร การร่วมกันวางแผน การพัฒนาการร่วมดำเนินงาน
ตามแผน โครงการ การนิเทศติดตาม การประเมินผล
- PP12 แทน มีการศึกษาวิเคราะห์นโยบาย เป้าหมาย ทิศทางการศึกษา
ของชาติ เขตพื้นที่
- PP13 แทน จัดทำแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินผลแผน การพัฒนา
การนำไปใช้
- PP14 แทน กำหนด ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ จุดเน้น
กลยุทธ์ ตัวชี้วัด สู่การปฏิบัติ
- PP15 แทน มีข้อมูล ครบถ้วน ชัดเจน แม่นยำสนองนโยบายของรัฐ
และหน่วยงานบังคับบัญชา
- PP16 แทน จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ยืดหยุ่น และปฏิบัติได้จริง
มุ่งผลสัมฤทธิ์ ติดตาม ประเมินผล สะท้อน ปรับปรุง
ต่อเนื่อง
- PO แทน ชั้นการจัดองค์การบริหารงานวิชาการ
- PO21 แทน จัดหาผู้มีความรู้ความสามารถมีศักยภาพรับผิดชอบงาน
- PO22 แทน บุคลากรมีความเข้าใจในเป้าหมายของการทำงาน
- PO23 แทน มีการจัดองค์การตามโครงสร้างการบริหารที่สามารถทำงาน
เชิงรุก เชิงรับประสานสอดคล้องกัน
- PO24 แทน จัดองค์การให้มีลักษณะการมีส่วนร่วม
- PO25 แทน มีการจัดองค์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
- PO26 แทน จัดระบบบริหารจัดการ เน้นความพอเพียง
- PO27 แทน ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โครงงานเป็นฐาน
- PO28 แทน มีการจัดระบบการนิเทศกำกับติดตามตรวจสอบ
อย่างจริงจัง
- PC แทน ชั้นการควบคุมงานการบริหารงานวิชาการ
- PC31 แทน มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน กำหนดมาตรฐานและ
ตัวชี้วัด ผลสำเร็จทั้งในระดับชั้นเรียน และระดับสถานศึกษา
- PC32 แทน มีการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ การประเมินผล ภายใต้
ความร่วมมือของบุคลากรภายในองค์กร ชุมชน
- PC33 แทน ใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

- PC34 แทน มีการรายงานผลการปฏิบัติงานนำผลไปพัฒนา
อย่างต่อเนื่อง
- PM แทน ชั้นการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานวิชาการ
- PM41 แทน กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน เพื่อใช้เป็น
เครื่องมือในการตรวจสอบติดตามงานเป็นระยะ
- PM42 แทน กำหนดรูปแบบและวิธีการสร้างเครื่องมือ การเก็บ รวบรวม
ข้อมูลและการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์
- PM43 แทน ใช้เครื่องมือวัด ประเมินผลที่ครอบคลุม มีประสิทธิภาพ
และกำหนดกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน
- PM44 แทน มีการวางแผนร่วมกันในการตรวจสอบ และมีเกณฑ์
การประเมินผลที่ชัดเจน

**ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็น
เลิศ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือโดยการวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่
เกี่ยวข้องของการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการศึกษารายกรณี**

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารบริหารงานวิชาการสู่ความ
เป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content
Analysis) แจกแจงประเด็น และเรียบเรียงเนื้อหาเพื่อนำไปสู่การสร้างรูปแบบ ผู้วิจัย
นำเสนอ 3 ตอน คือ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่
เกี่ยวข้อง (Documentary Analysis) 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์
ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน (Expert Interview) 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาราย
กรณี (Case Study) โรงเรียนที่มีความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ จำนวน 3 โรงเรียน
ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่

1.ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(Documentary Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยใน 3 ลักษณะคือ การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการวิเคราะห์ผลการศึกษาโรงเรียนดีเด่นเกี่ยวกับขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ และกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แล้วนำผลการศึกษามาสร้างรูปแบบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การพัฒนานวัตกรรมและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนาระบบคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การนิเทศการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอน การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาและการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

1.2 องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วย 6 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมการให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพการมีโครงสร้างการมุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องและการส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน

1.3 กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การวางแผนการบริหารงาน

วิชาการการจ้ดองค้การการบริหารงานวิชาการ การควบคุมงานการบริหารงานวิชาการ และการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานวิชาการ

2. ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (Expert Interview)

ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เพื่อให้ได้รูปแบบพัฒนาการ บริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือดังนี้

2.1 ขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การพัฒนานวัตกรรมและใช้ สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนาระบบ คุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การนิเทศการศึกษา การพัฒนากระบวนการ เรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอน การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่ง เรียนรู้ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์การ หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาและการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษา

2.2 องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต ภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วย 10 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์การบริหารงานวิชาการ มีภาวะผู้นำทางวิชาการการสร้าง เครือข่ายทางวิชาการ การวางแผน การบริหารจัดการ การนิเทศติดตามผล การ ประเมินผล ระบบบริหารจัดการ นวัตกรรมและเทคโนโลยี และหลักสูตรสถานศึกษา

2.3 กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วย 12 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ กระบวนการวิเคราะห์ (SWOT=Strength, Weakness, Opportunity และ Threat) การวางแผนงานวิชาการเก็บ รวบรวมข้อมูล จัดระเบียบแนวปฏิบัติทำแผนงานวิชาการ กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานทางวิชาการ วัดและประเมินผลการ เรียน ปรับปรุงส่งเสริมและพัฒนา หลักการมีส่วนร่วม การวางแผน การจัดโครงสร้างการ บริหาร และการควบคุมกำกับติดตาม

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษารายกรณี (Case Study) โรงเรียนที่มีความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ

ผลการศึกษาโรงเรียนที่มีความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ จำนวน 3 โรงเรียน มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การพัฒนานวัตกรรมและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนาระบบคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การนิเทศการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอน การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาและการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

3.2 องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วย 10 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ ยึดมั่นในอุดมการณ์วิชาชีพ บุคลากรครูที่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานวิชาชีพ พัฒนาตนเองต่อเนื่อง สภาพบรรยากาศสิ่งแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ ความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชนทุกภาคส่วน ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่เลิศ ครูสอนดีมีความรับผิดชอบ มีการทำงานเป็นทีม และมีการจัดองค์การที่ครอบคลุมภารกิจ

3.3 กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วย 26 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ใช้กระบวนการตามวงจรคุณภาพที่ต่อเนื่อง มีความยืดหยุ่นในการบริหาร มีจุดเด่นหรือความเป็นเอกลักษณ์ที่ชัดเจน ประชุมวางแผนและกำหนดเป้าหมายร่วมงาน มอบหมายหน้าที่การทำงานชัดเจน ดำเนินงานตามแผน สรุปผลดำเนินงาน การวางระบบการบริหารที่เหมาะสม การสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาบริหารงานวิชาการ การจัดหาปัจจัยสนับสนุนเพื่อการพัฒนา การสร้างเครือข่ายร่วมมือทุกภาคส่วน การวัดประเมินผล ปรับปรุงพัฒนางานเป็นพลวัตร สรุปรายงานผลการปฏิบัติงานในแต่ละปี วิเคราะห์ปัญหา ทรัพยากรสนับสนุน

ปฏิบัติตามแผนงาน ติดตามประเมินผลกระบวนการพัฒนาคุณภาพ PDCA (P = Plan คือ การวางแผน, D = Do คือการนำไปปฏิบัติ, C = Check คือระหว่างการทำปฏิบัติก็ดำเนินการ ตรวจสอบ และ A = Action คือการแก้ไขหรือปรับปรุง) การบริหารภาวะผู้นำ การบริหารคน การบริหารนโยบายและกลยุทธ์ การบริหารทรัพยากร ความพอใจของผู้รับบริการ ผลกระทบต่อสังคม และผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงาน

สรุปผลการศึกษาข้อมูลเพื่อกำหนดรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยการวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการศึกษารายกรณี รายละเอียดดังตาราง 8

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ตาราง 8 สรุปผลการศึกษาข้อมูลเพื่อกำหนดรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

รูปแบบการบริหารงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศ	ผลการศึกษาเอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการศึกษารายกรณี	สรุปผลการศึกษา
ขอบข่ายงานวิชาการสู่ ความเป็นเลิศ	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนานวัตกรรมและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา - การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา - การพัฒนาระบบคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา - การนิเทศการศึกษา - การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ - การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอน 	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนานวัตกรรมและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา - การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา - การพัฒนาระบบคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา - การนิเทศการศึกษา - การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ - การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอน 	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนานวัตกรรมและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา - การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา - การพัฒนาระบบคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา - การนิเทศการศึกษา - การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ - การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอน 	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนานวัตกรรมและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา - การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา - การพัฒนาระบบคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา - การนิเทศการศึกษา - การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ - การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอน

ตาราง 8 (ต่อ)

รูปแบบการบริหารงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศ	ผลการศึกษาเอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการศึกษารายกรณี	สรุปผลการศึกษา
<p>ขอบข่ายงานวิชาการสู่ ความเป็นเลิศ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ - การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบคลุม องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา - การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ - การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบคลุม องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา - การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ - การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบคลุม องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา - การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ - การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบคลุม องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา - การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

ตาราง 8 (ต่อ)

รูปแบบการบริหารงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศ	ผลการศึกษาเอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการศึกษารายกรณี	สรุปผลการศึกษา
องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	<ul style="list-style-type: none"> - ภาวะผู้นำของผู้บริหาร - การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม - การให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ - การมีโครงสร้าง - การมุ่งเน้นนักเรียน - การส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน 	<ul style="list-style-type: none"> - การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์การบริหารงานวิชาการ - มีภาวะผู้นำทางวิชาการ- การสร้างเครือข่ายทางวิชาการ - การวางแผน - การบริหารจัดการ - การนิเทศติดตามผล - การประเมินผล - ระบบบริหารจัดการ - นวัตกรรมและเทคโนโลยี - หลักสูตรสถานศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - กระบวนการวิเคราะห์ (SWOT) - การวางแผนงานวิชาการ - การเก็บรวบรวมข้อมูล - จัดระเบียบแนวปฏิบัติทำแผนงานวิชาการ - กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ - นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานทางวิชาการ - วัดและประเมินผลการเรียน - ปรับปรุงส่งเสริมและพัฒนา 	<ul style="list-style-type: none"> - ภาวะผู้นำของผู้บริหาร - การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม - การให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ - การมีโครงสร้าง - การมุ่งเน้นนักเรียน - การส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน

ตาราง 8 (ต่อ)

รูปแบบการบริหารงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศ	ผลการศึกษาเอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการศึกษารายกรณี	สรุปผลการศึกษา
			<ul style="list-style-type: none"> - หลักการมีส่วนร่วม - การวางแผน - การจัดโครงสร้างการบริหาร - การควบคุมกำกับติดตาม 	
<p>กระบวนการพัฒนา การบริหารงานวิชาการ สู่ความเป็นเลิศ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การวางแผนการบริหารงานวิชาการ - การจัดองค์การการบริหารงานวิชาการ - การควบคุมงานการบริหารงานวิชาการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ - ยึดมั่นในอุดมการณ์วิชาชีพ - บุคลากรครูที่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานวิชาชีพ - พัฒนาตนเองต่อเนื่อง - สภาพบรรยากาศสิ่งแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้กระบวนการตามวงจรคุณภาพที่ต่อเนื่อง - มีความยืดหยุ่นในการบริหาร - มีจุดเด่นหรือความเป็นเอกลักษณ์ที่ชัดเจน - ประชุมวางแผนและกำหนดเป้าหมายร่วมงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - การวางแผนการบริหารงานวิชาการ - การจัดองค์การการบริหารงานวิชาการ - การควบคุมงานการบริหารงานวิชาการ

ตาราง 8 (ต่อ)

รูปแบบการบริหารงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศ	ผลการศึกษาเอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการศึกษารายกรณี	สรุปผลการศึกษา
	<ul style="list-style-type: none"> - การตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานวิชาการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชนทุกภาคส่วน - ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ดีเลิศ - ครูสอนดีมีความรับผิดชอบ - มีการทำงานเป็นทีม - มีการจัดองค์กรที่ครอบคลุมภารกิจ 	<ul style="list-style-type: none"> - มอบหมายหน้าที่การงานชัดเจน - ดำเนินงานตามแผนสรุปผลดำเนินงาน - การวางระบบการบริหารที่เหมาะสม - การสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาบริหารงานวิชาการ - การจัดหาปัจจัยสนับสนุนเพื่อการพัฒนา - การสร้างเครือข่ายร่วมมือทุกภาคส่วน - การวัดประเมินผล 	<ul style="list-style-type: none"> - การตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานวิชาการ

ตาราง 8 (ต่อ)

รูปแบบการบริหารงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศ	ผลการศึกษาเอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผลการศึกษารายกรณี	สรุปผลการศึกษา
			<ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงพัฒนางานเป็นพลวัตร - สรุปรายงานผลการปฏิบัติงาน ในแต่ละปี - วิเคราะห์ปัญหา ทรัพยากร สนับสนุน - ปฏิบัติตามแผนงาน - ติดตามประเมินผล - กระบวนการพัฒนาคุณภาพ PDCA - การบริหารภาวะผู้นำ - การบริหารคน - การบริหารนโยบายและกล ยุทธ์ - การบริหารทรัพยากร - ความพอใจของผู้รับบริการ - ผลกระทบต่อสังคม - ผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงาน 	

จากตาราง 8 สรุปผลการศึกษาข้อมูลเพื่อกำหนดรูปแบบการบริหารงาน
วิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยการวิเคราะห์
เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและการศึกษารายกรณี
ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก 19 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

1. ขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

- การพัฒนานวัตกรรมและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- การพัฒนาระบบคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- การนิเทศการศึกษา
- การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอน
- การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล
- การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

2. องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วย 6 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

- ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
- การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม
- การให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ
- การมีโครงสร้าง
- การมุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง
- การส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน

3. กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

- การวางแผนการบริหารงานวิชาการ
- การจัดองค์การบริหารงานวิชาการ
- การควบคุมงานการบริหารงานวิชาการ
- การตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานวิชาการ

**ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของ
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยประยุกต์ใช้เทคนิคเดลฟาย**

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) สอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 24 คน จำนวน 3 รอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter-quartile Range) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยใช้เทคนิคเดลฟายรอบที่ 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญว่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยใช้เทคนิคเดลฟายรอบที่ 1 เลือกประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย ร้อยละ 80 ขึ้นไปรายละเอียดดังตาราง 9-11

ตาราง 9 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่
ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้
เทคนิคเดลฟายรอบที่ 1

ข้อ	องค์ประกอบด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	ค่าสถิติ (n=24)	
		เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
1.	การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา		
	1.1 ส่งเสริมบุคลากรให้มีทักษะด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง และเกิดรูปธรรม	100.00	0.00
	1.2 การกำหนดชิ้นงานหรือนวัตกรรมที่พัฒนางานวิชาการ	95.83	4.17
	1.3 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์นวัตกรรม	95.83	4.17
	1.4 จัดทำทะเบียนสื่อ	100.00	0.00
	1.5 สนับสนุนการใช้สื่อ นวัตกรรม พัฒนาคุณภาพวิชาการ	100.00	0.00
	1.6 สนับสนุนชุมชนให้เข้าถึงเทคโนโลยี	100.00	0.00
2.	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา		
	2.1 กำหนดเป้าหมายหลักสูตร ที่มีความสอดคล้องต่อเนื่องกัน ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงประถมศึกษาและระดับ มัธยมศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน	91.67	8.33
	2.2 หลักสูตรสอดคล้องกับบริบทสังคม ท้องถิ่นใน เชิงกลยุทธ์ มุ่งผลสัมฤทธิ์	95.83	4.17
	2.3 จัดทำโครงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และ หลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการโดยการมีส่วนร่วมของ ชุมชน	100.00	0.00
	2.4 มีการตรวจสอบประเมินผลการใช้หลักสูตร สถานศึกษาทุกปี	95.83	4.17
	2.5 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาทุก 3 ปี ให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายของโรงเรียน	100.00	0.00

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	ค่าสถิติ (n=24)	
		เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
3.	การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา		
	3.1 จัดทำโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ระยะ 4 ปี	100.00	0.00
	3.2 มีข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการ มีมาตรฐานครอบคลุมทุกด้าน	95.83	4.17
	3.3 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบประกันคุณภาพภายใน	100.00	0.00
	3.4 มอบหมายภาระงานตามระเบียบทางราชการ การจัดทำเครื่องมือในการดำเนินการ ที่ชัดเจน	100.00	0.00
	3.5 มีการกำกับติดตามงาน รายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามปฏิทินที่กำหนดอย่างชัดเจน และต่อเนื่องตลอดไป	100.00	0.00
4.	การนิเทศการศึกษา		
	4.1 มีการกำหนดโครงการนิเทศทางการศึกษาร่วมกัน ร่วมคิด ร่วมสร้างแผน ร่วมสังเกต ร่วมสะท้อนผล	95.83	4.17
	4.2 มีการประชุมหารือและแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับกลุ่ม และระดับโรงเรียน	100.00	0.00
	4.3 มีการกำหนดปฏิทินการนิเทศที่ชัดเจน โดยกำหนดระยะเวลา สถานที่ ผู้รับผิดชอบ งบประมาณและผลที่คาดว่าจะได้รับ	100.00	0.00
	4.4 มีเกณฑ์เครื่องมือการนิเทศที่ดี ครอบคลุมงาน	91.67	8.33

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	ค่าสถิติ (n=24)	
		เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
	4.5 มีการนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง	95.83	4.17
	4.6 มีการจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลการนิเทศ	95.83	4.17
5.	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้		
	5.1 มีโครงการจัดประชุมอบรมเพื่อเพิ่มทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การผลิตสื่อการสอน ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การวัดประเมินผลตามสภาพจริง	100.00	0.00
	5.2 มีคณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน	95.83	4.17
	5.3 ตรวจสอบประเมินผลและนิเทศช่วยเหลือครู	95.83	4.17
6.	การประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน		
	6.1 มีการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานและจัดทำคู่มือ	100.00	0.00
	6.2 ส่งเสริมให้ครูมีการประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลายทั้งแบบปรนัย อัตนัยที่เหมาะสมกับผู้เรียน	95.83	4.17
	6.3 แบบวัดและประเมินผลมีความเที่ยงตรง สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	91.67	8.33
	6.4 กำหนดขอบข่าย กรอบภาระงานที่ชัดเจน	100.00	0.00
	6.5 มีการกำกับดูแลและการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษา	100.00	0.00
7.	การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้		
	7.1 จัดสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต	95.83	4.17

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	ค่าสถิติ (n=24)	
		เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
	7.2 เป็นศูนย์บริการทางการเรียนรู้ของชุมชน	95.83	4.17
	7.3 แหล่งเรียนรู้ครอบคลุมความต้องการของผู้รับบริการ	95.83	4.17
	7.4 มีการประสานงานเครือข่าย การสนับสนุนงบประมาณ	95.83	4.17
8.	การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์การ หน่วยงานสถานประกอบการและ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา		
	8.1 มีการกำหนดแผนงานโครงการ	100.00	0.00
	8.2 ใช้กระบวนการ PDCA กำหนดนโยบาย แนวทางที่ ชัดเจน	100.00	0.00
	8.3 มีการกำหนดปฏิทินภาระงาน ให้ชัดเจน สนับสนุน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การดำเนินงาน	100.00	0.00
9.	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา		
	9.1 สร้างความตระหนักในการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา	100.00	0.00
	9.2 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศติดตาม มีปฏิทินการ นิเทศ มีการนิเทศติดตามผลตามปฏิทิน กำกับติดตาม ดำเนินงานตามกรอบ ภาระงานที่ชัดเจน	100.00	0.00
	9.3 มีการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายคุณภาพการศึกษา	100.00	0.00

จากตาราง 9 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยตามเกณฑ์ร้อยละ 80 เกี่ยวกับ
ตัวแปรองค์ประกอบด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษาทั้ง 9 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็น
สอดคล้องกันว่า เห็นด้วยกับตัวแปรทุกตัว

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า เห็นด้วยกับตัวแปรทุกตัว

การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า เห็นด้วยกับตัวแปรทุกตัว

การนิเทศการศึกษาผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า เห็นด้วยกับตัวแปรทุกตัว

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า เห็นด้วยกับตัวแปรทุกตัว

การประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า เห็นด้วยกับตัวแปรทุกตัว

การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า เห็นด้วยกับตัวแปรทุกตัว

การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์การ หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า เห็นด้วยกับตัวแปรทุกตัว

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า เห็นด้วยกับตัวแปรทุกตัว

จากการวิเคราะห์เนื้อหาในแบบสอบถามแบบปลายเปิดที่ผู้เชี่ยวชาญตอบในรอบที่ 1 มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

ตาราง 10 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านการบริหารงานวิชาการ
สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้
เทคนิคเดลฟายรอบที่ 1

ข้อ	องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	ค่าสถิติ (n=24)	
		เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
1.	ภาวะผู้นำของผู้บริหาร		
	1.1 มีภาวะผู้นำทางวิชาการ	91.67	4.17
	1.2 มีคุณธรรมครบถ้วนตามหลักธรรมาภิบาล ผเป็น แบบอย่างที่ดีแก่สังคม และผู้ใต้บังคับบัญชา	95.83	4.17
	1.3 มีวิสัยทัศน์ ทันทโลกทันเหตุการณ์	95.83	4.17
	1.4 รอบรู้เรื่องการบริหารงานด้านวิชาการ	100.00	0.00
	1.5 มีมนุษยสัมพันธ์ คิดในเชิงบวก	95.83	4.17
	1.6 มีความมุ่งมั่นตั้งใจ	100.00	0.00
	1.7 มีทักษะทางการบริหารจัดการ	100.00	0.00
	1.8 มีความกล้าที่จะตัดสินใจ	95.83	4.17
	1.9 มีแนวคิดในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคี เครือข่ายต่างๆ	100.00	0.00
2.	การให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ		
	2.1 เป็นแหล่งองค์ความรู้และภูมิปัญญา ทั้งที่เป็นบุคคล เรื่องราวสถานที่ สังคมวัฒนธรรม	95.83	4.17
	2.2 การตอบสนองความต้องการของชุมชน	100.00	0.00
	2.3 บริการงานวิชาการโรงเรียนเป็นฐาน ด้วยหลัก ธรรมาภิบาลตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและ การมีส่วนร่วมของชุมชน	100.00	0.00
	2.4 การทำงานเป็นทีม	91.67	8.33

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	ค่าสถิติ (n=24)	
		เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
	2.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างทั่วถึง	95.83	4.17
	2.6 มีแนวทางในการบริการวิชาการให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน	91.67	8.33
3.	การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม		
	3.1 ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมติดตามตรวจสอบ ร่วมประเมินผล และร่วมชื่นชมในผลงานที่ประสบความสำเร็จ	95.83	4.17
	3.2 มีกระบวนการสร้างเป้าหมายร่วมของโรงเรียนและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน	100.00	0.00
	3.3 เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารและการจัดการศึกษา	95.83	4.17
	3.4 สร้างเครือข่ายร่วมมือจากทุกภาคส่วน	91.67	8.33
	3.5 องค์ภครภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งทางบุคคลและ/ทางเครือข่าย	100.00	0.00
4.	โครงสร้างการบริหาร		
	4.1 จัดโครงสร้างการบริหารเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนงานตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดเน้นที่เป็น อัตลักษณ์ตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาของโรงเรียนและตัวชี้วัด	95.83	4.17
	4.2 สร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนา การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ	95.83	4.17
	4.3 ระดมความร่วมมือในการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ	100.00	0.00

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	ค่าสถิติ (n=24)	
		เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
	4.4 ส่งเสริมให้ผู้มีส่วนได้เสีย มีส่วนร่วมดำเนินการ ในโครงสร้างการบริหาร	95.83	4.17
	4.5 จัดโครงสร้างครอบคลุมภารกิจงานบริหาร	95.83	4.17
	4.6 มีโครงสร้างให้ชุมชนช่วยระดมทุนสนับสนุนโรงเรียน	100.00	0.00
5.	การมุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน การมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง		
	5.1 มุ่งสอนให้มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าท่องจำและนำ ความรู้ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ	95.83	4.17
	5.2 เน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นคนดี มีความรู้คู่ คุณธรรม และเป็นคนเก่ง	95.83	4.17
	5.3 ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจในการ ดำเนินงานของโรงเรียน	95.83	4.17
	5.4 สร้างสื่อและนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีให้เป็นไปตาม ยุคสมัย	100.00	0.00
6.	การส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับ การเรียนการสอน		
	6.1 ส่งเสริมและให้ความสำคัญในการทำวิจัยเกี่ยวกับ การเรียนการสอน	100.00	0.00
	6.2 สนับสนุนส่งเสริมด้าน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี ในการทำวิจัย	100.00	0.00
	6.3 นำผลวิจัยมาปรับปรุงให้เห็นความเปลี่ยนแปลง การพัฒนา	95.83	4.17
	6.4 สร้างความตระหนักแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาในการทำวิจัย ในชั้นเรียน ไม่เป็นการสร้างภาระเพิ่มขึ้นแต่เป็นบทบาท ส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน	100.00	0.00

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	ค่าสถิติ (n=24)	
		เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
6.5	ส่งเสริมและพัฒนาครูให้เข้าใจด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน	100.00	0.00

จากตาราง 10 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยตามเกณฑ์ร้อยละ 80 เกี่ยวกับตัวแปรองค์ประกอบด้านองค์ประกอบด้านการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้ง 6 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

ภาวะผู้นำของผู้บริหารผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าเห็นด้วยกับตัวแปรทุกตัว

การให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าเห็นด้วยกับตัวแปรทุกตัว

การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าเห็นด้วยกับตัวแปรทุกตัว

โครงสร้างการบริหารผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าเห็นด้วยกับตัวแปรทุกตัว

การมุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าเห็นด้วยกับตัวแปรทุกตัว

การส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าเห็นด้วยกับตัวแปรทุกตัว

ตาราง 11 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้เทคนิคเดลฟายรอบที่ 1

ข้อ	กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ สู่ความเป็นเลิศ	ค่าสถิติ (n=24)	
		เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
1.	ขั้นการวางแผนการบริหารงานวิชาการ		
	1.1 ใช้กระบวนการ SWOT เพื่อบริหารจัดการงานด้าน วิชาการองค์กร การร่วมกันวางแผน การพัฒนาการ ร่วมดำเนินงานตามแผน โครงการ การนิเทศติดตาม การประเมินผล	95.83	4.17
	1.2 มีการศึกษาวิเคราะห์นโยบาย เป้าหมาย ทิศทาง การศึกษาของชาติ เขตพื้นที่	100.00	0.00
	1.3 จัดทำแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินผลแผน การพัฒนา การนำไปใช้	100.00	0.00
	1.4 กำหนด ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ จุดเน้น กลยุทธ์ ตัวชี้วัด สู่การปฏิบัติ	100.00	0.00
	1.5 มีข้อมูล ครบถ้วน ชัดเจน แม่นยำสนองนโยบายของรัฐ และหน่วยงานบังคับบัญชา	95.83	4.17
	1.6 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ยืดหยุ่น และปฏิบัติได้ จริง มุ่งผลสัมฤทธิ์ ติดตาม ประเมินผล สะท้อน ปรับปรุงต่อเนื่อง	100.00	0.00
2.	ขั้นการจัดองค์การบริหารงานวิชาการ		
	2.1 จัดหาผู้มีความรู้ความสามารถมีศักยภาพรับผิดชอบ งาน	95.83	4.17
	2.2 บุคลากรมีความเข้าใจในเป้าหมายของการทำงาน	100.00	0.00

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ สู่ความเป็นเลิศ	ค่าสถิติ (n=24)	
		เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
	2.3 มีการจัดองค์กรตามโครงสร้างการบริหารที่สามารถทำงานเชิงรุก เชิงรับประสานสอดคล้องกัน	95.83	4.17
	2.4 จัดองค์กรให้มีลักษณะการมีส่วนร่วม	100.00	0.00
	2.5 มีการจัดองค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	95.83	4.17
	2.6 จัดระบบบริหารจัดการ เน้นความพอเพียง	95.83	4.17
	2.7 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โครงงานเป็นฐาน	87.50	12.50
	2.8 มีการจัดระบบการนิเทศกำกับติดตามตรวจสอบอย่างจริงจัง	87.50	12.50
3.	ชั้นการควบคุมงานการบริหารงานวิชาการ		
	3.1 มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน กำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัด ผลสำเร็จทั้งในระดับชั้นเรียน และระดับสถานศึกษา	100.00	0.00
	3.2 มีการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ การประเมินผลภายใต้ความร่วมมือของบุคลากรภายในองค์กร ชุมชน	95.83	4.17
	3.3 ใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	91.67	8.33
	3.4 มีการรายงานผลการปฏิบัติงานนำไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	95.83	4.17
4.	ชั้นการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานวิชาการ		
	4.1 กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบติดตามงานเป็นระยะ	100.00	0.00
	4.2 กำหนดรูปแบบและวิธีการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์	100.00	0.00

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ สู่ความเป็นเลิศ	ค่าสถิติ (n=24)	
		เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ)
2.3	มีการจัดองค์กรตามโครงสร้างการบริหารที่สามารถทำงานเชิงรุก เชิงรับประสานสอดคล้องกัน	95.83	4.17
4.3	ใช้เครื่องมือวัด ประเมินผลที่ครอบคลุม มีประสิทธิภาพ และกำหนดกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน	100.00	0.00
4.4	มีการวางแผนร่วมกันในการตรวจสอบ และมีเกณฑ์การประเมินผลที่ชัดเจน	100.00	0.00

จากตาราง 11 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยตามเกณฑ์ร้อยละ 80 เกี่ยวกับตัวแปรองค์ประกอบด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้ง 4 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

ขั้นการวางแผนการบริหารงานวิชาการผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า เห็นด้วยกับตัวแปรทุกตัว

ขั้นการจัดองค์การบริหารงานวิชาการผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า เห็นด้วยกับตัวแปรทุกตัว

ขั้นการควบคุมงานการบริหารงานวิชาการผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า เห็นด้วยกับตัวแปรทุกตัว

ขั้นการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานวิชาการผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า เห็นด้วยกับตัวแปรทุกตัว

จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงข้อคำถามเพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการและนำไปจัดทำแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เป็นการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ต่อไป

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย รอบที่ 2 และรอบที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการใช้เทคนิคเดลฟายรอบที่ 2 เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 24 คนเกี่ยวกับระดับความเหมาะสมและระดับความสอดคล้องของการพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเลือกข้อที่มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter-quartile Range : IR) ไม่เกิน 1.50 และค่ามัธยฐาน (Median : Mdn) ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไปมาสร้างเป็นแบบสอบถามในรอบที่ 3 ซึ่งมีรายละเอียดตามตาราง 12-14

ตาราง 12 ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้เทคนิคเดลฟายรอบที่ 2 และรอบที่ 3

ข้อ	องค์ประกอบด้านขอบข่ายงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศ	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR	
1.	การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
	1.1 ส่งเสริมบุคลากรให้มีทักษะด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง และเกิดรูปธรรม	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบด้านขอบข่ายงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศ	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR	
	1.2 การกำหนดชิ้นงานหรือนวัตกรรม ที่พัฒนางานวิชาการ	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	1.3 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์นวัตกรรม	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	1.4 จัดทำทะเบียนสื่อ	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	1.5 สนับสนุนการใช้สื่อ นวัตกรรม พัฒนาคุณภาพวิชาการ	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	1.6 สนับสนุนชุมชนให้เข้าถึง เทคโนโลยี	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
2.	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
	2.1 กำหนดเป้าหมายหลักสูตร ที่มีความสอดคล้องต่อเนื่องกันตั้งแต่ ระดับอนุบาลถึงประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาที่ ตอบสนองความต้องการของ ชุมชน	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	2.2 หลักสูตรสอดคล้องกับบริบท สังคม ท้องถิ่นในเชิงกลยุทธ์ มุ่ง ผลสัมฤทธิ์	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	2.3 จัดทำโครงการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา และหลักสูตร ท้องถิ่นแบบบูรณาการโดยการมี ส่วนร่วมของชุมชน	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	2.4 มีการตรวจสอบประเมินผลการ ใช้หลักสูตรสถานศึกษาทุกปี	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบด้านขอบข่ายงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศ	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR	
	2.5 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาทุก 3 ปี ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายของ โรงเรียน	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
3.	การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในและมาตรฐานการศึกษา					
	3.1 จัดทำโครงการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพการศึกษา ระยะ 4 ปี	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	3.2 มีข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการ มีมาตรฐานครอบคลุมทุกด้าน	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	3.3 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ผู้รับผิดชอบประกันคุณภาพ ภายใน	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	3.4 มอบหมายภาระงานตามระเบียบ ทางราชการ การจัดทำเครื่องมือ ในการดำเนินการ ที่ชัดเจน	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	3.5 มีการกำกับติดตามงาน รายงาน การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาตามปฏิทินที่กำหนด อย่างชัดเจนและต่อเนื่องตลอดไป	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
4.	การนิเทศการศึกษา					
	4.1 มีการกำหนดโครงการนิเทศทาง การศึกษาร่วมกัน ร่วมคิด ร่วม สร้างแผน ร่วมสังเกต ร่วม สะท้อนผล	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบด้านขอบข่ายงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศ	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR	
4.2	มีการประชุมหารือและแต่งตั้ง คณะกรรมการนิเทศระดับเขต พื้นที่การศึกษา ระดับกลุ่ม และ ระดับโรงเรียน	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
4.3	มีการกำหนดปฏิทินการนิเทศที่ ชัดเจน โดยกำหนดระยะเวลา สถานที่ ผู้รับผิดชอบงบประมาณ และผลที่คาดว่าจะได้รับ	5.00	1.00	5.00	0.00	มาก
4.4	มีเกณฑ์เครื่องมือการนิเทศที่ดี ครอบคลุมงาน	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
4.5	มีการนิเทศกำกับติดตามการ ดำเนินงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
4.6	มีการจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้และสะท้อนผลการนิเทศ	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
5.	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้					
5.1	มีโครงการจัดประชุมอบรมเพื่อ เพิ่มทักษะการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน การผลิตสื่อการ สอน ทักษะการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ การวัดประเมินผล ตามสภาพจริง	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
5.2	มีคณะกรรมการส่งเสริม พัฒนาการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียน	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบด้านขอบข่ายงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศ	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR	
	5.3 ตรวจสอบประเมินผลและนิเทศ ช่วยเหลือครู	4.00	1.00	4.50	1.00	มาก
6.	การประเมินผล และการเทียบโอน ผลการเรียน					
	6.1 มีการกำหนดแนวทางในการ ดำเนินงานและจัดทำคู่มือ	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	6.2 ส่งเสริมให้ครูมีการประเมินผล ด้วยวิธีที่หลากหลายทั้งแบบ ปรนัย อัตนัยที่เหมาะสมกับ ผู้เรียน	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	6.3 แบบวัดและประเมินผลมีความ เที่ยงตรง สอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	6.4 กำหนดขอบข่าย กรอบภาระงาน ที่ชัดเจน	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	6.5 มีการกำกับดูแลและการวัดผล ประเมินผลตามหลักสูตร สถานศึกษา	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
7.	การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่ง เรียนรู้					มาก
	7.1 จัดสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ตลอดชีวิต	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	7.2 เป็นศูนย์บริการทางการเรียนรู้ ของชุมชน	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบด้านขอบข่ายงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศ	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR	
	7.3 แหล่งเรียนรู้ครอบคลุมความ ต้องการของผู้รับบริการ	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	7.4 มีการประสานงานเครือข่าย การ สนับสนุนงบประมาณ	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
8.	การส่งเสริมและสนับสนุนงาน วิชาการแก่บุคคล ครอบครั องค์กร หน่วยงานสถาน ประกอบการและสถาบันอื่นที่จัด การศึกษา					
	8.1 มีการกำหนดแผนงานโครงการ	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	8.2 ใช้กระบวนการ PDCA กำหนด นโยบาย แนวทางที่ชัดเจน	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	8.3 มีการกำหนดปฏิทินภาระงาน ให้ ชัดเจน สนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การดำเนินงาน	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
9.	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษา					
	9.1 สร้างความตระหนักในการวิจัย เพื่อพัฒนาการศึกษา	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	9.2 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม มีปฏิทินการนิเทศ มีการนิเทศติดตามผลตามปฏิทิน กำกับติดตาม ดำเนินงานตาม กรอบ ภาระงานที่ชัดเจน	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบด้านขอบข่ายงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศ	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR	
9.3	มีการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย คุณภาพการศึกษา	4.00	1.00	4.50	1.00	มาก

จากตาราง 12 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความสอดคล้องของตัวแปรองค์ประกอบด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความสอดคล้องในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 13 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้เทคนิคเดลฟายรอบที่ 2 และรอบที่ 3

ข้อ	องค์ประกอบการบริหารงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศ	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR	
1.	ภาวะผู้นำของผู้บริหาร					
1.1	มีภาวะผู้นำทางวิชาการ	5.00	0.00	5.00	0.00	มาก
1.2	มีคุณธรรมครบถ้วนตามหลัก ธรรมาภิบาล เป็นแบบอย่างที่ดี แก่สังคม และผู้ใต้บังคับบัญชา	5.00	0.00	5.00	0.00	มาก
1.3	มีวิสัยทัศน์ ทันโลกทันเหตุการณ์	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบด้านขอบข่ายงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศ	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR	
	1.4 รอบรู้เรื่องการบริหารงานด้าน วิชาการ	5.00	0.00	5.00	0.00	มาก
	1.5 มีมนุษย์สัมพันธ์ คิดในเชิงบวก	5.00	0.00	5.00	0.00	มาก
	1.6 มีความมุ่งมั่นตั้งใจ	5.00	0.00	5.00	0.00	มาก
	1.7 มีทักษะทางการบริหารจัดการ	5.00	0.00	5.00	0.00	มาก
	1.8 มีความกล้าที่จะตัดสินใจ	5.00	0.00	5.00	0.00	มาก
	1.9 มีแนวคิดในการบริหารแบบมี ส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายต่างๆ	5.00	1.00	5.00	0.00	มาก
2.	การให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ					
	2.1 เป็นแหล่งองค์ความรู้และภูมิ ปัญญา ทั้งที่เป็นบุคคลเรื่องราว สถานที่ สังคมวัฒนธรรม	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	2.2 การตอบสนองความต้องการของ ชุมชน	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	2.3 บริการงานวิชาการโรงเรียนเป็น ฐาน ด้วยหลักธรรมาภิบาลตาม ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและ การมีส่วนร่วมของชุมชน	5.00	1.00	5.00	0.25	มาก
	2.4 การทำงานเป็นทีม	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	2.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้ บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างทั่วถึง	5.00	1.00	5.00	0.00	มาก
	2.6 มีแนวทางในการบริการวิชาการ ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน	5.00	1.00	5.00	0.00	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบด้านขอบข่ายงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศ	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR	
3.	การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม					
	3.1 ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมติดตามตรวจสอบ ร่วมประเมินผล และร่วมชื่นชมในผลงานที่ประสบความสำเร็จ	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	3.2 มีกระบวนการสร้างเป้าหมายร่วมของโรงเรียนและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	3.3 เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารและการจัดการศึกษา	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	3.4 สร้างเครือข่ายร่วมมือจากทุกภาคส่วน	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	3.5 องค์การภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งทางบุคคลและ/ทางเครือข่าย	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
4.	โครงสร้างการบริหาร					
	4.1 จัดโครงสร้างการบริหารเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนงานตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดเน้นที่เป็นอัตลักษณ์ตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาของโรงเรียนและตัวชี้วัด	5.00	0.00	5.00	0.00	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบด้านขอบข่ายงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศ	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR	
	4.2 สร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนา การบริหารสถานศึกษาสู่ความ เป็นเลิศทางวิชาการ	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	4.3 ระดมความร่วมมือในการพัฒนา สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	4.4 ส่งเสริมให้ผู้มีส่วนได้เสีย มีส่วน ร่วมดำเนินการในโครงสร้าง การบริหาร	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	4.5 จัดโครงสร้างครอบคลุมภารกิจ งานบริหาร	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	4.6 มีโครงสร้างให้ชุมชนช่วยระดมทุน สนับสนุนโรงเรียน	4.00	1.00	4.00	1.00	มาก
5.	การมุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และ ผู้เกี่ยวข้อง					
	5.1 มุ่งสอนให้มีความรู้ความเข้าใจ มากกว่าท่องจำและนำความรู้ ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	5.2 เน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เป็นคนดี มีความรู้คู่คุณธรรม และเป็นคนเก่ง	5.00	0.00	5.00	0.00	มาก
	5.3 ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้องมีความ พึงพอใจในการดำเนินงานของ โรงเรียน	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบด้านขอบข่ายงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศ	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR	
	5.4 สร้างสื่อและนวัตกรรมด้าน เทคโนโลยีให้เป็นไปตามยุคสมัย	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
6.	การส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับ การเรียนการสอน					
	6.1 ส่งเสริมและให้ความสำคัญในการ ทำวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	6.2 สนับสนุนส่งเสริมด้าน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี ในการทำวิจัย	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	6.3 นำผลวิจัยมาปรับปรุงให้เห็น ความเปลี่ยนแปลงการพัฒนา	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	6.4 สร้างความตระหนักแก่ ผู้ใต้บังคับบัญชาในการทำวิจัย ในชั้นเรียน ไม่เป็นการสร้างภาระ เพิ่มขึ้นแต่เป็นบทบาทส่วนหนึ่ง ของการปฏิบัติงาน	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	6.5 ส่งเสริมและพัฒนาครูให้เข้าใจ ด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียน การสอน	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก

จากตาราง 13 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความสอดคล้องของตัวแปรองค์ประกอบด้านการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความสอดคล้องในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 14 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านกระบวนการพัฒนา
การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้เทคนิคเดลฟายรอบที่ 2 และรอบที่ 3

ข้อ	กระบวนการพัฒนาการบริหารงาน วิชาการ สู่ความเป็นเลิศ	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR	
1.	ขั้นการวางแผนการบริหารงาน วิชาการ					
	1.1 ใช้กระบวนการ SWOT เพื่อบริหาร จัดการงานด้านวิชาการองค์กร การร่วมกันวางแผน การ พัฒนาการร่วมดำเนินงานตาม แผน โครงการ การนิเทศติดตาม การประเมินผล	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	1.2 มีการศึกษาวิเคราะห์นโยบาย เป้าหมาย ทิศทางการศึกษาของ ชาติ เขตพื้นที่	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	1.3 จัดทำแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินผลแผน การพัฒนา การ นำไปใช้	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	1.4 กำหนด ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธ กิจ เป้าประสงค์ จุดเน้น กลยุทธ์ ตัวชี้วัด สู่การปฏิบัติ	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	1.5 มีข้อมูล ครบถ้วน ชัดเจน แม่นยำ สนองนโยบายของรัฐและ หน่วยงานบังคับบัญชา	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบด้านขอบข่ายงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศ	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR	
	1.6 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ที่ยืดหยุ่น และปฏิบัติได้จริง มุ่งผลสัมฤทธิ์ ติดตาม ประเมินผล สะท้อน ปรับปรุง ต่อเนื่อง	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
2.	ชั้นการจัดองค์การบริหารงาน วิชาการ					
	2.1 จัดหาผู้มีความรู้ความสามารถมี ศักยภาพรับผิดชอบงาน	5.00	0.00	5.00	0.00	มาก
	2.2 บุคลากรมีความเข้าใจใน เป้าหมายของการทำงาน	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	2.3 มีการจัดองค์กรตามโครงสร้าง การบริหารที่สามารถทำงานเชิง รุก เชิงรับประสานสอดคล้อง กัน	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	2.4 จัดองค์กรให้มีลักษณะการมี ส่วนร่วม	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	2.5 มีการจัดองค์กรเป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	2.6 จัดระบบบริหารจัดการ เน้น ความพอเพียง	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	2.7 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ โครงงานเป็นฐาน	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบด้านขอบข่ายงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศ	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR	
	2.8 มีการจัดระบบการนิเทศกำกับ ติดตามตรวจสอบอย่างจริงจัง	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
3.	ชั้นการควบคุมงานการบริหารงาน วิชาการ					
	3.1 มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน กำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัด ผลสำเร็จทั้งในระดับชั้นเรียน และระดับสถานศึกษา	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	3.2 มีการนิเทศติดตามอย่าง สม่ำเสมอ การประเมินผล ภายใต้ความร่วมมือของบุคลากร ภายในองค์กร ชุมชน	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
	3.3 ใช้หลักการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี	5.00	0.00	5.00	0.00	มาก
	3.4 มีการรายงานผลการปฏิบัติงาน นำผลไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
4.	ชั้นการตรวจสอบและประเมินผล การบริหารงานวิชาการ					
	4.1 กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน เพื่อ ใช้เป็นเครื่องมือ ในการ ตรวจสอบติดตามงานเป็นระยะ	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบด้านขอบข่ายงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศ	รอบที่ 2		รอบที่ 3		ระดับ ความ สอดคล้อง
		Mdn	IR	Mdn	IR	
4.2	กำหนดรูปแบบและวิธีการสร้าง เครื่องมือ การเก็บ รวบรวม ข้อมูลและการนำมาใช้ให้เกิด ประโยชน์	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
4.3	ใช้เครื่องมือวัด ประเมินผลที่ ครอบคลุม มีประสิทธิภาพ และ กำหนดกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก
4.4	มีการวางแผนร่วมกันในการ ตรวจสอบ และมีเกณฑ์การ ประเมินผลที่ชัดเจน	5.00	1.00	5.00	1.00	มาก

จากตาราง 14 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความสอดคล้องของตัวแปรองค์ประกอบด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความสอดคล้องในระดับมากทุกข้อ

ตอนที่ 3 ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 609 คน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที 3 เป็นการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปสอบถามผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 609 คน ผู้วิจัยจึงนำเสนอผลการวิเคราะห์ ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานความเหมาะสมของตัวแปรองค์ประกอบ

3.2 การนำเสนอโมเดลโครงสร้างองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบย่อยของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.4 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.5 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานความเหมาะสมของตัวแปรขององค์ประกอบ

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมของตัวแปรขององค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แสดงดังตาราง 15-16

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบ
ด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

องค์ประกอบย่อย	\bar{x}	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	ลำดับ ที่
1. การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา				
1.1 ส่งเสริมบุคลากรให้มีทักษะด้านการพัฒนา สื่อ นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง และ เกิดรูปธรรม	4.42	0.64	มาก	1
1.2 การกำหนดชิ้นงานหรือนวัตกรรมที่พัฒนา งานวิชาการ	4.31	0.65	มาก	4
1.3 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์นวัตกรรม	4.28	0.65	มาก	6
1.4 จัดทำทะเบียนสื่อ	4.29	0.67	มาก	5
1.5 สนับสนุนการใช้สื่อ นวัตกรรม พัฒนา คุณภาพวิชาการ	4.40	0.63	มาก	3
1.6 สนับสนุนชุมชนให้เข้าถึงเทคโนโลยี	4.41	0.71	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.35	0.66	มาก	
2. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา				
2.1 กำหนดเป้าหมายหลักสูตร ที่มีความสมดุล ต่อเนื่องกันตั้งแต่ระดับอนุบาลถึง ประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาที่ ตอบสนองของความต้องการของชุมชน	4.46	0.65	มาก	1
2.2 หลักสูตรสอดคล้องกับบริบทสังคม ท้องถิ่นในเชิงกลยุทธ์ มุ่งผลสัมฤทธิ์	4.43	0.65	มาก	2
2.3 จัดทำโครงการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา และหลักสูตรท้องถิ่นแบบ บูรณาการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน	4.40	0.65	มาก	3

ตาราง 15 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	\bar{x}	S.D.	ระดับความเหมาะสม	ลำดับที่
2.4 มีการตรวจสอบประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาทุกปี	4.38	0.67	มาก	4
2.5 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาทุก 3 ปี ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ นโยบาย และ เป้าหมายของโรงเรียน	4.38	0.69	มาก	5
รวมเฉลี่ย	4.41	0.66	มาก	
3. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา				
3.1 จัดทำโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ระยะ 4 ปี	4.43	0.66	มาก	1
3.2 มีข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการ มีมาตรฐานครอบคลุมทุกด้าน	4.39	0.66	มาก	5
3.3 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบประกันคุณภาพภายใน	4.52	0.59	มากที่สุด	1
3.4 มอบหมายภาระงานตามระเบียบทางราชการ การจัดทำเครื่องมือในการดำเนินการ ที่ชัดเจน	4.47	0.61	มาก	2
3.5 มีการกำกับติดตามงาน รายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามปฏิทินที่กำหนดอย่างชัดเจนและต่อเนื่องตลอดไป	4.47	0.61	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.46	0.63	มาก	

ตาราง 15 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	\bar{x}	S.D.	ระดับความเหมาะสม	ลำดับที่
4. การนิเทศการศึกษา				
4.1 มีการกำหนดโครงการนิเทศทางการศึกษาร่วมกัน ร่วมคิด ร่วมสร้างแผน ร่วมสังเกต ร่วมสะท้อนผล	4.40	0.64	มาก	6
4.2 มีการประชุมหารือและแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศระดับเขตพื้นที่ การศึกษา ระดับกลุ่ม และระดับโรงเรียน	4.45	0.63	มาก	1
4.3 มีการกำหนดปฏิทินการนิเทศที่ชัดเจน โดยกำหนดระยะเวลา สถานที่ ผู้รับผิดชอบ งบประมาณและผลที่คาดว่าจะได้รับ	4.45	0.64	มาก	2
4.4 มีเกณฑ์เครื่องมือการนิเทศที่ดี ครอบคลุมงาน	4.43	0.65	มาก	3
4.5 มีการนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง	4.43	0.67	มาก	4
4.6 มีการจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลการนิเทศ	4.42	0.68	มาก	5
รวมเฉลี่ย	4.43	0.65	มาก	
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้				
5.1 มีโครงการจัดประชุมอบรมเพื่อเพิ่มทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การผลิตสื่อการสอน ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การวัดประเมินผลตามสภาพจริง	4.41	0.64	มาก	2
5.2 มีคณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน	4.39	0.65	มาก	3
5.3 ตรวจสอบประเมินผลและนิเทศช่วยเหลือครู	4.43	0.64	มาก	1
รวมเฉลี่ย	4.41	0.64	มาก	

ตาราง 15 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	\bar{x}	S.D.	ระดับความเหมาะสม	ลำดับที่
6. การประเมินผล และการเทียบโอนผล การเรียน				
6.1 มีการกำหนดแนวทางในการดำเนินงาน และจัดทำคู่มือ	4.33	0.67	มาก	5
6.2 ส่งเสริมให้ครูมีการประเมินผลด้วยวิธีที่ หลากหลายทั้งแบบปรนัย อัตนัยที่ เหมาะสมกับผู้เรียน	4.49	0.60	มาก	1
6.3 แบบวัดและประเมินผลมีความเที่ยงตรง สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	4.34	0.60	มาก	4
6.4 กำหนดขอบข่าย กรอบภาระงานที่ชัดเจน	4.38	0.58	มาก	3
6.5 มีการกำกับดูแลและการวัดผลประเมินผล ตามหลักสูตรสถานศึกษา	4.40	0.57	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.39	0.61	มาก	
7. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้				
7.1 จัดสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอด ชีวิต	4.37	0.63	มาก	4
7.2 เป็นศูนย์บริการทางการเรียนรู้ของชุมชน	4.39	0.65	มาก	3
7.3 แหล่งเรียนรู้ครอบคลุมความต้องการของ ผู้รับบริการ	4.46	0.63	มาก	1
7.4 มีการประสานงานเครือข่าย การสนับสนุน งบประมาณ	4.41	0.62	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.41	0.63	มาก	

ตาราง 15 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	\bar{x}	S.D.	ระดับความเหมาะสม	ลำดับที่
8. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์การ หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา				
8.1 มีการกำหนดแผนงานโครงการ	4.46	0.63	มาก	1
8.2 ใช้กระบวนการ PDCA กำหนดนโยบายแนวทางที่ชัดเจน	4.43	0.67	มาก	2
8.3 มีการกำหนดปฏิทินภาระงาน ให้ชัดเจน สนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การดำเนินงาน	4.35	0.66	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.41	0.65	มาก	
9. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา				
9.1 สร้างความตระหนักในการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา	4.36	0.64	มาก	2
9.2 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศติดตาม มีปฏิทินการนิเทศ มีการนิเทศติดตามผลตามปฏิทิน กำกับติดตาม ดำเนินงานตามกรอบ ภาระงานที่ชัดเจน	4.28	0.68	มาก	3
9.3 มีการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายคุณภาพการศึกษา	4.42	0.62	มาก	1
รวมเฉลี่ย	4.35	0.65	มาก	
รวมเฉลี่ยด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	4.40	0.61	มาก	

จากตาราง 15 พบว่า ความเหมาะสมขององค์ประกอบย่อยการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านขอข่างานวิชาการสู่ความเป็นเลิศภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.61) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.63) การนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.65) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.65) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.64) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.63) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.65) การประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.61) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.66) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.65) ตามลำดับ

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบด้านองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

องค์ประกอบย่อย	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม	ลำดับที่
1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร				
1.1 มีภาวะผู้นำทางวิชาการ	4.50	0.56	มาก	8
1.2 มีคุณธรรมครบถ้วนตามหลักธรรมาภิบาล เป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม และผู้ใต้บังคับบัญชา	4.57	0.54	มากที่สุด	5
1.3 มีวิสัยทัศน์ ทันทโลกทันเหตุการณ์	4.56	0.54	มากที่สุด	6
1.4 รอบรู้เรื่องการบริหารงานด้านวิชาการ	4.47	0.58	มาก	9
1.5 มีมนุษยสัมพันธ์ คิดในเชิงบวก	4.59	0.58	มากที่สุด	4
1.6 มีความมุ่งมั่นตั้งใจ	4.59	0.56	มากที่สุด	3
1.7 มีทักษะทางการบริหารจัดการ	4.53	0.56	มากที่สุด	7
1.8 มีความกล้าที่จะตัดสินใจ	4.61	0.54	มากที่สุด	2

ตาราง 16 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ เหมาะสม	ลำดับที่
1.9 มีแนวคิดในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ ภาคีเครือข่ายต่างๆ	4.63	0.54	มากที่สุด	1
รวมเฉลี่ย	4.56	0.55	มากที่สุด	
2. การให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ				
2.1 เป็นแหล่งองค์ความรู้และภูมิปัญญา ทั้งที่เป็นบุคคลเรื่องราวสถานที่ สังคม วัฒนธรรม	4.40	0.63	มาก	6
2.2 การตอบสนองความต้องการของชุมชน	4.45	0.62	มาก	5
2.3 บริการงานวิชาการโรงเรียนเป็นฐาน ด้วยหลักธรรมาภิบาลตามปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงและการมีส่วนร่วมของ ชุมชน	4.54	0.61	มากที่สุด	3
2.4 การทำงานเป็นทีม	4.64	0.55	มากที่สุด	1
2.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้บริการสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างทั่วถึง	4.57	0.58	มากที่สุด	2
2.6 มีแนวทางในการบริการวิชาการให้เกิด ประโยชน์ต่อชุมชน	4.51	0.60	มากที่สุด	4
รวมเฉลี่ย	4.52	0.60	มากที่สุด	
3. การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม				
3.1 ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมติดตาม ตรวจสอบ ร่วมประเมินผล และร่วมชื่นชม ในผลงานที่ประสบความสำเร็จ	4.56	0.57	มากที่สุด	1
3.2 มีกระบวนการสร้างเป้าหมายร่วมของ โรงเรียนและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน	4.53	0.58	มากที่สุด	2

ตาราง 16 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ เหมาะสม	ลำดับที่
3.3 เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วม ในการตัดสินใจในการบริหารและการจัด การศึกษา	4.48	0.60	มาก	3
3.4 สร้างเครือข่ายร่วมมือจากทุกภาคส่วน	4.47	0.63	มาก	4
3.5 องค์ภครภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งทางบุคคลและ/ทางเครือข่าย	4.40	0.63	มาก	5
รวมเฉลี่ย	4.49	0.60	มาก	
4. โครงสร้างการบริหาร				
4.1 จัดโครงสร้างการบริหารเพื่อให้สามารถ ขับเคลื่อนงานตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดเน้นที่เป็น อัตลักษณ์ ตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาของโรงเรียนและตัวชี้วัด	4.52	0.58	มากที่สุด	1
4.2 สร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนา การบริหาร สถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ	4.46	0.64	มาก	3
4.3 ระดมความร่วมมือในการพัฒนาสู่ความ เป็นเลิศทางวิชาการ	4.45	0.61	มาก	4
4.4 ส่งเสริมให้ผู้มีส่วนได้เสีย มีส่วนร่วม ดำเนินการในโครงสร้างการบริหาร	4.44	0.63	มาก	5
4.5 จัดโครงสร้างครอบคลุมภารกิจงานบริหาร	4.46	0.59	มาก	2
4.6 มีโครงสร้างให้ชุมชนช่วยระดมทุน สนับสนุนโรงเรียน	4.44	0.67	มาก	6
รวมเฉลี่ย	4.46	0.62	มาก	

ตาราง 16 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ เหมาะสม	ลำดับที่
5. การมุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน การมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง				
5.1 มุ่งสอนให้มีความรู้ความเข้าใจมากกว่า ท่องจำและนำความรู้ประยุกต์ใช้ในชีวิต จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.49	0.59	มาก	3
5.2 เน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นคนดี มี ความรู้คู่คุณธรรม และเป็นคนเก่ง	4.58	0.55	มากที่สุด	4
5.3 ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจใน การดำเนินงานของโรงเรียน	4.48	0.58	มาก	2
5.4 สร้างสื่อและนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีให้ เป็นไปตามยุคสมัย	4.40	0.65	มาก	1
รวมเฉลี่ย	4.49	0.60	มาก	
6. การส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับ การเรียน การสอน				
6.1 ส่งเสริมและให้ความสำคัญในการทำวิจัย เกี่ยวกับการเรียนการสอน	4.40	0.65	มาก	1
6.2 สนับสนุนส่งเสริมด้าน งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยี ในการทำวิจัย	4.34	0.69	มาก	2
6.3 นำผลวิจัยมาปรับปรุงให้เห็นความ เปลี่ยนแปลงการพัฒนา	4.33	0.70	มาก	5
6.4 สร้างความตระหนักแก่ผู้ได้บังคับบัญชาใน การทำวิจัยในชั้นเรียน ไม่เป็นการสร้าง ภาระเพิ่มขึ้นแต่เป็นบทบาทส่วนหนึ่งของ การปฏิบัติงาน	4.33	0.64	มาก	4

ตาราง 16 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ เหมาะสม	ลำดับที่
6.5 ส่งเสริมและพัฒนาครูให้เข้าใจด้านการ วิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน	4.34	0.66	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.35	0.67	มาก	
รวมเฉลี่ยด้านองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ สู่ความเป็นเลิศ	4.48	0.61	มาก	

จากตาราง 16 พบว่า ความเหมาะสมขององค์ประกอบย่อยการบริหารงาน
วิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านองค์ประกอบ
การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.61) เมื่อ
พิจารณาแต่ละองค์ประกอบย่อยพบว่า 2 องค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับมากที่สุด และ 4
องค์ประกอบย่อย อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ภาวะผู้นำของ
ผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.55) การให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ ($\bar{X} = 4.52$,
S.D. = 0.60) การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.60) การ
มุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.49$, S.D. =
0.60) โครงสร้างการบริหาร ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.62) การส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับ
การเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบ
ด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

องค์ประกอบย่อย	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความ เหมาะสม	ลำดับที่
1. ชั้นการวางแผนการบริหารงานวิชาการ				
1.1 ใช้กระบวนการ SWOT เพื่อบริหารจัดการ งานด้านวิชาการ การร่วมกันวางแผน การ พัฒนา การร่วมดำเนินงานตามแผน โครงการ การนิเทศติดตาม การประเมินผล	4.42	0.61	มาก	4
1.2 มีการศึกษาวិเคราะห์นโยบาย เป้าหมาย ทิศทางการศึกษาของชาติ เขตพื้นที่	4.37	0.62	มาก	6
1.3 จัดทำแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินผลแผน การพัฒนาการนำไปใช้	4.47	0.61	มาก	3
1.4 กำหนด ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ จุดเน้น กลยุทธ์ ตัวชี้วัด สู่การปฏิบัติ	4.50	0.58	มาก	1
1.5 มีข้อมูล ครบถ้วน ชัดเจน แม่นยำสนอง นโยบายของรัฐและหน่วยงานบังคับบัญชา	4.40	0.62	มาก	5
1.6 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ยืดหยุ่น และปฏิบัติได้จริง มุ่งผลสัมฤทธิ์ ติดตาม ประเมินผล สะท้อน ปรับปรุงต่อเนื่อง	4.50	0.59	มาก	2
รวมเฉลี่ย	4.44	0.61	มาก	
2. ชั้นการจัดองค์การบริหารงานวิชาการ				
2.1 จัดหาผู้มีความรู้ความสามารถมีศักยภาพ รับผิดชอบงาน	4.42	0.63	มาก	3
2.2 บุคลากรมีความเข้าใจในเป้าหมายของการ ทำงาน	4.40	0.62	มาก	7

ตาราง 17 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความ เหมาะสม	ลำดับที่
2.3 มีการจัดองค์กรตามโครงสร้างการบริหาร ที่สามารถทำงานเชิงรุก เชิงรับประสาน สอดคล้องกัน	4.40	0.61	มาก	8
2.4 จัดองค์กรให้มีลักษณะการมีส่วนร่วม	4.45	0.61	มาก	1
2.5 มีการจัดองค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	4.40	0.63	มาก	4
2.6 จัดระบบบริหารจัดการ เน้นความพอเพียง	4.40	0.62	มาก	6
2.7 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โครงการ เป็นฐาน	4.44	0.64	มาก	2
2.8 มีการจัดระบบการนิเทศกำกับติดตาม ตรวจสอบอย่างจริงจัง	4.40	0.65	มาก	5
รวมเฉลี่ย	4.41	0.63	มาก	
3. ชั้นการควบคุมงานการบริหารงานวิชาการ				
3.1 มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน กำหนด มาตรฐานและตัวชี้วัด ผลสำเร็จทั้งใน ระดับชั้นเรียน และระดับสถานศึกษา	4.42	0.64	มาก	4
3.2 มีการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ การ ประเมินผล ภายใต้ความร่วมมือของ บุคลากรภายในองค์กร ชุมชน	4.44	0.64	มาก	2
3.3 ใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	4.53	0.57	มากที่สุด	1
3.4 มีการรายงานผลการปฏิบัติงานนำไป พัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.43	0.61	มาก	3
รวมเฉลี่ย	4.46	0.62	มาก	

ตาราง 17 (ต่อ)

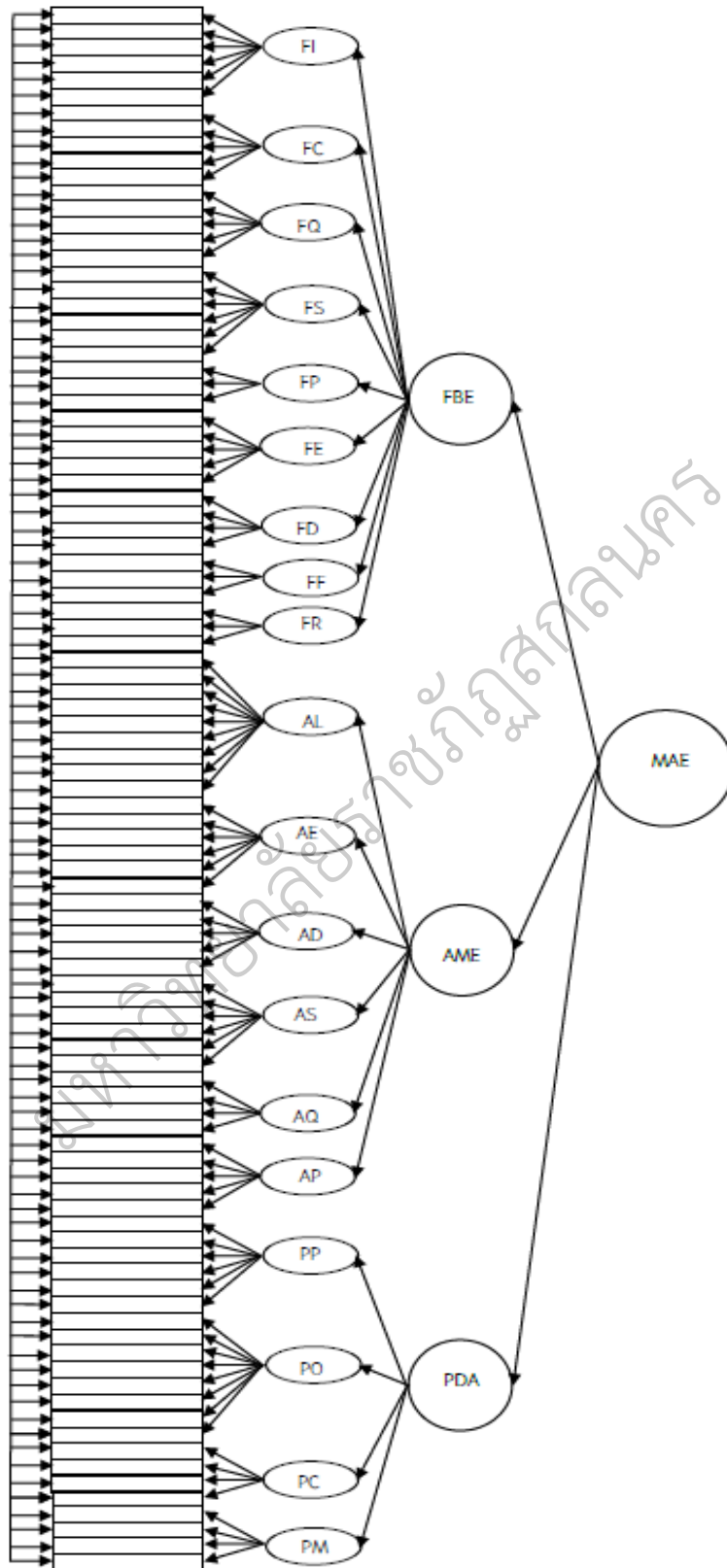
องค์ประกอบย่อย	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความ เหมาะสม	ลำดับที่
4. ชั้นการตรวจสอบและประเมินผลการ บริหารงานวิชาการ				
4.1 กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน เพื่อใช้เป็น เครื่องมือ ในการตรวจสอบติดตามงาน เป็นระยะ	4.44	0.63	มาก	1
4.2 กำหนดรูปแบบและวิธีการสร้างเครื่องมือ การเก็บ รวบรวมข้อมูลและการนำมาใช้ให้ เกิดประโยชน์	4.43	0.63	มาก	2
4.3 ใช้เครื่องมือวัด ประเมินผลที่ครอบคลุม มี ประสิทธิภาพ และกำหนดกรอบระยะเวลา ที่ชัดเจน	4.41	0.64	มาก	3
4.4 มีการวางแผนร่วมกันในการตรวจสอบ และ มีเกณฑ์การประเมินผลที่ชัดเจน	4.37	0.64	มาก	4
รวมเฉลี่ย	4.41	0.63	มาก	
รวมเฉลี่ยด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศ	4.43	0.62	มาก	

จากตาราง 17 พบว่า ความเหมาะสมขององค์ประกอบย่อยการบริหารงาน
วิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้าน
กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก(
 $\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.62) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ชั้นการควบคุมงานการ
บริหารงานวิชาการ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.62) ชั้นการวางแผนการบริหารงานวิชาการ
($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.61) ชั้นการจัดองค์การการบริหารงานวิชาการ($\bar{X} = 4.41$,

S.D. = 0.63) และ ^{ั้}ขั้นการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานวิชาการ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.63) ตามลำดับ

3.2 การนำเสนอรูปแบบโครงสร้างองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยรูปแบบมีลักษณะเป็นรูปแบบโครงสร้างการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สาม (Third Order Confirmatory Factor Analysis) ปรากฏในภาพประกอบ 8

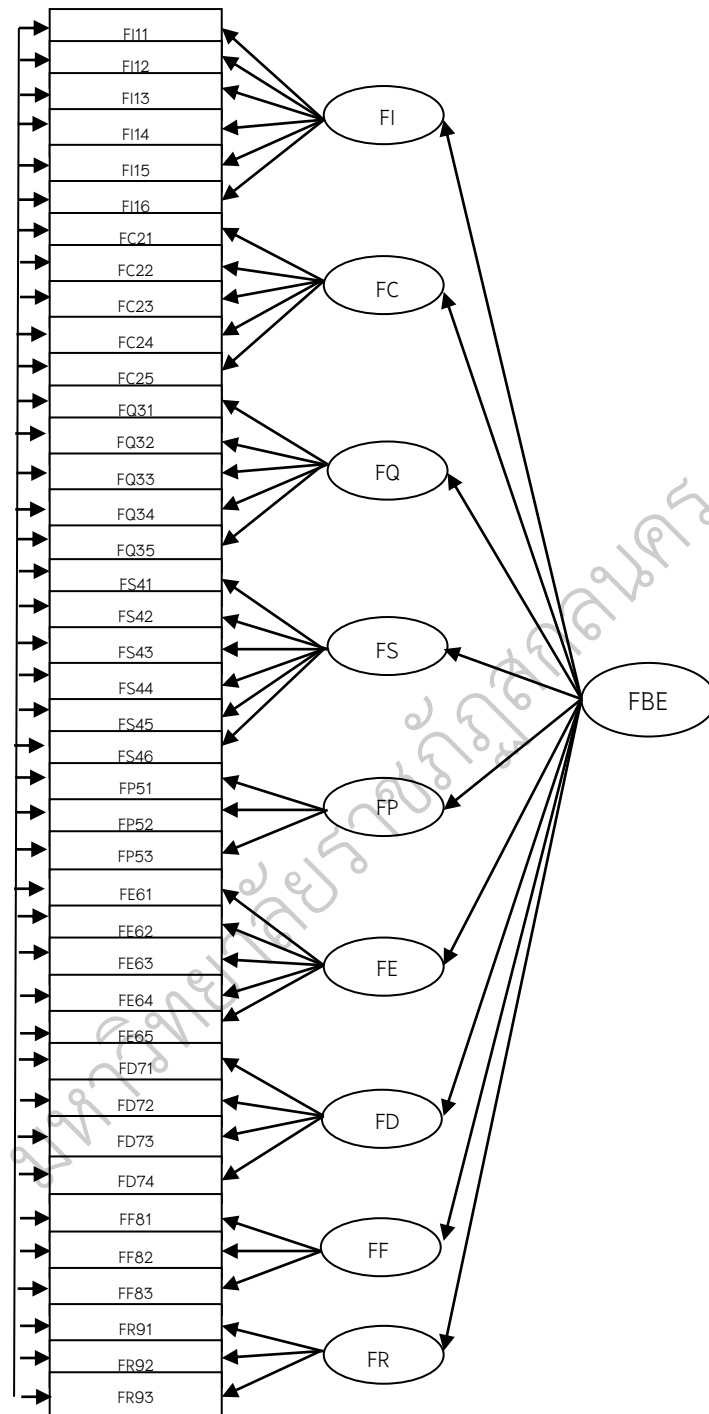
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

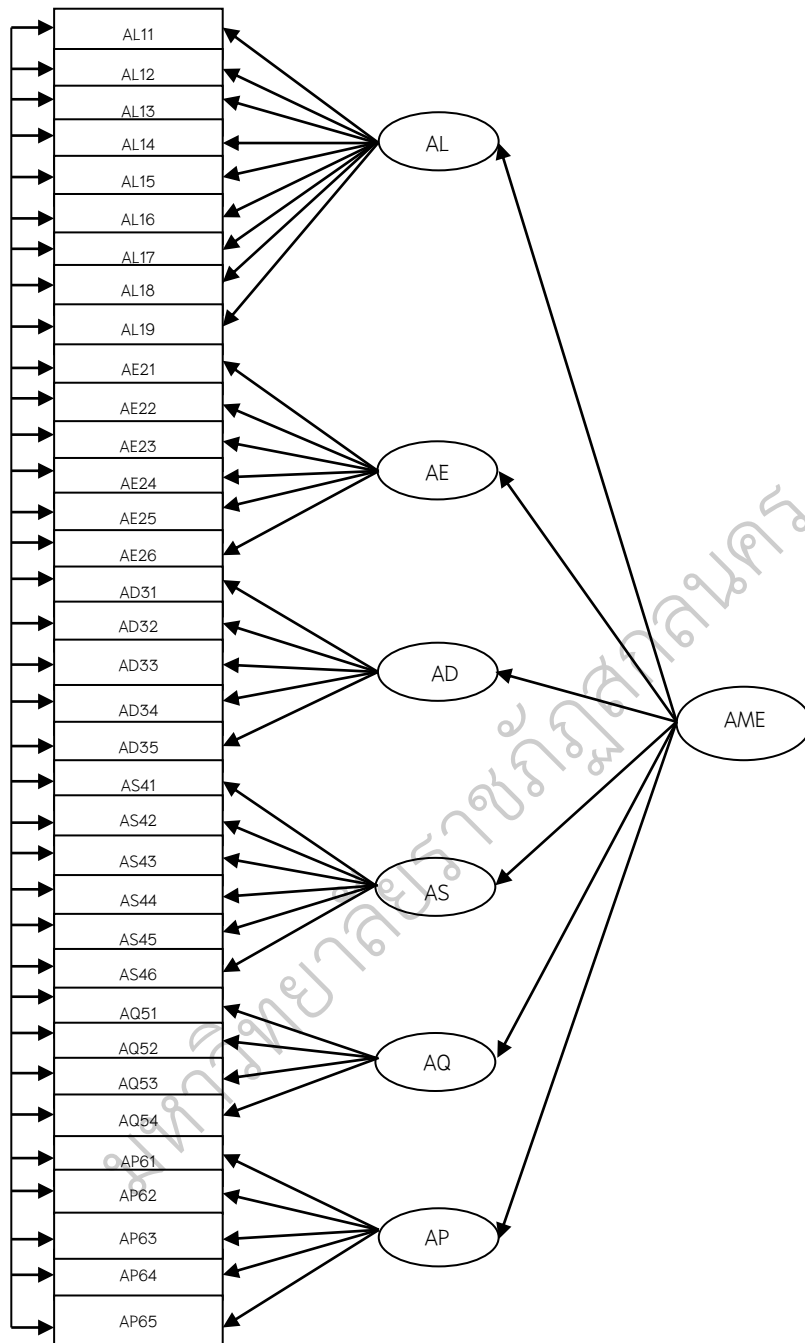
ภาพประกอบ 8 รูปแบบการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สามของตัวแปรการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยื่นในส่วนนี้ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้อง
 กลมกลืนของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทาง
 การศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาค
 ตะวันออกเฉียงเหนือกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และนำมาสร้างสเกลองค์ประกอบสำหรับนำไป
 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยื่นอันดับที่สองต่อไปแต่เนื่องจากการจำกัดของโปรแกรม
 คอมพิวเตอร์ ทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยื่นจากองค์ประกอบย่อย 19
 องค์ประกอบย่อย ตัวแปร 97 ตัวแปรได้ในครั้งเดียว ผู้วิจัยจึงแยกวิเคราะห์รูปแบบย่อยทั้ง
 3 รูปแบบดังนี้

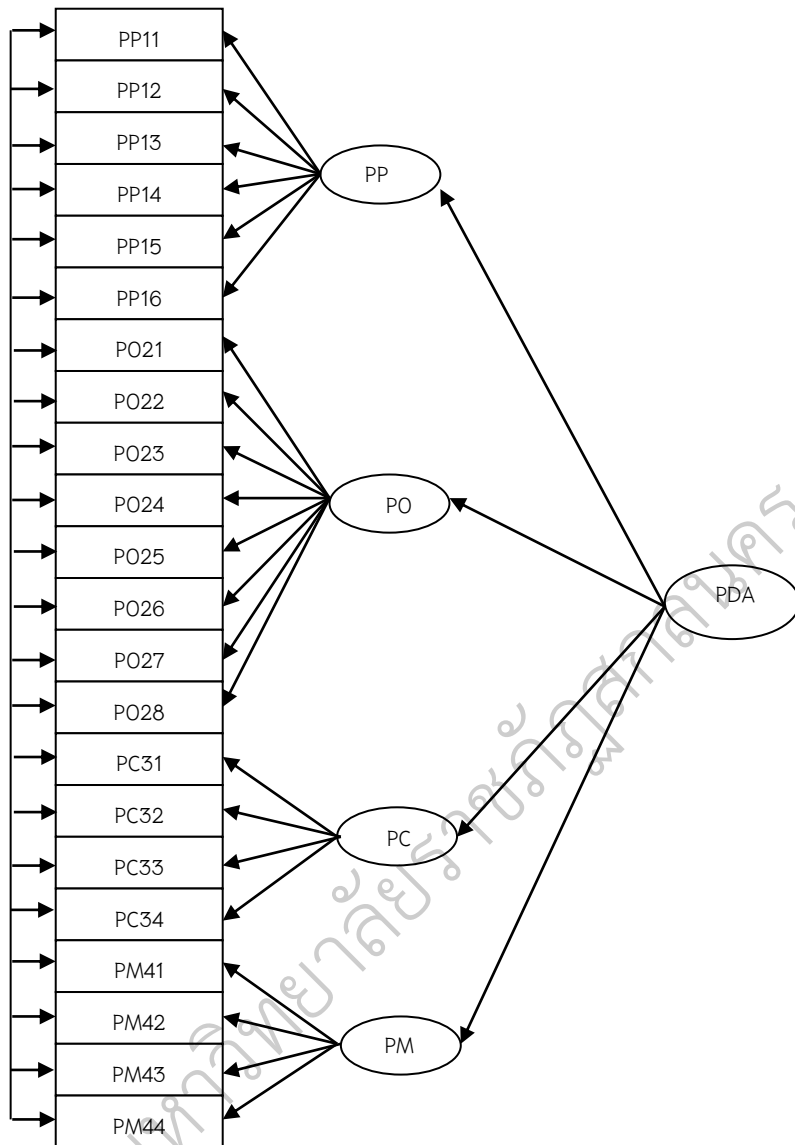
1. รูปแบบองค์ประกอบหลักด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ
 ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบย่อย 40 ตัวแปร
 2. รูปแบบองค์ประกอบหลักด้านองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความ
 เป็นเลิศประกอบด้วย 6 องค์ประกอบย่อย 35 ตัวแปร
 3. รูปแบบองค์ประกอบหลักด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่
 ความเป็นเลิศประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย 22 ตัวแปร
- ลักษณะของรูปแบบดังกล่าวข้างต้นแสดงในรูปของรูปแบบการวิเคราะห์
 องค์ประกอบเชิงยื่น ดังภาพประกอบ 9 - 11

ภาพประกอบ 9 รูปแบบการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบหลัก
ด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

ภาพประกอบ 10 รูปแบบการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบหลัก
ด้านองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

ภาพประกอบ 11 รูปแบบการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบหลัก
ด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

3.3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันของตัวแปร
การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำแนกเป็น
รายรูปแบบ ดังตาราง 18 - 20

ตาราง 18 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันของตัวแปรขององค์ประกอบย่อยของรูปแบบด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

ตัวแปร	FI11	FI12	FI13	FI14	FI15	FI16	FC21	FC22	FC23	FC24	FC25	FQ31	FQ32	FQ33	FQ34	FQ35	FS41	FS42	FS43	FS44	
FI11	1																				
FI12	.712**	1																			
FI13	.638**	.705**	1																		
FI14	.523**	.606**	.654**	1																	
FI15	.570**	.573**	.607**	.657**	1																
FI16	.461**	.497**	.529**	.521**	.527**	1															
FC21	.516**	.486**	.501**	.508**	.563**	.590**	1														
FC22	.494**	.477**	.505**	.517**	.519**	.538**	.649**	1													
FC23	.517**	.550**	.541**	.511**	.477**	.575**	.591**	.674**	1												
FC24	.543**	.527**	.528**	.507**	.483**	.584**	.612**	.650**	.656**	1											
FC25	.431**	.478**	.442**	.453**	.425**	.531**	.559**	.562**	.568**	.672**	1										
FQ31	.368**	.408**	.362**	.375**	.408**	.388**	.488**	.480**	.453**	.525**	.568**	1									
FQ32	.415**	.416**	.375**	.392**	.381**	.401**	.522**	.495**	.454**	.497**	.572**	.586**	1								
FQ33	.408**	.413**	.335**	.406**	.413**	.392**	.528**	.455**	.468**	.487**	.519**	.529**	.606**	1							
FQ34	.456**	.475	.384	.404	.454	.411	.525	.494	.464	.512**	.556**	.596**	.644**	.653	1						

ตาราง 18 (ต่อ)

ตัวแปร	FI1	FI2	FI3	FI4	FI5	FI6	FC21	FC22	FC23	FC24	FC25	FQ31	FQ32	FQ33	FQ34	FQ35	FS41	FS42	FS43	FS44
FQ35	.458**	.468	.447	.441	.486	.447	.557	.525	.508	.530**	.544**	.588**	.583**	.602**	.722**	1				
FS41	.515**	.510**	.528**	.502**	.498**	.492**	.568**	.593**	.547**	.590**	.536**	.549**	.549**	.555**	.654**	.697**	1			
FS42	.513**	.547**	.494**	.479**	.453**	.502**	.540**	.529**	.530**	.561**	.549**	.529**	.522**	.495**	.590**	.589**	.671**	1		
FS43	.544**	.554**	.466**	.460**	.458**	.512**	.536**	.517**	.526**	.567**	.537**	.516**	.525**	.526**	.564**	.567**	.640**	.731**	1	
FS44	.544**	.556**	.526**	.469**	.441**	.507**	.502**	.470**	.513**	.527**	.508**	.420**	.439**	.450**	.475**	.498**	.571**	.674**	.718**	1
FS45	.521**	.509**	.487**	.477**	.440**	.493**	.485**	.469**	.502**	.552**	.522**	.439**	.457**	.477**	.471**	.526**	.559**	.575**	.634**	.663**
FS46	.510**	.538**	.487**	.441**	.385**	.506**	.486**	.403**	.469**	.501**	.549**	.429**	.443**	.442**	.485**	.483**	.531**	.600**	.595**	.623**
FP51	.491**	.494**	.489**	.476**	.458**	.474**	.560**	.469**	.468**	.540**	.510**	.447**	.498**	.472**	.507**	.522**	.550**	.561**	.512**	.543**
FP52	.548**	.538**	.501**	.507**	.450**	.496**	.510**	.471**	.508**	.554**	.502**	.445**	.433**	.439**	.498**	.513**	.582**	.594**	.577**	.621**
.FP53	.542**	.549**	.561**	.518**	.452**	.505**	.492**	.439**	.494**	.536**	.495**	.428**	.420**	.442**	.460**	.496**	.541**	.574**	.553**	.619**
FE61	.371**	.395**	.357**	.410**	.357**	.364**	.374**	.305**	.406**	.399**	.447**	.300**	.344**	.336**	.369**	.386**	.363**	.401**	.418**	.444**
FE62	.452**	.380**	.422**	.420**	.403**	.399**	.487**	.422**	.457**	.446**	.387**	.350**	.353**	.426**	.387**	.464**	.432**	.428**	.430**	.463**
FE63	.341**	.285**	.272**	.281**	.295**	.229**	.302**	.306**	.327**	.312**	.259**	.169**	.252**	.248**	.224**	.290**	.277**	.279**	.299**	.280**
FE64	.311**	.250**	.257**	.245**	.253**	.216**	.262**	.243**	.261**	.262**	.214**	.153**	.211**	.192**	.199**	.239**	.242**	.264**	.269**	.230**
FE65	.270**	.250**	.241**	.237**	.244**	.227**	.223**	.197**	.278**	.267**	.235**	.185**	.185**	.184**	.199**	.234**	.277**	.320**	.306**	.298**

ตาราง 18 (ต่อ)

ตัวแปร	FI1	FI2	FI3	FI4	FI5	FI6	FC21	FC22	FC23	FC24	FC25	FQ31	FQ32	FQ33	FQ34	FQ35	FS41	FS42	FS43	FS44
FD71	.240**	.215**	.184**	.210	.223**	.212**	.253**	.235**	.263**	.293**	.195**	.157**	.185**	.193**	.142**	.221**	.237**	.264**	.272**	.255**
FD72	.251**	.247**	.273**	.264**	.260**	.318**	.238**	.230**	.316**	.255**	.223**	.115**	.164**	.175**	.162**	.201**	.249**	.249**	.291**	.272**
FD73	.256**	.284**	.278**	.270**	.228**	.305**	.240**	.224**	.321**	.308**	.241**	.106**	.144**	.155**	.155**	.204**	.269**	.248**	.252**	.308**
FD74	.242**	.310**	.290**	.304**	.255**	.300**	.210**	.219**	.286**	.271**	.226**	.106**	.127**	.174**	.166**	.230**	.282**	.280**	.300**	.313**
FF81	.250**	.221**	.201**	.231**	.233**	.181**	.234**	.225**	.207**	.213**	.181**	.190**	.187**	.246**	.220**	.240**	.271**	.279**	.299**	.234**
FF82	.238**	.186**	.161**	.169**	.186**	.170**	.203**	.182**	.220**	.219**	.185**	.119**	.167**	.175**	.198**	.213**	.195**	.283**	.256**	.246**
FF83	.260**	.248**	.206**	.227**	.246**	.212**	.255**	.236**	.238**	.219**	.177**	.164**	.216**	.256**	.222**	.270**	.249**	.261**	.295**	.267**
FR91	.250**	.230**	.231**	.217**	.241**	.254**	.217**	.269**	.264**	.259**	.255**	.160**	.191**	.190**	.180**	.250**	.267**	.286**	.313**	.331**
FR92	.212**	.197**	.225**	.221**	.207**	.200**	.218**	.181**	.186**	.223**	.139**	.256**	.134**	.169**	.163**	.217**	.260**	.230**	.264**	.240**
FR93	.307**	.283**	.304**	.238**	.247**	.262**	.246**	.263**	.378**	.338**	.279**	.182**	.176**	.194**	.212**	.276**	.306**	.340**	.339**	.364**

ตาราง 18 (ต่อ)

ตัวแปร	FS45	FS46	FP51	FP52	FP53	FE61	FE62	FE63	FE64	FE65	FD71	FD72	FD73	FD74	FF81	FF82	FF83	FR91	FR92	FR93
FS45	1																			
FS46	.692**	1																		
FP51	.593**	.678**	1																	
FP52	.597**	.665**	.677**	1																
FP53	.614**	.642**	.637**	.748**	1															
FE61	.402**	.453**	.410**	.496**	.528**	1														
FE62	.476**	.478**	.449**	.517**	.550**	.527**	1													
FE63	.305**	.237**	.249**	.300**	.275**	.284**	.335**	1												
FE64	.232**	.243**	.217**	.255**	.250**	.299**	.359**	.611**	1											
FE65	.299**	.259**	.234**	.274**	.249**	.269**	.270**	.501**	.519**	1										
FD71	.279**	.231**	.211**	.225**	.181**	.186**	.280**	.481**	.440**	.584**	1									
FD72	.276**	.262**	.223**	.285**	.237**	.278**	.254**	.382**	.393**	.496**	.606**	1								
FD73	.293**	.321**	.262**	.315**	.318**	.291**	.307**	.328**	.341**	.416**	.491**	.604**	1							
FD74	.301**	.310**	.266**	.295**	.322**	.310**	.298**	.320**	.335**	.429**	.454**	.530**	.664**	1						

ตาราง 18 (ต่อ)

ตัวแปร	FS45	FS46	FP51	FP52	FP53	FE61	FE62	FE63	FE64	FE65	FD71	FD72	FD73	FD74	FF81	FF82	FF83	FR91	FR92	FR93	
FF81	.220**	.219**	.214**	.192**	.188**	.201**	.297**	.347**	.375**	.460**	.477**	.411**	.490**	.563**	1						
FF82	.214**	.180**	.172**	.228**	.235**	.194**	.251**	.323**	.319**	.387**	.386**	.376**	.400**	.427**	.508**	1					
FF83	.296**	.251**	.217**	.266**	.180**	.217**	.287**	.444**	.401**	.445**	.465**	.422**	.365**	.401**	.510**	.510**	1				
FR91	.229**	.180**	.171**	.253**	.232**	.286**	.330**	.381**	.434**	.452**	.441**	.437**	.461**	.461**	.444**	.393**	.515**	1			
FR92	.347**	.308**	.266**	.327**	.215**	.243**	.260**	.396**	.462**	.437**	.439**	.435**	.406**	.426**	.435**	.381**	.469**	.544**	1		
FR93	.347**	.308**	.266**	.327**	.317**	.302**	.322**	.425**	.448**	.459**	.465**	.462**	.462**	.494**	.453**	.432**	.465**	.549**	.543**	1	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (p<.01)

Bartlett's Test of Sphericity = 16314.503 Sig. = .000 Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .965

ตัวแปรทุกตัวมีค่าความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ (p<.01) ทุกค่า

จากตาราง 18 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันของรูปแบบตัวแปรด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (FBE) ตัวแปรทั้ง 40 ตัว มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าตั้งแต่ 0.106 ถึง 0.748 โดยองค์ประกอบย่อยตัวแปรคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ แหล่งเรียนรู้ครอบคลุมความต้องการของผู้รับบริการ (FD73) และจัดทำโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาระยะ 4 ปี (FQ31) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.106 ตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุดคือ ตรวจสอบประเมินผลและนิเทศช่วยเหลือครู (FP53) และมีคณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน (FP52) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.748

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ตาราง 19 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันของตัวแปรขององค์ประกอบย่อยในรูปแบบด้านองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความ
เป็นเลิศ

ตัวแปร	AL11	AL12	AL13	AL14	AL15	AL16	AL17	AL18	AL19	AE21	AE22	AE23	AE24	AE25	AE26	AD31	AD32	AD33	AD34	AD35
AL11	1																			
AL12	.507**	1																		
AL13	.526**	.508**	1																	
AL14	.608**	.467**	.532**	1																
AL15	.428**	.424**	.375**	.438**	1															
AL16	.347**	.414**	.342**	.324**	.402**	1														
AL17	.480**	.408**	.460**	.469**	.425**	.480**	1													
AL18	.474**	.447**	.462**	.449**	.383**	.371**	.539**	1												
AL19	.415**	.387**	.426**	.452**	.364**	.362**	.489**	.546**	1											
AE21	.406**	.425**	.388**	.450**	.335**	.249**	.392**	.454**	.451**	1										
AE22	.374**	.415**	.373**	.414**	.313**	.294**	.388**	.416**	.381**	.615**	1									
AE23	.398**	.408**	.395**	.445**	.332**	.249**	.375**	.380**	.400**	.479**	.432**	1								
AE24	.388**	.386**	.374**	.436**	.336**	.301**	.363**	.457**	.505**	.461**	.450**	.433**	1							

ตาราง 19 (ต่อ)

ตัวแปร	AL11	AL12	AL13	AL14	AL15	AL16	AL17	AL18	AL19	AE21	AE22	AE23	AE24	AE25	AE26	AD31	AD32	AD33	AD34	AD35
AE25	.436**	.382**	.375**	.429**	.289**	.301**	.363**	.407**	.415**	.469**	.414**	.477**	.554**	1						
AE26	.373**	.338**	.392**	.462**	.349**	.228**	.397**	.372**	.424**	.505**	.454**	.450**	.458**	.537**	1					
AD31	.442**	.391**	.410**	.415**	.342**	.320**	.396**	.444**	.437**	.441**	.382**	.418**	.414**	.492**	.524**	1				
AD32	.378**	.437**	.445**	.433**	.367**	.373**	.421**	.394**	.415**	.405**	.406**	.432**	.404**	.504**	.492**	.610**	1			
AD33	.333**	.419**	.411**	.402**	.359**	.346**	.433**	.436**	.434**	.367**	.388**	.430**	.388**	.437**	.483**	.534**	.618**	1		
AD34	.370**	.378**	.409**	.438**	.323**	.287**	.405**	.351**	.475**	.432**	.396**	.394**	.446**	.437**	.517**	.529**	.584**	.590**	1	
AD35	.342**	.247**	.317**	.356**	.283**	.264**	.417**	.289**	.365**	.346**	.340**	.312**	.357**	.448**	.492**	.469**	.482**	.507**	.606**	1
AS41	.401**	.369**	.424**	.435**	.329**	.394**	.470**	.406**	.360**	.311**	.353**	.380**	.370**	.395**	.377**	.446**	.502**	.495**	.482**	.491**
AS42	.374**	.371**	.411**	.413**	.318**	.250**	.433**	.409**	.399**	.397**	.359**	.407**	.399**	.492**	.484**	.492**	.524**	.516**	.544**	.491**
AS43	.440**	.375**	.432**	.437**	.307**	.293**	.402**	.391**	.386**	.398**	.389**	.370**	.396**	.465**	.463**	.409**	.480**	.495**	.467**	.424**
AS44	.364**	.358**	.370**	.317**	.276**	.294**	.388**	.375**	.332**	.380**	.365**	.328**	.353**	.446**	.455**	.464**	.436**	.494**	.512**	.496**
AS45	.367**	.362**	.374**	.343**	.341**	.337**	.431**	.382**	.351**	.330**	.318**	.332**	.337**	.408**	.378**	.442**	.463**	.490**	.476**	.441**
AS46	.357**	.348**	.336**	.372**	.312**	.233**	.424**	.392**	.374**	.399**	.376**	.322**	.343**	.435**	.480**	.457**	.426**	.451**	.500**	.559**
AQ51	.312**	.307**	.310**	.364**	.284**	.282**	.347**	.292**	.326**	.299**	.335**	.351**	.357**	.376**	.395**	.373**	.416**	.440**	.451**	.431**

ตาราง 19 (ต่อ)

ตัวแปร	AL11	AL12	AL13	AL14	AL15	AL16	AL17	AL18	AL19	AE21	AE22	AE23	AE24	AE25	AE26	AD31	AD32	AD33	AD34	AD35
AQ52	.342**	.379**	.383**	.369**	.364**	.385**	.387**	.331**	.317**	.297**	.321**	.333**	.349**	.350**	.336**	.421**	.415**	.390**	.337**	.284**
AQ53	.369**	.328**	.310**	.326**	.275**	.318**	.396**	.346**	.360**	.319**	.372**	.281**	.356**	.349**	.366**	.383**	.387**	.453**	.454**	.454**
AQ54	.295**	.295**	.287**	.322**	.269**	.269**	.380**	.312**	.347**	.336**	.338**	.298**	.345**	.384**	.401**	.361**	.397**	.407**	.475**	.488**
AP61	.375**	.336**	.365**	.365**	.302**	.294**	.425**	.338**	.355**	.327**	.308**	.301**	.338**	.379**	.430**	.382**	.374**	.402**	.446**	.412**
AP62	.353**	.357**	.394**	.349**	.322**	.286**	.427**	.359**	.346**	.371**	.342**	.344**	.366**	.421**	.438**	.402**	.402**	.476**	.463**	.394**
AP63	.372**	.314**	.324**	.353**	.303**	.213**	.382**	.375**	.363**	.353**	.372**	.308**	.383**	.417**	.469**	.422**	.396**	.412**	.483**	.473**
AP64	.393**	.332**	.343**	.369**	.289**	.245**	.380**	.321**	.308**	.260**	.303**	.255**	.288**	.414**	.466**	.420**	.397**	.376**	.439**	.441**
AP65	.344**	.347**	.307**	.318**	.299**	.283**	.376**	.284**	.299	.302**	.302**	.308**	.302**	.433**	.458**	.413**	.404**	.394**	.449**	.460**

ตาราง 19 (ต่อ)

ตัวแปร	AS41	AS42	AS43	AS44	AS45	AS46	AQ51	AQ52	AQ53	AQ54	AP61	AP62	AP63	AP64	AP65
AS41	1														
AS42	.550**	1													
AS43	.536**	.551**	1												
AS44	.419**	.493**	.537**	1											
AS45	.436**	.484**	.444**	.545**	1										
AS46	.380**	.567**	.493**	.594**	.574**	1									
AQ51	.423**	.452**	.429**	.479**	.445**	.528**	1								
AQ52	.456**	.438**	.417**	.423**	.456**	.409**	.537**	1							
AQ53	.467**	.464**	.445**	.477**	.423**	.464**	.500**	.485**	1						
AQ54	.384**	.444**	.415**	.433**	.427**	.496**	.528**	.384**	.621**	1					
AP61	.413**	.491**	.456**	.464**	.410**	.474**	.438**	.387**	.547**	.543**	1				
AP62	.405**	.469**	.454**	.476**	.413**	.443**	.384**	.338**	.443**	.500**	.637**	1			
AP63	.374**	.466**	.440**	.468**	.407**	.496**	.440**	.331**	.499**	.542**	.666**	.633**	1		
AP64	.387**	.410**	.445**	.456**	.402**	.459**	.438**	.398**	.506**	.495**	.595**	.499**	.576**	1	
AP65	.394**	.471**	.451**	.450**	.478**	.504**	.465**	.436**	.494**	.519**	.600**	.514**	.581**	.709**	1

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (p<.01)

Bartlett's Test of Sphericity = 11923.043 Sig. = .000 Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .967

ตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ (p<.01) ทุกค่า

จากตาราง 19 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันของรูปแบบตัวแปรด้านองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (AME) ตัวแปรทั้ง 35 ตัว มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าตั้งแต่ 0.213 ถึง 0.709 โดยองค์ประกอบย่อยตัวแปรคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ นำผลวิจัยมาปรับปรุงให้เห็นความเปลี่ยนแปลงการพัฒนา (AP63) และมีความมุ่งมั่นตั้งใจ (AL16) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.213 ตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุดคือ ส่งเสริมและพัฒนาครูให้เข้าใจด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน (AP65) และสร้างความตระหนักแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาในการทำวิจัยในชั้นเรียน ไม่เป็นการสร้างภาระเพิ่มขึ้นแต่เป็นบทบาทส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน (AP64) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.709

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ตาราง 20 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันของตัวแปรขององค์ประกอบย่อยในรูปแบบด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ
สู่ความเป็นเลิศ

ตัวแปร	PP11	PP12	PP13	PP14	PP15	PP16	PO21	PO22	PO23	PO24	PO25	PO26	PO27	PO28	PC31	PC32	PC33	PC34	PM41	PM42	PM43	PM44	
PP11	1																						
PP12	.572**	1																					
PP13	.523**	.638**	1																				
PP14	.461**	.589**	.632**	1																			
PP15	.438**	.474**	.550**	.549**	1																		
PP16	.474**	.529**	.631**	.592**	.607**	1																	
PO21	.447**	.509**	.555**	.522**	.558**	.636**	1																
PO22	.486**	.501**	.524**	.511**	.508**	.626**	.684**	1															
PO23	.480**	.455**	.443**	.430**	.445**	.551**	.510**	.568**	1														
PO24	.476**	.460**	.499**	.494**	.441**	.524**	.535**	.609**	.641**	1													
PO25	.461**	.463**	.447**	.475**	.448**	.499**	.503**	.539**	.583**	.640**	1												
PO26	.412**	.441**	.502**	.478**	.456**	.534**	.542**	.566**	.528**	.607**	.671**	1											
PO27	.430**	.355**	.341**	.311**	.359**	.405**	.405**	.458**	.515**	.447**	.528**	.479**	1										
PO28	.509**	.478**	.429**	.347**	.407**	.454**	.420**	.485**	.549**	.450**	.517**	.477**	.668**	1									
PC31	.451**	.402**	.376**	.367**	.344**	.416**	.367**	.440**	.472**	.499**	.491**	.424**	.513**	.543**	1								

ตาราง 20 (ต่อ)

ตัวแปร	PP11	PP12	PP13	PP14	PP15	PP16	PO21	PO22	PO23	PO24	PO25	PO26	PO27	PO28	PC31	PC32	PC33	PC34	PM41	PM42	PM43	PM44	
PC32	.426**	.397**	.387**	.328**	.379**	.413**	.404**	.403**	.465**	.342**	.418**	.396**	.548**	.625**	.535**	1							
PC33	.440**	.357**	.431**	.329**	.318**	.416**	.385**	.421**	.489**	.414**	.407**	.413**	.405**	.459**	.480**	.502**	1						
PC34	.432**	.412**	.479**	.387**	.426**	.536**	.477**	.509**	.515**	.441**	.479**	.439**	.464**	.608**	.502**	.569**	.555**	1					
PM41	.509**	.435**	.533**	.423**	.422**	.547**	.506**	.525**	.549**	.480**	.512**	.525**	.471**	.556**	.488**	.529**	.515**	.604**	1				
PM42	.429**	.402**	.415**	.340**	.398**	.421**	.415**	.435**	.484**	.387**	.462**	.406**	.515**	.582**	.419**	.592**	.444**	.572**	.619**	1			
PM43	.424**	.431**	.429**	.394**	.441**	.480**	.417**	.492**	.481**	.442**	.487**	.433**	.522**	.613**	.466**	.554**	.472**	.587**	.604**	.691**	1		
PM44	.429**	.427**	.506**	.380**	.431**	.518**	.470**	.491**	.476**	.455**	.483**	.428**	.473**	.520**	.455**	.473**	.466**	.564**	.530**	.541**	.579**	1	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (p<.01)

Bartlett's Test of Sphericity = 8482.900 Sig. = .000 Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy = .963

ตัวแปรทุกตัวมีค่าความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ (p<.01) ทุกค่า

จากตาราง 20 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันของรูปแบบตัวแปรด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (PDA) ตัวแปรทั้ง 22 ตัว มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าตั้งแต่ 0.311 ถึง 0.691 โดยองค์ประกอบย่อยตัวแปรคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (PO27) และกำหนด ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ จุดเน้นกลยุทธ์ ตัวชี้วัด ส่งการปฏิบัติ (PP14) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.311 ตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุด คือ ใช้เครื่องมือวัด ประเมินผลที่ครอบคลุม มีประสิทธิภาพ และกำหนดกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน (PM43) และกำหนดรูปแบบและวิธีการสร้างเครื่องมือ การเก็บ รวบรวมข้อมูลและการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ (PM42) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.691

จากนั้นผู้วิจัยได้พิจารณาค่าสถิติอื่น ๆ ที่ใช้ในการพิจารณาความเหมาะสม ได้แก่ ค่า Bartlett (Bartlett' Test of Sphericity) ต้องมีนัยสำคัญ แสดงว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน และค่าดัชนี MSA (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) ควรค่ามากกว่า .50 (สุภมาศ อังคุโชติ, 2554, หน้า 98) แสดงดังตาราง 21 ตาราง 21 ค่าสถิติ Bartlett และค่าดัชนี MSA ขององค์ประกอบหลักการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

องค์ประกอบย่อย	Bartlett's Test of Sphericity	p	Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy
ด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	16314.503**	.000	0.965
ด้านองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	11923.043**	.000	0.967
ด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ	8482.900**	.000	0.963

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$)

จากตาราง 21 ผลการวิเคราะห์เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ก่อนนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแตกต่างจาก เมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อพิจารณาเรียงตามลำดับทั้ง 3 ด้านคือ ด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ด้านองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศและด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ พบว่าค่า Bartlett's Test of Sphericity เท่ากับ 16314.503, 11923.043 และ 8482.900 ตามลำดับ โดยทุกรูปแบบมีค่าความน่าจะเป็น .000 ($p < .01$) ส่วนค่า Kaiser-Mayer-Olkin Measures of Sampling Adequacy (MSA) เท่ากับ 0.965, 0.967 และ 0.963 ทุกตัวมีค่ามากกว่า .50 และเข้าใกล้ 1 จึงสรุปได้ว่า มีความเหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบ

3.4 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากผลการสังเคราะห์เนื้อหาในขั้นตอนที่ 1 ได้ตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ 97 ตัวแปร ประกอบขึ้นเป็นองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบ จึงได้ตรวจสอบโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน รอบที่ 1 ผลพบว่า องค์ประกอบหลักมีค่าสหสัมพันธ์ตามองค์ประกอบและน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ค่าความคาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error) และค่าสถิติทดสอบ t-test ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.4.1 รูปแบบด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 1 ของรูปแบบด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (FBE) แสดงดังตาราง 22

ตาราง 22 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 1 ของรูปแบบ
ด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (FBE)

องค์ประกอบย่อย	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R ²)	สปีส คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปร (e)
FI	FI11	0.50**(0.02)	0.63	0.43	0.15
	FI12	0.51**(0.02)	0.62	0.13	0.16
	FI13	0.52**(0.02)	0.66	0.31	0.14
	FI14	0.53**(0.02)	0.62	0.29	0.17
	FI15	0.46**(0.02)	0.54	0.08	0.18
	FI16	0.58**(0.03)	0.67	0.59	0.17
FC	FC21	0.50**(0.02)	0.59	0.23	0.17
	FC22	0.48**(0.02)	0.56	0.15	0.18
	FC23	0.49**(0.02)	0.57	0.18	0.18
	FC24	0.53**(0.02)	0.63	0.20	0.17
	FC25	0.51**(0.03)	0.54	0.15	0.22
FQ	FQ31	0.48**(0.02)	0.53	0.25	0.20
	FQ32	0.52**(0.02)	0.61	0.35	0.17
	FQ33	0.44**(0.02)	0.56	0.29	0.15
	FQ34	0.49**(0.02)	0.65	0.28	0.13
	FQ35	0.49**(0.02)	0.66	0.42	0.12
FS	FS41	0.52**(0.02)	0.68	0.39	0.13
	FS42	0.52**(0.02)	0.66	0.25	0.14
	FS43	0.53**(0.02)	0.67	0.25	0.14
	FS44	0.49**(0.02)	0.58	0.08	0.18
	FS45	0.51**(0.02)	0.59	0.23	0.18
	FS46	0.49**(0.02)	0.53	0.10	0.21

ตาราง 22 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R ²)	สปส คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปร (e)
FP	FP51	0.51**(0.02)	0.63	0.48	0.15
	FP52	0.54**(0.02)	0.70	0.51	0.12
	FP53	0.51**(0.02)	0.64	0.36	0.14
FE	FE61	0.45**(0.03)	0.45	0.36	0.24
	FE62	0.45**(0.03)	0.55	0.41	0.16
	FE63	0.26**(0.02)	0.18	0.41	0.30
	FE64	0.26**(0.02)	0.20	0.44	0.27
	FE65	0.28**(0.02)	0.24	0.68	0.25
FD	FD71	0.44**(0.02)	0.49	0.38	0.20
	FD72	0.46**(0.03)	0.50	0.24	0.21
	FD73	0.43**(0.02)	0.47	0.17	0.21
	FD74	0.45**(0.02)	0.54	0.35	0.17
FF	FF81	0.47**(0.03)	0.56	0.40	0.18
	FF82	0.45**(0.03)	0.45	0.35	0.25
	FF83	0.50**(0.03)	0.58	0.44	0.19
FR	FR91	0.47**(0.02)	0.54	0.15	0.19
	FR92	0.48**(0.02)	0.51	0.34	0.22
	FR93	0.47**(0.02)	0.58	0.49	0.16

Ch-Square = 430.26 df = 521 p = 0.99852 GFI = 0.97 AGFI = 0.95

RMSEA = 0.000 CN = 840.13

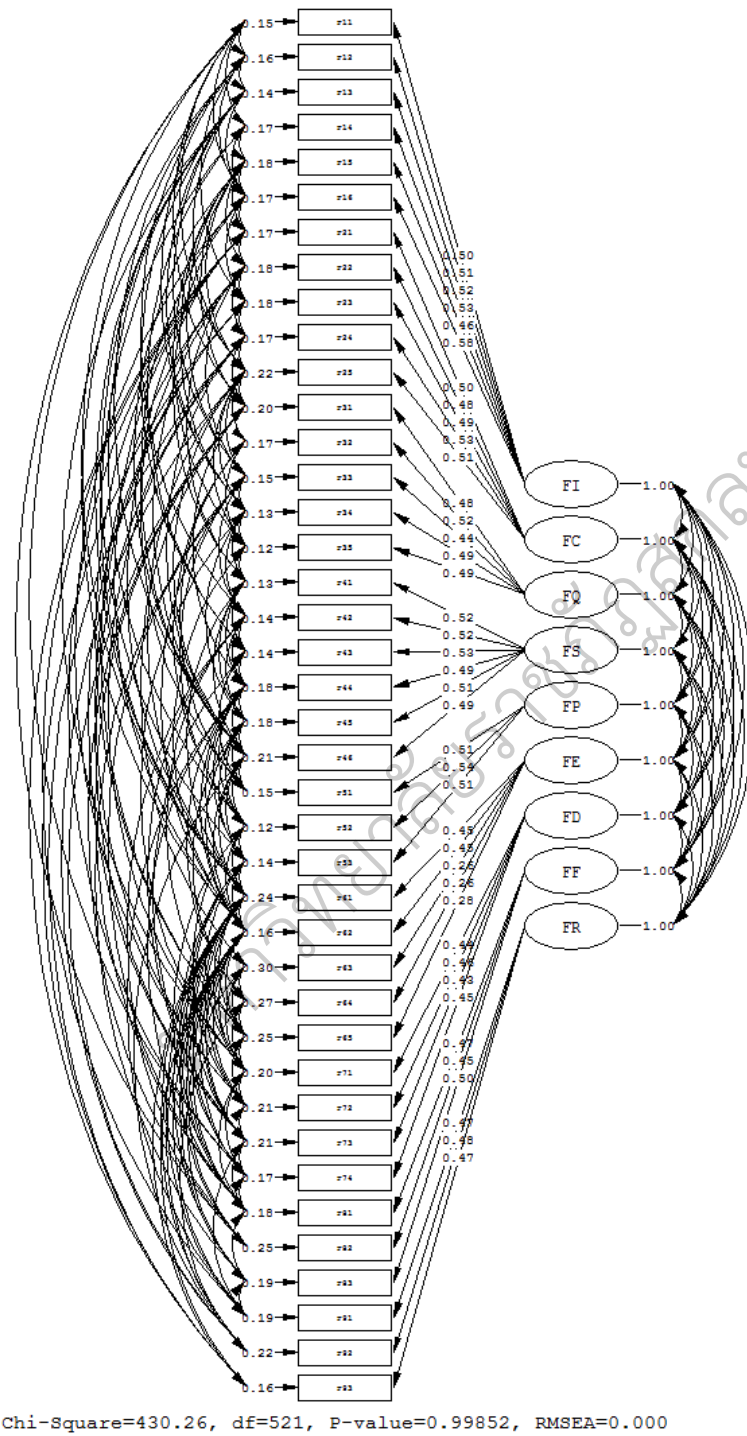
**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (p<.01)

ตาราง 23 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างองค์ประกอบย่อย 9
องค์ประกอบในองค์ประกอบด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ
สู่ความเป็นเลิศ

องค์ประกอบย่อย	FI	FC	FQ	FS	FP	FE	FD	FF	FR
FI	1								
FC	.758**	1							
FQ	.615**	.737**	1						
FS	.738**	.753**	.739**	1					
FP	.699**	.679**	.633**	.798**	1				
FE	.545**	.544**	.465**	.568**	.555**	1			
FD	.393**	.370**	.240**	.405**	.359**	.603**	1		
FF	.319**	.311**	.300**	.356**	.286**	.553**	.641**	1	
FR	.355**	.354**	.262**	.409**	.337**	.620**	.657**	.646**	1

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$)

จากตาราง 22 และ 23 สามารถสร้างรูปแบบด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศได้ดังภาพประกอบ 12

ภาพประกอบ 12 รูปแบบขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (FBE)

จากตาราง 22 และภาพประกอบที่ 12 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ พบว่า ค่าไค-สแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 430.26 มีชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom) เท่ากับ 521 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p = .99$) ซึ่งมีค่าต่ำกว่า 2 เมื่อพิจารณาค่า χ^2/df เท่ากับ 0.82 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์คือต่ำกว่า 2 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.97 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.95 เป็นไปตามหลักการพิจารณาความกลมกลืน แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลักที่ว่ารูปแบบการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของรูปแบบตามตาราง 22 และภาพประกอบ 13 พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรทั้ง 40 ตัว มีค่าเป็นบวก ตั้งแต่ 0.26 ถึง 0.58 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวแปรเหล่านี้เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยทั้ง 9 องค์ประกอบ คือ ตัวแปร FI11 – FI16 เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย FI ตัวแปร FC21 – FC25 เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย FC ตัวแปร FQ31–FQ35 เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย FQ ตัวแปร FS41 – FS46 เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย FS ตัวแปร FP51 – FP53 เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย FP ตัวแปร FE21 – FE65 เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย FE ตัวแปร FD71 – FD74 เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย FD ตัวแปร FF81 – FF83 เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย FF และตัวแปร FR91 – FR93 เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย FR โดยตัวแปรดังกล่าวมีค่าสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบย่อยหรือค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวแปรประมาณร้อยละ 18 ถึงร้อยละ 70

จากตาราง 23 แสดงว่าองค์ประกอบย่อยแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ มีความสัมพันธ์กันทุกตัว ซึ่งความสัมพันธ์นี้เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมขององค์ประกอบย่อยที่ปรับให้เป็นมาตรฐานแล้ว มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุดถึงสูงสุดตั้งแต่ 0.240 ถึง 0.798 และตัวแปรแต่ละตัวจะมีความคลาดเคลื่อนรวมอยู่ด้วย ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับตัวแปรอื่นในรูปแบบ ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในครั้งนี้ ได้นำ

ค่าความคลาดเคลื่อนเข้ามาวิเคราะห์ด้วย ผู้วิจัยได้นำค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์ครั้งนี้ไปใช้ในการสร้างสเกลองค์ประกอบย่อย เพื่อให้ได้ตัวแปรใหม่สำหรับนำไปวิเคราะห์เพื่อพัฒนาตัวแปรรวมด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศต่อไป สำหรับรูปแบบด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ได้สเกลองค์ประกอบ 9 ตัว ดังสมการ

$$FI = 0.59(FI16) + 0.31(FI13) + 0.43(FI11) + 0.31(FI13) + 0.29(FI14) + 0.08(FI15)$$

$$FC = 0.23(FC21) + 0.20(FC24) + 0.18(FC23) + 0.15(FC22) + 0.15(FC25)$$

$$FQ = 0.42(FQ35) + 0.35(FQ32) + 0.29(FQ33) + 0.28(FQ34) + 0.25(FQ31)$$

$$FS = 0.39(FS41) + 0.25(FS42) + 0.25(FS43) + 0.23(FS45) + 0.10(FS46) + 0.08(FS44)$$

$$FP = 0.51(FP52) + 0.48(FP51) + 0.36(FP53)$$

$$FE = 0.68(FE65) + 0.44(FE64) + 0.41(FE62) + 0.41(FE63) + 0.36(FE61)$$

$$FD = 0.38(FD71) + 0.35(FD74) + 0.24(FD72) + 0.17(FD73)$$

$$FF = 0.44(FF83) + 0.40(FF81) + 0.35(FF82)$$

$$FR = 0.49(FR93) + 0.34(FR92) + 0.15(FR91)$$

3.4.2 รูปแบบด้านองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 1 ของรูปแบบด้านองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (AME) ดังตาราง 24 - 25

ตาราง 24 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 1 ของรูปแบบ
ด้านองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (AME)

องค์ประกอบย่อย	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R ²)	สเปส คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปร (e)
AL	AL11	0.38**(0.02)	0.45	0.15	0.17
	AL12	0.36**(0.02)	0.44	0.27	0.16
	AL13	0.35**(0.02)	0.42	0.12	0.17
	AL14	0.40**(0.02)	0.48	0.18	0.17
	AL15	0.36**(0.02)	0.38	0.17	0.21
	AL16	0.29**(0.02)	0.27	0.10	0.22
	AL17	0.40**(0.02)	0.50	0.27	0.16
	AL18	0.36**(0.02)	0.46	0.19	0.15
	AL19	0.35**(0.02)	0.43	0.19	0.17
AE	AE21	0.43**(0.02)	0.46	0.19	0.21
	AE22	0.39**(0.02)	0.40	0.11	0.23
	AE23	0.40**(0.02)	0.43	0.20	0.21
	AE24	0.36**(0.02)	0.42	0.18	0.17
	AE25	0.40**(0.02)	0.49	0.23	0.17
	AE26	0.44**(0.02)	0.55	0.34	0.16
AD	AD31	0.41**(0.02)	0.50	0.18	0.16
	AD32	0.43**(0.02)	0.55	0.20	0.15
	AD33	0.44**(0.02)	0.55	0.25	0.16
	AD34	0.48**(0.02)	0.57	0.25	0.17
	AD35	0.43**(0.02)	0.46	0.14	0.21

ตาราง 24 (ต่อ)

องค์ประกอบ ย่อย	ตัว แปร	น้ำหนัก องค์ประกอบ b(SE)	สัมประสิทธิ์ การพยากรณ์ (R ²)	สเปส คะแนน องค์ประกอบ (FS)	ค่าความคลาด เคลื่อนของ ตัวแปร (e)
AS	AS41	0.42**(0.02)	0.51	0.36	0.17
	AS42	0.50**(0.02)	0.60	0.29	0.17
	AS43	0.44**(0.02)	0.51	0.17	0.18
	AS44	0.47**(0.02)	0.56	0.31	0.18
	AS45	0.42**(0.02)	0.49	0.24	0.18
	AS46	0.48**(0.02)	0.52	0.19	0.21
AQ	AQ51	0.41**(0.02)	0.47	0.18	0.19
	AQ52	0.36**(0.02)	0.46	0.41	0.16
	AQ53	0.43**(0.02)	0.54	0.19	0.16
	AQ54	0.49**(0.02)	0.56	0.31	0.19
AP	AP61	0.53**(0.02)	0.66	0.37	0.14
	AP62	0.51**(0.02)	0.56	0.28	0.21
	AP63	0.35**(0.02)	0.62	0.33	0.18
	AP64	0.45**(0.02)	0.50	0.16	0.20
	AP65	0.48**(0.02)	0.52	0.11	0.21

Chi-Square = 382.73 df = 428 p = 0.94323 GFI = 0.97 AGFI = 0.95

RMSEA = 0.000 CN = 795.13

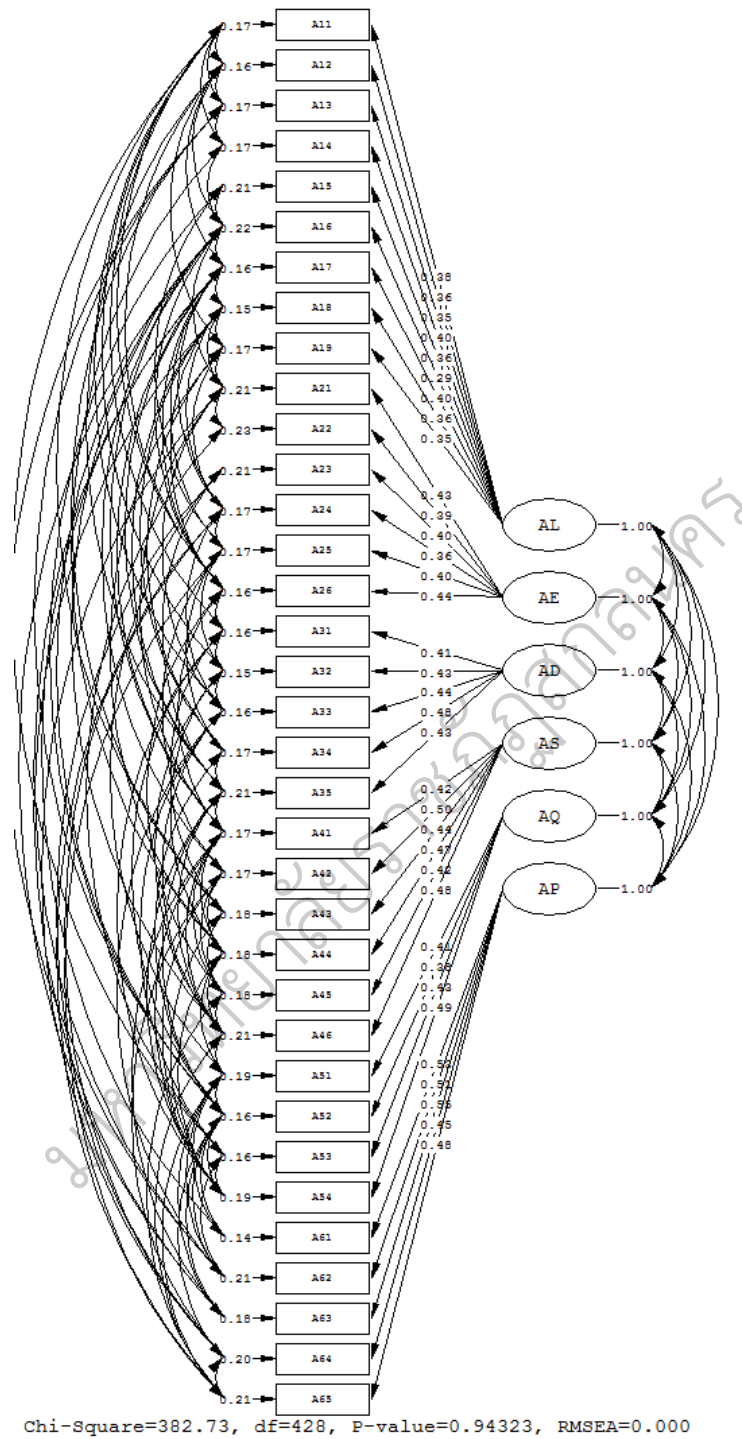
**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (p<.01)

ตาราง 25 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างองค์ประกอบย่อย 6
องค์ประกอบในองค์ประกอบด้านองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่
ความเป็นเลิศ

องค์ประกอบย่อย	AL	AE	AD	AS	AQ	AP
AL	1					
AE	.712**	1				
AD	.667**	.701**	1			
AS	.675**	.672**	.779**	1		
AQ	.582**	.574**	.647**	.729**	1	
AP	.576**	.578**	.639**	.703**	.700**	1

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$)

จากตาราง 24 และ 25 สามารถสร้างรูปแบบด้านองค์ประกอบการบริหารงาน
วิชาการสู่ความเป็นเลิศได้ดังภาพประกอบ 13

ภาพประกอบ 13 รูปแบบองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (AME)

จากตาราง 24 และภาพประกอบที่ 13 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้านองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศพบว่า ค่าไค-สแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 382.73 มีชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom) เท่ากับ 428 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p = 0.94$) ซึ่งมีค่าต่ำกว่า 2 เมื่อพิจารณาค่า χ^2/df เท่ากับ 0.89 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์คือต่ำกว่า 2 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.97 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.95 เป็นไปตามหลักการพิจารณาความกลมกลืน แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลักที่ว่ารูปแบบการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของรูปแบบตามตาราง 24 และภาพประกอบ 14 พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรทั้ง 35 ตัว มีค่าเป็นบวก ตั้งแต่ 0.29 ถึง 0.53 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวแปรเหล่านี้เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยทั้ง 6 องค์ประกอบ คือ ตัวแปร AL11 – AL19 เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย AL ตัวแปร AE21–AE26 เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย AE ตัวแปร AD21–AD35 เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย AD ตัวแปร AS41–AS46 เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย AS ตัวแปร AQ51–AQ54 เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย AQ และตัวแปร AP61–AP65 เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย AP โดยตัวแปรดังกล่าวมีค่าสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบย่อยหรือค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวแปรประมาณร้อยละ 27 ถึงร้อยละ 66

จากตาราง 25 แสดงว่าองค์ประกอบย่อยแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบด้านองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศมีความสัมพันธ์กันทุกตัว ซึ่งความสัมพันธ์นี้ เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมขององค์ประกอบย่อยที่ปรับให้เป็นมาตรฐานแล้ว มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุดถึงสูงสุดตั้งแต่ 0.574 ถึง 0.779 และตัวแปรแต่ละตัวจะมีความคลาดเคลื่อนรวมอยู่ด้วย ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับตัวแปรอื่นในรูปแบบ ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในครั้งนี้ ได้นำค่าความคลาดเคลื่อนเข้ามาวิเคราะห์ด้วย ผู้วิจัยได้นำค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ ที่ได้จากการวิเคราะห์ครั้งนี้ไปใช้ในการสร้างสเกลองค์ประกอบย่อยเพื่อให้ได้ตัวแปรใหม่สำหรับนำไปวิเคราะห์เพื่อพัฒนาตัวแปรรวมด้านองค์ประกอบ

บริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศต่อไป สำหรับรูปแบบด้านองค์ประกอบการบริหารงาน
วิชาการสู่ความเป็นเลิศได้สเกลองค์ประกอบ 6 ตัว ดังสมการ

$$AL = 0.27(AL11) + 0.27(AL17) + 0.19(AL18) + 0.19(AL19) + \\ 0.18(AL14) + 0.17(AL15) + 0.15(AL11) + 0.12(AL13) + \\ 0.10(AL16)$$

$$AE = 0.34(AE23) + 0.23(AE25) + 0.20(AE23) + 0.19(AE21) + \\ 0.18(AE24) + 0.11(AE22)$$

$$AD = 0.25(AD33) + 0.25(AD34) + 0.20(AD32) + 0.18(AD31) \\ + 0.14(AD35)$$

$$AS = 0.36(AS41) + 0.31(AS44) + 0.29(AS42) + 0.24(AS45) + \\ 0.19(AS46) + 0.17(AS43)$$

$$AQ = 0.41(AQ52) + 0.31(AQ 54) + 0.19(AQ 53) + 0.18(AQ 51)$$

$$AP = 0.37(AP61) + 0.33(AP63) + 0.28(AP62) + 0.16(AP64) + \\ 0.11(AP65)$$

3.4.3 รูปแบบด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 1 ของรูปแบบ
ด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (PDA) ดังตาราง 26

ตาราง 26 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 1 ของรูปแบบ
ด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (PDA)

องค์ประกอบย่อย	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R ²)	สเปส คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปร (e)
PP	PP11	0.43**(0.02)	0.50	0.34	0.19
	PP12	0.45**(0.03)	0.52	0.20	0.19
	PP13	0.46**(0.02)	0.57	0.20	0.16

ตาราง 26 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R ²)	สเปส คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปร (e)
PP	PP14	0.42**(0.02)	0.52	0.21	0.16
	PP15	0.45**(0.02)	0.53	0.29	0.18
	PP16	0.49**(0.02)	0.68	0.53	0.11
PO	PO21	0.45**(0.02)	0.51	0.12	0.20
	PO22	0.46**(0.02)	0.58	0.23	0.16
	PO23	0.46**(0.02)	0.57	0.29	0.16
	PO24	0.43**(0.02)	0.49	0.04	0.19
	PO25	0.45**(0.02)	0.53	0.13	0.19
	PO26	0.45**(0.02)	0.53	0.22	0.18
	PO27	0.41**(0.02)	0.41	0.14	0.24
	PO28	0.44**(0.02)	0.46	0.05	0.23
PC	PC31	0.43**(0.03)	0.45	0.29	0.22
	PC32	0.45**(0.02)	0.50	0.31	0.20
	PC33	0.39**(0.02)	0.46	0.23	0.18
	PC34	0.49**(0.02)	0.64	0.55	0.14
PM	PM41	0.50**(0.02)	0.64	0.44	0.14
	PM42	0.45**(0.02)	0.50	0.08	0.20
	PM43	0.49**(0.02)	0.59	0.33	0.17
	PM44	0.48**(0.02)	0.56	0.39	0.18

Chi-Square = 101.91 df = 123 p = 0.91726 GFI = 0.98 AGFI = 0.97

RMSEA = 0.000 CN = 979.13

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (p<.01)

ตาราง 27 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างองค์ประกอบย่อย 4

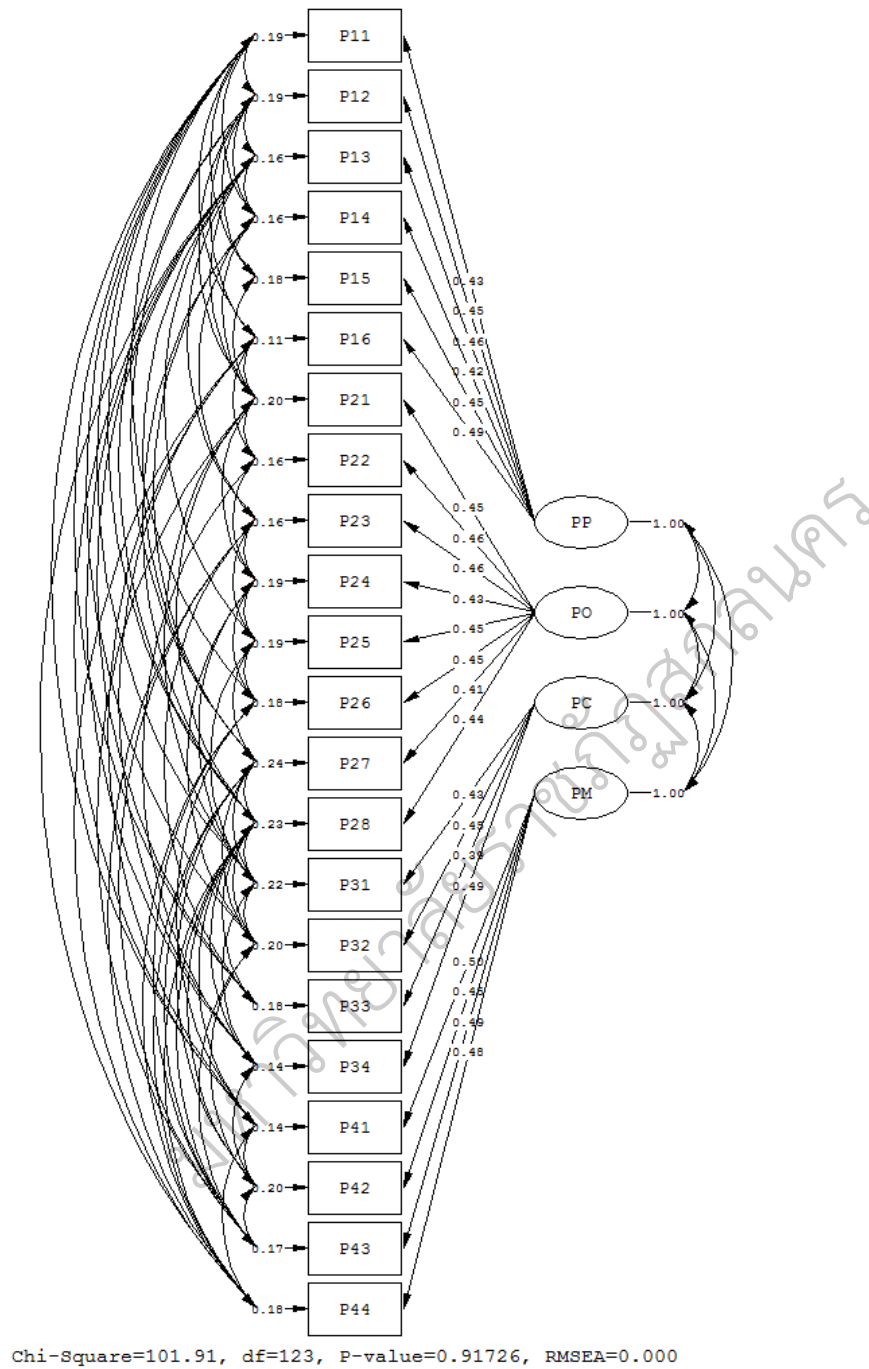
องค์ประกอบในองค์ประกอบด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ
สู่ความเป็นเลิศ

องค์ประกอบย่อย	PP	PO	PC	PM
PP	1			
PO	.767**	1		
PC	.635**	.742**	1	
PM	.668**	.752**	.767**	1

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$)

จากตาราง 26 และ 27 สามารถสร้างรูปแบบด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ได้ดังภาพประกอบ 14

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

ภาพประกอบ 14 รูปแบบกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (PDA)

จากตาราง 26 และภาพประกอบที่ 14 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ พบว่าค่าไค-สแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 101.91 มีขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom) เท่ากับ 123 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p = 0.92$) ซึ่งมีค่าต่ำกว่า 2 เมื่อพิจารณา χ^2/df เท่ากับ 0.82 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์คือต่ำกว่า 2 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.98 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.97 เป็นไปตามหลักการพิจารณาความกลมกลืน แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลักที่ว่ารูปแบบการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของรูปแบบตามตาราง 26 และภาพประกอบ 14 พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรทั้ง 22 ตัว มีค่าเป็นบวก ตั้งแต่ 0.39 ถึง 0.50 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวแปรเหล่านี้เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยทั้ง 4 องค์ประกอบ คือ ตัวแปร PP11-PP16 เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย PP ตัวแปร PO21-PO28 เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย PO ตัวแปร PC31-PC34 เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย PC และตัวแปร PM41-PM44 เป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย PM โดยตัวแปรดังกล่าวมีค่าสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยองค์ประกอบย่อยหรือค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวแปรประมาณร้อยละ 41 ถึงร้อยละ 68

จากตาราง 27 แสดงว่าองค์ประกอบย่อยแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบด้านองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศมีความสัมพันธ์กันทุกตัว ซึ่งความสัมพันธ์นี้ เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมขององค์ประกอบย่อยที่ปรับให้เป็นมาตรฐานแล้ว มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุดถึงสูงสุดตั้งแต่ 0.635 ถึง 0.767 และตัวแปรแต่ละตัวจะมีความคลาดเคลื่อนรวมอยู่ด้วย ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับตัวแปรอื่นในรูปแบบ ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในครั้งนี้ ได้นำค่าความคลาดเคลื่อนเข้ามาวิเคราะห์ด้วย ผู้วิจัยได้นำค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ ที่ได้จากการวิเคราะห์ครั้งนี้ไปใช้ในการสร้างสเกลองค์ประกอบย่อย เพื่อให้ได้ตัวแปรใหม่สำหรับนำไปวิเคราะห์เพื่อพัฒนาตัวแปรรวมด้านกระบวนการ

พัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศต่อไป สำหรับรูปแบบด้านกระบวนการ
พัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศได้สเกลองค์ประกอบ 4 ตัว ดังสมการ

$$PP = 0.53(PP16) + 0.34(PP11) + 0.29(PP15) + 0.21(PP14) + \\ 0.20(PP12) + 0.20(PP13)$$

$$PO = 0.29(28) + 0.23(22) + 0.22(26) + 0.14(27) + 0.13(25) + 0.12(21) \\ + 0.05(28) + 0.04(24)$$

$$PC = 0.55(PC34) + 0.31(PC32) + 0.29(PC31) + 0.23(PC33)$$

$$PM = 0.44(PM41) + 0.39(PM44) + 0.33(PM43) + 0.08(PM42)$$

3.5 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองเพื่อ พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.5.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อประเมินความเหมาะสม
หรือความสอดคล้องของตัวแปรแต่ละองค์ประกอบย่อย ตามรูปแบบการบริหารงาน
วิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 3 องค์ประกอบ
หลัก 19 องค์ประกอบย่อย โดยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันว่าเป็นองค์ประกอบที่
แท้จริงตามแนวคิดและทฤษฎีด้วย โปรแกรม Lisrel 8.52 ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก
3 องค์ประกอบ ได้แก่

3.5.1.1 ขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

3.5.1.2 องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

3.5.1.3 กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ

ก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง ผู้วิจัยได้ศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่างสเกลองค์ประกอบย่อยทั้ง 19 ตัว เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของ
เมทริกซ์สหสัมพันธ์ที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ รวมถึงการวิเคราะห์ค่าสถิติของ
Bartlett's Test of Sphericity และค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling
Adequacy เพื่อพิจารณาว่าองค์ประกอบมีความเหมาะสมหรือไม่

ตาราง 28 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างองค์ประกอบย่อยของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

องค์ประกอบย่อย	FI	FC	FQ	FS	FP	FE	FD	FF	FR	AL	AE	AD	AS	AQ	AP	PP	PO	PC	PM
FI	1																		
FC	.758**	1																	
FQ	.615**	.737**	1																
FS	.738**	.753**	.739**	1															
FP	.699**	.679**	.633**	.798**	1														
FE	.545**	.544**	.465**	.568**	.555**	1													
FD	.393**	.370**	.240**	.405**	.359**	.603**	1												
FF	.319**	.311**	.300**	.356**	.286**	.553**	.641**	1											
FR	.355**	.354**	.262**	.409**	.337**	.620**	.657**	.646**	1										
AL	.568**	.526**	.549**	.571**	.551**	.382**	.242**	.303**	.237**	1									
AE	.579**	.555**	.513**	.632**	.606**	.428**	.342**	.296**	.261**	.712**	1								
AD	.617**	.552**	.532**	.596**	.537**	.474**	.366**	.308**	.314**	.667**	.701**	1							
AS	.649**	.579**	.552**	.627**	.616**	.490**	.381**	.317**	.334**	.675**	.672**	.779**	1						

ตาราง 28 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	FI	FC	FQ	FS	FP	FE	FD	FF	FR	AL	AE	AD	AS	AQ	AP	PP	PO	PC	PM
AQ	.661**	.587**	.558**	.612**	.574**	.449**	.300**	.293**	.325**	.582**	.574**	.647**	.729**	1					
AP	.723**	.608**	.492**	.611**	.603**	.505**	.399**	.329**	.404**	.576**	.578**	.639**	.703**	.700**	1				
PP	.670**	.610**	.610**	.622**	.578**	.485**	.333**	.361**	.331**	.571**	.492**	.549**	.659**	.626**	.683**	1			
PO	.757**	.712**	.697**	.726**	.676**	.534**	.353**	.332**	.327**	.632**	.612**	.649**	.701**	.680**	.696**	.767**	1		
PC	.694**	.674**	.627**	.700**	.648**	.561**	.383**	.335**	.397**	.553**	.551**	.584**	.639**	.623**	.663**	.635**	.742**	1	
PM	.789**	.727**	.621**	.728**	.669**	.563**	.366**	.348**	.397**	.566**	.569**	.612**	.661**	.650**	.677**	.668**	.752**	.767**	1

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (p<.01)

จากตาราง 28 พบว่า ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ระหว่างองค์ประกอบย่อยของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่าองค์ประกอบย่อยทั้ง 19 ตัว มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดถึงสูงสุด ตั้งแต่ 0.240–0.798 โดยองค์ประกอบย่อยที่มีความสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ (FD) และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา(FQ) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.240 ส่วนองค์ประกอบย่อยที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุด คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (FP) และการนิเทศการศึกษา (FS) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.798

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้พิจารณาค่าสถิติอื่นๆ ที่ใช้ในการพิจารณาความเหมาะสม ได้แก่ ค่าสถิติของ Bartlett's Test of Sphericity และค่าดัชนี Kaiser–Meyer–Olkin Measure of Sampling Adequacy ซึ่งควรมีค่ามากกว่า 0.50 จะทำให้ข้อมูลชุดนั้นมีความเหมาะสมที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบ (สุภมาส อังคุโชติ และคณะ, 2554, หน้า 98) จำแนกตามรูปแบบย่อย ผลการตรวจสอบข้อมูล ดังตาราง 28

ตาราง 29 ค่าสถิติ Bartlett และค่าดัชนี MSA ของรูปแบบรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

รูปแบบ	Bartlett's Test of Sphericity	p	Kaiser–Meyer–Olkin Measure of Sampling Adequacy
การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	10149.474**	.000	.957

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$)

จากตาราง 29 พบว่า ค่า Bartlett's Test of Sphericity เท่ากับ 10149.474 ซึ่งรูปแบบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 ($p < .01$) และค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy เท่ากับ .957 ซึ่งมากกว่า .50 ดังนั้น จึงสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรากฏในตาราง 29 และภาพประกอบ 16

ตาราง 30 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

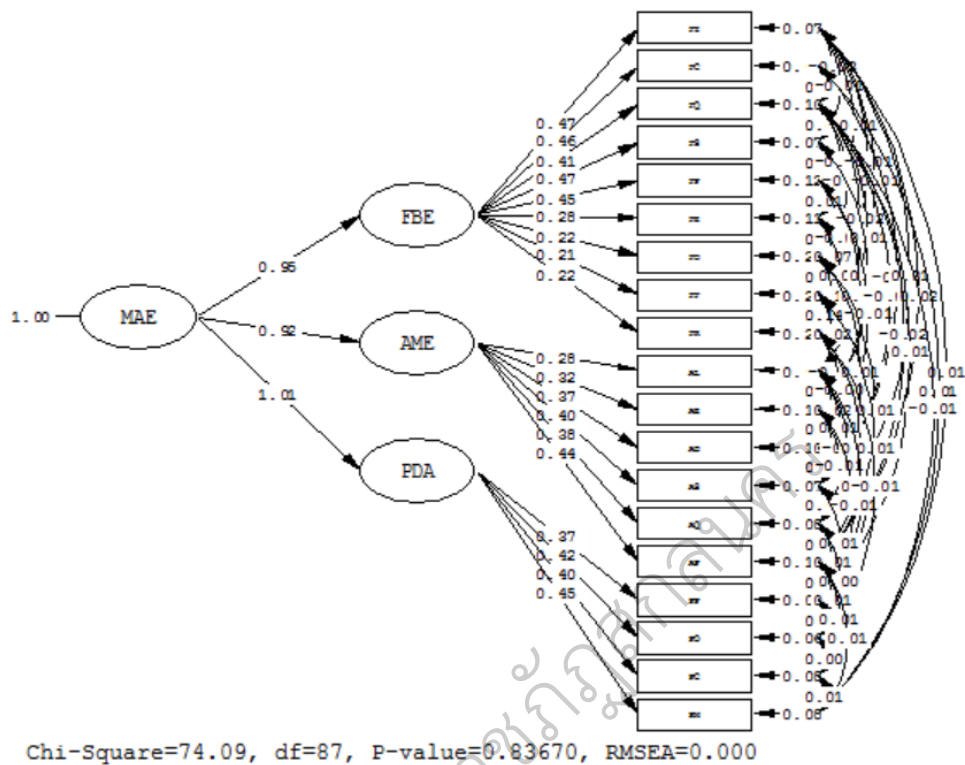
ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ b (SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ความคลาดเคลื่อนของตัวแปร (e)
อันดับแรก				
FI	0.47**	0.77	0.56	0.07
FC	0.46**(0.02)	0.70	0.19	0.09
FQ	0.41**(0.02)	0.63	0.31	0.10
FS	0.47**(0.02)	0.76	0.33	0.07
FP	0.45**(0.02)	0.62	0.08	0.12
FE	0.28**(0.02)	0.40	0.14	0.11
FD	0.22**(0.02)	0.18	0.01	0.07
FF	0.21**(0.02)	0.15	-0.02	0.07
FR	0.22**(0.02)	0.17	0.07	0.08
AL	0.28**	0.52	0.20	0.07
AE	0.32**(0.02)	0.52	0.16	0.10

ตาราง 30 (ต่อ)

ตัวแปร	น้ำหนัก องค์ประกอบ b (SE)	สัมประสิทธิ์ การพยากรณ์ (R ²)	สัมประสิทธิ์ คะแนน องค์ประกอบ (FS)	ความคลาด เคลื่อนของ ตัวแปร (e)
AD	0.37**(0.02)	0.58	0.12	0.10
AS	0.40**(0.02)	0.71	0.45	0.07
AQ	0.38**(0.02)	0.65	0.36	0.08
AP	0.44**(0.02)	0.65	0.34	0.11
PP	0.37**	0.60	0.10	0.09
PO	0.42**(0.02)	0.76	0.38	0.06
PC	0.40**(0.02)	0.66	0.20	0.08
PM	0.45**(0.02)	0.73	0.26	0.01
อันดับสอง				
FBE	0.95**(0.04)	0.91	-	-
AME	0.92**(0.05)	0.85	-	-
PDA	1.01**(0.05)	1.02	-	-

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (p<.01)

จากตาราง 30 สามารถสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ
ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือดังภาพประกอบ 15

ภาพประกอบ 15 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของรูปแบบการบริหารงาน
วิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ

จากตาราง 30 ภาพประกอบ 15 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน
ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า
เมื่อปรับรูปแบบแล้ว มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดีมาก พิจารณาได้
จากค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 74.09 มีขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of
Freedom) เท่ากับ 87 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p = .84$) ซึ่งมีค่าต่ำกว่า 2 เมื่อ
พิจารณาค่า χ^2/df เท่ากับ 0.85 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์คือต่ำกว่า 2 ค่าดัชนีวัดระดับ
ความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI)
เท่ากับ 0.97 และค่าดัชนีแสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะยอมรับดัชนีความสอดคล้อง

กลมกลืนของรูปแบบ (CN) เท่ากับ 982.43 แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลักที่ว่ารูปแบบการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของรูปแบบตามตาราง 28 และภาพประกอบ 16 พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรทั้ง 3 องค์ประกอบหลัก มีค่าเป็นบวกมีค่าต่ำสุดตั้งแต่ 0.92 ถึง 1.01 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

เมื่อจัดลำดับองค์ประกอบย่อยที่มีความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือจากมากไปหาน้อยได้ดังต่อไปนี้คือด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (PDA) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.01 ด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (FBE) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.95 และด้านองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (AME) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.92 และ ตามลำดับเนื่องจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองจะไม่รายงานค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบผู้วิจัยจึงได้นำค่าน้ำหนักองค์ประกอบสำหรับตัวแปรทั้ง 3 องค์ประกอบมาสร้างสเกลองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือแทนค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบซึ่งเพชรมณี วิริยะสีบพงศ์ (2554, หน้า 227) กล่าวไว้ว่าค่าทั้งสองนี้ให้ความหมายในทำนองเดียวกันได้ดังนั้นจึงสามารถเขียนสมการโครงสร้างองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ดังนี้

$$MAE = 1.01(PDA) + 0.95(FBE) + 0.92(AME)$$

3.6 น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ขององค์ประกอบหลักองค์ประกอบย่อยการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของรูปแบบนำมาซึ่งการคัดเลือกตัวแปรที่แสดงว่ามีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างหรือค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ตามเกณฑ์ ดังนี้ 1) เท่ากับหรือมากกว่า 0.70 สำหรับองค์ประกอบหลัก

(Farrell & Rudd, 2011) และ 2) เท่ากับหรือมากกว่า 0.30 สำหรับองค์ประกอบย่อยและตัวแปร (Taccq, 1997 อ้างถึงในวิลลาวัลย์มาคุ้ม, 2549) รายละเอียดดังตาราง 31

ตาราง 31 น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ขององค์ประกอบหลักองค์ประกอบย่อยการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

องค์ประกอบหลัก	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	องค์ประกอบย่อย	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	
ขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (FBE)	0.95**(0.04)	การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (FI)	0.47**	FI11	0.50**(0.02)	
				FI12	0.51**(0.02)	
				FI13	0.52**(0.02)	
				FI14	0.53**(0.02)	
				FI15	0.46**(0.02)	
				FI16	0.58**(0.03)	
		การพัฒนาหลักสูตร(FC)	0.46**(0.02)		FC21	0.50**(0.02)
					FC22	0.48**(0.02)
					FC23	0.49**(0.02)
					FC24	0.53**(0.02)
					FC25	0.51**(0.03)
		การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา (FQ)	0.41**(0.02)		FQ31	0.48**(0.02)
					FQ32	0.52**(0.02)
					FQ33	0.44**(0.02)
					FQ34	0.49**(0.02)
FQ35	0.49**(0.02)					

ตาราง 31 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	องค์ประกอบย่อย	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	
ขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (FBE)		การนิเทศการศึกษา (FS)	0.47**(0.02)	FS41	0.52**(0.02)	
				FS42	0.52**(0.02)	
				FS43	0.53**(0.02)	
				FS44	0.49**(0.02)	
				FS45	0.51**(0.02)	
				FS46	0.49**(0.02)	
		การพัฒนากระบวนการเรียนรู้(FP)	0.45**(0.02)		FP51	0.51**(0.02)
					FP52	0.54**(0.02)
					FP53	0.51**(0.02)
		การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ (FE)	0.28**(0.02)		FE61	0.45**(0.03)
					FE62	0.45**(0.03)
					FE63	0.26**(0.02)
					FE64	0.26**(0.02)
					FE65	0.28**(0.02)
		การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ (FD)	0.22**(0.02)		FD71	0.44**(0.02)
					FD72	0.46**(0.03)
					FD73	0.43**(0.02)
					FD74	0.45**(0.02)

ตาราง 31 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	องค์ประกอบย่อย	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)		
ขอข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (FBE)		การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัวองค์การหน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (FF)	0.21**(0.02)	FF81	0.47**(0.03)		
				FF82	0.45**(0.03)		
				FF83	0.50**(0.03)		
		การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา (FR)			0.22**(0.02)	FR91	0.47**(0.02)
						FR92	0.48**(0.02)
						FR93	0.47**(0.02)
		องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (AME)	0.92**(0.05)	ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (AL)	0.28**	AL11	0.38**(0.02)
						AL12	0.36**(0.02)
						AL13	0.35**(0.02)
AL14	0.40**(0.02)						
AL15	0.36**(0.02)						
AL16	0.29**(0.02)						
AL17	0.40**(0.02)						
AL18	0.36**(0.02)						
AL19	0.35**(0.02)						

ตาราง 31 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	องค์ประกอบย่อย	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)		
องค์ประกอบ การบริหาร งานวิชาการสู่ ความเป็นเลิศ (AME)	0.92**(0.05)	การให้บริการ ทางวิชาการ อย่างมืออาชีพ (AE)	0.32**(0.02)	AE21	0.43**(0.02)		
				AE22	0.39**(0.02)		
				AE23	0.40**(0.02)		
				AE24	0.36**(0.02)		
				AE25	0.40**(0.02)		
				AE26	0.44**(0.02)		
		การกระจาย อำนาจให้ ผู้เกี่ยวข้องมี ส่วนร่วม (AD)	0.37**(0.02)			AD31	0.41**(0.02)
						AD32	0.43**(0.02)
						AD33	0.44**(0.02)
						AD34	0.48**(0.02)
						AD35	0.43**(0.02)
		โครงสร้างการ บริหาร (AS)	0.40**(0.02)			AS41	0.42**(0.02)
						AS42	0.50**(0.02)
						AS43	0.44**(0.02)
						AS44	0.47**(0.02)
						AS45	0.42**(0.02)
						AS46	0.48**(0.02)
		การมุ่งเน้น คุณภาพ นักเรียน การมี ส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง และ ผู้เกี่ยวข้อง(AQ)	0.38**(0.02)			AQ51	0.41**(0.02)
						AQ52	0.36**(0.02)
						AQ53	0.43**(0.02)
AQ54	0.49**(0.02)						

ตาราง 31 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	องค์ประกอบย่อย	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)
องค์ประกอบ การบริหาร งานวิชาการสู่ ความเป็นเลิศ (AME)		การส่งเสริม ด้านการวิจัย เกี่ยวกับการ เรียนการสอน (AP)	0.44**(0.02)	AP61	0.53**(0.02)
				AP62	0.51**(0.02)
				AP63	0.35**(0.02)
				AP64	0.45**(0.02)
				AP65	0.48**(0.02)
กระบวนการ พัฒนาการ บริหารงาน วิชาการสู่ความ เป็นเลิศ (PDA)	1.01**(0.05)	ขั้นการวาง แผนการ บริหารงาน วิชาการ (PP)	0.37**	PP11	0.43**(0.02)
				PP12	0.45**(0.03)
				PP13	0.46**(0.02)
				PP14	0.42**(0.02)
				PP15	0.45**(0.02)
				PP16	0.49**(0.02)
		ขั้นการจัด องค์การการ บริหารงาน วิชาการ (PO)	0.42**(0.02)	PO21	0.45**(0.02)
				PO22	0.46**(0.02)
				PO23	0.46**(0.02)
				PO24	0.43**(0.02)
				PO25	0.45**(0.02)
				PO26	0.45**(0.02)
		ขั้นการควบคุม งานการ บริหารงาน วิชาการ (PC)	0.40**(0.02)	PC31	0.43**(0.03)
				PC32	0.45**(0.02)
				PC33	0.39**(0.02)
				PC34	0.49**(0.02)

ตาราง 31 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	องค์ประกอบย่อย	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)
กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (PDA)		ขั้นการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานวิชาการ (PM)	0.45**(0.02)	PM41	0.50**(0.02)
				PM42	0.45**(0.02)
				PM43	0.49**(0.02)
				PM44	0.48**(0.02)

จากตาราง 31 พบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ขององค์ประกอบหลักทั้ง 3 องค์ประกอบหลักมีค่าเป็นบวกตั้งแต่ 0.92 – 1.01 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่าเรียงลำดับจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากไปหาน้อยคือด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (PDA) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.01 ด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (FBE) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.95 และด้านองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (AME) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.92 ตามลำดับ และค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของตัวแปรทั้ง 97 ตัวแปร มีค่า ตั้งแต่ 0.26 – 0.58 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศของของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขต ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเพื่อตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประจำปีการศึกษา 2557 จำนวน 3,288 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประจำปีการศึกษา 2557 จำนวน 609 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบของรูปแบบการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศของของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขต ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีข้อคำถามรวมทั้งสิ้น 97 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

วิธีดำเนินการวิจัย เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods) ได้แก่ การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย (Documentary Analysis) การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (Expert interview) การศึกษารายกรณี (Case Study) การใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Methodology) วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และโปรแกรมลิสเรล (LISREL for Windows 8.52) ระยะเวลาดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1

ศึกษาองค์ประกอบรูปแบบการบริหารวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และระยะที่ 3 การตรวจสอบยืนยันรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย สรุปได้ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 3 องค์ประกอบหลัก ประกอบด้วย 1) ขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ 2) การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ และ 3) กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศจำนวน

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยใช้เทคนิคเดลฟาย พบว่า ได้องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 3 องค์ประกอบหลัก 19 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย ขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศจำนวน 9 องค์ประกอบย่อย องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ จำนวน 6 องค์ประกอบย่อย และกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ จำนวน 4 องค์ประกอบย่อย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ จำนวน 9 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การพัฒนานวัตกรรมและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนาระบบคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การนิเทศการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอน การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ

มากทุกองค์ประกอบ และมีความสอดคล้องในระดับมาก แต่ละองค์ประกอบย่อยมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 การพัฒนานวัตกรรมและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย 6 ตัวแปร ได้แก่ 1) ส่งเสริมบุคลากรให้มีทักษะด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง และเกิดรูปธรรม 2) การกำหนดชิ้นงานหรือนวัตกรรมที่พัฒนางานวิชาการ 3) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์นวัตกรรม 4) จัดทำทะเบียนสื่อ 5) สนับสนุนการใช้สื่อนวัตกรรม พัฒนาคุณภาพวิชาการ และ 6) สนับสนุนชุมชนให้เข้าถึงเทคโนโลยี

2.1.2 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ตัวแปร ได้แก่ 1) กำหนดเป้าหมายหลักสูตร ที่มีความสอดคล้องต่อเนื่องกันตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน 2) หลักสูตรสอดคล้องกับบริบทสังคม ท้องถิ่นในเชิงกลยุทธ์มุ่งผลสัมฤทธิ์ 3) จัดทำโครงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน 4) มีการตรวจสอบประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาทุกปี 5) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาทุก 3 ปี ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายของโรงเรียน

2.1.3 การพัฒนาระบบคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย 5 ตัวแปร ได้แก่ 1) จัดทำโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ระยะ 4 ปี 2) มีข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการมีมาตรฐานครอบคลุมทุกด้าน 3) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบประกันคุณภาพภายใน 4) มอบหมายภาระงานตามระเบียบทางราชการ การจัดทำเครื่องมือในการดำเนินการ ที่ชัดเจน 5) มีการกำกับติดตามงาน รายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามปฏิทินที่กำหนดอย่างชัดเจนและต่อเนื่องตลอดไป

2.1.4 การนิเทศการศึกษา ประกอบด้วย 7 ตัวแปร ได้แก่ 1) มีการกำหนดโครงการนิเทศทางการศึกษาร่วมกัน ร่วมคิด ร่วมสร้างแผน ร่วมสังเกต ร่วมสะท้อนผล 2) มีการประชุมหารือและแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับกลุ่ม และระดับโรงเรียน 3) มีการกำหนดปฏิทินการนิเทศที่ชัดเจน โดยกำหนดระยะเวลา สถานที่ ผู้รับผิดชอบ งบประมาณและผลที่คาดว่าจะได้รับ 4) มีเกณฑ์เครื่องมือการนิเทศที่ดี ครอบคลุมงาน 5) มีการนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง 6) มีการจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลการนิเทศ

2.1.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 ตัวแปร ได้แก่

- 1) มีโครงการจัดประชุมอบรมเพื่อเพิ่มทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การผลิตสื่อการสอน ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การวัดประเมินผลตามสภาพจริง
- 2) มีคณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน 3) ตรวจสอบประเมินผลและนิเทศช่วยเหลือครู

2.1.6 การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอน ประกอบด้วย 5

- ตัวแปร ได้แก่ 1) มีการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานและจัดทำคู่มือ 2) ส่งเสริมให้ครูมีการประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลายทั้งแบบปรนัย อัตนัยที่เหมาะสมกับผู้เรียน 3) แบบวัดและประเมินผลมีความเที่ยงตรง สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ 4) กำหนดขอบข่ายกรอบภาระงานที่ชัดเจน 5) มีการกำกับดูแลและการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษา

2.1.7 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ตัวแปร

- ตัวแปร ได้แก่ 1) จัดสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) เป็นศูนย์บริการทางการเรียนรู้ของชุมชน 3) แหล่งเรียนรู้ครอบคลุมความต้องการของผู้รับบริการ และ 4) มีการประสานงานเครือข่าย การสนับสนุนงบประมาณ

2.1.8 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม

- องค์การ หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ประกอบด้วย 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) มีการกำหนดแผนงานโครงการ 2) ใช้กระบวนการ PDCA กำหนดนโยบายแนวทางที่ชัดเจน 3) มีการกำหนดปฏิทินภาระงาน ให้ชัดเจน สนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การดำเนินงาน

2.1.9 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ประกอบด้วย

- 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) สร้างความตระหนักในการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา 2) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศติดตาม มีปฏิทินการนิเทศ มีการนิเทศติดตามผลตามปฏิทิน กำกับติดตาม ดำเนินงานตามกรอบ ภาระงานที่ชัดเจน 3) มีการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายคุณภาพการศึกษา

2.2 องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ จำนวน 6

- องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม การให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ การมีโครงสร้าง การมุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง และการส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการ

เรียนการสอน เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบย่อยพบว่า 2 องค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับมากที่สุด และ 4 องค์ประกอบย่อย อยู่ในระดับมาก และมีความสอดคล้องในระดับมาก แต่ละองค์ประกอบย่อยมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ประกอบด้วย 9 ตัวแปร ได้แก่ 1) มีภาวะผู้นำทางวิชาการ 2) มีคุณธรรมครบถ้วนตามหลักธรรมมาภิบาลเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคมและผู้ใต้บังคับบัญชา 3) มีวิสัยทัศน์ ทันโลกทันเหตุการณ์ 4) รอบรู้เรื่องการบริหารงานด้านวิชาการ 5) มีมนุษยสัมพันธ์ คิดในเชิงบวก 6) มีความมุ่งมั่นตั้งใจ 7) มีทักษะทางการบริหารจัดการ 8) มีความกล้าที่จะตัดสินใจ และ 9) มีแนวคิดในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายต่างๆ

2.2.2 การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 6 ตัวแปร ได้แก่ 1) เป็นแหล่งองค์ความรู้และภูมิปัญญา ทั้งที่เป็นบุคคลเรื่องราวสถานที่ สังคมวัฒนธรรม 2) การตอบสนองความต้องการของชุมชน 3) บริการงานวิชาการ โรงเรียนเป็นฐาน ด้วยหลักธรรมมาภิบาลตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการมีส่วนร่วมของชุมชน 4) การทำงานเป็นทีม 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างทั่วถึง 6) มีแนวทางในการบริการวิชาการให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน

2.2.3 การให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ ประกอบด้วย 5 ตัวแปร ได้แก่ 1) ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมติดตามตรวจสอบ ร่วมประเมินผล และร่วมชื่นชมในผลงานที่ประสบความสำเร็จ 2) มีกระบวนการสร้างเป้าหมายร่วมของโรงเรียนและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน 3) เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารและการจัดการศึกษา 4) สร้างเครือข่ายร่วมมือจากทุกภาคส่วน 5) องค์การภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งทางบุคคลและ/ทางเครือข่าย

2.2.4 การมีโครงสร้าง ประกอบด้วย 6 ตัวแปร ได้แก่ 1) จัดโครงสร้างการบริหารเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนงานตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดเน้นที่เป็น อัตลักษณ์ตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาของโรงเรียนและตัวชี้วัด 2) สร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ 3) ระดมความร่วมมือในการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ 4) ส่งเสริมให้ผู้มีส่วนได้เสีย มีส่วนร่วมดำเนินการในโครงสร้างการบริหาร 5) จัดโครงสร้างครอบคลุมภารกิจงานบริหาร 6) มีโครงสร้างให้ชุมชนช่วยระดมทุนสนับสนุนโรงเรียน

2.2.5 การมุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) มุ่งสอนให้มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าท่องจำ และนำความรู้ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) เน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นคนดี มีความรู้คู่คุณธรรม และเป็นคนเก่ง 3) ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจในการดำเนินงานของโรงเรียน 4) สร้างสื่อและนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีให้เป็นไปตามยุคสมัย

2.2.6 การส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน ประกอบด้วย 5 ตัวแปร ได้แก่ 1) ส่งเสริมและให้ความสำคัญในการทำวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน 2) สนับสนุนส่งเสริมด้าน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยี ในการทำวิจัย 3) นำผลวิจัยมาปรับปรุงให้เห็นความเปลี่ยนแปลงการพัฒนา 4) สร้างความตระหนักแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาในการทำวิจัยในชั้นเรียน ไม่เป็นการสร้างภาระเพิ่มขึ้นแต่เป็นบทบาทส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน 5) ส่งเสริมและพัฒนาครูให้เข้าใจด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน

2.3 กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศจำนวน 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การควบคุมงาน และการตรวจสอบและประเมินผล ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ และมีความสอดคล้องในระดับมาก ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ และมีความสอดคล้องในระดับมาก แต่ละองค์ประกอบย่อยมีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 การวางแผน ประกอบด้วย 6 ตัวแปร ได้แก่ 1) ใช้กระบวนการ SWOT เพื่อบริหารจัดการงานด้านวิชาการองค์กร การร่วมกันวางแผน การพัฒนาการร่วมดำเนินงานตามแผน โครงการ การนิเทศ ติดตาม การประเมินผล 2) มีการศึกษาวิเคราะห์นโยบาย เป้าหมาย ทิศทางการศึกษาของชาติ เขตพื้นที่ 3) จัดทำแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินผลแผน การพัฒนาการนำไปใช้ 4) กำหนด ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ จุดเน้น กลยุทธ์ ตัวชี้วัด สู่การปฏิบัติ 5) มีข้อมูล ครบถ้วน ชัดเจน แม่นยำ สนองนโยบายของรัฐ และหน่วยงานบังคับบัญชา และ 6) จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ยืดหยุ่น และปฏิบัติได้จริง มุ่งผลสัมฤทธิ์ ติดตาม ประเมินผล สะท้อน ปรับปรุงต่อเนื่อง

2.3.2 การจัดองค์การ ประกอบด้วย 8 ตัวแปร ได้แก่ 1) จัดหาผู้มีความรู้ความสามารถมีศักยภาพรับผิดชอบงาน 2) บุคลากรมีความเข้าใจในเป้าหมายของการทำงาน 3) มีการจัดองค์การตามโครงสร้างการบริหารที่สามารถทำงานเชิงรุก เชิงรับ

ประสานสอดคล้องกัน 4) จัดองค์กรให้มีลักษณะการมีส่วนร่วม 5) มีการจัดองค์กรเป็น
องค์กรแห่งการเรียนรู้ 6) จัดระบบบริหารจัดการ เน้นความพอเพียง 7) ส่งเสริมการจัดการ
เรียนรู้ โดยใช้โครงการเป็นฐาน และ 8) มีการจัดระบบการนิเทศกำกับติดตามตรวจสอบ
อย่างจริงจัง

2.3.3 การควบคุมงาน ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) มีการกำหนด
เป้าหมายที่ชัดเจน กำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัด ผลสำเร็จทั้งในระดับชั้นเรียน และระดับ
สถานศึกษา 2) มีการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ การประเมินผล ภายใต้ความร่วมมือ
ของบุคลากรภายในองค์กร ชุมชน 3) ใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และ 4) มีการ
รายงานผลการปฏิบัติงานนำไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.3.4 การตรวจสอบและประเมินผล ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ได้แก่
1) กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบติดตามงานเป็นระยะ
2) กำหนดรูปแบบและวิธีการสร้างเครื่องมือ การเก็บ รวบรวมข้อมูลและการนำมาใช้ให้
เกิดประโยชน์ 3) ใช้เครื่องมือวัด ประเมินผลที่ครอบคลุม มีประสิทธิภาพ และกำหนด
กรอบระยะเวลาที่ชัดเจน 4) มีการวางแผนร่วมกันในการตรวจสอบ และมีเกณฑ์การ
ประเมินผลที่ชัดเจน

3. ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สรุปรวมขั้นตอนการวิเคราะห์ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งเพื่อสร้างรูปแบบ
การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งก่อน
การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง
องค์ประกอบย่อยทั้ง 19 องค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบย่อยในแต่ละรูปแบบมี
ความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) ทุกค่า สรุปได้ว่ารูปแบบ
มีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ และเมื่อนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ
พบว่า รูปแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ คำนวณน้ำหนักองค์ประกอบของ
องค์ประกอบย่อยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า แสดงว่าทั้ง 19 องค์ประกอบ
เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 74.09 มีขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom) เท่ากับ 87 มีค่าความน่าจะเป็นเข้าใกล้ 1 ($p = .84$) ซึ่งมีค่าต่ำกว่า 2 เมื่อพิจารณาค่า χ^2/df เท่ากับ 0.85 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์คือต่ำกว่า 2 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.97 และค่าดัชนีแสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของรูปแบบ (CN) เท่ากับ 982.43 แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลักที่ว่ารูปแบบการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2.3 น้ำหนักขององค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังต่อไปนี้ คือ ด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (PDA) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.01 ด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (FBE) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.95 และด้านองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ (AME) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.92 ตามลำดับ สามารถเขียนสมการโครงสร้างองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ดังนี้

$$MAE = 1.01(PDA) + 0.95(FBE) + 0.92(AME)$$

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่ามี 3 องค์ประกอบหลัก 19 องค์ประกอบย่อย 97 ตัวแปร มีประเด็นอภิปรายแต่ละองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. ขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

1.1 ด้านการพัฒนานวัตกรรมและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนต้องดำเนินการดังนี้ 1) ส่งเสริมบุคลากรให้มีทักษะด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง และเกิดรูปธรรม 2) การกำหนดชิ้นงานหรือนวัตกรรมที่พัฒนา งานวิชาการ 3) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์นวัตกรรม 4) จัดทำทะเบียนสื่อ 5) สนับสนุนการใช้ สื่อ นวัตกรรม พัฒนาคุณภาพวิชาการ และ 6) สนับสนุนชุมชนให้เข้าถึงเทคโนโลยี สอดคล้องกับแนวคิดของ วสันต์ นาวเหนือว (2550 หน้า 60) ได้เสนอว่า สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้การ จัด การศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หน่วยงานทางการศึกษาในระดับสูง ควรให้การสนับสนุนส่งเสริมด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาแก่โรงเรียนในสังกัดอย่างยิ่ง และ ต่อเนื่องทั้งคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการศึกษา สื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัยตลอดจน การประสานความร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความร่วมมือกัน ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษา และสอดคล้องกับแนวคิดของ ชีระพร आयวัฒน์ (2552, หน้า 222) ได้เสนอว่า สื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเนื้อหาจาก ผู้สอนไปยังผู้เรียน ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น รวมทั้งให้ครูสามารถแบ่งเบา ภาระการสอนและประหยัดเวลาได้โดยที่นักเรียนมีความรู้ความสามารถจากการสอนเร็ว ขึ้น ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรเอาใจใส่ในการจัดหา จัดทำ จัดบริการ และส่งเสริมการ สอนให้ครูรู้จักใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับแผนการสอนและคู่มือครูอย่างเพียงพอ เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนต้อง ดำเนินการดังนี้ 1) กำหนดเป้าหมายหลักสูตร ที่มีความสอดคล้องต่อเนื่องกันตั้งแต่ระดับ อนุบาลถึงประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาที่ตอบสนองของความต้องการของชุมชน 2) หลักสูตรสอดคล้องกับบริบทสังคม ท้องถิ่นในเชิงกลยุทธ์มุ่งผลสัมฤทธิ์ 3) จัดทำ โครงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน 4) มีการตรวจสอบประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาทุกปี 5) พัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาทุก 3 ปี ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายของ โรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 35) ได้เสนอว่า หลักสูตรคือ การจัดประมวลประสบการณ์ที่มีความสำคัญต่อการ บริหารงานวิชาการอย่างยิ่ง เป็นการกำหนดทิศทางในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ

และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 27 วรรค 2 กำหนดให้สถานศึกษามีหน้าที่ในการจัดทำสาระของหลักสูตร ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากชีวิตจริงของตนเอง เป็นการเรียนรู้ที่เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเอง ได้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข และสอดคล้องกับแนวคิดของ ชีระพร आयुวัฒน์ (2552, หน้า 107) การพัฒนาหลักสูตรเป็นงานที่ต้องทำอย่างเป็นระบบและร่วมกับบุคคลหลายฝ่าย และยังพบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีความสำคัญต่อการช่วยพัฒนาผู้เรียนในทุกๆ ด้าน สามารถชี้แนะให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้พยายามจัดมวลงประสพการณ์ให้แก่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านความรู้ คุณธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์บรรลุจุดหมายของการจัดการศึกษา

1.3 ด้านการพัฒนาระบบคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนต้องดำเนินการดังนี้ 1) จัดทำโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ การศึกษาระยะ 4 ปี 2) มีข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการมีมาตรฐานครอบคลุมทุกด้าน 3) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบประกันคุณภาพภายใน 4) มอบหมายภาระงานตามระเบียบทางราชการ การจัดทำเครื่องมือในการดำเนินการ ที่ชัดเจน 5) มีการกำกับติดตามงาน รายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามปฏิทินที่กำหนดอย่างชัดเจนและต่อเนื่องตลอดไป สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 11) ได้เสนอว่า การประกันคุณภาพการศึกษามี ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษาให้เจริญก้าวหน้าเท่าเทียมกันกับต่างประเทศ เนื่องจากการประกันคุณภาพการศึกษาจะพัฒนาการศึกษาไปอย่างเป็นระบบตาม หลักเกณฑ์มาตรฐาน และสอดคล้องกับแนวคิดของ ชีระพร आयुวัฒน์ (2552, หน้า 182) ได้เสนอว่า การประกันคุณภาพการศึกษา คือ กระบวนการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันแก่ผู้รับบริการการศึกษาว่า สถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามมาตรฐานที่กำหนด และเป็นที่ยอมรับของสังคม เพราะการประกันคุณภาพการศึกษา มีความสำคัญและเป็นที่ยอมรับของสังคม สถานศึกษาจะต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของ คนให้ปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น

1.4 ด้านการนิเทศการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนต้องดำเนินการดังนี้

- 1) มีการกำหนดโครงการนิเทศทางการศึกษาร่วมกัน ร่วมคิด ร่วมสร้างแผน ร่วมสังเกต ร่วมสะท้อนผล
- 2) มีการประชุมหารือและแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศระดับเขตพื้นที่ การศึกษา ระดับกลุ่ม และระดับโรงเรียน
- 3) มีการกำหนดปฏิทินการนิเทศที่ชัดเจน โดย กำหนดระยะเวลา สถานที่ ผู้รับผิดชอบ งบประมาณและผลที่คาดว่าจะได้รับ
- 4) มีเกณฑ์ เครื่องมือการนิเทศที่ดี ครอบคลุมงาน
- 5) มีการนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานวิชาการ อย่างต่อเนื่อง
- 6) มีการจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลการนิเทศ

สอดคล้องกับแนวคิดของ ชีรพล ชัยนการนาวิ (2547, หน้า 34) ได้เสนอว่า การบริหารและการจัดการในเรื่องใดๆ จะเกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงสุดจำเป็นต้องมีการควบคุมดูแล ตรวจสอบ แนะนำช่วยเหลือ คอยให้บริการ ปรับปรุงแก้ไขอยู่ตลอดเวลา และสอดคล้องกับแนวคิดของ Glickman, Carl D. Stephen P. Gordon and Jovita M. (1995, pp. 43-44) การนิเทศภายในสถานศึกษาจะสำเร็จลงได้อย่างมีประสิทธิภาพตาม จุดมุ่งหมายต้อง มีหลักการสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ดังนี้ การนิเทศภายในสถานศึกษา จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตามขั้นตอนกระบวนการนิเทศ และบุคลากรที่เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารโรงเรียน โดยความร่วมมือของคณะครูในโรงเรียน และธีระพร आयวัฒน์ (2552, หน้า 170) ได้เสนอว่า การนิเทศการศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียน จะต้องดำเนินการจัดให้มีขึ้นในโรงเรียนเพราะการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญ ประการหนึ่งที่จะช่วยให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนต้องดำเนินการดังนี้

- 1) มีโครงการจัดประชุมอบรมเพื่อเพิ่มทักษะการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน การผลิตสื่อการสอน ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การวัดประเมินผลตามสภาพจริง
- 2) มีคณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน
- 3) ตรวจสอบประเมินผลและนิเทศช่วยเหลือครู สอดคล้องกับแนวคิดของธีระพร आयวัฒน์ (2552, หน้า 109-110) ได้เสนอว่า แนวทางในการจัดการเรียนรู้นั้น สถานศึกษาจะต้อง จัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์การประยุกต์ความรู้มาใช้ จัดกิจกรรมให้เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติผสมผสานความต่างๆ พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและจัดการเรียนรู้ให้

เกิดขึ้นตลอดเวลา ทุกสถานที่ สถานศึกษาต้องพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมผู้สอนจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ร่วมมือกับบุคคล องค์กร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข ซึ่งผู้บริหารต้องบริหารจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ และการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ อีกทั้งกระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 33-38) ได้เสนอว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ในสถานศึกษามีแนวปฏิบัติดังนี้ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่างๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม ทั้งนี้โดยการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม

1.6 ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนต้องดำเนินการดังนี้ 1) มีการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานและจัดทำคู่มือ 2) ส่งเสริมให้ครูมีการประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลายทั้งแบบปรนัย อัตนัยที่เหมาะสมกับผู้เรียน 3) แบบวัดและประเมินผลมีความเที่ยงตรง สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ 4) กำหนดขอบข่าย กรอบภาระงานที่ชัดเจน 5) มีการกำกับดูแลและการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ กรมวิชาการ (2545, หน้า 24-26) ได้เสนอว่า การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญในการนำมาซึ่งคุณภาพการศึกษาของนักเรียนถือว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะช่วยพัฒนาการศึกษาระดับต่างๆ และสอดคล้องกับแนวคิดของ ชีระพร आयुวัฒน์ (2552, หน้า 120) ได้เสนอว่า การวัดผลและประเมินผลเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน มีความสำคัญมากต่อการเรียนการสอนของนักเรียน เพราะจะเป็นการวัดว่านักเรียนที่เรียนมาแล้ว มีความรู้มากน้อยเพียงใดจากที่เรียนมาและเมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว นักเรียนผ่านเกณฑ์หรือไม่ ซึ่งภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนจะต้องกำหนดนโยบายเกี่ยวกับ

การวัดผลและประเมินผลการเรียนให้ชัดเจนจัดเครื่องมือในการประเมินให้เพียงพอ และให้มีคุณภาพเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่จะวัด โดยยึดเกณฑ์การประเมินผลของทางราชการที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก

1.7 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนต้องดำเนินการดังนี้ 1) จัดสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) เป็นศูนย์บริการทางการเรียนรู้ของชุมชน 3) แหล่งเรียนรู้ครอบคลุมความต้องการของผู้รับบริการ และ 4) มีการประสานงานเครือข่าย การสนับสนุนงบประมาณ สอดคล้องกับแนวคิดของกรมวิชาการ (2542, หน้า 25-26) ได้เสนอว่า รัฐส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งเรียนรู้อื่นๆ อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น โรงเรียนทุกแห่งซึ่งมีหน้าที่ดำเนินงานให้สนองนโยบายของพระราชบัญญัติการศึกษาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และดำเนินการเพื่อให้เกิดแหล่งเรียนรู้ขึ้นในโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ ธีระพร อายุวัฒน์ (2552, หน้า 143-144) ได้เสนอว่า แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและชุมชนว่า ความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำให้เป็นสังคมแหล่งข้อมูลข่าวสาร หรือสังคมสารสนเทศที่ความรู้ทั้งหมดไม่ได้อยู่ที่ตัวครูอีกต่อไป แต่จะมีทั้งที่ตัวครูในแหล่งข้อมูลข่าวสารต่างๆ แหล่งการเรียนรู้ สื่อมวลชนที่แพร่หลายทั้งในและนอกประเทศ เป็นความรู้ที่ไม่มีพรมแดน และเป็นความรู้ที่ทุกคนในสังคมสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา อย่างที่เรียกว่าเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) ดังนั้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เคยเน้นครูเป็นสำคัญ (Teacher Center) จึงต้องเปลี่ยนบทบาทของครูเป็นผู้จัดการเรียนรู้ หรืออำนวยความสะดวก แก่ผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ก็ต้องใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ไม่ใช่นั่งเรียนแต่ในห้องเรียนตลอดเวลา ต้องให้ผู้เรียนมีโอกาสสืบเสาะแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาและชุมชน

1.8 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุคการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนดำเนินการดังนี้ 1) มีการกำหนดแผนงานโครงการ 2) ใช้กระบวนการ PDCA กำหนดนโยบาย แนวทางที่ชัดเจน 3) มีการกำหนดปฏิทินภาระงาน ให้ชัดเจน สนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การดำเนินงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ

(2542, หน้า 15–19) ได้เสนอว่า บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น จัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน รวมทั้งหาวิธีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน และสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2546, หน้า 33–38) ได้เสนอว่า การสร้างเสริมความรู้ให้ชุมชนสำหรับการมีส่วนร่วมกับการจัดการศึกษา ดังนี้ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานก่อนดำเนินการ 2) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน 3) การสร้างเครือข่ายของกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน 4) การสร้างกิจกรรม 5) การต่อรองเพื่อดำเนินการ 6) การร่วมดำเนินการ 7) การร่วมประเมินผลการดำเนินการและ 8) การร่วมกันรับผลประโยชน์จากการดำเนินการ และสอดคล้องกับแนวคิดของ ชีระพร आयวัฒน์ (2552, หน้า 205) ได้เสนอว่า แนวทางการที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้น โรงเรียนต้องดำเนินการในรูปของเครือข่ายการจัดการ ความรู้ การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนการใช้วิธีการ ประชาสัมพันธ์จัดการให้ความรู้แก่ บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถาน ประกอบการและสถาบันอื่นด้วยการจัดนิทรรศการให้ความรู้ การจัดอบรมให้ความรู้ และ มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

1.9 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนต้องดำเนินการดังนี้ 1) สร้างความตระหนักในการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา 2) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศติดตาม มีปฏิทินการนิเทศ มีการนิเทศติดตามผลตาม ปฏิทิน กำกับติดตาม ดำเนินงานตามกรอบ ภาระงานที่ชัดเจน 3) มีการดำเนินงานร่วมกับ เครือข่ายคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543, หน้า 98) ได้เสนอว่า การวิจัยในชั้นเรียนถือว่าเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนา กระบวนการเรียนการสอน การนำการวิจัยเข้าไปช่วย จะทำให้การจัดการเรียนการสอน ของครูสามารถนำผู้เรียนไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของหลักสูตรได้ สอดคล้องกับ แนวคิดของ ชาญชัย อาจิดนสมาจาร (2546, หน้า 139) ได้เสนอว่า การวิจัยเป็น กระบวนการค้นหา ความจริง (Fact Finding Process) การค้นหาความรู้ ความพยายามใน การสำรวจหาความจริง การวิจัยเป็นการค้นหา พัฒนาและการทำความเข้าใจในความรู้อยู่ โดยวิธีทางวิทยาศาสตร์ และการรวบรวมแนวความคิดหรือข้อสมมติฐาน (Hypothesis)

การสังเกตข้อเท็จจริง การวิเคราะห์ การทำความเข้าใจ และการสรุปขั้นสุดท้ายเป็น ทฤษฎี และการศึกษานั้น เป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับการดำรงชีวิตประจำวันและ การศึกษานั้นก็ถือว่าเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่คนเราต้องไขว่คว้า ค้นหาด้วยตนเอง เพราะ หาข้อเท็จจริง จึงจำเป็นต้องมีการวิจัยทางการศึกษา และสอดคล้องกับแนวคิดของ อีระพร आयววัฒน์ (2552, หน้า 135) ได้เสนอว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นเครื่องมืออันจำเป็น ที่จะช่วยพัฒนาทั้งตัวผู้เรียน และครูผู้สอนช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนและเพิ่ม ประสิทธิภาพในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ โดยครูผู้ทำการวิจัยจะเป็น ผู้กระตุ้นให้ ผู้เรียนรู้จักสังเกต ค้นคว้า วิเคราะห์หาเหตุผลและแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและ แสดงศักยภาพที่แท้จริงของแต่ละคนออกมาเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งจะทำให้ครูเกิดการเรียนรู้ ร่วมกันกับนักเรียนทั้งใน เชิงองค์ความรู้ สร้างกระบวนการเรียนรู้อันเหมาะสม รวมทั้ง เรียนรู้ถึงปัญหา ข้อจำกัดและศักยภาพที่แท้จริงของนักเรียนแต่ละคนไปพร้อมๆ กัน

2. องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ จำนวน 6 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม การให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ การมีโครงสร้าง การมุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง และการส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการ เรียนการสอน เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบย่อยพบว่า 2 องค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับ มากที่สุด และ 4 องค์ประกอบย่อย อยู่ในระดับมาก และมีความสอดคล้องในระดับมาก แต่ละองค์ประกอบย่อยมีกิจกรรม ได้แก่

2.1 ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารต้องดำเนินการดังนี้

1) มีภาวะผู้นำทางวิชาการ 2) มีคุณธรรมครบถ้วนตามหลักธรรมาภิบาลเป็นแบบอย่างที่ดี แก่สังคม และผู้ใต้บังคับบัญชา 3) มีวิสัยทัศน์ ทันโลกทันเหตุการณ์ 4) รอบรู้เรื่องการบริหารงานด้านวิชาการ 5) มีมนุษยสัมพันธ์ คิดในเชิงบวก 6) มีความมุ่งมั่นตั้งใจ 7) มีทักษะทางการบริหารจัดการ 8) มีความกล้าที่จะตัดสินใจ และ 9) มีแนวคิดในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายต่างๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ ธวัช กรุดมณี (2550, หน้า 8) ได้เสนอว่า การใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในการมีวิสัยทัศน์ นำ วิสัยทัศน์ไปสู่ การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยจงใจให้บุคลากรได้ร่วมมือปฏิบัติหน้าที่จน บรรลุเป้าหมาย ส่งเสริมให้บุคลากรได้มีการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่องและเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลง และสอดคล้องกับแนวคิดของ จารุณี แก้วเอี่ยม (2553, หน้า 31) ได้เสนอว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง การสื่อสารถ่ายทอดให้ผู้อื่นทราบถึงคุณค่าและศักยภาพของตนเอง

อย่างถ่องแท้จนเข้าใจและมั่นใจด้วยตนเองเพื่อให้เกิดกระบวนการเตรียมการ สั่งการ หรือ อำนวยการและการใช้อิทธิพลเพื่อให้บุคคลหรือกลุ่มทำตามวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ ซึ่งการเตรียมการดังกล่าว ได้แก่ การจูงใจผู้ร่วมงาน การติดต่อสื่อสารการคาดการณ์ล่วงหน้า การเตรียมการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง รวมทั้ง การพัฒนาเพื่อสร้างมิตรภาพ อันดีร่วมกันระหว่างสมาชิกในองค์กร และสอดคล้องกับแนวคิดของ วาโร เฟ็งสวัสต์ (2549, หน้า 8) ได้เสนอว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร คือการที่ผู้บริหารโรงเรียนใช้ศักยภาพของตนเองผลักดันให้ครูแต่ละคนปฏิบัติงานอย่างเต็มที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประคอง รัตมีแก้ว (2551) ได้เสนอว่า คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร การครองตนของผู้บริหาร ความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร และบุคลิกภาพของผู้บริหาร ส่วนแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานคือ ผู้บริหารควรจะมีการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำโดยศึกษาเอกสารและคู่มือการปฏิบัติงาน การศึกษาต่อ การศึกษาดูงาน การเข้ารับการฝึกอบรม และการเข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ

2.2 ด้านการกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องดำเนินการดังนี้ 1) เป็นแหล่งองค์ความรู้และภูมิปัญญา ทั้งที่เป็นบุคคลหรือวารสารสถานที่สังคมวัฒนธรรม 2) การตอบสนองความต้องการของชุมชน 3) บริการงานวิชาการโรงเรียนเป็นฐาน ด้วยหลักธรรมาภิบาลตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการมีส่วนร่วมของชุมชน 4) การทำงานเป็นทีม 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างทั่วถึง 6) มีแนวทางในการบริการวิชาการให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน สอดคล้องกับแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 29-30) ได้เสนอว่า การกระจายอำนาจไปสู่โรงเรียนกำหนดให้การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของงาน ด้านวิชาการ เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา กระบวนการในการออกระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา คือ 1) ตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดร่างระเบียบ 2) ศึกษากฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง 3) จัดทำร่างระเบียบ 4) นำร่างระเบียบเสนอที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาระเบียบกลั่นกรอง 5) ปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ 6) เสนอคณะกรรมการสถานศึกษา หรือผู้อำนวยการโรงเรียน แล้วแต่กรณีเพื่อลงนามประกาศใช้

เป็นระเบียบของสถานศึกษา 7) ประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติ และสอดคล้องกับแนวคิดของ วีรเทพ เนียมหัตถิ (2553, หน้า 18-19) ได้เสนอว่า กระจายด้านการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบตามกฎหมายกำหนด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เทพวรินทร์ เชื้อนปัญญา (2553) รูปแบบการบริหารที่เน้นการกระจายอำนาจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า กระบวนการบริหารควรประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การนำองค์กร การควบคุม การประเมินผล การรายงาน และวิธีปฏิบัติเมื่อมีการกระจายอำนาจทางการบริหาร สำหรับรูปแบบการบริหารที่เน้นการกระจายอำนาจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีองค์ประกอบ 8 หลักการ ประกอบด้วย 1) หลักของความพร้อมและความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ 2) หลักของความสอดคล้องกับกฎหมาย กฎระเบียบ ประกาศหรือมติ ค.ร.ม. 3) หลักเอกภาพด้านมาตรฐานและนโยบายด้านการศึกษา 4) หลักความเป็นอิสระและความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษา 5) หลักมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 6) หลักการมุ่งให้เกิดความสำเร็จแก่สถานศึกษา 7) หลักการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพให้แก่สถานศึกษา และ 8) มีกระบวนการบริหารสถานศึกษา จำนวน 6 ขั้นตอน ภารกิจงานบริหารสถานศึกษา จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านบริหารทั่วไป

2.3 ด้านการให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องดำเนินการดังนี้ 1) ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมติดตามตรวจสอบ ร่วมประเมินผล และร่วมชื่นชมในผลงานที่ประสบความสำเร็จ 2) มีกระบวนการสร้างเป้าหมายร่วมของโรงเรียนและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน 3) เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารและการจัดการศึกษา 4) สร้างเครือข่ายร่วมมือจากทุกภาคส่วน 5) องค์กรภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งทางบุคคลและ/ทางเครือข่าย สอดคล้องกับแนวคิดของ อัญธิชา มั่นคง (2552, หน้า 4) ได้เสนอว่า การบริการทางวิชาการว่า หมายถึง การบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน และบริการข้อมูลข่าวสารทางวิชาการแก่ชุมชน เช่น การรับสมัคร การให้ข้อมูล และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปุริกา แจ่มจำรัส (2552) พบว่า ศึกษาความคาดหวังของผู้สอนและผู้เรียนที่มีต่อศักยภาพการบริการงานวิชาการของโรงเรียนศรีวัฒนาบริหารธุรกิจและ เทคโนโลยีนานาชาติ พบว่า 1) ความ

คาดหวังของผู้สอนและผู้เรียนที่มีต่อศักยภาพการบริการงานวิชาการ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ความคาดหวังอยู่ในระดับมากทุกรายด้าน 2) เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้สอนที่มีต่อ ศักยภาพการบริการงานวิชาการในภาพรวมมีความคาดหวังไม่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกรายด้าน 3) เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้เรียนที่มีต่อ ศักยภาพการบริการงานวิชาการจำแนกตามเพศ พบว่า ผู้เรียนมีความคาดหวังที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทางด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเพศหญิงมี ความคาดหวังมากกว่าเพศชาย

2.4 ด้านการมีโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนต้องดำเนินการดังนี้

1) จัดโครงสร้างการบริหารเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนงานตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดเน้นที่ เป็นอัตลักษณ์ ตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาของโรงเรียนและตัวชี้วัด 2) สร้างเครือข่ายเพื่อการ พัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ 3) ระดมความร่วมมือในการ พัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ 4) ส่งเสริมให้ผู้มีส่วนได้เสีย มีส่วนร่วมดำเนินการใน โครงสร้างการบริหาร 5) จัดโครงสร้างครอบคลุมภารกิจงานบริหาร 6) มีโครงสร้างให้ ชุมชนช่วยระดมทุนสนับสนุนโรงเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วีรเทพ เนียมhardt (2553, หน้า 17) พบว่า สถานศึกษาจะมีความเป็นเลิศ ขึ้นอยู่กับลักษณะโครงสร้าง ที่เหมาะสมของโรงเรียน ปัจจัยด้านการบริหารที่ครอบคลุมถึงการจัดโครงสร้างของงาน การจัดสายงานการบังคับบัญชา การจัดกลุ่ม การจัดความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มงาน การวางแผน การสั่งการ การควบคุมการปฏิบัติงาน การจัดทรัพยากร งบประมาณ การเงิน การติดตามกำกับดูแลการปฏิบัติงาน และการประเมินผลการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรพรรณ อินทรประเสริฐ (2550) พบว่า องค์ประกอบการบริหารมี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านโครงสร้างและกระบวนการบริหารงานวิชาการ 2) ด้าน โครงสร้างและกระบวนการบริหารงานบุคลากร 3) ด้านโครงสร้างและกระบวนการ บริหารงานงบประมาณ 4) ด้านโครงสร้างและกระบวนการบริหารงานกำกับติดตาม และ 5) ด้านโครงสร้างและกระบวนการบริหารจัดการองค์กร ผลการตรวจสอบมีความ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยแต่ละองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความถูกต้องเหมาะสมและเป็นไปได้

2.5 ด้านการมุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และ ผู้เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนต้องดำเนินการดังนี้ 1) มุ่งสอนให้มีความรู้ ความเข้าใจมากกว่าท่องจำและนำความรู้ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2)

เน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นคนดี มีความรู้คู่คุณธรรม และเป็นคนเก่ง 3) ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจในการดำเนินงานของโรงเรียน 4) สร้างสื่อและนวัตกรรม ด้านเทคโนโลยีให้เป็นไปตามยุคสมัย สอดคล้องกับแนวคิดของ บวรศิลป์ เชาวน์ชื่น (2550) อ้างถึงใน สุริสา วิทยานุกรณ์, 2552, หน้า 68) ได้เสนอว่า การมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย และตลาด หมายถึง การตรวจสอบวิธีการที่องค์กรใช้ในการระบุข้อกำหนด ความ คาดหวัง และความรับผิดชอบของผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและตลาด รวมทั้งวิธีการที่ใช้ ในการระบุข้อสัมพันธ์ และการตอบสนองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนการบริหารที่เป็นเลิศ โดยพิจารณาใน 2 ประเด็นสำคัญคือ 1) ความรู้เกี่ยวกับผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ ตลาด หมายถึง วิธีการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายและการนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ เพื่อการจัดการศึกษา และ 2) ความสัมพันธ์และความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วน เสีย และตลาด รวมทั้งวิธีการระบุความพึงพอใจ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศุภลักษณ์ เศษระพานิช (2550, หน้า 110-111) พบว่า การที่สถานศึกษาให้ความสำคัญกับการ กำหนดและการจัดการเกี่ยวกับความต้องการ ความคาดหวัง และความนิยมของนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับความต้องการและความคาดหวัง การสร้างและจัดการความสัมพันธ์ และการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง และการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเมื่อมีความจำเป็น

2.6 ด้านการส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนต้องดำเนินการดังนี้ 1) ส่งเสริมและให้ความสำคัญในการทำวิจัยเกี่ยวกับการเรียน การสอน 2) สนับสนุนส่งเสริมด้าน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยี ในการทำวิจัย 3) นำผลวิจัยมาปรับปรุงให้เห็นความเปลี่ยนแปลงการพัฒนา 4) สร้างความตระหนักแก่ ผู้ได้บังคับบัญชาในการทำวิจัยในชั้นเรียน ไม่เป็นการสร้างภาระเพิ่มขึ้นแต่เป็นบทบาท ส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน 5) ส่งเสริมและพัฒนาครูให้เข้าใจด้านการวิจัยเกี่ยวกับการ เรียนการสอน สอดคล้องแนวคิดของ กรมวิชาการ (2545, หน้า 16) ได้เสนอว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารโรงเรียนคือบุคคล สำคัญในการส่งเสริมให้ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตรา 30 ให้โรงเรียนพัฒนา กระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถทำวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อันเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ รสพร ทองธรรมจินดา (2554) ได้ศึกษาการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรม

องค์การที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ ผู้นำ การเปลี่ยนแปลง การนิเทศและการประเมินผล ความผูกพัน การมีส่วนร่วม และองค์การ แห่งการเรียนรู้ ส่วนองค์ประกอบส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบคือ การจัดการความรู้ การพัฒนาวิชาชีพ บทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สันธะวา คามดิษฐ์ (2555) พบว่า นโยบายการส่งเสริมการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีความสำคัญต่อการ ปฏิบัติภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย และสามารถสร้างผลงานวิจัยที่มี ปริมาณและคุณภาพ ทั้งนี้ควรใช้กระบวนการนโยบายเป็นต้นแบบในการดำเนินการซึ่ง ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ การระบุปัญหา การกำหนดนโยบาย การตัดสินใจ นโยบาย การกำหนดนโยบายไปปฏิบัติ และการประเมินนโยบาย ส่วนประเด็นนโยบาย ส่งเสริมการวิจัยที่สำคัญ ได้แก่ การส่งเสริมบุคลากรวิจัยให้มีศักยภาพเพื่อสร้างผลงานวิจัย การจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมและจูงใจนักวิจัย การจัดการด้านทรัพยากรวิจัยที่เอื้อ ประโยชน์ต่อการทำวิจัย การบริหารจัดการงานวิจัยที่ส่งผลต่อการสร้างบรรยากาศทาง วิชาการทั้งในด้านองค์การวิจัยที่ดี การจัดการกิจกรรมวิจัยที่สร้างสรรค์ การติดตามและ ประเมินผลการวิจัยที่มุ่งสู่คุณภาพ การสร้างเครือข่ายการวิจัยที่กว้างขวาง ตลอดจนการ เผยแพร่และการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ทั้งในด้านการเรียนการสอน และให้บริการ แก่สังคม ในระดับชาติและนานาชาติ

3. กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ผลการวิจัยพบว่า มี 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การควบคุมงาน และการ ตรวจสอบและประเมินผล ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุก องค์ประกอบ และมีความสอดคล้องในระดับมาก ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมากทุกองค์ประกอบ และมีความสอดคล้องในระดับมาก แต่ละองค์ประกอบย่อยมี กิจกรรม ได้แก่

3.1 ด้านการวางแผน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนต้องดำเนินการดังนี้ 1) ใช้กระบวนการ SWOT เพื่อบริหารจัดการงานด้านวิชาการองค์การ การร่วมกันวางแผน การพัฒนาการร่วมดำเนินงานตามแผน โครงการ การนิเทศ ติดตาม การประเมินผล 2) มีการศึกษาวิเคราะห์นโยบาย เป้าหมาย ทิศทางการศึกษาของชาติ เขตพื้นที่ 3) จัดทำ แผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินผลแผน การพัฒนาการนำไปใช้ 4) กำหนด ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ จุดเน้น กลยุทธ์ ตัวชี้วัด สู่การปฏิบัติ 5) มีข้อมูล ครบถ้วน

ชัดเจน แม่นยำสนองนโยบายของรัฐ และหน่วยงานบังคับบัญชา และ6) จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ยืดหยุ่น และปฏิบัติได้จริง มุ่งผลสัมฤทธิ์ ติดตาม ประเมินผล สะท้อน ปรับปรุงต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ Robbins and Coulter (1996, pp. 9-10) ได้เสนอว่า การวางแผนเป็นกระบวนการกำหนดเป้าหมาย การกำหนดกลยุทธ์สู่ความสำเร็จตามเป้าหมายและการกำหนดกิจกรรมเพื่อนำแผนไปปฏิบัติ และสอดคล้องกับแนวคิดของ ศุภลักษณ์ เศษระพานิช (2550, หน้า 61-63) ได้เสนอว่า การวางแผนเป็นขั้นตอนในการกำหนดวัตถุประสงค์และพิจารณาถึงวิธีการที่ควรปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องตัดสินใจว่าองค์กร มีวัตถุประสงค์อะไรในอนาคต และจะต้องดำเนินการอย่างไร ประกอบด้วย การดำเนินการตรวจสอบตัวเองเพื่อกำหนดสถานภาพในปัจจุบันขององค์กร การสำรวจสภาพแวดล้อม การกำหนดวัตถุประสงค์ การพยากรณ์สถานการณ์ในอนาคต การกำหนดแนวทางปฏิบัติงานและความจำเป็นในการใช้ทรัพยากร การประเมินแนวทางปฏิบัติงานที่วางไว้ การทบทวนและปรับแผนเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง และผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด การติดต่อสื่อสารในกระบวนการของการวางแผนเป็นไปอย่างทั่วถึง

3.2 ด้านการจัดองค์กร ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนต้องดำเนินการดังนี้

1) จัดหาผู้มีความรู้ความสามารถมีศักยภาพรับผิดชอบงาน 2) บุคลากรมีความเข้าใจในเป้าหมายของการทำงาน 3) มีการจัดองค์กรตามโครงสร้างการบริหารที่สามารถทำงานเชิงรุก เชิงรับประสานสอดคล้องกัน 4) จัดองค์กรให้มีลักษณะการมีส่วนร่วม 5) มีการจัดองค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 6) จัดระบบบริหารจัดการ เน้นความพอเพียง 7) ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โครงงานเป็นฐาน และ8) มีการจัดระบบการนิเทศกำกับติดตามตรวจสอบอย่างจริงจัง สอดคล้องกับแนวคิดของ Robbins and Coulter (1996, pp. 9-10) กล่าวว่า การจัดองค์กร เป็นการกำหนดงานที่ต้องปฏิบัติ และการจัดกลุ่มงาน ผู้รับผิดชอบ ลำดับชั้นการรายงาน และอำนาจการตัดสินใจ และสอดคล้องกับแนวคิดของ เพชริน สงค์ประเสริฐ (2550, หน้า 92) ได้เสนอว่า การจัดองค์กร หรือจัดบุคลากรเข้ารับผิดชอบงาน ได้แก่ การกำหนดหัวหน้างาน/หัวหน้าโครงการ ผู้ดำเนินงาน และภารกิจของผู้รับผิดชอบ และสอดคล้องกับแนวคิดของ ธวัช กรุดมณี (2550, หน้า 33-35) การจัดองค์กร หมายถึง การจัดแบ่งงานและจัดสรรทรัพยากรที่ใช้ในการทำงานเพื่อให้งานเหล่านั้นสำเร็จ การจัดองค์กร ประกอบด้วย 1) การระบุและอธิบายถึงงานที่จะนำไปดำเนินการ 2) การกระจายงานออกเป็นหน้าที่ 3) การรวมหน้าที่ต่าง ๆ เข้าเป็นตำแหน่งงาน

4) การอธิบายสิ่งที่จำเป็นหรือความต้องการของตำแหน่ง 5) การรวมตำแหน่งงานต่างๆ เป็นหน่วยงานที่มีความสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม และสามารถบริหารจัดการได้ 6) การมอบหมายงาน ความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ 7) การทบทวนและปรับโครงสร้างขององค์การเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงและผลลัพธ์ ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด 8) การติดต่อสื่อสารในกระบวนการของการจัดองค์การเป็นไปอย่างทั่วถึง 9) กำหนดความจำเป็นของทรัพยากรมนุษย์ 10) การสรรหาผู้ปฏิบัติงานที่มีศักยภาพ 11) การคัดเลือกจากบุคคลที่สรรหามา 12) การฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง และผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด 13) การทบทวนและปรับคุณภาพและปริมาณของทรัพยากรมนุษย์ เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง และผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด และ 14) การติดต่อสื่อสารในกระบวนการของการจัดคนเข้าทำงานเป็นไปอย่างทั่วถึง

3.3 ด้านการควบคุมงาน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนต้องดำเนินการดังนี้

1) มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน กำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัด ผลสำเร็จทั้งในระดับชั้นเรียน และระดับสถานศึกษา 2) มีการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ การประเมินผล ภายใต้วรร่วมมือของบุคลากรภายในองค์กร ชุมชน 3) ใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และ 4) มีการรายงานผลการปฏิบัติงานนำไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ Robbins and Coulter (1996, pp. 9-10) ได้เสนอว่า การควบคุมเป็นกระบวนการติดตามการดำเนินงานขององค์การอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานขององค์การที่คาดหวัง และสอดคล้องกับแนวคิดของ ศุภลักษณ์ เศษระพานิช (2550, หน้า 61-63) ได้เสนอว่า การควบคุม เป็นการติดตามผลการดำเนินงานและแก้ไขปรับปรุงในสิ่งที่จำเป็นหรือเป็นขั้นตอนของการวัดผลการทำงานและดำเนินการแก้ไขเพื่อให้บรรลุผลที่ต้องการ การควบคุมประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐาน การเปรียบเทียบและติดตามผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐาน การแก้ไขความบกพร่อง การทบทวนและปรับวิธีการควบคุมเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงและผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไปตามที่กำหนด การติดต่อสื่อสารในกระบวนการของการควบคุมเป็นไปอย่างทั่วถึง สอดคล้องกับแนวคิดของ ธวัช กรุดมณี (2550, หน้า 33-35) ได้เสนอว่า การควบคุม เป็นการติดตามผลการทำงานและแก้ไขปรับปรุงในสิ่งที่จำเป็นเพื่อให้การทำงานบรรลุผลเป็นขั้นตอนของการวัดผลการทำงาน และดำเนินการแก้ไขเพื่อให้บรรลุผลที่ต้องการการควบคุม ประกอบด้วย 1) การกำหนดมาตรฐาน 2) การเปรียบเทียบและ

ติดตามผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐาน 3) การแก้ไขความบกพร่อง 4) การทบทวนและ
 ปรับวิธีการควบคุม เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงและผลลัพธ์ของการควบคุมไม่เป็นไป
 ตามที่กำหนด

3.4 ด้านการตรวจสอบและประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนต้อง
 ดำเนินการดังนี้ 1) กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ
 ติดตามงานเป็นระยะ 2) กำหนดรูปแบบและวิธีการสร้างเครื่องมือ การเก็บ รวบรวมข้อมูล
 และการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ 3) ใช้เครื่องมือวัด ประเมินผลที่ครอบคลุมมีประสิทธิภาพ
 และกำหนดกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน 4) มีการวางแผนร่วมกันในการตรวจสอบ และมี
 เกณฑ์การประเมินผลที่ชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดของเพชริน สงค์ประเสริฐ (2550, หน้า
 92) ได้เสนอว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน เพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงาน
 สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ ประกอบไปด้วย 1) การประเมินระหว่างงาน
 ดำเนินงาน 2) การประเมินเมื่อสิ้นสุดงาน และ 3) การรายงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ
 คัมภีร์ สุดแท้ (2553, หน้า 114) กล่าวว่า ในระหว่างการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ จำเป็น
 อย่างยิ่งจะต้องมีการตรวจสอบกระบวนการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา ประเด็นสำคัญที่ควร
 ตรวจสอบ ได้แก่ 1) บุคลากรมีความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดความสำเร็จ
 ของแผนงานและงาน/โครงการ 2) พังการปฏิบัติงานสามารถนำไปใช้จริงได้ในทางปฏิบัติ 3)
 มีการดำเนินงานตามผังกระบวนการปฏิบัติงาน 4) การดำเนินกิจกรรมก่อให้เกิดผลงาน
 นำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของงานได้อย่างเป็นรูปธรรม 5) การดำเนินกิจกรรมได้รับ
 การสนับสนุนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ 6) บุคลากรได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานประจำ
 ที่เป็นภารกิจหลักได้อย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัย พบว่า คือ รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของ
 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน
 เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย ด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ
 ด้านองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ และด้านกระบวนการพัฒนาการ
 บริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งปัจจัยที่ค้นพบแสดงให้เห็นว่าทั้ง 3 ด้านมี

ความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันและช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรใช้ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นไป

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 ผลการวิจัยรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 3 องค์ประกอบที่สำคัญและสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตลอดจนมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ดังนั้นควรนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ไปจัดทำเป็นเครื่องมือวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย ด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.01 ด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.95 และด้านองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.92 ตามลำดับ ดังนั้น ถ้าจะพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ควรให้ความสำคัญกับองค์ประกอบ ทั้ง 3 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับความสำคัญตามน้ำหนักองค์ประกอบ ดังนี้

2.2.1 ด้านกระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งมีตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดคือ กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบติดตามงานเป็นระยะ ดังนั้น กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศต้องมีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน เพื่อดำเนินงานการตามแผนงานวิชาการที่กำหนดไว้ให้บรรลุเป้าหมาย และเป็นการรายงานผลการปฏิบัติงานอีกทั้งสามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

2.2.2 ด้านขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งมีตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดคือ สนับสนุนชุมชนให้เข้าถึงเทคโนโลยี ดังนั้น โรงเรียนควรสนับสนุน ส่งเสริมให้นำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนการประสานความร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความร่วมมือกันใน

การนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาโรงเรียนและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันให้กับโรงเรียนทั้งในและนอกกลุ่มสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2.2.3 ด้านองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งมีตัวแปรที่มีน้ำหนักองค์สูงสุดคือ ส่งเสริมและให้ความสำคัญในการทำวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัด ส่งเสริมและสนับสนุน กำหนดนโยบาย การวางแผน การอบรม ให้ความรู้ครู การศึกษาดูงาน สร้างผู้วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการสถานศึกษา

2.3 ควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

3.1 ควรวิจัยและพัฒนาหลักสูตรผู้นำทางวิชาการตามรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อนำไปพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน ให้มีคุณภาพและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันในกลุ่มสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

3.2 ควรวิจัยและพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บรรณานุกรม

- กนก จันทร์ขจร. (2535). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา.
- กมล ภูประเสริฐ. (2545). รูปแบบการบริหารและการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจ. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- กมล ศิริบรรณ. (2539). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา. อุทัยธานี: ม.ป.ท.
- กมลวรรณ อนันต์. (2555). การวิเคราะห์องค์ประกอบตัวบ่งชี้ร่วมองค์กรแห่งการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ป.ด. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กรมวิชาการ. (2537). แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรของการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2542). การพัฒนารายวิชาสังคมศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่นในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2542). รายงานการวิจัยเรื่องแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2545). การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). คู่มือการพัฒนาสื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ; กรอบและแนวทางการดำเนินงาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2549). การพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- กระทรวงศึกษาธิการ “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ” ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 116, ตอนที่ 74 (สิงหาคม 2542).

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *การแนะแนวการศึกษา*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2544). *แนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานเพื่อการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม, เล่มที่ 6 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ดิเอมเพอเรอร์ พี กรุป.
- _____. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช พ.ศ. 2544*. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำคุรุสภา.
- _____. (2545). *คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำคุรุสภา.
- _____. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2547). *แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแบบอิงมาตรฐาน*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2550). *แนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: ที.เอส. บี. โปรดักส์.
- _____. (2553). *คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ สป. 719/2553 เรื่อง มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ*. ค้นเมื่อ 27 กุมภาพันธ์ 2554. จาก <http://www.inspec.moe.go.th/home/index.php/2010-12-21-04-50-15.html>.
- กระทรวงศึกษาธิการและสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย. (2544). *แนวทางส่งเสริมการปฏิบัติงานเพื่อการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม เล่มที่ 6 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร: ดิเอมเพอเรอร์พีกรุป.
- กฤษฎา สุภคร. (2552). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเตรียมการเพื่อรองรับการกระจายอำนาจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุบลราชธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- กองวิจัยทางการศึกษา. (2542). *วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: การศาสนา กรมศาสนา.
- กัลยรัตน์ เมืองสง. (2550). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ดุษฎีนิพนธ์ กศ.ศ. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

- กาญจนา วัฒนอายุ. (2548). *การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ธนพร การพิมพ์.
- โกศล วรฤทธิ์. (2537). *การให้บริการทางวิชาการของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ปี พ.ศ. 2537*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ขวัญใจ ตรีบุรุษ. (2548). *การบริหารโรงเรียนเทศบาลเพื่อพัฒนาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ ในเขตการศึกษา 3 และ 4*. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม.วิทยาเขตกระบี่. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชัตติยา ดวงสำราญ. (2552). *รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศชาภรณ์ ฉันทประเสริฐวุฒิ. (2553). *บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของครูและผู้บริหาร สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพใต้*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543). *การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่สุด : แนวทางสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คัมภีร์ สุดแท้. (2553). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- คำแพง พิมสาร. (2545). *การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์. ค.ม. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- จารุณี แก้วเอี่ยม. (2553). *รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นขององค์ประกอบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริหารของคณบดีในมหาวิทยาลัยราชภัฏ*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จิตรา เตมีย์. (2540). *การนำเสนอรูปแบบงบประมาณสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ*. วิทยานิพนธ์. ค.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุมพล พูลภัทรชีวิน. (2547). *“เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบEDFR (Ethnographic Delphi Futures Research)”*, เทคนิคการวิเคราะห์แนวโน้ม. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). *การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตน์พงษ์. (2535). *การวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย. ในรวมบทความที่เกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา (เล่ม 2)*. ม.ป.ท.
- เฉลิมพล จินดาเรือง. (2555). *ตัวแบบการจัดการคุณภาพศูนย์พัฒนาของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย*. บธ.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ชวนพิศ ลิทธิธาดา. (2552). *รูปแบบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล*. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชาญชัย อัจฉินสมาจาร. (2546). *การบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดีจำกัด.
- ชูชีพ พุทประเสริฐ. (2534). *การพัฒนาแบบบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยครูภาคเหนือ*. ปริญญาโท กศ.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชูศรี ถนอมกิจ. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัชชา มหปฎุญยานนท์. (2551). *เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (Modified Delphi Technique)*. เข้าถึงได้จาก <http://tsumis.tsu.ac.th/tsukm/UploadFolder/2-mdt.pdf>.
- ดุสิต สมศรี. (2551). *การพัฒนาตัวแบบแผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในบริบทการกระจายอำนาจทางการศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ด. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทรงพล เจริญคำ. (2552). *รูปแบบความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทวี ผึ้งผาย. (2554). *รูปแบบการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการ: กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านหนองขามบ่อแก้ววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทวีศักดิ์ อ่ำลา. (2551). *รูปแบบการบริหารโรงเรียนเอกชนที่เป็นนิติบุคคล*. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทิตนา แหมมณี. (2542). “การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : โมเดลซีปปา (CIPPA Model)” *วารสารวิชาการ*. 3 มกราคม 2542.

- ทัศนาศาสตร์ และคณะ. (2548). *จิตวิทยาการสอน*. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจ.
- ทัศนาศาสตร์. (2553). *การพัฒนารูปแบบการใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหารเพื่อพัฒนางานวิชาการในมหาวิทยาลัยนครพนม : การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม*. วิทยานิพนธ์ ค.ศ. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เทพวรินทร์ เชื้อนปัญญา. (2553). *รูปแบบการบริหารที่เน้นการกระจายอำนาจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- ธวัช กรุดมณี (2550). *การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ค.ศ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธาดาศักดิ์ วชิรปริษาพงษ์. (2540). *การเลือกและจัดหาทรัพยากรห้องสมุด*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาคาร.
- ธานี สุขเกษม และอัญธิชา มั่นคง. (2552). *รูปแบบการให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพแก่ชุมชนที่มุ่งสู่ การเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. โครงการวิจัยเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระเจริญพระชนมพรรษา 82 พรรษา*. เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ธีรพล ขยันการนาวิ. (2547). *การบริหารงานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธีระ รุณเจริญ. (2543). *การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับใบประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาในเขตการศึกษา 11. นครราชสีมา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล*.
- ธีระพร อายุวัฒน์. (2552). *แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก*. ดุษฎีนิพนธ์ ปรี.ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นงลักษณ์ เรือนทอง. (2552). *รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล*. ดุษฎีนิพนธ์ ปรี.ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- นางลักษณ์ วิรัชรัช. (2538). *ความสัมพันธภาพโครงสร้างเชิงเส้น (Lisrel) : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นางลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลริสเรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภดล เจนอักษร. (2546). *ประสบการณ์วิชาชีพประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการบริหาร การศึกษาหน่วยที่ 1*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- นาฏฤดี จิตรรังสรรค์. (2550). *แนวทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาเอกชนโดยใช้แนวคิดการบริหารงานสู่ความเป็นเลิศ ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดสมุทรปราการ และผู้ทรงคุณวุฒิ*. วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยราชภัฏ บ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- นิตยา เงินประเสริฐศรี. (2540). *ทฤษฎีองค์การ : แนวทางการศึกษาเชิงบูรณาการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิวัตร นาคะเวช. (2554). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนในฝัน*. วิทยานิพนธ์ปร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- นิโรธ นิวัฒน์วงษ์. (2545). *ความคิดเห็นของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. วิทยาเขตกระบี่. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญเกียรติ คชรหาเวช. (2542). *นวัตกรรมการศึกษา*. นนทบุรี: ห.จ.ก. เอสอาร์พรินติ้ง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชู วลัยเสถียร. (2544). “แนวคิดเกี่ยวกับการจัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน”. *วารสารวิชาการ*. 9(กันยายน 2544).
- ประคอง รัตมีแก้ว. (2551). *คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาที่มีคุณภาพ*. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์. (2545). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Research for Learning Development)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- ประยูร เจริญสุข. (2553). *การพัฒนาตัวบ่งชี้งานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ประยูร ศรีประสาธน์. (2545). เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย. *วารสารการศึกษาแห่งชาติ*. 14(5), 50-54.
- ประเวศ วะสี. (2542). *ผู้นำ*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: มิตชนกการพิมพ์.
- _____. (2544). *ยุทธศาสตร์ทางปัญญาและการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ประสิทธิ์ เขียวศรี และคณะ. (2548). *รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ปราโมทย์ เบญจกาญจน์ และคณะ. (2548). *รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. งานวิจัย สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ.
- ปัญญา ศิริบูรณ์. (2546). *สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาศรีสะเกษ*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ปิยนถ บัญญัติพิพิธ. (2551). *การพัฒนาารูปแบบการจัดการความรู้ของสถานศึกษา*. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: สหมิตรออฟเซ็ท.
- _____. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปิลัญ ภูมิพิมพาคม. (2550). *รูปแบบภาวะผู้นำและประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปุกกา แจ่มจำรัส. (2552). *ความคาดหวังของผู้สอนและผู้เรียนที่มีต่อศักยภาพการบริการงานวิชาการของโรงเรียนศรีวัฒนาบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีนานาชาติ*. วิทยานิพนธ์ บธ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธนบุรี.
- พรทิพย์ สุพรรณกุล. (2553). *การพัฒนาารูปแบบโรงเรียนสมรรถนะสูงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พรพรรณ อินทรประเสริฐ. (2550). *องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในทศวรรษหน้า*. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- พรพิมล ประวัตรุ่งเรือง. (2549). *การพัฒนา รูปแบบการบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยคณะกรรมการการบริหารโรงเรียน*. วิทยานิพนธ์ คอ.ต. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- พจมาน พงษ์ไพบูลย์. (2545). *แนวทางการคัดเลือกหนังสือ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. (2542). *ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116, ตอนที่ 74 ก 19 สิงหาคม 2542.*
- พัชรินทร์ วงศ์จันทร์. (2547). *การพัฒนาตัวบ่งชี้รวมคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พันธ์ศักดิ์ พลสารัมย์. (2540). *การพัฒนากระบวนการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษา ตามแนวคิดการบริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การ : กรณีศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ ค.ต. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพชริน สงค์ประเสริฐ. (2550). *การพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เพ็ญพร ทองคำสุก. (2553). *ตัวแบบสมการโครงสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. (2542). *การนิเทศการศึกษา: ทฤษฎีและการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพลินใจ พฤกษาศิริรัตน์. (2549). *การพัฒนา รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ค.ต. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญพร ทองคำสุก. (2553). *ตัวแบบสมการโครงสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภิญโญ ไตรสุริยธรรมมา. (2555, 13-19 เมษายน). *สอนให้น้อยลง เรียนรู้ให้มากขึ้นทักษะแห่งอนาคตใหม่การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21*, มติชนสุดสัปดาห์, หน้า 60.

- มาลัย โชติสุวรรณ. (2549). การบริหารงานวิชาการที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียน
 ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต3. วิทยานิพนธ์
 ค.ม. สกจนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- มนต์ชัย เทียนทอง. (2548). การออกแบบและพัฒนาคอร์สแวร์สำหรับบทเรียน
 คอมพิวเตอร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระ
 นครเหนือ.
- มยุรี อนุมานราชชน. (2547). นโยบายสาธารณะ แนวคิด กระบวนการและการวิเคราะห์.
 เชียงใหม่: คณิ่งนิจการพิมพ์.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2543). การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา. วารสารวิชาการ,
 4(12 พฤษภาคม-กรกฎาคม).
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: แม็ค.
 รสพร ทองธรรมจินดา. (2554). การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อการส่งเสริม
 การวิจัยในชั้นเรียน. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. (2539). หลักการแนะแนว. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). ปฏิวัติการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2548). การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของ
 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กศ.ด. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ลัดดาวัลย์ หวังพานิช. (2545). การวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย. วารสารการวัดผล
 การศึกษา. 24(71): 37-40; กันยายน-ธันวาคม.
- ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ. (2553). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่
 ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกจนคร: มหาวิทยาลัยราช
 ภัฏสกลนคร.
- ลัดดาวัลย์ หวังพานิช และอัจฉรา ชำนิประศาสน์. (2545). ระเบียบวิธีการวิจัย. กรุงเทพฯ:
 พิมพ์ดี.
- วรินทร์ สมบุญมา. (2551). การเปรียบเทียบการปรับตัวเพื่อสู่ความเป็นเลิศและภาวะผู้นำ
 ระหว่างนักธุรกิจอิสระที่ประสบความสำเร็จในอาชีพระดับสูงและระดับต่ำ :
 กรณีศึกษาบริษัทอมตะอินเตอร์เนชั่นแนลเน็ทเวิร์คจำกัด (มหาชน) .
 วิทยานิพนธ์ ว.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- วสันต์ นาวเหนียว. (2550). *แนวทางการจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนเร่งผู้ฝัน*.
วิทยานิพนธ์ ค.ศ. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วิวัฒนาพร กระจับทุกข์. (2541). *การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ:
เลิฟแอนด์ลินเพลส.
- วารุณี ตะโกภู. (2548). *การบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการบริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก*. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ศ. นครปฐม:
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัลลภา เทพหัสติน ญ อัญญา. (2543) *การพัฒนานิสิตนักศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะ
ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วารุณี ตะโกภู. (2548). *การบริหารโรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นนิติบุคคล*. สารนิพนธ์ กศ.ม.
นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2549). *การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตรงของ
ประสิทธิผลภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน*.
วิทยานิพนธ์ ศษ. ต. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิจิตร วรุตบางกูร. (2542). *การนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ: พิมพ์พิเศษ.
- วิจิตร อวาระกุล. (2528). *เทคนิคมนุษยสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ: โอ เอส พรินต์ติ้งเฮาส์.
- วิจิตรา ลีสี. (2542). *การสำรวจปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม*. การศึกษา
ค้นคว้าอิสระ กศ ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิชัย วงใหญ่. (2537). *กระบวนการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ*.
กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- วิทยากร เชียงกุล. “สภาวการณ์ศึกษาไทย ปี 2549/2550การแก้ปัญหาและการปฏิรูป
การศึกษาอย่างเป็นระบบของศรรม. อ้างอิงมาจากชวนพิศ สิทธิธาดา.
(2552).”รูปแบบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล.
วิทยานิพนธ์ ปร.ศ. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิชิต บุญเลิศ. (2543). *ปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์
ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- วินิจฉัย เกตุขำ. (2546). *ความพร้อมใจการบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี*. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิภาวดี ชีวะผลาบูรณ์. (2553). *รูปแบบการบริหารวิชาการที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยคริสเตียน.
- วีรเทพ เนียมหัตถ์. (2553). *ข้อเสนอเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกจนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วีรวิธ มาชะศิริรินทร์. (2542). *การพัฒนาผู้นำและองค์กร*. กรุงเทพมหานคร: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- วุฒินันท์ อบอุ่น. (2544). *ความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศักดิ์จิต มาศจิตต์. (2550). *การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตตรวจราชการที่ 11*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ศักดิ์ไทย สุรกีจาวร. (2542). *ทฤษฎีบุคลากรปฏิบัติทางจิตวิทยาสังคม*. สกจนคร: ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะวิชาครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสกลนคร.
- ศักดิ์ไทย สุรกีจาวร และวาโร เพ็งสวัสดิ์. (2554). *รูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. งานวิจัย คณะครุศาสตร์ สกจนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศิริกาญจน์ โกสุม. (2549). *การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิวกานต์ ปทุมสูติ. (2540). *การอ่านเพื่อชีวิต*. กรุงเทพฯ: เลิฟ แอนด์ ลิฟ เพรส.
- ศิริลักษณ์ เล็งมี. (2555). *การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ศุภลักษณ์ เศษณะพานิช. (2550). *การพัฒนากระบวนการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมาน อัครภูมิ. (2537). *การพัฒนารูปแบบการบริหารการประถมศึกษาระดับจังหวัด*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2549). *การศึกษาและการสังเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษา การพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษา และสถานศึกษาเครือข่ายของผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ รุ่นที่ 1*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สังัด อุทรานันท์. (2530). *การนิเทศการศึกษา หลักทฤษฎี และปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.
- _____. (2532). *เทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2546). *การมุ่งเน้นที่ลูกค้าและการตลาด*. กรุงเทพฯ: สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ.
- สมกิต บุญยะโพธิ์. (2547). *การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สารนิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมคิด สกุลสถาปัตตย์. (2552). *รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิผลในการปฏิรูปการศึกษาแบบยั่งยืน*. ปร.ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมคิด สร้อยน้ำ. (2547). *การพัฒนาตัวแบบองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2544). *กระทรวงศึกษาธิการ. การกระจายอำนาจการจัดการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สมศักดิ์ เหลืองทอง. (2551). *บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิมล โพธิ์กลิ่น. (2549). *การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์. กศ.ด. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: บุค พอยท์.

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2546). *เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติเพื่อองค์กรที่เป็นเลิศ.*

พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: อินโนกราฟฟิค.

สมกิต บุญยะโพธิ์. (2547). *การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.*

วิทยานิพนธ์ กศ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2551, 28, กุมภาพันธ์). "สมศ.มีคุณภาพโรงเรียนดีลดลงเร่งหา

สาเหตุ" *ไทยรัฐ* 28 กุมภาพันธ์ 2551 .รูปแบบสมรรถนะของผู้บริหาร

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล. วิทยานิพนธ์ ปรด.นครปฐม:

มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2541). *การพัฒนาชุมชนแบบจัดการ.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

สัมฤทธิ์ ผิวนิม. (2552). *องค์ประกอบบรรยากาศองค์การในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.*

ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). *คู่มือดำเนินงานโครงการ*

ขยายโอกาสทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานนิเทศและพัฒนามาตรฐาน

การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.

_____. (2543). *แนวทางประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: เพื่อพร้อมรับการประเมิน*

ภายนอก. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.

_____. (2545). *รายงานวิจัยปฏิบัติการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.*

กรุงเทพฯ: สำนักงานนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษา*

ขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุ

ภัณฑ์.

_____. (2547). *กลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ.*

2548-2552). กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *คู่มือปฏิบัติงานด้านการบริหาร*

ทั่วไป สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และ

วิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ:

ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *แนวปฏิบัติงานการจัดการศึกษาของสถานศึกษานิติบุคคลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). *ตัวบ่งชี้การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอน.
- _____. (2542). *ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: CURSUA.
- _____. (2543). *จุดประกายการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และเกณฑ์การประเมินโรงเรียนปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: CURSUA.
- _____. (2546). *ทำเนียบสารสนเทศแหล่งเรียนรู้สำหรับประเทศไทย บทสรุปของผู้บริหาร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- _____. (2549). *ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- _____. (2544). *การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลำดับที่ 3: แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.(2551). *แผนยุทธศาสตร์คุรุสภาช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (2550-2551)*. เอกสารประชุมประชาพิจารณ์. อัดสำเนา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). *แนวทางการบริหารและการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศโรงเรียนคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2550). *การศึกษาสภาพการดำเนินงานเทียบโอนผลการศึกษาาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- ลินสมุทร สามารถ. (2546). *คุณลักษณะของผู้บริหารตามมาตรฐานการศึกษาผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ลินธะวา ตามดิษฐ์. (2555). *การนำเสนอนโยบายการส่งเสริมการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา เอกชน*. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 26(79), 91-108.

- ลีปพนนท์ เกตุทัต. (2540). “ยุทธศาสตร์การพัฒนาคคน การศึกษาและทรัพยากรมนุษย์ : ก้าวมั่นทนโลก”. ใน *ครุสาร วารสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์*, 1(1) สถาบันราชภัฏนครปฐม .
- สิริพัทธ์ เจษฎาวิโรจน์. (2546). *การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ*. กรุงเทพฯ: บัคพอยท์.
- สุจริต คุณชนกุลวงศ์. (2543). *การบริหารโรงเรียน : นวัตกรรมเทคนิค : ประสบการณ์*. กรุงเทพฯ: ศาสนา.
- สุนิสา วิทยานุกรณ์. (2552). *การพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุริยันต์ อินทเจริญตานต์. (2552). *การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยาเขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สุรัตน์ ดวงชาทม. (2549). *การพัฒนาสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ กรณี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2542). *แฟ้มสะสมงาน*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: ที.พี.พีรินทร์.
- สุวิมล โพธิ์กลิ่น. (2549). *การพัฒนา รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2548). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสรี เพิ่มชาติ. (2531). *การศึกษาเชิงประเมินการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2529 ของครูโรงเรียนรัฐบาลและครูโรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 11*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนุศิษฐ์ คณะธรรม. (2550). *ความคาดหวังของนักเรียนและแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. งานนิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

- อัคราภรณ์ วรณรัตน์ (2556). *ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อำภา บุญช่วย. (2537). *การบริหารวิชาการภายในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อุดม จันทร์ใสดา. (2545). *สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2543). *การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ: ศรุสภาลาดพร้าว.
- อุทัย บุญประเสริฐ และจิราภรณ์ จันทร์สุพัฒน์. (2545). *รายงานการวิจัย การกิจโครงสร้างและอัตรากำลังของสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: วีซีดี คอมมิวนิเคชั่น.
- อุทุมพร จามรมาน. (2533). *การเขียนโครงการวิจัย*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดพันธ์พิบลิชชิง.
- _____. 2540. “การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย” ใน *แบบแผนและเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา*. หน้า 328–349. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Armstrong, D.G. (1989). *Developing and Documenting the Curriculum*. Needham Heights MA: Allyn & Bacon.
- Adams, Harold, P., & Dickey, Frank G. (1953). *Basic Principles of Supervision*. New York: American Book Company.
- Saylor, J.G. & Alexander, W.M. (1959). *Curriculum Planning for Better Teaching and Learning*. New York : Rinehart and Company.
- Baumgart, N. (1987). *Equity quality and cost in higher education*. Bangkok: UNESSCO regional office for Asia and the Pacific.
- Briggs, T.H. & Justman, J. (1952). *Improving Instruction Through Supervision*. New York: McMillan.

- Briggs, Thomas H., and Justman, Joseph. (1952). *Improving Instruction Through Supervision*. New York: Mcamillan Co.
- Brown.B.I. (1996). career resilience. Eric Digest No.178. [online] Available: <http://www.ed.gov/databases/Eric-digests/ed402474.html>.(2012, April 20).
- Bergan, D. E. (2009). The draft lottery and attitudes towards the Vietnam War. *Public Opinion Quarterly*, 73(2), 379–384.
- Tuckman, Bruce W. (1978). *Analyzing and Designing Educational Research* .New York: Harcourt Brace Jovanovich . Inc .
- Burton, W.H. & Brueckner, L.J. (1977). *Supervision: A Social Process*. 2nd ed. New York: Appleton–Century Crofts.
- Certo, S.C. (2000). *Modern Management*. New Jersey. practice hall.
- Carter V. Good (1973). *Dictionary of Education*. New York: Mc Graw Hill Book, Co, Inc.
- Cheng, Y.C. (1987). *Management Critical Success Factors*. Boston: Allyn and Bacon.
- _____. (1996). *School Effectiveness and School-based Management : A Mechanism for Development*. London: The Falmer Press.
- Conner. (1992) Managing at the speed of change.[online]. Available: <http://web.mit.edu/afs/Athena.mit.edu/user/m/b/mbarker/www/teaming/change.text>.(2012, April 20).
- Cronbach, Lee J. (1990). *Essentials of psychological testing*. (5th ed). New York: Harper Collins.
- Armstrong. David G. (1989). *Developing and documenting the curriculum*. Boston: Allyn and Bacon.
- Doherty, G.D. (1994). *Developing quality systems in education*. London: Routledge.
- Edmond, R.R. (1997). *Effective school for the Urban poor*. Education leadership.
- Edward Smith, W and Others. (1969). *The Education's Encyclopedia*. New Jersey Englewood Cliffs: Prentice–Hall.
- Edward, S. (1996). *Total Quality Management in Education*. Kogan Page Limited : London.

- Galen Saylor & William M. Alexander. (1959). *Curriculum Planning for the better Teaching and Learning*. New York: Rinehart.
- Gareth R.J. (1955). *Organization Theory : Text and Cases*. Reading Mass : Addison-Wesley.
- Glickman, C.D, Stephen, G.P. and Ross-Gordon, J.M. (2001). *Supervision and Instructional Leadership : A Developmental Approach*. 4th ed. Boston: Allyn and Bacon.
- Glickman, Carl D, Stephen P, Gordon & Jovita M. Ross-Gordon. (1995). *Supervision and Instructional Leadership : A Developmental Approach*. 3rd ed. Boston: Allyn and Bacon.
- Glickman, Carl. D. & Stephen P.Gordon and Jovita M.Ross-Gordon. (1995). *Supervision and Instructional Leadership: A Developmental Approach*. 3th ed. Boston, MA: Allyn and Bacon.
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York: McGraw-Hill Book, Co.
- Gordon, J.R. (1999). *Organizational behavior : A diagnostic approach*. (6th ed.). Saddle River. N.J.: Prentice Hall International.
- Gregg, Russell T. 1957. *The Administrative Process : Administrative Behavior in Education*. New York: Harper Brothers Publishers.
- Gulick, Luther & Lyndall Urwick. (1973). *Paperson the Science of Administration*. New York: Columbia University.
- Gwynn, Minor J. (1974). *Theory and Practice of Supervision*. New York: Dodd & Mead Company.
- Harold, A.P. and Frank, D.G. (1953). *Basic Principles of Supervision*. New York: American Book Company.
- Harris, B. M. (1963). *Supervisory Behavior in Education*. Englewood Cliffs. N.J.: Prentice-Hall, Inc.
- Harris, B.M. (1985). *Supervisory Behavior in Education*. 3rd ed. Englewood Cliff, N.J.: Prentice-Hall, Inc.

- Harrison F.E. (1978). *Management and Organizations*. Boston, Houghton Mifflin Company.
- Hilda Taba. (1962). *Curriculum Theory : Theory and Practice*. New York: Harcourt, Brace and World.
- Jensen, C. (1996). *Delphi in Depth: Power Techniques from the Experts Berkeley*. Singapore: McGraw–Hill.
- Jeran, D. (1975). *Role Expectation of Elementary School Supervisor in Open Space Schools Which Emphasize Team Teaching and Individualized Instruction*. Dissertation Abstracts International. 2(16).
- Johnson, C. (1993). Gender and formal authority. *Social Psychology Quarterly*. 56(3). 193–210.
- Keeves J. P. (1997). “Educational research methodology and measurement” *An international handbook*. Cambridge Pergamon. Knowles, Malcolm.S. 1975. Self–Directed Learning
- Kennedy, John. (2006). *Collection Management*. Wagga Wagga : Center for Information Studies Charles Sturt University.
- Kimble, W. (1967). *Supervision for Better School*. 3rd ed. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice–Hall, Inc.
- Knezevich, Stephen J. (1984). *Administration of Public Education*. 4th ed. New York: Harper and Row.
- Laary, W.H. and Ubben, G.C. (1994). *The Elementary Principals: A Guide of Effective Action*. (4th ed.). Massachuritts: Allgn and Bacon.
- Lee J. Cronbach. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw–Hill Book Co.
- Lovell, John T. & Kimball Wiles. (1975). *Supervision for Better Schools*. 4th ed. Englewood Cliffs New Jersey: Prentice–Hall.
- Minor J. Gwynn. (1974). *Theory and Practice of Supervision*. New York: Dodd & Mead Company.
- Neagley, Losel L, & Dean N. Evans. (1964). *Handbook for Effective Supervision of Instruction*. 3rd ed. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice–Hall.

- Pulley, M.L. (2001). Ten ways to increase your Career resilience. [online]. Available http://linkages.com/10_tips.html. (2012, April 20).
- Robbins, S.P., & Coulter, M. (2003). *Management*. 2nd ed. n.p.
- Robert Jhon Mcleod Guttural. (1998). *Change in School*. Thesis for degree of Doctor of Education the University of Sydney.
- Sallis, E. (1996). *Total Quality management in education*. 3rd ed. London: Kogan Page Limited.
- Sallis, Edward. (1993). *Total quality management in education*. London: Kogan Page Educational Management Series.
- Sammons, P. (1999). *School Effectiveness : coming of age in the twenty-first century*. New York: Alfred A. Knorrff.
- Sergiovanni, T.J. & others. (1980). *Educational Governance and Administration*. N.J.: Prentice-Hall, Inc.,
- Smith, C.M. (1995). The Relationship between principal's instructional leadership and school's Organizational system. *Dissertation Abstracts International*. 45,3 (March 1995).
- Smith, R. H., & others (1980). *Management : Making Organizations Perform*. New York : Macmillan.
- Stogdill, R.M. (1974). *Handbook of leadership*. New York. The free press. Adivision of Macmillan Publishing.
- Steiner, E. (1988). *Methodology of theory construction*. Sydney: Educology Research Associates.
- Taba, H. (1962). *Curriculum development: Theory and practice*. New York: Harcourt, Brance and World.
- Terry, G.R. (1990). *Principle of management*. Illinois : Richard D. Irwin.
- Tinley & Harris. (1976). *Client expectations for counseling*. The journal of Counseling Psychological. 23(5), 173-177.
- Thomas J.Sergiovanni. (1991). *The principalship : Arefective practice perspective*. 2nd ed. Needham Heights: Allyn and Bacon, 1991.

- Turoff, M., & Hiltz, S.R. (1995). Software Design and the Future of the Virtual Classroom. *Journal of information Technology for Teacher Education*. 4(2): 197–215.
- Van Miller. (1965). *The Public Administration of American School of System*. New York: The McMillan Company.
- Wang, C.H. & Tsai, H. H. (1994). “Promoting Open–Ended Thinking on The STS Topic : Detergent”, *Sci.technol.Edu*. 4(January 1994), 37–47.
- Webster’s T. (1968). *Twentieth Century Dictionary of the English Language un Abridged*. 33,8 (March 1986).
- Wiles, Kimball. (1967). *Supervision for Bettter Schools*. 3rd ed. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice–Hall.
- Witkin, B. R., & Altschuld, J. W. (1995). *Planning and Conducting Needs Assessments: A Practical Guide*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, Inc.
- Zhao, Y. (2009). Global Citizens Wanted. *Educational Leadership*, September, 2009.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๕๒๓/

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๔๐ หมู่ ๑๑ ถนนสกลนคร-อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๓๐๐๐

๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน

ด้วย นายเจริญพร คำจารย์ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกีจาวร เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.จำนง วงษ์ชาชม และรองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด สร้อยน้ำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวได้สัมภาษณ์ท่าน ทั้งนี้ผู้สัมภาษณ์จะประสานวัน-เวลาที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.กิตติชัย โสพันนา)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๕๒๓/๔ ๓๓/๓๔

โทรสาร ๐ ๕๒๓/๓ ๐๐๓๒

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๕๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ หมู่ ๑๑ ถนนสกลนคร-อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุญาตศึกษาดูงานและเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย กำหนดการศึกษาดูงาน จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายเจริญพร คำจารย์ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร เป็นประธานกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.จำนง วงษ์ชาชม และรองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด สร้อยน้ำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

นักศึกษามีความประสงค์จะเข้าศึกษาดูงานหน่วยงานของท่าน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ และประสบความสำเร็จจนเป็นที่ยอมรับและได้รับรางวัลพระราชทานพร้อมเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มงานบริหารทั่วไป หัวหน้ากลุ่มงานงบประมาณ หัวหน้ากลุ่มงานบริหารบุคคล และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระ รวมทั้งสิ้น ๑๓ ท่าน ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน-เวลาที่ท่านสะดวกในการเข้าศึกษาดูงานและเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.กิตติชัย โสพนนา)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๕๒๓/๔ ๓๓/๓๘

โทรสาร ๐ ๕๒๓/๗ ๐๐๓๒

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗/๑๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๔๐ หมู่ ๑๑ ถนนสกลนคร-อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแบบสอบถาม

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายเจริญพร คำจารย์ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.จำนง วงษ์ชาชม และรองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด สร้อยน้ำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำวิจัยในครั้งนี้ตามขั้นตอนของเทคนิคเดลฟาย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.กิตติชัย โสพันนา)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๓/๔ ๓๓/๓๔

โทรสาร ๐ ๔๒๓/๗ ๐๐๓๒

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๗/๐๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๔๐ หมู่ ๑๑ ถนนสกลนคร-อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายเจริญพร คำจารย์ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาการบริหารและพัฒนา
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “**การพัฒนารูปแบบการ
บริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกีจาวร
เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.จำนง วงษ์ชาชม และรอง
ศาสตราจารย์ ดร.สมคิด สร้อยน้ำ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษารวบรวมข้อมูลของนักศึกษาดังกล่าวสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านได้โปรดอนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากท่าน
และคณะครูในโรงเรียนของท่าน และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.กิตติชัย โสพันนา)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๓/๔ ๓๓/๓๔

โทรสาร ๐ ๔๒๙๓/ ๐๐๓๒

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนารูปแบบ

รายชื่อโรงเรียนดีเด่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์
(Expert interview)

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1	รศ.ดร.สมาน อัครวุฒิ	ประธานหลักสูตรปริญญาเอก สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี
2	ดร.กิตติพิศ พลพิลา	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4
3	ดร.ประภัสสร สุภาสอน	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สกลนครเขต 2
4	ดร.บุญมี ก่อบุญ	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านซำก่าย สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนครเขต 3
5	ดร.สุธรรม สุบรรณาง	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบักดอก สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
6	ดร.สมปอง ชาสิ่งแก้ว	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองหัวสำเภา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 4
7	ดร.วุฒิศักดิ์ วงศาสุข	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านค้อหวาง สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานีเขต 4
8	ดร.สุวัฒน์ อุ่นทานนท์	ครูโรงเรียนบ้านทุ่งวัง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
9	ดร.วาสนา ต่อชาติ	ครูโรงเรียนบ้านคำโพน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ

รายชื่อโรงเรียนดีเด่นที่ใช้เป็นกรณีศึกษา (Case study)

ที่	โรงเรียน	ผู้บริหารสถานศึกษา	ที่ตั้ง
1	โรงเรียนบ้านทุ่งนางโกล (อ่อนอำนวยศิลป์) ขนาดเล็ก	นายประดิษฐ์ ไม้คำ	อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร
2	โรงเรียนสูงโนนวิทยาคม (ขนาดกลาง)	นายชินทร์ ตะอังกู	อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
3	โรงเรียนบ้านง่อนหนอง พะเนาวิมิตรภาพที่ 126 (ขนาดใหญ่)	นายแก้วกล้า ประชานันท์	อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนารูปแบบ
โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (Modified delphi technique)

ที่	ชื่อ-ชื่อสกุล	ตำแหน่ง
1	รศ.ดร.สุวิทย์ เลหาศิริวงศ์	อธิการบดีมหาวิทยาลัยนครพนม
2	รศ.ดร.สุวพงษ์ สวัสดิพาณิชย์	มหาวิทยาลัยนครพนม
3	รศ.ดร.ทองศักดิ์ คุ้มไชน้ำ	รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์
4	รศ. ดร.ประวิตร เอราวรรณ	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
5	รศ.ดร.เป็รื่อง จันดา	อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
6	ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1
7	ดร.อรรถพล ตรีถาวร	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5
8	ดร.สุวรรณ นรพักตร์	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตรเขต 1
9	ดร.เทวรัฐ โตไทยะ	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
10	ดร.สุเทพ บุญเต็ม	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1
11	ดร.เสรี ชุมแวงวาปี	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังชัย อำเภอโนนป่าพง จังหวัดขอนแก่น
12	ดร.มยุรฉัตร ธรรมวิเศษ	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองเค็ม อำเภอม่วง สามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี
13	ดร.เตรียมชัย อุทัยวัฒน์	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดวังม่วง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
14	ดร.อุทัยทรัพย์ ดอกคำ	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาแก อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
15	ดร.ชัตติยา ค้างสำราญ	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังน้ำเขียว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่	ชื่อ-ชื่อสกุล	ตำแหน่ง
16	ดร.เจริญ ศรีแสนปาง	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองรังกา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1
17	ดร.สมาน นาวาสีทธิ	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหาดคัมภีร์ อำเภอปากชม จังหวัดเลย
18	ดร.สุรรัตน์ นนทตุลา	ครู โรงเรียนบ้านคูเมือง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4
19	ดร.นิชชาภัทร หม่อมทอง	ครู โรงเรียนบ้านปะนอยไถง อำเภอศรีนครภูมิ จังหวัดสุรินทร์
20	ดร.ญาณี ไชยวงศา	ครู โรงเรียนอนุบาลนาแกผดุงราชกิจเจริญสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต เขต 1
21	ดร.สมศักดิ์ มัจฉาวิทยากุล	ครู โรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1
22	ดร.วิทยา ภูครองหิน	ครู โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์
23	ดร.สมชัย จรรยาไพบุลย์	ครู โรงเรียนอำนาจเจริญ อำเภอเมือง อำนาจเจริญ
24	ดร.สุรเดช มูลจันทิ	ครู โรงเรียนสาวแหวิทยฯ อำเภอหนองฮีจังหวัดร้อยเอ็ด

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

การศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ชื่อเรื่องงานวิจัย

การพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัย

นายเจริญพร คำจารย์
นักศึกษาปริญญาโท ศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.จำนง วงษ์ชาชม	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด สร้อยน้ำ	กรรมการ

ชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์

ตำแหน่ง

สถานที่ทำงาน

ทำการสัมภาษณ์วันที่ เดือน พ.ศ. 2557

คำชี้แจง

1. การสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับองค์ประกอบ การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. แบบสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง ผู้วิจัยจะระบุประเด็นเนื้อหา ซึ่งจะแจ้งให้ ผู้ทรงคุณวุฒิทราบล่วงหน้าประมาณ 3 วัน โดยขออนัดหมายวันและเวลาที่จะสัมภาษณ์
3. การสัมภาษณ์จะใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยจะขออนุญาต จดบันทึก และบันทึกเทป

ลงชื่อ.....ผู้วิจัย

(นายเจริญพร คำจารย์)

นักศึกษาปริญญาเอก สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

การศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(เพื่อนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มากำหนดองค์ประกอบเพิ่มเติมในกรอบแนวคิดการวิจัยที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร)

คำถาม

1. ท่านคิดว่าในการบริหารงานวิชาการในปัจจุบัน แต่ละขอบข่ายควรดำเนินการอย่างไร
จึงจะนำไปสู่ความเป็นเลิศ

1.1 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

1.1.1 ชั้นการวางแผนการบริหารงานวิชาการ

.....

.....

.....

1.1.2 ชั้นการจัดองค์การบริหารงานวิชาการ

.....

.....

.....

1.1.3 ชั้นการควบคุมงานการบริหารงานวิชาการ

.....

.....

.....

1.1.4 ชั้นการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานวิชาการ

.....

.....

.....

1.2 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.2.1 ชั้นการวางแผนการบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

1.2.2 ชั้นการจัดองค์การการบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

1.2.3 ชั้นการควบคุมงานการบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

1.2.4 ชั้นการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

1.3 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

1.3.1 ชั้นการวางแผนการบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

1.3.2 ชั้นการจัดองค์การการบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

1.3.3 ชั้นการควบคุมงานการบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

1.3.4 [ั]ชั้นการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

1.4 การนิเทศการศึกษา

1.4.1 [ั]ชั้นการวางแผนการบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

1.4.2 [ั]ชั้นการจัดองค์การการบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

1.4.3 [ั]ชั้นการควบคุมงานการบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

1.4.4 [ั]ชั้นการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

1.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

1.5.1 [ั]ชั้นการวางแผนการบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

1.5.2 [ั]ชั้นการจัดองค์การการบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

1.5.3 ^๕ขั้นการควบคุมงานการบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

1.5.4 ^๕ขั้นการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

1.6 การประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

1.6.1 ^๕ขั้นการวางแผนการบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

1.6.2 ^๕ขั้นการจัดองค์การการบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

1.6.3 ^๕ขั้นการควบคุมงานการบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

1.6.4 ^๕ขั้นการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

1.7 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

1.7.1 ^๕ขั้นการวางแผนการบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

1.7.2 ^๕ระดับการจัดองค์การการบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

1.7.3 ^๕ระดับการควบคุมงานการบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

1.7.4 ^๕ระดับการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

1.8 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์การ
หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

1.8.1 ^๕ระดับการวางแผนการบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

1.8.2 ^๕ระดับการจัดองค์การการบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

1.8.3 ^๕ระดับการควบคุมงานการบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

1.8.4 ^๕ระดับการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานวิชาการ

.....
.....
.....

1.9 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

1.9.1 ขั้นการวางแผนการบริหารงานวิชาการ

.....

1.9.2 ขั้นการจัดองค์การบริหารงานวิชาการ

.....

1.9.3 ขั้นการควบคุมงานการบริหารงานวิชาการ

.....

1.9.4 ขั้นการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานวิชาการ

.....

2. องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรประกอบด้วยอะไรบ้าง

.....

2.1 ท่านคิดว่า **ภาวะผู้นำของผู้บริหาร** ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ควรเป็นอย่างไร

.....

2.2 ท่านคิดว่า การให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ควรเป็นอย่างไร

.....

2.3 ท่านคิดว่า **การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วม** ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

2.4 ท่านคิดว่า **โครงสร้างการบริหาร** ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

2.5 ท่านคิดว่า **การมุ่งเน้นนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง** ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

2.6 ท่านคิดว่า **การส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับ การเรียนการสอน** ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

3. กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรทำอะไรบ้างหรือต้องทำอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

- 3.1 ท่านคิดว่า กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ **ขั้นการวางแผนการบริหารงานวิชาการ** ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

- 3.2 ท่านคิดว่า กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ **ขั้นการจัดองค์การบริหารงานวิชาการ** ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

- 3.3 ท่านคิดว่า กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ **ขั้นการควบคุมงานการบริหารงานวิชาการ** ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

3.4 ท่านคิดว่า **กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ**
ขั้นการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขยายโอกาส
 ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาค
 ตะวันออกเฉียงเหนือที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

4. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
 ขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ควรมีลักษณะ
 แบบใด

.....

.....

.....

.....

5. ความคิดเห็นอื่นๆ และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

กราบขอบพระคุณอย่างสูงในความอนุเคราะห์

เจริญพร คำจารย์ นักศึกษาปริญญาเอก

สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามเดสฟาย รอบที่ 1, 2 และ 3

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

แบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 1

แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ

ประกอบการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของ
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(เพื่อสอบถามความคิดเห็นจากท่านเกี่ยวกับข้อคำถามว่าแต่ละข้อคำถามมีความถูกต้องของเนื้อหาสาระ และลักษณะ
ของการใช้ภาษาที่จะนำไปใช้จริงในการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ)

ผู้วิจัย

นายเจริญพร คำจารย์

นักศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.จำนง วงษ์ชาชม กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด สร้อยย่น้ำ กรรมการ

ชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม

ตำแหน่ง

สถานที่ทำงาน

ทำการสัมภาษณ์วันที่ เดือน พ.ศ. 2557

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

เรื่อง

การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการตรวจสอบความเหมาะสมในการนำรูปแบบไปปฏิบัติจริงในโรงเรียน เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นจากท่านเกี่ยวกับข้อคำถามว่าแต่ละข้อคำถามมีความถูกต้องของเนื้อหาสาระ และลักษณะของการใช้ภาษาที่จะนำไปใช้จริงในการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบกับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เมื่อท่านได้พิจารณาแบบสอบถามนี้แล้ว กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นดังต่อไปนี้

เห็นด้วย หมายถึง เมื่อท่านเห็นด้วยกับข้อความในแบบสอบถาม

ไม่เห็นด้วย หมายถึง เมื่อท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความในแบบสอบถาม ในกรณีที่ท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความใดหรือความหมายใดโปรดให้ข้อเสนอแนะ และเหตุผลประกอบด้วยจักขอขอบพระคุณยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูง

นายเจริญพร คำจารย์

นักศึกษาลัทธิสุตตรปรัชญาคุชฎีบัณฑิต

สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาตอบแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ให้ตรงกับข้อมูลพื้นฐานของท่าน

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ.....ปี

3. การศึกษาสูงสุด

- ปริญญาตรี ปริญญาโท
 ปริญญาเอก อื่นๆ.....

4. ตำแหน่งทางวิชาการ

- ศาสตราจารย์
 รองศาสตราจารย์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
 ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
 ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

5. สถานภาพ

- ผู้บริหารหลักสูตร / นักวิชาการ / ผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษา
 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 ผู้อำนวยการโรงเรียน
 ข้าราชการบำนาญและนักวิชาการอิสระ
 ครู

ตอนที่ 2 รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็น เลิศของโรงเรียนขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น		เหตุผลประกอบ
	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	
ขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ			
1. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา			
1.1 ส่งเสริมบุคลากรให้มีทักษะด้านการ พัฒนาสื่อ นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง และเกิดรูปธรรม			
1.2 มีการกำหนดชิ้นงานหรือนวัตกรรมที่ ชัดเจน			
1.3 มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์			
1.4 จัดทำทะเบียนสื่อ			
1.5 สนับสนุนการใช้สื่อ นวัตกรรม พัฒนา คุณภาพวิชาการ			
2. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา			
2.1 กำหนดเป้าหมายหลักสูตร ที่มีความ สอดคล้องต่อเนื่องกันตั้งแต่ระดับอนุบาล ถึงประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ที่ตอบสนองความต้องการ			
2.2 หลักสูตรสอดคล้องกับบริบทสังคม ท้องถิ่นในเชิงกลยุทธ์ มุ่งผลสัมฤทธิ์			
2.3 จัดทำโครงการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา และหลักสูตรท้องถิ่น แบบบูรณาการ			

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น		เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
2.4 มีการตรวจสอบประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาทุกปี			
2.5 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาทุก 3 ปี ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายของโรงเรียน			
3. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา			
3.1 จัดทำโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ระยะ 4 ปี			
3.2 มีข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการ มีมาตรฐานครอบคลุมทุกด้าน			
3.3 มีการแต่งตั้งโครงสร้างคณะผู้รับผิดชอบประกันคุณภาพภายใน			
3.4 มอบหมายภาระงานตามระเบียบทางราชการ การจัดทำเครื่องมือในการดำเนินการ ครอบคลุมชัดเจน			
3.5 มีการกำกับติดตามผลงาน รายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจนต่อเนื่องตลอดปี และมีปฏิทินงานชัดเจน			
4. การนิเทศการศึกษา			
4.1 มีการกำหนดโครงการนิเทศทางการศึกษาร่วมกัน ร่วมคิด ร่วมสร้างแผน ร่วมสังเกต ร่วมสะท้อนผล			

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น		เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
4.2 มีการประชุมหารือและแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับกลุ่ม และระดับโรงเรียน			
4.3 มีการกำหนดปฏิทินการนิเทศที่ชัดเจน โดยกำหนดระยะเวลา สถานที่ ผู้รับผิดชอบ งบประมาณและผลที่คาดว่าจะได้รับ			
4.4 มีเกณฑ์เครื่องมือการนิเทศที่ดี ครอบคลุมงาน			
4.5 มีการนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง			
4.6 มีการจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสะท้อนผลการนิเทศ			
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้			
5.1 มีโครงการจัดประชุมอบรมเพื่อเพิ่มทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การผลิตสื่อการสอน ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การวัดประเมินผลตามสภาพจริง			
5.2 มีคณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน			
5.3 ตรวจสอบประเมินผลและนิเทศช่วยเหลือครู			

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น		เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
6. การประเมินผล และการเทียบโอนผล การเรียน			
6.1 มีกำหนดการ แนวทางคู่มือ ดำเนินงาน			
6.2 ส่งเสริมให้ครูมีการประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลายทั้งแบบปรนัย อัตนัยที่เหมาะสมกับผู้เรียน			
6.3 แบบวัดมีความเที่ยงตรง สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้			
6.4 กำหนดขอบข่าย ครอบคลุมงานที่ชัดเจน			
6.5 มีการกำกับดูแลและการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษา			
7. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้			
7.1 จัดสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต			
7.2 เป็นศูนย์บริการทางการเรียนรู้ของชุมชน			
7.3 แหล่งเรียนรู้ครอบคลุมความต้องการของผู้รับบริการ			
7.4 มีการประสานงานเครือข่าย การสนับสนุนงบประมาณ			

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น		เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
8. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา			
8.1 มีการกำหนดแผนงานโครงการ			
8.2 ใช้กระบวนการ PDCA กำหนดนโยบาย แนวทางที่ชัดเจน			
8.3 มีการกำหนดขอบข่าย ภาระงานให้ชัดเจน มีปฏิทินงาน สนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การดำเนินงาน			
9. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา			
9.1 สร้างความตระหนักในการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา			
9.2 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศติดตาม มีปฏิทินการนิเทศ มีการนิเทศติดตามผลตามปฏิทิน กำกับติดตามดำเนินงานตามกรอบ ภาระงานที่ชัดเจน			
9.3 มีการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายคุณภาพการศึกษา			
1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร			
1.1 มีภาวะผู้นำทางวิชาการ			
1.2 มีคุณธรรมครบถ้วนตามหลักธรรมมาภิบาล เป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม และผู้ใต้บังคับบัญชา			

องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ ความเป็นเลิศ			
1.3 มีวิสัยทัศน์ ทันโลกทันเหตุการณ์			
1.4 รอบรู้เรื่องการบริหารงานด้านวิชาการ			
1.5 มีมนุษยสัมพันธ์ คิดในเชิงบวก			
1.6 มีความมุ่งมั่นตั้งใจ			
1.7 มีทักษะทางการบริหารจัดการ			
1.8 มีความกล้าที่จะตัดสินใจ			
2. การให้บริการทางวิชาการอย่างมี อาชีพ			
2.1 เป็นแหล่งองค์ความรู้และภูมิปัญญา ทั้งที่เป็นบุคคลเรื่องราวสถานที่ สังคม วัฒนธรรมของตนเอง และวิถีชีวิตของ ชุมชน			
2.2 มีการให้การตอบสนองความต้องการ ของชุมชน			
2.3 บริการงานโรงเรียนเป็นฐาน ด้วยหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการมี ส่วนร่วมของชุมชน			
2.4 มีการทำงานเป็นทีม			
2.5 สนับสนุนส่งเสริมให้มีความสะดวกใน การบริการสื่อสารสนเทศ และ เทคโนโลยี			

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น		เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
3. การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม			
3.1 ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมติดตามตรวจสอบ ร่วมประเมินผล และร่วมชื่นชมยินดี			
3.2 มีกระบวนการสร้างเป้าหมายร่วมของโรงเรียนให้ชัดเจน			
3.3 เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารและการจัดการศึกษา			
3.4 สร้างเครือข่ายร่วมมือจากทุกภาคส่วน			
4. โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ			
4.1 จัดโครงสร้างการบริหารพิเศษเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนงานตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดเน้นที่เป็น อัตลักษณ์ ตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาของโรงเรียน			
4.2 มีเครือข่ายเพื่อการพัฒนา การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ			
4.3 ระดมความร่วมมือในการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ			
4.4 ส่งเสริมให้ผู้มีส่วนได้เสีย มีส่วนร่วมในโครงสร้างการบริหาร			

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น		เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
4.5 จัดโครงสร้างครอบคลุมภารกิจการงานบริหาร			
5. การมุ่งเน้นนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง			
5.1 ผู้เรียน มุ่งสอนให้มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าท่องจำและนำความรู้ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ			
5.2 เน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นคนดี มีความรู้คู่คุณธรรม และเป็นคนเก่ง			
5.3 ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจในการดำเนินงานของโรงเรียน			
6. การส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน			
6.1 ควรส่งเสริมและให้ความสำคัญในการทำวิจัย			
6.2 สนับสนุนส่งเสริมด้าน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยี ในการทำวิจัย			
6.3 สะท้อนผลวิจัยให้เห็นความเปลี่ยนแปลงการพัฒนา			

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็น เลิศของโรงเรียนขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น		เหตุผลประกอบ
	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	
6.4 สร้างความตระหนักแก่ ผู้ได้บังคับบัญชาในการทำวิจัยใน ชั้นเรียน ไม่เป็นการสร้างภาระเพิ่มขึ้น แต่เป็นบทบาทส่วนหนึ่งของการ ปฏิบัติงาน			
กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ สู่ความเป็นเลิศขั้นการวางแผน			
1. ขั้นการวางแผนการบริหารงานวิชาการ			
1.1 มีการ SWOT ด้านงานวิชาการ การร่วมกันวางแผน การพัฒนา การร่วมดำเนินงานตามแผน โครงการ การนิเทศติดตาม การประเมินผล			
1.2 มีการศึกษาวิเคราะห์นโยบาย เป้าหมาย ทิศทางการศึกษาของชาติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา			
1.3 จัดทำแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินผลแผน การพัฒนา การนำไปใช้			
1.4 กำหนด ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ จุดเน้น กลยุทธ์ สู่การปฏิบัติ			
1.5 มีความชัดเจน มีข้อมูล ครบถ้วน แม่นยำสนองนโยบายของรัฐและ หน่วยงานบังคับบัญชา			

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น		เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
1.6 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ยืดหยุ่น แผนต้องปฏิบัติได้จริง มุ่งผลสัมฤทธิ์ ติดตาม ประเมินผล สะท้อน ปรับปรุงต่อเนื่อง			
2. ชั้นการจัดองค์การบริหารงานวิชาการ			
2.1 เป็นผู้มีความรู้ความสามารถมีศักยภาพ			
2.2 มีความเข้าใจในเป้าหมายของการทำงาน			
2.3 จัดองค์กรตามโครงสร้างการบริหารที่สามารถทำงานเชิงรุก เชิงรับประสาน สอดคล้องกัน			
2.4 การจัดองค์กรควรเป็นการมีส่วนร่วม			
2.5 จัดองค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้			
2.6 จัดระบบบริหารจัดการ เน้นความพอเพียง			
2.7 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โครงงานเป็นฐาน			
2.8 การนิเทศกำกับติดตามอย่างจริงจัง ตรวจสอบองค์กร			

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น		เหตุผลประกอบ
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	
3. ชั้นการควบคุมงานการบริหารงานวิชาการ			
3.1 มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน กำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัด ผลสำเร็จในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา			
3.2 มีการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ การประเมินผล ภายใต้วามร่วมมือของบุคลากรภายในองค์กร ชุมชน			
3.3 ใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี			
3.4 มีการรายงานผลการปฏิบัติงานนำไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง			
4. ชั้นการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานวิชาการ			
4.1 มีปฏิทินการปฏิบัติงาน เครื่องมือในการตรวจสอบติดตามงานเป็นระยะ			
4.2 กำหนดรูปแบบและวิธีการสร้างเครื่องมือ การเก็บข้อมูลและการนำมาใช้			
4.3 มีเครื่องมือวัด ประเมินผลที่ครอบคลุม มีประสิทธิภาพ กำหนดกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน			
4.4 มีการวางแผนร่วมกันในการตรวจสอบ และมีเกณฑ์การประเมินผลที่ชัดเจน			

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

แบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 2

แบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

ประกอบการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ

(เพื่อนำข้อมูลจากความคิดเห็นมากำหนดเป็นรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา

ผู้วิจัย

นายเจริญพร คำจารย์

นักศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.จ๋านง วงษ์ชาชม กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด สร้อยน้ำ กรรมการ

ชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม

ตำแหน่ง

สถานที่ทำงาน

ทำการสัมภาษณ์วันที่ เดือน พ.ศ. 2557

คำชี้แจง

เพื่อให้การแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) พร้อมข้อเสนอแนะ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยให้ค่าคะแนน ดังนี้

5	หมายถึง ข้อความนั้นมีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติจริงในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง ข้อความนั้นมีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติจริงในระดับมาก
3	หมายถึง ข้อความนั้นมีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติจริงในระดับปานกลาง
2	หมายถึง ข้อความนั้นมีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติจริงในระดับน้อย
1	หมายถึง ข้อความนั้นมีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติจริงในระดับน้อยที่สุด

3. เพื่อความสมบูรณ์ของผลการวิจัย ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้พิจารณาข้อคำถามที่ตรงตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุด แล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความคิดเห็นเพียงหนึ่งช่อง และขอความอนุเคราะห์ท่านได้ตอบคำถามทุกข้อ และเสนอเหตุผลหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้วย เพื่อผู้วิจัยจะได้รวบรวมนำมาใช้ประโยชน์กับงานวิจัยนี้ต่อไป

4. เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงตามความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านได้ตอบแบบสอบถามและส่งคืนทางไปรษณีย์ โดยใช้ซองที่เขียนที่อยู่พร้อมติดแสตมป์ที่แนบมาพร้อมนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูง

นายเจริญพร คำจารย์

นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาตอบแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย \checkmark ลงใน ให้ตรงกับข้อมูลพื้นฐานของท่าน

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ.....ปี

3. การศึกษาสูงสุด

- ปริญญาตรี ปริญญาโท
 ปริญญาเอก อื่นๆ.....

4. ตำแหน่งทางวิชาการ

- ศาสตราจารย์
 รองศาสตราจารย์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
 ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
 ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

5. สถานภาพ

- ผู้บริหารหลักสูตร / นักวิชาการ / ผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษา
 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา
 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 ผู้อำนวยการโรงเรียน
 ข้าราชการบำนาญและนักวิชาการอิสระ
 ครู

ตอนที่ 2 รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น ของความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ					
1. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
1.1 ส่งเสริมบุคลากรให้มีทักษะด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง และเกิดรูปธรรม					
1.2 การกำหนดชิ้นงานหรือนวัตกรรมที่พัฒนางานวิชาการ					
1.3 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์นวัตกรรม					
1.4 จัดทำทะเบียนสื่อ					
1.5 สนับสนุนการใช้สื่อ นวัตกรรม พัฒนาคุณภาพวิชาการ					
1.6 สนับสนุนชุมชนให้เข้าถึงเทคโนโลยี					
2. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
2.1 กำหนดเป้าหมายหลักสูตร ที่มีความสอดคล้องต่อเนื่องกัน ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงประถมศึกษาและระดับ มัธยมศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน					
2.2 หลักสูตรสอดคล้องกับบริบทสังคม ท้องถิ่นในเชิงกล ยุทธ์ มุ่งผลสัมฤทธิ์					
2.3 จัดทำโครงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และ หลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการโดยการมีส่วนร่วม ของชุมชน					
2.4 มีการตรวจสอบประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ทุกปี					
2.5 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาทุก 3 ปี ให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายของโรงเรียน					

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น ของความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
3. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา					
3.1 จัดทำโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ระยะ 4 ปี					
3.2 มีข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการ มีมาตรฐานครอบคลุม ทุกด้าน					
3.3 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบประกันคุณภาพ ภายใน					
3.4 มอบหมายภาระงานตามระเบียบทางราชการ การจัดทำ เครื่องมือในการดำเนินการ ที่ชัดเจน					
3.5 มีการกำกับติดตามงาน รายงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาตามปฏิทินที่กำหนดอย่างชัดเจนและ ต่อเนื่องตลอดไป					
4. การนิเทศการศึกษา					
4.1 มีการกำหนดโครงการนิเทศทางการศึกษาร่วมกัน ร่วม คิด ร่วมสร้างแผน ร่วมสังเกต ร่วมสะท้อนผล					
4.2 มีการประชุมหารือและแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศระดับ เขตพื้นที่การศึกษา ระดับกลุ่ม และระดับโรงเรียน					
4.3 มีการกำหนดปฏิทินการนิเทศที่ชัดเจน โดยกำหนด ระยะเวลา สถานที่ ผู้รับผิดชอบ งบประมาณและผลที่ คาดว่าจะได้รับ					
4.4 มีเกณฑ์เครื่องมือการนิเทศที่ดี ครอบคลุมงาน					
4.5 มีการนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานวิชาการอย่าง ต่อเนื่อง					
4.6 มีการจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผล การนิเทศ					

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น ของความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้					
5.1 มีโครงการจัดประชุมอบรมเพื่อเพิ่มทักษะการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน การผลิตสื่อการสอน ทักษะ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การวัดประเมินผลตาม สภาพจริง					
5.2 มีคณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาการจัดการเรียนการ สอนของโรงเรียน					
5.3 ตรวจสอบประเมินผลและนิเทศช่วยเหลือครู					
6. การประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน					
6.1 มีการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานและจัดทำคู่มือ					
6.2 ส่งเสริมให้ครูมีการประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลายทั้ง แบบปรนัย อัตนัยที่เหมาะสมกับผู้เรียน					
6.3 แบบวัดและประเมินผลมีความเที่ยงตรง สอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้					
6.4 กำหนดขอบข่าย ครอบคลุมภาระงานที่ชัดเจน					
6.5 มีการกำกับดูแลและการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตร สถานศึกษา					
7. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้					
7.1 จัดสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต					
7.2 เป็นศูนย์บริการทางการเรียนรู้ของชุมชน					
7.3 แหล่งเรียนรู้ครอบคลุมความต้องการของผู้รับบริการ					
7.4 มีการประสานงานเครือข่าย การสนับสนุนงบประมาณ					

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น ของความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
8. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา					
8.1 มีการกำหนดแผนงานโครงการ					
8.2 ใช้กระบวนการ PDCA กำหนดนโยบาย แนวทางที่ ชัดเจน					
8.3 มีการกำหนดปฏิทินภาระงาน ให้ชัดเจน สนับสนุน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การดำเนินงาน					
9. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา					
9.1 สร้างความตระหนักในการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา					
9.2 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศติดตาม มีปฏิทินการ นิเทศ มีการนิเทศติดตามผลตามปฏิทิน กำกับติดตาม ดำเนินงานตามกรอบ ภาระงานที่ชัดเจน					
9.3 มีการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายคุณภาพการศึกษา					
องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ					
1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร					
1.1 มีภาวะผู้นำทางวิชาการ					
1.2 มีคุณธรรมครบถ้วนตามหลักธรรมาภิบาล เป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม และผู้ใต้บังคับบัญชา					
1.3 มีวิสัยทัศน์ ทันท่วงทีทันเหตุการณ์					
1.4 รอบรู้เรื่องการบริหารงานด้านวิชาการ					
1.5 มีมนุษยสัมพันธ์ คิดในเชิงบวก					
1.6 มีความมุ่งมั่นตั้งใจ					
1.7 มีทักษะทางการบริหารจัดการ					
1.8 มีความกล้าที่จะตัดสินใจ					

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น ของความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1.9 มีแนวคิดในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ต่างๆ					
2. การให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ					
2.1 เป็นแหล่งองค์ความรู้และภูมิปัญญา ทั้งที่เป็นบุคคล เรื่องราวสถานที่ สังคมวัฒนธรรม					
2.2 การตอบสนองความต้องการของชุมชน					
2.3 บริการงานวิชาการโรงเรียนเป็นฐาน ด้วยหลัก ธรรมาภิบาลตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและ การมีส่วนร่วมของชุมชน					
2.4 การทำงานเป็นทีม					
2.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้บริการสื่อเทคโนโลยี สารสนเทศอย่างทั่วถึง					
2.6 มีแนวทางในการบริการวิชาการให้เกิดประโยชน์ต่อ ชุมชน					
3. การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม					
3.1 ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมติดตามตรวจสอบ ร่วม ประเมินผล และร่วมชื่นชมในผลงานที่ประสบ ความสำเร็จ					
3.2 มีกระบวนการสร้างเป้าหมายร่วมของโรงเรียนและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน					
3.3 เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจในการบริหารและการจัดการศึกษา					
3.4 สร้างเครือข่ายร่วมมือจากทุกภาคส่วน					
3.5 องค์กรภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งทางบุคคล และ/ทางเครือข่าย					

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น ของความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
4. โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ					
4.1 จัดโครงสร้างการบริหารเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนงานตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดเน้นที่เป็น อัตลักษณ์ตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาของโรงเรียนและตัวชี้วัด					
4.2 สร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนา การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ					
4.3 ระดมความร่วมมือในการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ					
4.4 ส่งเสริมให้ผู้มีส่วนได้เสีย มีส่วนร่วมดำเนินการในโครงสร้างการบริหาร					
4.5 จัดโครงสร้างครอบคลุมภารกิจงานบริหาร					
2.6 มีโครงสร้างให้ชุมชนช่วยระดมทุนสนับสนุนโรงเรียน					
5. การมุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง					
5.1 มุ่งสอนให้มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าท่องจำและนำความรู้ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
5.2 เน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นคนดี มีความรู้คู่คุณธรรม และเป็นคนเก่ง					
5.3 ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจในการดำเนินงานของโรงเรียน					
5.4 สร้างสื่อและนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีให้เป็นไปตามยุคสมัย					
6. การส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับ การเรียนการสอน					
6.1 ส่งเสริมและให้ความสำคัญในการทำวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน					

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น ของความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
6.2 สนับสนุนส่งเสริมด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยี ในการทำวิจัย					
6.3 นำผลวิจัยมาปรับปรุงให้เห็นความเปลี่ยนแปลงการพัฒนา					
6.4 สร้างความตระหนักแก่ผู้ได้บังคับบัญชาในการทำวิจัยในชั้นเรียน ไม่เป็นการสร้างภาระเพิ่มขึ้นแต่เป็นบทบาทส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน					
6.5 ส่งเสริมและพัฒนาครูให้เข้าใจด้านการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน					
กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ					
1. ชั้นการวางแผนการบริหารงานวิชาการ					
1.1 ใช้กระบวนการ SWOT เพื่อบริหารจัดการงานด้านวิชาการ การร่วมกันวางแผน การพัฒนา การร่วมดำเนินงานตามแผน โครงการ การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล					
1.2 มีการศึกษาวิเคราะห์นโยบาย เป้าหมาย ทิศทางการศึกษาของชาติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา					
1.3 จัดทำแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินผลแผน การพัฒนาการนำไปใช้					
1.4 กำหนด ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ จุดเน้น กลยุทธ์ ตัวชี้วัด สู่การปฏิบัติ					
1.5 มีข้อมูล ครบถ้วน ชัดเจน แม่นยำสนองนโยบายของรัฐ และหน่วยงานบังคับบัญชา					
1.6 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ยืดหยุ่น และปฏิบัติได้จริง มุ่งผลสัมฤทธิ์ ติดตาม ประเมินผล สะท้อนปรับปรุงต่อเนื่อง					

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น ของความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
2. ขั้นตอนการจัดองค์การบริหารงานวิชาการ					
2.1 จัดหาผู้มีความรู้ความสามารถมีศักยภาพรับผิดชอบงาน					
2.2 บุคลากรมีความเข้าใจในเป้าหมายของการทำงาน					
2.3 มีการจัดองค์กรตามโครงสร้างการบริหารที่สามารถ ทำงานเชิงรุก เชิงรับประสานสอดคล้องกัน					
2.4 จัดองค์กรให้มีลักษณะการมีส่วนร่วม					
2.5 มีการจัดองค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้					
2.6 จัดระบบบริหารจัดการ เน้นความพอเพียง					
2.7 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โครงงานเป็นฐาน					
2.8 มีการจัดระบบการนิเทศกำกับติดตามตรวจสอบอย่าง จริงจัง					
3. ขั้นตอนควบคุมงานการบริหารงานวิชาการ					
3.1 มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน กำหนดมาตรฐานและ ตัวชี้วัด ผลสำเร็จทั้งในระดับชั้นเรียน และระดับ สถานศึกษา					
3.2 มีการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ การประเมินผล ภายใต้ความร่วมมือของบุคลากรภายในองค์กร ชุมชน					
3.3 ใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี					
3.4 มีการรายงานผลการปฏิบัติงานนำไปพัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง					
4. ขั้นตอนตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงาน วิชาการ					
4.1 กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือ ในการตรวจสอบติดตามงานเป็นระยะ					

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น ของความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
4.2 กำหนดรูปแบบและวิธีการสร้างเครื่องมือ การเก็บ รวบรวมข้อมูลและการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์					
4.3 ใช้เครื่องมือวัด ประเมินผลที่ครอบคลุม มีประสิทธิภาพ และกำหนดกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน					
4.4 มีการวางแผนร่วมกันในการตรวจสอบ และมีเกณฑ์การ ประเมินผลที่ชัดเจน					

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

แบบสอบถามเคลฟายรอบที่ 3

แบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

ประกอบการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของ
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(เพื่อนำข้อมูลจากความคิดเห็นมากำหนดเป็นรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา

ผู้วิจัย

นายเจริญพร คำจารย์

นักศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.จำนง วงษ์ชาชม กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด สร้อยน้ำ กรรมการ

ชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม

ตำแหน่ง

สถานที่ทำงาน

ทำการสัมภาษณ์วันที่ เดือน พ.ศ. 2557

คำชี้แจง

เพื่อให้การแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามรอบที่ 3 ซึ่งเป็นรอบสุดท้ายของการวิจัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้ทบทวนคำตอบ โดยอาจยืนยันคำตอบเดิมหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 มาคำนวณค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของแต่ละข้อที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้รับทราบคำตอบของกลุ่ม และคำตอบของผู้เชี่ยวชาญว่ามีความสอดคล้องกันมากน้อยเพียงใด เพื่อประกอบการพิจารณาการคงเดิมหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ
3. เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงตามความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านได้ตอบแบบสอบถามและส่งคืนทางไปรษณีย์ โดยใช้ซองที่เขียนที่อยู่ พร้อมติดแสตมป์ที่แนบมาพร้อมนี้

วิธีการตอบ

1. เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์แสดงค่าสถิติจากการวิเคราะห์คำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญไว้ดังนี้

● หมายถึง ค่ามัธยฐานที่เป็นตัวแทนคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

★ หมายถึง ค่าระดับคะแนนที่เป็นคำตอบของท่านผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2

U หมายถึง ขอบเขตของค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่แสดงว่าคำตอบของผู้เชี่ยวชาญตกอยู่ในช่วงนี้

2. การตอบคำถามของผู้เชี่ยวชาญในรอบนี้ ขอให้ท่านได้พิจารณาคำตอบของท่าน ซึ่งท่านผู้เชี่ยวชาญสามารถตัดสินใจได้ 2 กรณี คือ

2.1 การยืนยันคำตอบเดิม ท่านผู้เชี่ยวชาญไม่ต้องทำเครื่องหมายใดๆ ในกรณี que เครื่องหมายทั้งสองอยู่ใกล้กันหรืออยู่ในช่องเดียวกันในขอบเขตค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ แสดงว่าคำตอบของท่านใกล้เคียงหรือตรงกับคำตอบของกลุ่มแล้ว แต่ถ้าหากคำตอบเดิมของท่านตกอยู่นอกเขตพิสัยระหว่างควอไทล์ (U) ซึ่งไกลจากความคิดเห็นของกลุ่ม ถ้าท่านยังคงยืนยัน

ความคิดเห็นเดิมและไม่เปลี่ยนแปลงคำตอบ ขอให้ท่านได้แสดงเหตุผลประกอบเพื่อยืนยันคำตอบเดิมของท่านไว้ด้วย

2.2 การเปลี่ยนแปลงคำตอบใหม่ กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ควรจะเป็น คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) น้อยที่สุด (1) ซึ่งเป็นคำตอบใหม่ในข้อนั้นๆ ดังตัวอย่างในการตอบ

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็นของ ความเหมาะสม					ให้เหตุผลเฉพาะข้อ ที่ตอบอยู่นอก ขอบเขตพิสัย ระหว่างควอไทล์
	5	4	3	2	1	
องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ						
1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร						
1.1 มีภาวะผู้นำทางวิชาการ	● ★ ☺					
1.2 มีคุณธรรมครบถ้วนตามหลักธรรมาภิบาล เป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม และผู้ใต้บังคับบัญชา	● ☺			★		ไม่จำเป็นต้องใช้หลัก ธรรมาภิบาล ในการ บริหารงานวิชาการ ใช้หลักการ บริหารงานวิชาการ อื่นๆ เช่น SBM
1.3 มีวิสัยทัศน์ ทันทโลกทันเหตุการณ์	● ☺ ✓			★		

คำอธิบาย

1. คำตอบข้อ ก แสดงว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในข้อนี้ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่าเหมาะสมและสมควรใช้เป็นรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในระดับมากที่สุด โดยที่ผู้ตอบก็มีความเห็นสอดคล้องกับกลุ่มด้วย

2. คำตอบข้อ ข แสดงว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่าเหมาะสมและสมควรใช้เป็นรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับมาก แต่ผู้ตอบ มีความเห็นแตกต่างจากกลุ่มในรอบที่ 2 และยังคงยืนยันความคิดเห็นเดิมในรอบที่ 3 ทั้งที่คำตอบตกอยู่นอกขอบเขตพิสัยระหว่างควอไทล์ ผู้ตอบจำเป็นต้องแสดงเหตุผลประกอบด้วย

3. คำตอบข้อ ค แสดงว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือในข้อนี้ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเหมาะสมและสอดคล้อง คือสมควร รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับมากที่สุด และผู้ตอบมีความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากกลุ่มในรอบที่ 2 แต่มีความต้องการเปลี่ยนแปลงคำตอบในรอบที่ 3 โดยทำเครื่องหมาย ✓ อันเป็นคำตอบใหม่ซึ่งมาอยู่ในขอบเขตของพิสัยระหว่างควอไทล์จึงไม่จำเป็นต้องแสดงเหตุผล

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

นายเจริญพร คำจารย์

นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาตอบแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ให้ตรงกับข้อมูลพื้นฐานของท่าน

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ.....ปี

3. การศึกษาสูงสุด

- ปริญญาตรี ปริญญาโท
 ปริญญาเอก อื่นๆ.....

4. ตำแหน่งทางวิชาการ

- ศาสตราจารย์
 รองศาสตราจารย์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
 ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
 ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

5. สถานภาพ

- ผู้บริหารหลักสูตร / นักวิชาการ / ผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษา
 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 ผู้อำนวยการโรงเรียน
 ข้าราชการบำนาญและนักวิชาการอิสระ

ตอนที่ 2 รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็นของ ความเหมาะสม					ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ ตอบอยู่นอกขอบเขต พิสัยระหว่างควอไทล์
	5	4	3	2	1	
ขอบข่ายงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ						
1. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา						
1.1 ส่งเสริมบุคลากรให้มีทักษะด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง และเกิดรูปธรรม	●		★			
1.2 การกำหนดชิ้นงานหรือนวัตกรรมที่พัฒนางานวิชาการ	●		★			
1.3 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์นวัตกรรม	●			★		
1.4 จัดทำทะเบียนสื่อ	●		★			
1.5 สนับสนุนการใช้สื่อ นวัตกรรม พัฒนาคุณภาพวิชาการ	●		★			
1.6 สนับสนุนชุมชนให้เข้าถึงเทคโนโลยี	●		★			
2. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						
2.1 กำหนดเป้าหมายหลักสูตร ที่มีความสมดุลต่อเนื่องกัน ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงประถมศึกษาและระดับ มัธยมศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน	●		★			
2.2 หลักสูตรสอดคล้องกับบริบทสังคม ท้องถิ่น ในเชิงกลยุทธ์ มุ่งผลสัมฤทธิ์	●		★			
2.3 จัดทำโครงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และ หลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการ โดยการมีส่วนร่วม ของชุมชน	●		★			
2.4 มีการตรวจสอบประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ทุกปี	●		★			
2.5 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาทุก 3 ปี ให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายของโรงเรียน	● ★					

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็นของ ความเหมาะสม					ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ ตอบอยู่นอกขอบเขต พิสัยระหว่างควอไทล์
	5	4	3	2	1	
3. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา						
3.1 จัดทำโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ระยะ 4 ปี	●	★				
3.2 มีข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการ มีมาตรฐานครอบคลุม ทุกด้าน	●		★			
3.3 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบประกัน คุณภาพภายใน	●		★			
3.4 มอบหมายภาระงานตามระเบียบทางราชการ การ จัดทำเครื่องมือในการดำเนินการ ที่ชัดเจน	●			★		
3.5 มีการกำกับติดตามงาน รายงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาตามปฏิทินที่กำหนดอย่างชัดเจน และต่อเนื่องตลอดไป	●			★		
4. การนิเทศการศึกษา						
4.1 มีการกำหนดโครงการนิเทศทางการศึกษาร่วมกัน ร่วม คิด ร่วมสร้างแผน ร่วมสังเกต ร่วมสะท้อนผล	●			★		
4.2 มีการประชุมหารือและแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับกลุ่ม และระดับ โรงเรียน	●		★			
4.3 มีการกำหนดปฏิทินการนิเทศที่ชัดเจน โดยกำหนด ระยะเวลา สถานที่ ผู้รับผิดชอบ งบประมาณและผลที่ คาดว่าจะได้รับ	●		★			
4.4 มีเกณฑ์เครื่องมือการนิเทศที่ดี ครอบคลุมงาน	●			★		
4.5 มีการนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานวิชาการอย่าง ต่อเนื่อง	●			★		
4.6 มีการจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผล การนิเทศ	●			★		
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้						
5.1 มีโครงการจัดประชุมอบรมเพื่อเพิ่มทักษะ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การผลิตสื่อการ สอน ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การวัด ประเมินผลตามสภาพจริง	●			★		

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็นของ ความเหมาะสม					ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ ตอบอยู่นอกขอบเขต พิสัยระหว่างควอไทล์
	5	4	3	2	1	
5.2 มีคณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน	●		★			
5.3 ตรวจสอบประเมินผลและนิเทศช่วยเหลือครู	●		★			
6. การประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน						
6.1 มีการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานและจัดทำคู่มือ	●			★		
6.2 ส่งเสริมให้ครูมีการประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลายทั้งแบบปรนัย อัดนัยที่เหมาะสมกับผู้เรียน	●			★		
6.3 แบบวัดและประเมินผลมีความเที่ยงตรง สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	●		★			
6.4 กำหนดขอบข่าย กรอบภาระงานที่ชัดเจน	●		★			
6.5 มีการกำกับดูแลและการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษา	●			★		
7. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้						
7.1 จัดสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต	●			★		
7.2 เป็นศูนย์บริการทางการเรียนรู้ของชุมชน	●			★		
7.3 แหล่งเรียนรู้ครอบคลุมความต้องการของผู้รับบริการ	●			★		
7.4 มีการประสานงานเครือข่าย การสนับสนุนงบประมาณ	●			★		
8. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา						
8.1 มีการกำหนดแผนงานโครงการ	●		★			
8.2 ใช้กระบวนการ PDCA กำหนดนโยบาย แนวทางที่ชัดเจน	●		★			
8.3 มีการกำหนดปฏิทินภาระงาน ให้ชัดเจน สนับสนุน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การดำเนินงาน	●		★			

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็นของ ความเหมาะสม					ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ ตอบอยู่นอกขอบเขต พิสัยระหว่างควอไทล์
	5	4	3	2	1	
9. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา						
9.1 สร้างความตระหนักในการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา	●		★			
9.2 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศติดตาม มีปฏิทินการ นิเทศ มีการนิเทศติดตามผลตามปฏิทิน กำกับติดตาม ดำเนินงานตามกรอบ ภาระงานที่ชัดเจน	●		★			
9.3 มีการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายคุณภาพการศึกษา	●			★		
องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ						
1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร						
1.1 มีภาวะผู้นำทางวิชาการ	●		★			
1.2 มีคุณธรรมครบถ้วนตามหลักธรรมมาภิบาล เป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม และผู้ใต้บังคับบัญชา	●		★			
1.3 มีวิสัยทัศน์ ทันโลกทันเหตุการณ์	●		★			
1.4 รอบรู้เรื่องการบริหารงานด้านวิชาการ	●	★				
1.5 มีมนุษยสัมพันธ์ คิดในเชิงบวก	●	★				
1.6 มีความมุ่งมั่นตั้งใจ	●		★			
1.7 มีทักษะทางการบริหารจัดการ	●		★			
1.8 มีความกล้าที่จะตัดสินใจ	●		★			
1.9 มีแนวคิดในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ต่างๆ	●		★			
2. การให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ						
2.1 เป็นแหล่งองค์ความรู้และภูมิปัญญา ทั้งที่เป็นบุคคล เรื่องราวสถานที่ สังคมวัฒนธรรม	●		★			
2.2 การตอบสนองความต้องการของชุมชน	●	★				

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็นของ ความเหมาะสม					ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ ตอบอยู่นอกขอบเขต พิสัยระหว่างควอไทล์
	5	4	3	2	1	
2.3 บริการงานวิชาการโรงเรียนเป็นฐาน ด้วยหลัก ธรรมาภิบาลตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและ การมีส่วนร่วมของชุมชน	●		★			
2.4 การทำงานเป็นทีม	●		★			
2.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้บริการสื่อเทคโนโลยี สารสนเทศอย่างทั่วถึง	●	★				
2.6 มีแนวทางในการบริการวิชาการให้เกิดประโยชน์ต่อ ชุมชน	●		★			
3. การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม						
3.1 ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมติดตามตรวจสอบ ร่วม ประเมินผล และร่วมชื่นชมในผลงานที่ประสบ ความสำเร็จ	●		★			
3.2 มีกระบวนการสร้างเป้าหมายร่วมของโรงเรียนและเป็น ที่ยอมรับร่วมกัน	●		★			
3.3 เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจในการบริหารและการจัดการศึกษา	●		★			
3.4 สร้างเครือข่ายร่วมมือจากทุกภาคส่วน	●		★			
3.5 องค์กรภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งทาง บุคคลและ/ทางเครือข่าย	●			★		
4. โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ						
4.1 จัดโครงสร้างการบริหารเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนงาน ตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดเน้นที่เป็น อัตลักษณ์ตาม วิสัยทัศน์ ปรัชญาของโรงเรียนและตัวชี้วัด	●		★			
4.2 สร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนา การบริหารสถานศึกษาสู่ ความเป็นเลิศทางวิชาการ	●		★			
4.3 ระดมความร่วมมือในการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทาง วิชาการ	●		★			
4.4 ส่งเสริมให้ผู้มีส่วนได้เสีย มีส่วนร่วมดำเนินการ ในโครงสร้างการบริหาร	●			★		
4.5 จัดโครงสร้างครอบคลุมภารกิจงานบริหาร	●			★		

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็นของ ความเหมาะสม					ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ ตอบอยู่นอกขอบเขต พิสัยระหว่างควอไทล์
	5	4	3	2	1	
4.6 มีโครงสร้างให้ชุมชนช่วยระดมทุนสนับสนุนโรงเรียน	☺	●		★		
5. การมุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน การมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง						
5.1 มุ่งสอนให้มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าท่องจำและนำ ความรู้ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ	☺	●	★			
5.2 เน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นคนดี มีความรู้คู่ คุณธรรม และเป็นคนเก่ง	☺	●	★			
5.3 ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจในการดำเนินงาน ของโรงเรียน	☺	●	★			
5.4 สร้างสื่อและนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีให้เป็นไปตามยุค สมัย	☺	●	★			
6. การส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับ การเรียนการสอน						
6.1 ส่งเสริมและให้ความสำคัญในการทำวิจัยเกี่ยวกับการ เรียนการสอน	☺	●	★			
6.2 สนับสนุนส่งเสริมด้าน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี ในการทำวิจัย	☺	●	★			
6.3 นำผลวิจัยมาปรับปรุงให้เห็นความเปลี่ยนแปลง การพัฒนา	☺	●	★			
6.4 สร้างความตระหนักแก่ผู้ได้บังคับบัญชาในการทำวิจัยใน ชั้นเรียน ไม่เป็นการสร้างภาระเพิ่มขึ้นแต่เป็นบทบาท ส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน	☺	●		★		
6.5 ส่งเสริมและพัฒนาครูให้เข้าใจด้านการวิจัยเกี่ยวกับการ เรียนการสอน	☺	●	★			
กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ						
1. ชั้นการวางแผนการบริหารงานวิชาการ						
1.1 ใช้กระบวนการ SWOT เพื่อบริหารจัดการงานด้าน วิชาการ การร่วมกันวางแผนการพัฒนา การร่วม ดำเนินงานตามแผน โครงการ การนิเทศ ติดตาม การประเมินผล	☺	●	★			
1.2 มีการศึกษาวิเคราะห์นโยบาย เป้าหมาย ทิศทาง การศึกษาของชาติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	●	★				

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็นของ ความเหมาะสม					ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ ตอบอยู่นอกขอบเขต พิสัยระหว่างควอไทล์
	5	4	3	2	1	
1.3 จัดทำแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินผลแผนการพัฒนากำหนดไปใช้	●	★				
1.4 กำหนด ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ จุดเน้น กลยุทธ์ ตัวชี้วัด สู่การปฏิบัติ	●		★			
1.5 มีข้อมูล ครบถ้วน ชัดเจน แม่นยำสนองนโยบายของรัฐ และหน่วยงานบังคับบัญชา	●		★			
1.6 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ยืดหยุ่น และปฏิบัติได้จริง มุ่งผลสัมฤทธิ์ ติดตาม ประเมินผล สะท้อน ปรับปรุง ต่อเนื่อง	●		★			
2. ชั้นการจัดองค์การบริหารงานวิชาการ						
2.1 จัดหาผู้มีความรู้ความสามารถมีศักยภาพรับผิดชอบงาน	●		★			
2.2 บุคลากรมีความเข้าใจในเป้าหมายของการทำงาน	●		★			
2.3 มีการจัดองค์การตามโครงสร้างการบริหารที่สามารถทำงานเชิงรุก เชิงรับประสานสอดคล้องกัน	●		★			
2.4 จัดองค์การให้มีลักษณะการมีส่วนร่วม	●		★			
2.5 มีการจัดองค์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	●		★			
2.6 จัดระบบบริหารจัดการ เน้นความพอเพียง	●		★			
2.7 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โครงงานเป็นฐาน	●		★			
2.8 มีการจัดระบบการนิเทศกำกับติดตามตรวจสอบอย่างจริงจัง	●		★			
3. ชั้นการควบคุมงานการบริหารงานวิชาการ						
3.1 มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน กำหนดมาตรฐาน และตัวชี้วัด ผลสำเร็จทั้งในระดับชั้นเรียน และระดับสถานศึกษา	●	★				
3.2 มีการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ การประเมินผล ภายใต้อาสาสมัครของบุคลากรภายในองค์กร ชุมชน	●		★			
3.3 ใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	●		★			

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็นของ ความเหมาะสม					ให้เหตุผลเฉพาะข้อที่ ตอบอยู่นอกขอบเขต พิสัยระหว่างควอไทล์
	5	4	3	2	1	
3.4 มีการรายงานผลการปฏิบัติงานนำผลไปพัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง	●		★			
4. ขั้นการตรวจสอบและประเมินผลการบริหาร งานวิชาการ						
4.1 กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือใน การตรวจสอบติดตามงานเป็นระยะ	●		★			
4.2 กำหนดรูปแบบและวิธีการสร้างเครื่องมือการเก็บ รวบรวมข้อมูลและการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์	●		★			
4.3 ใช้เครื่องมือวัด ประเมินผลที่ครอบคลุม มีประสิทธิภาพ และกำหนดกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน	●		★			
4.4 มีการวางแผนร่วมกันในการตรวจสอบ และมีเกณฑ์การประเมินผลที่ชัดเจน	●			★		

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

แบบสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง

ประกอบการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของ
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(เพื่อนำข้อมูลจากความคิดเห็นมายืนยันความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ
ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา)

คำชี้แจง

เพื่อให้การแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นไปอย่าง
มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยใคร่ชี้แจงในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี สาขาการบริหาร
และพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยืนยันความเหมาะสม
ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อและตอบตามความเป็นจริง เพราะข้อมูลกับความเป็น
จริงจะช่วยให้การวิจัยมีความน่าเชื่อถือ และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้
3. การสรุปผลการวิจัยเป็นการสรุปในภาพรวม ดังนั้นผลการวิจัยจะไม่ส่งผลกระทบต่อ
ต่อโรงเรียน และตัวท่านแต่อย่างใด ขอให้ท่านตอบอย่างอิสระโดยไม่ต้องลงชื่อในแบบสอบถาม
4. ระเบียบวิธีวิจัยใช้วิธีการแบบพหุวิธี (Multiple Methodologies) ได้แก่ การวิเคราะห์
สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Analysis) การสัมภาษณ์
ผู้ทรงคุณวุฒิ (Expert Interview) ศึกษากรณี (Case Study) โรงเรียนที่มีความเป็นเลิศ
ในการบริหารงานวิชาการ และการใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) การยืนยันรูปแบบกับ
ข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 609 คน

5. การดำเนินการมี 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบ ระยะที่ 2 พัฒนา
รูปแบบ ระยะที่ 3 การตรวจสอบเพื่อยืนยันรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์

6. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แบบสอบถามในตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

(Rating Scale) แต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

5 หมายความว่า มีความเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายความว่า มีความเหมาะสมมาก

3 หมายความว่า มีความเหมาะสมปานกลาง

2 หมายความว่า มีความเหมาะสมน้อย

1 หมายความว่า มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

7. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการโรงเรียน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณยิ่งที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

นายเจริญพร คำจารย์

นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

089-840-9344

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาตอบแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ให้ตรงกับข้อมูลพื้นฐานของท่าน

1. เพศ ชาย หญิง**2. อายุ.....ปี****3. การศึกษาสูงสุด** ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก อื่นๆ.....**4. ตำแหน่งทางวิชาการ** ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

**ตอนที่ 2 รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความที่แสดงคุณลักษณะของรูปแบบการบริหารงานวิชาการ
สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่ละข้อ
แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น ของความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ขอบข่ายงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน					
1. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
1.1 ส่งเสริมบุคลากรให้มีทักษะด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง และเกิดรูปธรรม					
1.2 การกำหนดชิ้นงานหรือนวัตกรรมที่พัฒนางานวิชาการ					
1.3 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์นวัตกรรม					
1.4 จัดทำทะเบียนสื่อ					
1.5 สนับสนุนการใช้สื่อ นวัตกรรม พัฒนาคุณภาพวิชาการ					
1.6 สนับสนุนชุมชนให้เข้าถึงเทคโนโลยี					
2. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
2.1 กำหนดเป้าหมายหลักสูตร ที่มีความสอดคล้องต่อเนื่องกัน ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงประถมศึกษาและระดับ มัธยมศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน					
2.2 หลักสูตรสอดคล้องกับบริบทสังคม ท้องถิ่นใน เชิงกลยุทธ์ มุ่งผลสัมฤทธิ์					
2.3 จัดทำโครงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และ หลักสูตรท้องถิ่นแบบบูรณาการโดยการมีส่วนร่วม ของชุมชน					

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น ของความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
2.4 มีการตรวจสอบประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ทุกปี					
2.5 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาทุก 3 ปี ให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ นโยบาย และเป้าหมายของโรงเรียน					
3. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา					
3.1 จัดทำโครงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ระยะ 4 ปี					
3.2 มีข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการ มีมาตรฐานครอบคลุม ทุกด้าน					
3.3 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบประกันคุณภาพ ภายใน					
3.4 มอบหมายภาระงานตามระเบียบทางราชการ การจัดทำ เครื่องมือในการดำเนินการ ที่ชัดเจน					
3.5 มีการกำกับติดตามงาน รายงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาตามปฏิทินที่กำหนดอย่างชัดเจนและ ต่อเนื่องตลอดไป					
4. การนิเทศการศึกษา					
4.1 มีการกำหนดโครงการนิเทศทางการศึกษาร่วมกัน ร่วม คิด ร่วมสร้างแผน ร่วมสังเกต ร่วมสะท้อนผล					
4.2 มีการประชุมหารือและแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศระดับ เขตพื้นที่การศึกษา ระดับกลุ่ม และระดับโรงเรียน					
4.3 มีการกำหนดปฏิทินการนิเทศที่ชัดเจน โดยกำหนด ระยะเวลา สถานที่ ผู้รับผิดชอบ งบประมาณและผลที่ คาดว่าจะได้รับ					

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น ของความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
4.4 มีเกณฑ์เครื่องมือการนิเทศที่ดี ครอบคลุมงาน					
4.5 มีการนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง					
4.6 มีการจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลการนิเทศ					
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้					
5.1 มีโครงการจัดประชุมอบรมเพื่อเพิ่มทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การผลิตสื่อการสอน ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การวัดประเมินผลตามสภาพจริง					
5.2 มีคณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน					
5.3 ตรวจสอบประเมินผลและนิเทศช่วยเหลือครู					
6. การประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน					
6.1 มีการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานและจัดทำคู่มือ					
6.2 ส่งเสริมให้ครูมีการประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลายทั้งแบบปรนัย อัตนัยที่เหมาะสมกับผู้เรียน					
6.3 แบบวัดและประเมินผลมีความเที่ยงตรง สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้					
6.4 กำหนดขอบข่าย กรอบภาระงานที่ชัดเจน					
6.5 มีการกำกับดูแลและการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษา					
7. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้					
7.1 จัดสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต					
7.2 เป็นศูนย์บริการทางการเรียนรู้ของชุมชน					

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น ของความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
7.3 แหล่งเรียนรู้ครอบคลุมความต้องการของผู้รับบริการ					
7.4 มีการประสานงานเครือข่าย การสนับสนุนงบประมาณ					
8. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา					
8.1 มีการกำหนดแผนงานโครงการ					
8.2 ใช้กระบวนการ PDCA กำหนดนโยบาย แนวทางที่ ชัดเจน					
8.3 มีการกำหนดปฏิทินภาระงาน ให้ชัดเจน สนับสนุน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การดำเนินงาน					
9. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา					
9.1 สร้างความตระหนักในการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา					
9.2 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศติดตาม มีปฏิทินการ นิเทศ มีการนิเทศติดตามผลตามปฏิทิน กำกับติดตาม ดำเนินงานตามกรอบ ภาระงานที่ชัดเจน					
9.3 มีการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายคุณภาพการศึกษา					
องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ					
1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร					
1.1 มีภาวะผู้นำทางวิชาการ					
1.2 มีคุณธรรมครบถ้วนตามหลักธรรมาภิบาล เป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม และผู้ใต้บังคับบัญชา					
1.3 มีวิสัยทัศน์ ทันโลกทันเหตุการณ์					
1.4 รอบรู้เรื่องการบริหารงานด้านวิชาการ					
1.5 มีมนุษยสัมพันธ์ คิดในเชิงบวก					
1.6 มีความมุ่งมั่นตั้งใจ					

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น ของความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1.7 มีทักษะทางการบริหารจัดการ					
1.8 มีความกล้าที่จะตัดสินใจ					
1.9 มีแนวคิดในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ต่างๆ					
2. การให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ					
2.1 เป็นแหล่งองค์ความรู้และภูมิปัญญา ทั้งที่เป็นบุคคล เรื่องราวสถานที่ สังคมวัฒนธรรม					
2.2 การตอบสนองความต้องการของชุมชน					
2.3 บริการงานวิชาการโรงเรียนเป็นฐาน ด้วยหลัก ธรรมาภิบาลตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและ การมีส่วนร่วมของชุมชน					
2.4 การทำงานเป็นทีม					
2.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้บริการสื่อเทคโนโลยี สารสนเทศอย่างทั่วถึง					
2.6 มีแนวทางในการบริการวิชาการให้เกิดประโยชน์ต่อ ชุมชน					
3. การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม					
3.1 ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมติดตามตรวจสอบ ร่วม ประเมินผล และร่วมชื่นชมในผลงานที่ประสบ ความสำเร็จ					
3.2 มีกระบวนการสร้างเป้าหมายร่วมของโรงเรียนและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน					
3.3 เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจในการบริหารและการจัดการศึกษา					
3.4 สร้างเครือข่ายร่วมมือจากทุกภาคส่วน					

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น ของความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
3.5 องค์การภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งทางบุคคล และ/ทางเครือข่าย					
4. โครงสร้างการบริหารงานวิชาการ					
4.1 จัดโครงสร้างการบริหารเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนงาน ตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดเน้นที่เป็น อัตลักษณ์ ตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาของโรงเรียนและตัวชี้วัด					
4.2 สร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนา การบริหารสถานศึกษา สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ					
4.3 ระดมความร่วมมือในการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศทาง วิชาการ					
4.4 ส่งเสริมให้ผู้มีส่วนได้เสีย มีส่วนร่วมดำเนินการ ในโครงสร้างการบริหาร					
4.5 จัดโครงสร้างครอบคลุมภารกิจงานบริหาร					
4.6 มีโครงสร้างให้ชุมชนช่วยระดมทุนสนับสนุนโรงเรียน					
5. การมุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน การมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง					
5.1 มุ่งสอนให้มีความรู้ความเข้าใจมากกว่าท่องจำและนำ ความรู้ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
5.2 เน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นคนดี มีความรู้คู่ คุณธรรม และเป็นคนเก่ง					
5.3 ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจในการดำเนินงาน ของโรงเรียน					
5.4 สร้างสื่อและนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีให้เป็นไปตาม ยุคสมัย					

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น ของความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
6. การส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับ การเรียนการสอน					
6.1 ส่งเสริมและให้ความสำคัญในการทำวิจัยเกี่ยวกับ การเรียนการสอน					
6.2 สนับสนุนส่งเสริมด้าน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี ในการทำวิจัย					
6.3 นำผลวิจัยมาปรับปรุงให้เห็นความเปลี่ยนแปลง การพัฒนา					
6.4 สร้างความตระหนักแก่ผู้ได้บังคับบัญชาในการทำวิจัย ในชั้นเรียน ไม่เป็นการสร้างภาระเพิ่มขึ้นแต่เป็นบทบาท ส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน					
6.5 ส่งเสริมและพัฒนาครูให้เข้าใจด้านการวิจัยเกี่ยวกับ การเรียนการสอน					
กระบวนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ					
1. ขั้นการวางแผนการบริหารงานวิชาการ					
1.1 ใช้กระบวนการ SWOT เพื่อบริหารจัดการงานด้าน วิชาการ การร่วมกันวางแผน การพัฒนา การร่วม ดำเนินงานตามแผน โครงการ การนิเทศ ติดตาม การประเมินผล					
1.2 มีการศึกษาวิเคราะห์นโยบาย เป้าหมาย ทิศทาง การศึกษาของชาติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา					
1.3 จัดทำแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินผลแผน การพัฒนา การนำไปใช้					
1.4 กำหนด ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ จุดเน้น กลยุทธ์ ตัวชี้วัด สู่การปฏิบัติ					

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น ของความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1.5 มีข้อมูล ครบถ้วน ชัดเจน แม่นยำสนองนโยบายของรัฐ และหน่วยงานบังคับบัญชา					
1.6 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ยืดหยุ่น และปฏิบัติได้ จริง มุ่งผลสัมฤทธิ์ ติดตาม ประเมินผล สะท้อน ปรับปรุงต่อเนื่อง					
2. ชั้นการจัดองค์การบริหารงานวิชาการ					
2.1 จัดหาผู้มีความรู้ความสามารถมีศักยภาพรับผิดชอบงาน					
2.2 บุคลากรมีความเข้าใจในเป้าหมายของการทำงาน					
2.3 มีการจัดองค์กรตามโครงสร้างการบริหารที่สามารถ ทำงานเชิงรุก เชิงรับประสานสอดคล้องกัน					
2.4 จัดองค์กรให้มีลักษณะการมีส่วนร่วม					
2.5 มีการจัดองค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้					
2.6 จัดระบบบริหารจัดการ เน้นความพอเพียง					
2.7 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โครงงานเป็นฐาน					
2.8 มีการจัดระบบการนิเทศกำกับติดตามตรวจสอบอย่าง จริงจัง					
3. ชั้นการควบคุมงานการบริหารงานวิชาการ					
3.1 มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน กำหนดมาตรฐานและ ตัวชี้วัด ผลสำเร็จทั้งในระดับชั้นเรียน และระดับ สถานศึกษา					
3.2 มีการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ การประเมินผล ภายใต้ความร่วมมือของบุคลากรภายในองค์กร ชุมชน					
3.3 ใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี					
3.4 มีการรายงานผลการปฏิบัติงานนำไปพัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง					

รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน ขยายโอกาส	ระดับความคิดเห็น ของความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
4. ขั้นการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงาน วิชาการ					
4.1 กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือ ในการตรวจสอบติดตามงานเป็นระยะ					
4.2 กำหนดรูปแบบและวิธีการสร้างเครื่องมือ การเก็บ รวบรวมข้อมูลและการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์					
4.3 ใช้เครื่องมือวัด ประเมินผลที่ครอบคลุม มีประสิทธิภาพ และกำหนดกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน					
4.4 มีการวางแผนร่วมกันในการตรวจสอบ และมีเกณฑ์ การประเมินผลที่ชัดเจน					

ขอขอบพระคุณที่ให้ความอนุเคราะห์

ภาคผนวก จ
ผลการตรวจสอบเพื่อยืนยันรูปแบบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

DATE: 3/24/2015

TIME: 16:15

L I S R E L 8.52

BY

Karl G. J"reskog & Dag S"rbom

This program is published exclusively by

Scientific Software International, Inc.

7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100

Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140

Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2002

Use of this program is subject to the terms specified in the

Universal Copyright Convention.

Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file
C:\Users\SONY\Pictures\MAE.LPJ:

TI MAE

!DA NI=19 NO=609 NG=1 MA=CM

SY='C:\Users\SONY\Pictures\MAE.dsf' NG=1

SE

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

19 /

MO NY=19 NK=1 NE=3 LY=FU,FI BE=FU,FI GA=FU,FI PH=SY,FR PS=DI,FR
TE=SY,FI

LE

FBE AME PDA

LK

MAE

FR LY(1,1) LY(2,1) LY(3,1) LY(4,1) LY(5,1) LY(6,1) LY(7,1)
LY(8,1) LY(9,1)

FR LY(10,2) LY(11,2) LY(12,2) LY(13,2) LY(14,2) LY(15,2) LY(16,3)
LY(17,3) LY(18,3)

FR LY(19,3) GA(1,1) GA(2,1) GA(3,1)

FR TE 1 1 TE 2 2 TE 3 3 TE 4 4 TE 5 5 TE 6 6 TE 7 7 TE 8 8 TE 9 9
TE 10 10

FR TE 11 11 TE 12 12 TE 13 13 TE 14 14 TE 15 15 TE 16 16 TE 17 17
TE 18 18 TE 19 19

FR TE 9 7 TE 8 6 TE 5 4 TE 11 10 TE 3 1 TE 17 16 TE 4 3 TE 3 2 TE
15 3 TE 16 15

FR TE 15 1 TE 16 13 TE 9 8 TE 13 12 TE 8 7 TE 12 11 TE 9 6 TE 12
10 TE 7 3 TE 7 6

FR TE 6 5 TE 16 8 TE 10 8 TE 19 18 TE 16 11 TE 19 1 TE 11 4 TE 11
5 TE 18 15 TE 4 1

FR TE 11 9 TE 19 2 TE 17 15 TE 10 3 TE 12 5 TE 8 5 TE 9 3 TE 15
14 TE 13 7 TE 12 9

FR TE 19 15 TE 19 3 TE 18 17 TE 14 13 TE 16 14 TE 14 1 TE 17 9 TE
13 3 TE 6 3 TE 14 11

FR TE 16 10 TE 9 1 TE 13 2 TE 6 1 TE 13 10 TE 17 14 TE 8 1 TE 14
10 TE 13 11 TE 15 9

FR TE 15 7 TE 16 3

PD

OU ME=ML AM PC RS EF FS SS SC IT=250

TI MAE

Number of Input Variables 19

Number of Y - Variables 19

Number of X - Variables 0

Number of ETA - Variables 3

Number of KSI - Variables 1

Number of Observations 609

TI MAE

Covariance Matrix

FI	FC	FQ	FS	FP	FE
FI	0.28				
FC	0.22	0.31			

FQ	0.17	0.21	0.27			
FS	0.21	0.22	0.21	0.30		
FP	0.21	0.21	0.18	0.25	0.33	
FE	0.12	0.13	0.10	0.13	0.13	0.19
FD	0.10	0.10	0.06	0.11	0.10	0.13
FF	0.09	0.09	0.08	0.10	0.08	0.13
FR	0.09	0.10	0.07	0.11	0.09	0.14
AL	0.12	0.11	0.11	0.12	0.12	0.07
AE	0.14	0.14	0.12	0.15	0.15	0.08
AD	0.15	0.14	0.13	0.15	0.14	0.09
AS	0.16	0.15	0.14	0.16	0.17	0.10
AQ	0.16	0.15	0.13	0.16	0.15	0.09
AP	0.21	0.18	0.14	0.18	0.18	0.11
PP	0.17	0.16	0.15	0.17	0.16	0.10
PO	0.19	0.19	0.17	0.19	0.18	0.11
PC	0.18	0.18	0.16	0.19	0.18	0.12
PM	0.22	0.21	0.17	0.21	0.20	0.12

Covariance Matrix

FD	FF	FR	AL	AE	AD	
-----	-----	-----	-----	-----	-----	
FD	0.27					
FF	0.17	0.29				
FR	0.18	0.18	0.29			
AL	0.05	0.07	0.05	0.15		
AE	0.07	0.06	0.05	0.12	0.20	
AD	0.08	0.08	0.07	0.12	0.15	0.23
AS	0.09	0.08	0.08	0.12	0.14	0.17
AQ	0.07	0.07	0.08	0.10	0.12	0.14
AP	0.10	0.09	0.10	0.12	0.14	0.16
PP	0.08	0.09	0.08	0.11	0.10	0.12

PO	0.08	0.09	0.08	0.12	0.13	0.14
PC	0.09	0.09	0.10	0.11	0.12	0.13
PM	0.10	0.10	0.10	0.12	0.13	0.15

Covariance Matrix

AS	AQ	AP	PP	PO	PC	
AS	0.23					
AQ	0.16	0.22				
AP	0.18	0.18	0.30			
PP	0.15	0.14	0.18	0.23		
PO	0.16	0.15	0.18	0.18	0.23	
PC	0.15	0.14	0.18	0.15	0.17	0.25
PM	0.17	0.16	0.20	0.17	0.19	0.20

Covariance Matrix

	PM
PM	0.28

TI MAE

Number of Iterations = 12

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-Y

FBE	AME	PDA	
FI	0.47	--	--
FC	0.46	--	--
	(0.02)		
	26.95		
FQ	0.41	--	--
	(0.02)		
	21.32		

FS	0.47	--	--
	(0.02)		
	27.43		
FP	0.45	--	--
	(0.02)		
	24.36		
FE	0.28	--	--
	(0.02)		
	16.82		
FD	0.22	--	--
	(0.02)		
	10.65		
FF	0.21	--	--
	(0.02)		
	9.46		
FR	0.22	--	--
	(0.02)		
	10.02		
AL	--	0.28	--
AE	--	0.32	--
		(0.02)	
		20.24	
AD	--	0.37	--
		(0.02)	
		20.20	
AS	--	0.40	--
		(0.02)	
		20.80	
AQ	--	0.38	--
		(0.02)	

			17.73	
AP	- -	0.44	- -	
		(0.02)		
		17.94		
PP	- -	- -	0.37	
PO	- -	- -	0.42	
			(0.02)	
			27.48	
PC	- -	- -	0.40	
			(0.02)	
			21.50	
PM	- -	- -	0.45	
			(0.02)	
			22.78	

GAMMA

	MAE

FBE	0.95
	(0.04)
	24.90
AME	0.92
	(0.05)
	18.26
PDA	1.01
	(0.05)
	22.09

Covariance Matrix of ETA and KSI

	FBE	AME	PDA	MAE
	-----	-----	-----	-----
FBE	1.00			

AME	0.88	1.00		
PDA	0.96	0.93	1.00	
MAE	0.95	0.92	1.01	1.00

PHI

MAE

1.00

PSI

Note: This matrix is diagonal.

	FBE	AME	PDA
	-----	-----	-----
	0.09	0.15	-0.02
	(0.02)	(0.03)	(0.02)
	4.94	5.68	-1.19

Squared Multiple Correlations for Structural Equations

	FBE	AME	PDA
	-----	-----	-----
	0.91	0.85	1.02

Squared Multiple Correlations for Reduced Form

	FBE	AME	PDA
	-----	-----	-----
	0.91	0.85	1.02

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

	FI	FC	FQ	FS	FP	FE
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
	0.77	0.70	0.63	0.76	0.62	0.40

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

	FD	FF	FR	AL	AE	AD
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
	0.18	0.15	0.17	0.52	0.52	0.58

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

AS	AQ	AP	PP	PO	PC
0.71	0.65	0.65	0.60	0.76	0.66

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

PM

0.73

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 87

Minimum Fit Function Chi-Square = 74.71 (P = 0.82)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 74.09 (P = 0.84)

Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 0.0

90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 9.80)

Minimum Fit Function Value = 0.12

Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.0

90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.016)

Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.0

90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.014)

P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 1.00

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.48

90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.48 ; 0.50)

ECVI for Saturated Model = 0.63

ECVI for Independence Model = 52.42

Chi-Square for Independence Model with 171 Degrees of Freedom =
31831.31

Independence AIC = 31869.31

Model AIC = 280.09

Saturated AIC = 380.00

Independence CAIC = 31972.13

Model CAIC = 837.50

Saturated CAIC = 1408.25

Normed Fit Index (NFI) = 1.00

Non-Normed Fit Index (NNFI) = 1.00

Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.51

Comparative Fit Index (CFI) = 1.00

Incremental Fit Index (IFI) = 1.00

Relative Fit Index (RFI) = 1.00

Critical N (CN) = 982.43

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.0035

Standardized RMR = 0.014

Goodness of Fit Index (GFI) = 0.99

Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.97

Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.45

Largest Negative Standardized Residuals

Residual for AD and AD -2.86

Largest Positive Standardized Residuals

Residual for AE and FP 3.10

TI MAE

Qplot of Standardized Residuals

FI	FC	FQ	FS	FP	FE	
-----	-----	-----	-----	-----	-----	
FBE 0.14	0.56	0.19	0.31	0.33	0.08	
AME 0.05	0.00	0.07	0.18	0.03	0.04	
PDA 0.08	0.27	0.11	0.21	0.17	0.05	
ETA						
FD	FF	FR	AL	AE	AD	
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
FBE 0.04	0.01	-0.02	0.07	0.02	-0.03	
AME 0.12	-0.03	-0.01	0.04	0.20	0.16	
PDA 0.07	0.00	-0.03	0.07	0.06	0.05	
	ETA					
AS	AQ	AP	FP	PO	PC	
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
FBE	0.14	0.00	-0.06	0.05	0.22	0.13
AME	0.45	0.36	0.34	-0.11	0.23	0.07
PDA	0.19	0.11	0.01	0.10	0.38	0.20
TI MAE						

Standardized Solution

LAMBDA-Y

	FBE	AME	PDA
	-----	-----	-----
FI	0.47	- -	- -
FC	0.46	- -	- -
FQ	0.41	- -	- -
FS	0.47	- -	- -
FP	0.45	- -	- -

FE	0.28	- -	- -
FD	0.22	- -	- -
FF	0.21	- -	- -
FR	0.22	- -	- -
AL	- -	0.28	- -
AE	- -	0.32	- -
AD	- -	0.37	- -
AS	- -	0.40	- -
AQ	- -	0.38	- -
AP	- -	0.44	- -
PP	- -	- -	0.37
PO	- -	- -	0.42
PC	- -	- -	0.40
PM	- -	- -	0.45

GAMMA

MAE

FBE 0.95

AME 0.92

PDA 1.01

GAMMA

MAE

FBE 0.95

AME 0.92

PDA 1.01

Total and Indirect Effects

Total Effects of X on ETA

MAE

FBE 0.95

	(0.04)
	24.90
AME	0.92
	(0.05)
	18.26
PDA	1.01
	(0.05)
	22.09

BETA*BETA' is not Pos. Def., Stability Index cannot be Computed

Total Effects of ETA on Y

	FBE	AME	PDA
FI	0.47	--	--
	(0.02)		
	26.95		
FQ	0.41	--	--
	(0.02)		
	21.32		
FS	0.47	--	--
	(0.02)		
	27.43		
FP	0.45	--	--
	(0.02)		
	24.36		
FE	0.28	--	--
	(0.02)		
	16.82		
FD	0.22	--	--
	(0.02)		
	10.65		

FF	0.21	--	--
	(0.02)		
	9.46		
FR	0.22	--	--
	(0.02)		
	10.02		
AL	--	0.28	--
AE	--	0.32	--
		(0.02)	
		20.24	
AD	--	0.37	--
		(0.02)	
		20.20	
AS	--	0.40	--
		(0.02)	
		20.80	
AQ	--	0.38	--
		(0.02)	
		17.73	
AP	--	0.44	--
		(0.02)	
		17.94	
PP	--	--	0.37
PO	--	--	0.42
			(0.02)
			27.48
PC	--	--	0.40
			(0.02)
			21.50
PM	--	--	0.45

(0.02)

22.78

TI MAE

Standardized Total and Indirect Effects

Standardized Total Effects of X on ETA

	MAE
FBE	0.95
AME	0.92
PDA	1.01

Standardized Total Effects of ETA on Y

	FBE	AME	PDA
FI	0.47	--	--
FC	0.46	--	--
FQ	0.41	--	--
FS	0.47	--	--
FP	0.45	--	--
FE	0.28	--	--
FD	0.22	--	--
FF	0.21	--	--
FR	0.22	--	--
AL	--	0.28	--
AE	--	0.32	--
AD	--	0.37	--
AS	--	0.40	--
AQ	--	0.38	--
AP	--	0.44	--
PP	--	--	0.37
PO	--	--	0.42
PC	--	--	0.40
PM	--	--	0.45

Time used: 0.094 Seconds

ภาคผนวก ช

ภาพประกอบการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ดร.สมาน อัครภูมิ ประธานหลักสูตรปริญญาเอก
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ดร.สุธรรม สุบรรณาง
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบักดอกร จังหวัดสุรินทร์

สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ เม้าคำ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านทุ่งนางโกล (อ่อนอำนาจศิลป์)
จังหวัดยโสธร
โรงเรียนร่ำรางวัลพระราชทานขนาดเล็ก

สัมภาษณ์ นายแก้วกล้า ประชานันท์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านง่อนหนองพะเนา
มิตรภาพที่ 126

จังหวัดสกลนคร โรงเรียนรับรางวัลพระราชทานขนาดใหญ่

สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ดร.กิตติภาพ พลพิลา

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 4

สัมภาษณ์ นายชินทร์ ตะอังกู ผู้อำนวยการโรงเรียนสูงเนินวิทยาคม จังหวัดกาฬสินธุ์
โรงเรียนรับรางวัลพระราชทานขนาดกลาง

ประวัติย่อของผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล	นายเจริญพร คำจารย์
วัน เดือน ปี เกิด	25 มกราคม 2505
สถานที่เกิด	บ้านดอนตู ตำบลกุดตาไก่ อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม
ที่อยู่ปัจจุบัน	339 หมู่ 4 ซอยเทศบาล 8 บ้านปากอูน ตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลปพิเศษ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านนาอินทร์นาโหนดพัฒนา ตำบลนาเดื่อ อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม Email : Charoen3605@gmail.com
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2528	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกสังคมศึกษา วิทยาลัยครูสกลนคร
พ.ศ. 2542	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศ.ษบ.) วิชาเอก บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ. 2543	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2558	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาการบริหารและพัฒนา การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2528	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนนาทมวิทยา อำเภอนาทม จังหวัดนครพนม
พ.ศ. 2543	ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนนาหว้าพิทยาคม อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม
พ.ศ. 2545	รองผู้อำนวยการโรงเรียนนาทมวิทยา อำเภอนาทม จังหวัดนครพนม

- พ.ศ. 2548 ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจอมศรี ตำบลนาเตี้อ อำเภอศรีสงคราม
จังหวัดนครพนม
- พ.ศ. 2550 ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนากระแต ตำบลหนองแวง
อำเภอบ้านแพง จังหวัดนครพนม
- พ.ศ. 2551 ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาเตี้อ ตำบลนาเตี้อ อำเภอศรีสงคราม
จังหวัดนครพนม
- พ.ศ. 2554 ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาอินทร์นาโอนาคอยพัฒนา
ตำบลนาเตี้อ อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร